

ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะเด่น ความพึงพอใจในชีวิตและความพึงพอใจในการทำงาน
ของคนไทยในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล



นายธนยศ ศิริดำรงศักดิ์

ศูนย์วิทยุทรัพยากร
วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาจิตวิทยาอุตสาหกรรมและองค์การ

คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2552

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

RELATIONSHIPS AMONG CHARACTER STRENGTHS, LIFE SATISFACTION,
AND JOB SATISFACTION OF THAI PEOPLE IN THE BANGKOK METROPOLIS



Mr. Thanayot Siridumrongsak

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts Program in Industrial and Organizational Psychology

Faculty of Psychology

Chulalongkorn University

Academic Year 2009

Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์

ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะเด่น ความพึงพอใจในชีวิต
และความพึงพอใจในการทำงาน ของคนไทยในเขต

กรุงเทพมหานครและปริมณฑล

โดย

นายธนยศ ศิริดำรงศักดิ์

สาขาวิชา

จิตวิทยาอุตสาหกรรมและองค์การ

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พรณระพี สุทธิวรรณ

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

อาจารย์ ดร.กุลยา พิธิษฐสังฆการ

คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้นับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบริหารธุรกิจ

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.คัทธนาภรณ์ มณีศรี)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พรณระพี สุทธิวรรณ)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม
(อาจารย์ ดร.กุลยา พิธิษฐสังฆการ)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.พรณทิพย์ ศิริวรรณบุศย์)

..... กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.สิทธิโชค วรานุสันติกุล)

ธนยศ ศิริดำรงศักดิ์ : ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะเด่น ความพึงพอใจในชีวิต และความพึงพอใจในการทำงาน ของคนไทยในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล (RELATIONSHIPS AMONG CHARACTER STRENGTHS, LIFE SATISFACTION, AND JOB SATISFACTION OF THAI PEOPLE IN THE BANGKOK METROPOLIS) อ. ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก: ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พรรณระพี สุทธิวรรณ อ. ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม: อาจารย์ ดร.กฤษยา พิธิษฐสังฆการ, 266 หน้า.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะเด่น ความพึงพอใจในชีวิต และความพึงพอใจในการทำงานของคนไทยในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล โดยศึกษาว่าคุณลักษณะเด่นเหล่านั้นมีความสัมพันธ์ในทางสถิติและสามารถทำนายความพึงพอใจในชีวิตและความพึงพอใจในการทำงานของคนไทยได้มากน้อยเพียงใด กลุ่มตัวอย่างเป็นคนไทยอายุ 17-60 ปีในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑลจำนวน 3,562 คน ประเมินคุณลักษณะเด่นโดยใช้แบบประเมิน 24 ด้าน ของ Peterson และ Seligman (2004) ซึ่งมีการใช้อย่างแพร่หลายในการประเมินลักษณะเด่นของคนแต่ละประเทศในกว่า 40 ประเทศทั่วโลก

ผลการวิจัยพบว่า คุณลักษณะเด่น 5 อันดับแรกของคนไทยในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล คือ 1) ความยุติธรรม ความเสมอภาคและความถูกต้อง 2) ความกตัญญู 3) ความเป็นส่วนหนึ่ง ความเป็นทีม และความจงรักภักดี 4) ความสามารถในการรักและถูกรัก และ 5) ความซื่อสัตย์ ความตรงไปตรงมาและความจริงใจ

จากการวิเคราะห์ข้อมูลโดยเปรียบเทียบคุณลักษณะเด่น 5 อันดับแรก ระหว่างเพศชายและเพศหญิง และระหว่างกลุ่มอายุ 2 กลุ่ม ซึ่งได้แก่ วัยรุ่นตอนปลาย (17-20 ปี) และวัยผู้ใหญ่ (21-60 ปี) พบว่า กลุ่มตัวอย่างทุกกลุ่มมีคุณลักษณะเด่น 3 ด้าน เหมือนกัน คือ 1) ความยุติธรรม ความเสมอภาคและความถูกต้อง 2) ความกตัญญู และ 3) ความเป็นส่วนหนึ่ง ความเป็นทีม และความจงรักภักดี

นอกจากนี้ ผลการวิเคราะห์ทางสถิติโดยการวิเคราะห์ถดถอยแบบพหุคูณ (Multiple regression) พบว่า มีคุณลักษณะเด่น 4 ด้าน คือ 1) ความอยากรู้อยากเห็นและความสนใจในโลก 2) ความกตัญญู 3) ความสนุกสนาน ความกระตือรือร้นและพลังงาน และ 4) การให้อภัยและความกรุณา ที่มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจของคนไทยทั้งในด้านชีวิตและในด้านการทำงาน โดยพบว่า ทั้ง 4 คุณลักษณะเด่นนี้สามารถร่วมกันทำนายความพึงพอใจในชีวิตของวัยรุ่นตอนปลาย ($R^2 = 0.319, p < 0.001$) และวัยผู้ใหญ่ ($R^2 = 0.259, p < 0.001$) รวมถึงสามารถทำนายความพึงพอใจในการทำงานของวัยผู้ใหญ่ ($R^2 = 0.190, p < 0.001$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

สาขา ... จิตวิทยาอุตสาหกรรมและองค์การ...

ปีการศึกษา2552.....

ลายมือชื่อนิติศ.....

ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก.....

ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม.....

4978273938: MAJOR INDUSTRIAL AND ORGANIZATIONAL PSYCHOLOGY

KEYWORDS: CHARACTER STRENGTHS / LIFE SATISFACTION / JOB SATISFACTION

THANAYOT SIRIDUMRONGSAK: RELATIONSHIPS AMONG CHARACTER STRENGTHS, LIFE SATISFACTION, AND JOB SATISFACTION OF THAI PEOPLE IN THE BANGKOK METROPOLIS. THESIS ADVISOR: ASSISTANT PROFESSOR PANRAPEE SUTTIWAN, Ph.D., THESIS CO-ADVISOR: KULLAYA PISITSUNGKAGARN, Ph.D., 266 pp.

The objectives of this research were to identify Character Strengths of Thai people in the Bangkok Metropolis and to investigate relationships among Character Strengths, Life Satisfaction, and Job Satisfaction of Thai people. The participants were 3,562 Thai males and females aged 17-60 years old in the Bangkok Metropolis. The research instrument was the Values in Action Inventory of Strengths (VIA-IS; Peterson & Seligman, 2004) widely used over the world in identifying 24 Character Strengths of people in 40 different countries.

Results showed that the top five Character Strengths of Thai people in the Bangkok Metropolis were 1) *Fairness, equity, and justice*, 2) *Gratitude*, 3) *Citizenship, teamwork, and loyalty*, 4) *Capacity to love and be loved*, and 5) *Honesty, authenticity, and genuineness*.

It was found that by comparing the top five Character Strengths between gender, and two different age groups (late adolescence; 17-20 years and adulthood; 21-60 years), three common Character Strengths shared by each group of participants were 1) *Fairness, equity, and justice*, 2) *Gratitude*, and 3) *Citizenship, teamwork, and loyalty*.

Multiple Regression analysis clearly demonstrated that there were four Character Strengths 1) *Curiosity, and interest in the world*, 2) *Gratitude*, 3) *Zest, Enthusiasm, and energy*, and 4) *Forgiveness, and mercy* significantly related to both Life Satisfaction and Job Satisfaction of Thai people. These four Character Strengths could significantly be able to predict Life Satisfaction of the late adolescence ($R^2 = 0.319, p < 0.001$) and the adulthood ($R^2 = 0.259, p < 0.001$) and also Job Satisfaction of the adulthood ($R^2 = 0.190, p < 0.001$).

Field of Study :Industrial and Organizational Psychology....

Academic Year : 2009

Student's Signature

Advisor's Signature.....

Co-Advisor's Signature.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดีด้วยความกรุณาอย่างดีที่สุดจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พรณระพี สุทธิวรรณ อาจารย์ที่ปรึกษา และอาจารย์ ดร.กุลยา พิธิษฐังฆการ อาจารย์ที่ปรึกษาร่วมที่ได้ช่วยชี้แนะแนวทางในการทำวิจัย พร้อมให้ความรู้ ข้อคิดเห็นอันเป็นประโยชน์ ตลอดจนช่วยแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ของวิทยานิพนธ์ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งเป็นอย่างยิ่งในความเมตตาของท่าน ขอกราบขอบพระคุณในความกรุณาของท่านที่มีต่อลูกศิษย์ไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร. สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต ประธานกรรมการสอบ รองศาสตราจารย์ ดร.พรณทิพย์ ศิริวรรณบุษย์ และ รศ. ดร.สิทธิโชค วรรณสันติกุล กรรมการสอบ ที่กรุณาสละเวลามาคูแล และให้คำปรึกษาแนะนำที่เป็นประโยชน์แก่ผู้วิจัย

ขอขอบพระคุณ คุณฉัตร วาสิกคุต Mrs. Sudawan Ariyasap และ Dr. Mark Banette ที่ช่วยเหลือทางด้าน Forward และ Backward Translation ซึ่งเป็นส่วนสำคัญยิ่งในงานวิจัยครั้งนี้ และขอขอบพระคุณเจ้าหน้าที่คณะจิตวิทยาทุกท่านที่ช่วยอำนวยความสะดวกเพื่อให้การทำวิจัยครั้งนี้สำเร็จไปได้ด้วยดี ขอขอบคุณเพื่อนรุ่นน้อง และเพื่อนร่วมรุ่น คุณเพชร เตมียะเสนและคุณชญารินทร์ นันทเศรษฐ์พงศ์ ที่ให้คำปรึกษาด้านสถิติและวิจัย คุณธินาถ ลิ้มอรุณ ที่ช่วยสนับสนุนและให้คำแนะนำปรึกษาในด้านต่างๆ อันเป็นประโยชน์ต่อการทำวิจัยครั้งนี้

ขอขอบพระคุณ องค์กรและหน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน ที่กรุณาในการให้เก็บข้อมูล ขอขอบคุณกลุ่มตัวอย่างทุกท่าน ที่กรุณาให้ความร่วมมือในการตอบแบบวัดเป็นอย่างดี

ขอขอบพระคุณ คุณเฉลิมวรรณ เหมปั้น และ คุณสุชาดา ทางสัมฤทธิ์ผล สำหรับการให้ความช่วยเหลือ และเป็นส่วนสำคัญในการทำวิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จลุล่วงเป็นอย่างดี รวมถึงขอบคุณ น้องๆ ที่ศูนย์ฝึกอบรม TNY SUCCESS CENTER ทุกคน ที่ให้การสนับสนุนช่วยเหลือเป็นอย่างดี

สุดท้ายนี้ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ ที่ให้กำเนิด และเลี้ยงดูเป็นอย่างดี ให้โอกาสทางการศึกษา สั่งสอนให้เป็นคนดี มีคุณธรรม ขอขอบคุณพี่น้องทุกคน ที่คอยให้กำลังใจและสนับสนุนการดำเนินการทำวิจัยในครั้งนี้เป็นอย่างดี และความสำเร็จและสิ่งดีๆ ที่เกิดขึ้นในการทำวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยขอมอบความดีทั้งหมด ให้กับคุณพ่อ คุณแม่ที่เคารพรักยิ่งของผู้วิจัยครับ

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฅ
สารบัญภาพ.....	ฉ
บทที่	

1	บทนำ	1
	ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
	แนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	10
	แนวเหตุผลในงานวิจัย	64
	วัตถุประสงค์การวิจัย	64
	คำถามในการวิจัย	65
	ขอบเขตการวิจัย	66
	กรอบงานวิจัย	66
	คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย	67
	ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	68
2	วิธีการดำเนินการวิจัย	69
	ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	69
	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	71
	การพัฒนาเครื่องมือและการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ	71
	การวิเคราะห์ข้อมูล	92

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	93
4 การอภิปรายผลการวิจัย	142
5 สรุปผลการวิจัย	176
รายการอ้างอิง	184
ภาคผนวก.....	191
ภาคผนวก ก	192
ภาคผนวก ข	193
ภาคผนวก ค	195
ภาคผนวก ง	205
ภาคผนวก จ	207
ภาคผนวก ฉ	244
ภาคผนวก ช	260
ภาคผนวก ซ	264
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์	266

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
1 คุณลักษณะและค่านิยมของคนไทยโดยทั่วไป	12
2 สรุปคุณลักษณะและค่านิยมของคนไทยโดยทั่วไป.....	15
3 คุณลักษณะและค่านิยมที่พึงประสงค์ของคนไทย	15
4 สรุปคุณลักษณะและค่านิยมที่พึงประสงค์ของคนไทย	18
5 แสดงการเปรียบเทียบ Terminal Value และ Instrumental Value ระหว่าง ชนบทและเมือง	20
6 สรุปคุณลักษณะผู้นำ คุณสมบัติของผู้นำที่ดี และภาวะผู้นำ	26
7 แสดงการแบ่งแยกประเภท (Classification) ของ 6 คุณลักษณะหลัก 24 คุณลักษณะเด่น	30
8 แสดงคุณลักษณะเด่น 34 ประการ.....	31
9 แสดงการจำแนกคุณลักษณะเด่น 34 ประการ ตามลักษณะของภาวะผู้นำ	33
10 แสดงค่านิยม Terminal Value และ Instrumental Value 5 อันดับของผู้บริหาร	38
11 สรุปคุณลักษณะของผู้นำ คุณสมบัติผู้นำที่ดี และภาวะผู้นำ ตามแนวคิด นักวิจัยต่างประเทศ	41
12 แสดงตัวอย่างค่านิยมภายในตัวงาน และ ค่านิยมภายนอกตัวงาน	51
13 ลักษณะบุคลิกทางบวก และทางลบ (Verax model)	53
14 แสดงพัฒนาการของมนุษย์ ตามแนวคิดทฤษฎีของ Levinson	58
15 แสดงข้อมูลกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ และช่วงอายุ.....	71
16 ผลการวิเคราะห์แบบวัดคุณลักษณะเด่น 24 ด้าน โดยการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์ สหสัมพันธ์ ระหว่างข้อกระทงแต่ละข้อกับคะแนนรวมของข้ออื่น ๆ ในแบบวัด (Corrected Item- Total Correlation) ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Cronbach's Alpha Coefficient of Internal Consistency)	74
17 แสดงเกณฑ์การให้คะแนนของแบบวัดคุณลักษณะเด่น	86
18 ผลการวิเคราะห์แบบวัดความพึงพอใจในชีวิต โดยการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ระหว่างข้อกระทงแต่ละข้อกับคะแนนรวมของข้ออื่น ๆ ในแบบวัด (Corrected Item- Total Correlation) ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Cronbach's Alpha Coefficient of Internal Consistency)	88

สารบัญตาราง (ต่อ)

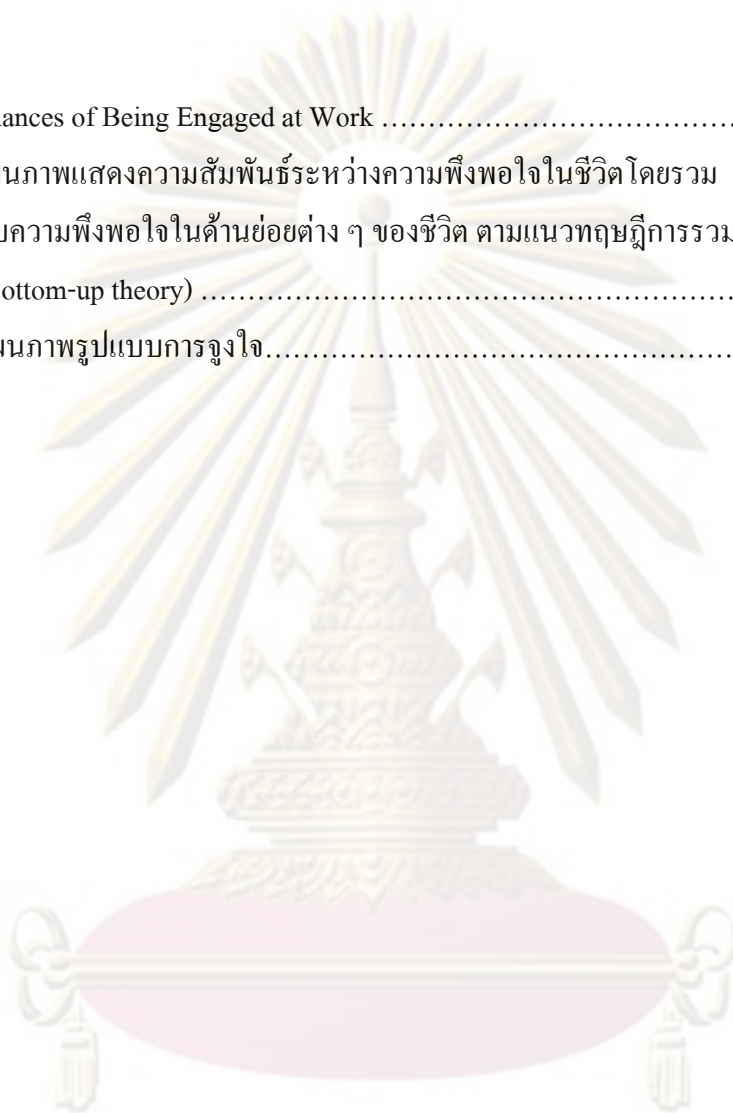
ตาราง	หน้า
19 แสดงเกณฑ์การให้คะแนนของแบบวัดความพึงพอใจในชีวิต.....	89
20 ผลการวิเคราะห์แบบวัดความพึงพอใจในการทำงาน โดยการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ระหว่างข้อกระทงแต่ละข้อกับคะแนนรวมของข้ออื่น ๆ ในแบบวัด (Corrected Item- Total Correlation) ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Cronbach's Alpha Coefficient of Internal Consistency)	90
21 แสดงเกณฑ์การให้คะแนนของแบบวัดความพึงพอใจในการทำงาน.....	91
22 แสดงจำนวน และค่าร้อยละ ของข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง	95
23 แสดงค่าเฉลี่ย(<i>M</i>) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน(<i>SD</i>) คุณลักษณะเด่นของกลุ่มตัวอย่าง 3,562 คน	99
24 แสดงค่าเฉลี่ย(<i>M</i>) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (<i>SD</i>) คุณลักษณะเด่นของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศชายและเพศหญิง.....	101
25 แสดงค่าเฉลี่ย(<i>M</i>) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (<i>SD</i>) คุณลักษณะเด่นของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามกลุ่มอายุ	103
26 แสดงค่าเฉลี่ย(<i>M</i>) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน(<i>SD</i>) คุณลักษณะเด่นของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามกลุ่มอาชีพ.....	105
27 แสดงค่าเฉลี่ย(<i>M</i>) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน(<i>SD</i>) ของคุณลักษณะเด่นแจกแจงตาม ตำแหน่งงาน.....	107
28 ตารางสรุปรวม 5 คุณลักษณะเด่นของคนไทยโดยรวม และคนไทยในแต่ละกลุ่ม	109
29 แสดงการวิเคราะห์ความแตกต่าง (<i>t-test</i>) ของคุณลักษณะเด่น ความพึงพอใจในชีวิต และในการทำงานของวัยรุ่นตอนปลาย (17-20 ปี) เพศชายและเพศหญิง.....	111
30 แสดงการวิเคราะห์ความแตกต่าง (<i>t-test</i>) ของคุณลักษณะเด่น ความพึงพอใจในชีวิตและ ในการทำงานของผู้ใหญ่ตอนต้น (21-60 ปี) เพศชายและเพศหญิง	113
31 แสดงการวิเคราะห์ความแตกต่าง (<i>t-test</i>) ของคุณลักษณะเด่น ความพึงพอใจในชีวิตและ งานโดยรวมของตำแหน่ง ผู้บริหาร/ผู้จัดการ/หัวหน้างานและเจ้าหน้าที่/พนักงาน.....	115
32 ตารางสรุปคุณลักษณะเด่นเฉพาะของคนไทยในแต่ละกลุ่ม.....	117
33 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะเด่นในด้านต่างๆ กับความพึงพอใจในชีวิต และ ความพึงพอใจในการทำงาน.....	119

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
34 ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวทำนายในรูปคะแนนดิบ (<i>b</i>) มาตรฐาน (<i>Beta</i>) การทดสอบความมีนัยสำคัญทางสถิติของ <i>Beta</i> ที่ได้จากการคัดเลือกตัวแปร ด้วย วิธี <i>Stepwise</i> คุณลักษณะเด่นด้านต่างๆกับความพึงพอใจในชีวิตของวัยรุ่นตอนปลาย (17-20 ปี).....	123
35 ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวทำนายในรูปคะแนนดิบ (<i>b</i>) มาตรฐาน (<i>Beta</i>) การทดสอบความมีนัยสำคัญทางสถิติของ <i>Beta</i> ที่ได้จากการคัดเลือกตัวแปร ด้วย วิธี <i>Stepwise</i> คุณลักษณะเด่นด้านต่างๆกับความพึงพอใจในชีวิต ของวัยรุ่นผู้ใหญ่ (21-60 ปี) (เฉพาะคนทำงาน)	127
36 ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวทำนายในรูปคะแนนดิบ (<i>b</i>) มาตรฐาน (<i>Beta</i>) การทดสอบความมีนัยสำคัญทางสถิติของ <i>Beta</i> ที่ได้จากการคัดเลือกตัวแปร ด้วยวิธี <i>Stepwise</i> คุณลักษณะเด่นด้านต่างๆ กับความพึงพอใจในการทำงาน ของวัยรุ่นผู้ใหญ่ (21-60 ปี) (เฉพาะคนทำงาน)	132
37 ผลการวิเคราะห์ การทดสอบความมีนัยสำคัญทางสถิติของ <i>Beta</i> ที่ได้จากการคัดเลือกตัวแปร ด้วยวิธี <i>Enter</i> ของ คุณลักษณะเด่น กับความพึงพอใจในชีวิตของวัยรุ่นตอนปลาย (17-20 ปี)	137
38 ผลการวิเคราะห์ การทดสอบความมีนัยสำคัญทางสถิติของ <i>Beta</i> ที่ได้จากการคัดเลือกตัวแปร ด้วยวิธี <i>Enter</i> ของ คุณลักษณะเด่น กับความพึงพอใจในชีวิตของวัยรุ่นผู้ใหญ่ (21-60 ปี) เฉพาะคนทำงาน	138
39 ผลการวิเคราะห์ การทดสอบความมีนัยสำคัญทางสถิติของ <i>Beta</i> ที่ได้จากการคัดเลือกตัวแปร ด้วยวิธี <i>Enter</i> ของ คุณลักษณะเด่น กับความพึงพอใจในการทำงาน ของวัยรุ่นผู้ใหญ่ (21-60 ปี) เฉพาะคนทำงาน	139
40 ตารางสรุปคุณลักษณะเด่นที่มีอิทธิพล ต่อความพึงพอใจในชีวิต และความพึงพอใจในการทำงานของกลุ่มวัยรุ่นตอนปลาย (17-20 ปี) และ วัยผู้ใหญ่ (21-60 ปี) เฉพาะคนทำงาน..	140
41 แสดง คุณลักษณะเด่น 13 ด้านของผู้บริหารจากผลการวิจัยนี้ โดยจัดประเภทตาม 6 คุณลักษณะหลักของ Peterson & Seligman (2004) และเปรียบเทียบกับแนวคิดของคุณลักษณะผู้นำที่พึงมี	159

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 Chances of Being Engaged at Work	40
2 แผนภาพแสดงความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจในชีวิตโดยรวม กับความพึงพอใจในด้านย่อยต่าง ๆ ของชีวิต ตามแนวทฤษฎีการรวม (Bottom-up theory)	44
3 แผนภาพรูปแบบการจูงใจ.....	54



ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ท่ามกลางการแข่งขันที่รุนแรงในการดำเนินธุรกิจในยุคปัจจุบันนี้ หนึ่งในปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อความสำเร็จขององค์กรและสามารถทำให้องค์กรเกิดความได้เปรียบในการแข่งขัน (Competitive Advantage) ได้ ก็คือ บุคลากรขององค์กร ซึ่งนอกเหนือจากการที่จะต้องปฏิบัติงานตามตำแหน่งหน้าที่ต่างๆให้เป็นไปตามที่องค์กรได้กำหนดไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพแล้ว ยังจะต้องมีผลการปฏิบัติงานที่สามารถตอบสนองกลยุทธ์และนโยบายของธุรกิจที่กำหนดเอาไว้อีกด้วย ดังนั้นการบริหารจัดการเรื่องคนภายในองค์กรจึงทวีความสำคัญมากขึ้น ในแง่ของการดูแลพนักงานในองค์กรให้มีทัศนคติที่ดีต่องานที่ทำ การมีผลประโยชน์ตอบแทนทั้งด้านวัตถุและด้านจิตใจที่นำมาสู่ความพึงพอใจในการทำงาน จะส่งผลให้พนักงานเกิดความรู้สึกกระตือรือร้น มีความมุ่งมั่นที่จะทำงาน มีขวัญและกำลังใจที่จะทำงานให้ดียิ่งๆขึ้นไป นอกจากนี้บทบาทในการพัฒนาบุคลากรให้มีศักยภาพในการปฏิบัติงานให้ดีขึ้นก็เป็นสิ่งสำคัญที่องค์กรควรคำนึงถึง เนื่องจากเป็นสิ่งที่ทำให้พนักงานมีความรู้สึกว่าตนเองมีคุณค่า มีความสำคัญและได้รับความเอาใจใส่จากองค์กร รวมถึงการส่งเสริมให้พนักงาน ได้มีโอกาสก้าวหน้าและมีศักยภาพที่พร้อมต่อการเติบโตในหน้าที่การงานต่อไปในอนาคตได้ ทั้งนี้เมื่อพิจารณาในแง่ขององค์กรแล้ว การพัฒนาบุคลากรให้มีศักยภาพในการปฏิบัติงานมากขึ้น จะนำมาซึ่งผลการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลและสามารถส่งผลต่อเนื่องให้ผลการดำเนินงานขององค์กรเป็นไปตามเป้าหมายที่คาดหวังไว้ได้ ทั้งนี้จากกล่าวได้ว่า เราทุกคนต่างเกิดมาพร้อมกับความถนัดจำนวนหนึ่ง ซึ่งส่วนใหญ่เราอาจไม่ทราบด้วยซ้ำว่าตนมีอยู่ สำหรับบางคน ความสุขระดับสูงสุดหรือการบรรลุศักยภาพของตนเอง คือการแสดงออกถึงศักยภาพที่แฝงอยู่ในตัวมาตั้งแต่กำเนิด โดยพัฒนาการระดับสูงสุด คือจุดที่บุคคลสามารถปรับแต่งลักษณะเฉพาะของตนเองและสามารถควบคุมความคิด ความรู้สึก และการกระทำของตน ในขณะที่เดียวกันก็มีความสุขกับความหลากหลายของมนุษย์และรู้สึกเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันก็มีความสุขกับจักรวาลอันไม่สิ้นสุด ผู้ที่ไปถึงระดับนี้ อาจกล่าวได้ว่ามีความสุขอย่างแท้จริง เพราะไม่ต้องการอะไรมากไปกว่านี้ ตรงข้ามกับสิ่งที่คนส่วนใหญ่เชื่อกัน ความสุขไม่ได้เกิดขึ้นกับเราได้เองแต่เป็นสิ่งที่เราทำให้เกิดขึ้นและเป็นผลจากการที่เราทำสิ่งที่ดีที่สุด ความรู้สึกพอใจเมื่อเราทำได้ตามศักยภาพ คือสิ่งที่กระตุ้นให้เกิดการพัฒนาลักษณะเฉพาะตัว และนำไปสู่วิวัฒนาการ

ประสบการณ์ของความสุขภาคปฏิบัติ คือความเบิกบานใจ เป็นความรู้สึกร่าเริงแจ่มใสจากการมีชีวิตชีวาอย่างเต็มที่ การแสวงหาความเพลิดเพลิน เป็นที่มาของแรงจูงใจที่ทรงอนุภาพ

(Csikszentmihalyi, 2008 อ้างถึงใน เจริญเกียรติ ชนสุขถาวร และ วิไล ตระกูลสิน, 2551)

นอกจากนี้ ตามทฤษฎีความต้องการตามลำดับขั้นของอับราฮัม มาสโลว์ (Maslow, 1954 อ้างถึงใน สิทธิโชค วรรณศิริกุล, 2546) ได้กล่าวถึง ความต้องการของมนุษย์ ที่มีลักษณะเป็นสากล คือ คล้ายกันในทุกวัฒนธรรมและความต้องการของมนุษย์มีลักษณะเป็นไปตามลำดับขั้นต่อนั้นคือเมื่อได้รับความต้องการในระดับต่ำหรือตอบสนองเพียงพอแล้ว ก็จะเลื่อนขั้นไปหาทางตอบสนองในระดับสูงขึ้นไปอีก ในโดยทัศนะของมาสโลว์ ความต้องการทั้งหมดของมนุษย์สามารถเรียงลำดับได้ 5 ขั้นดังนี้

1. ความต้องการทางสรีระ คือ ความต้องการทางสรีระในเรื่องการกิน การอยู่ ความสุขสบายทางกายทั้งปวง
2. ความต้องการสวัสดิภาพ คือ ความต้องการความปลอดภัย สิ่งยึดเหนี่ยวทางจิตใจ ความกลัว การสูญเสีย ภัยอันตรายต่างๆ ความมั่นคง และหลักประกันในการทำงาน
3. ความต้องการความรักและความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล เช่น ต้องการมีความสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อน คนรัก พ่อ แม่ ลูก
4. ความต้องการนิยมนับถือตนเอง (Self-esteem) ต้องการยอมรับและภูมิใจในตนเองว่าเป็นคนที่มีคุณค่าแก่สังคม
5. ความต้องการพัฒนาศักยภาพของตน (Self-actualization) เป็นความต้องการขั้นสูงสุดของมนุษย์ผู้ซึ่งไม่ต้องกังวลเรื่องปากท้อง ความปลอดภัย ความรัก ความยอมรับในตนเองหรือศักดิ์ศรีอีกต่อไป มนุษย์จะพัฒนาศักยภาพของตนเพราะอยากรู้ อยากรสร้างสรรค์เพราะใจรัก ทำงานเพราะอยากจะทำ มีความต้องการที่จะพัฒนาตนเองให้ไปถึงขีดสุดของศักยภาพที่ตนเองมีอยู่อย่างแท้จริง

จากทฤษฎีความต้องการตามลำดับขั้นของอับราฮัม มาสโลว์ ดังกล่าวความต้องการในลำดับสุดท้าย คือความต้องการพัฒนาศักยภาพของตน เป็นแนวคิดในการพัฒนาศักยภาพคนให้ไปถึงระดับสูงสุด (Highest Potential) ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาแขนงใหม่ในด้านจิตวิทยาเชิงบวก (Positive Psychology) หรืออาจเรียกว่า “จิตวิทยานิยามาน” (สิทธิโชค วรรณศิริกุล, 2549) ซึ่งมองว่าควรเน้นศึกษาพฤติกรรมมนุษย์ในส่วนของอารมณ์ความรู้สึก ความคิดเชิงบวกให้มากขึ้น เนื่องจากมีรากฐานจากการรับรู้สิ่งต่างๆรอบตัว รวมถึงให้ความสำคัญกับการมองโลกแง่ดี มีความสุข มั่นใจในความสามารถของตัวเอง มีความหวังและความฉลาดทางอารมณ์ ซึ่งมีส่วนสัมพันธ์กับพฤติกรรมการทำงานรวมถึงความสำเร็จ นอกจากนี้ยังมองประเด็นการศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมมนุษย์ในมุมมองใหม่ นั่นคือการหาทางป้องกันแทนการรักษา ด้วยการค้นคว้า หาความรู้เกี่ยวกับลักษณะที่ดี

ของมนุษย์ (สิทธิโชค วรานุสันติกุล, 2549) ทั้งนี้จิตวิทยาเชิงบวกหรือจิตวิทยานิมาน ยังเป็นศาสตร์ที่นำความรู้ในเชิงวิทยาศาสตร์และเชิงคลินิกมาประยุกต์ใช้ โดยเป็นการสร้างแนวทางปฏิบัติที่จะทำให้คนเรามีความสุขมากขึ้นและยาวนานขึ้น นอกจากนี้จิตวิทยาเชิงบวกยังเป็นการศึกษาแนวใหม่ที่มองบุคคลในเชิงบวกและทำการจัดประเภทคุณลักษณะเด่นที่จะทำให้มนุษย์สามารถประสบความสำเร็จ มีความสมบูรณ์แข็งแรงและมีความสุขทั้งกายและใจ ซึ่งเป็นเรื่องที่มีแก่นการพิจารณาคุณลักษณะนิสัยเชิงบวกที่มีอยู่ในทุกคนแต่มีในระดับที่แตกต่างกัน มากกว่าจะเป็นเรื่องของการพิจารณาว่าคนเรามีหรือไม่มีคุณลักษณะเด่นเหล่านั้น แนวคิดดังกล่าว จึงเป็นการเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมในยุคก่อนปี 1998 ที่ศาสตร์ด้านจิตวิทยาจะเน้นหนักไปในแง่ของการรักษาความเจ็บป่วยทางใจของมนุษย์ เช่น ภาวะวิตกกังวล ซึมเศร้า โรคประสาท ย้ำคิดย้ำทำ หวาดระแวง ฯลฯ โดยมีเป้าหมายของการรักษา คือการช่วยให้ผู้ป่วยเหล่านั้นพ้นจาก “ภาวะทุกข์ระทม” มาสู่ “ภาวะปกติ” หรือทำให้คนเปลี่ยนจากภาวะทุกข์ในระดับ - 5 มาอยู่ที่ 0

Dr. Martin Seligman นักจิตวิทยาชาวอเมริกันจาก University of Pennsylvania หรืออดีตประธานของ American Psychology Association (A.P.A.) ซึ่งเป็นผู้ริเริ่มแนวคิดเรื่องจิตวิทยาเชิงบวก ได้ให้ความเห็นไว้ว่า จิตวิทยาไม่ใช่เป็นเพียงการศึกษาถึงจุดอ่อนหรือผลกระทบทางลบที่เกิดขึ้นกับบุคคล (Weakness and Damage) เท่านั้น แต่ยังหมายถึงการค้นหาวิธีการที่จะทำให้คนเราสามารถพัฒนาไปได้ถึงระดับสูงสุด หรือการพัฒนาจากระดับ 0 ไปสู่ภาวะที่เป็นบวก (+) ให้ได้ ซึ่งก็คือการศึกษาถึงจุดเด่นและคุณลักษณะที่ดีเฉพาะบุคคล (Strength and Virtue) นั่นเอง ดังนั้นเมื่อพูดถึงเรื่องของการบำบัดรักษา (Treatment) จึงมิใช่เป็นเพียงการแก้ไขปัญหาทางจิตหรือรักษาโรคทางจิตเวชเท่านั้น แต่ยังเป็นเรื่องของการพัฒนาสิ่งที่ดีๆ ในตัวเราให้ดียิ่งๆ ขึ้นไป เพื่อนำไปสู่การมีชีวิตที่ดี (The Good Life) อีกด้วย (Seligman, Steen, Park, & Peterson, 2005)

ศาสตร์ทางด้านจิตวิทยาเชิงบวกจึงเป็นจิตวิทยาตะวันตกสมัยใหม่ที่พยายามอธิบายและทำความเข้าใจเรื่องชีวิตที่ดี โดยเน้นที่ 3 ด้านใหญ่ๆ คือ 1) ประสบการณ์ด้านดีที่บุคคลนั้นเคยได้รับ (Positive subjective experiences) เช่น ความสุข ความพอใจ ความรู้สึกสำนึกในบุญคุณ ความอึ้งใจ 2) บุคลิกภาพที่ดีในแต่ละบุคคล (Positive individual) เช่น จุดเด่นในแต่ละบุคคล ความสามารถ พิเศษ ความสนใจ คุณค่า และ 3) สถาบันที่ดี (Positive institute) เช่น ครอบครัว โรงเรียน องค์กร ชุมชน สังคม เป็นต้น

นอกจากนี้ ยังมีความครอบคลุมไปถึงเรื่องของการยึดเอาจุดเด่นหรือคุณลักษณะที่ดีเฉพาะบุคคลเป็นศูนย์กลางของการพัฒนาอันได้แก่ การพัฒนาในด้านคุณค่า (Value) ภาวะของความลื่นไหลในกิจกรรม (Flow) การมองโลกทางบวกหรือในแง่ดี (Optimism) ความหวัง (Hope) ความสุข (Happiness) การมีความคิดสร้างสรรค์ ความรู้สึกต่อตนเองในเชิงบวก การเปลี่ยนแปลงไปสู่

ความคิดและการกระทำเชิงบวก เป็นต้น จึงเป็นศาสตร์ทางเลือกใหม่ที่มีเป้าหมายเพื่อมุ่งพัฒนาบุคลิกภาพของมนุษย์ให้เป็นผู้มีความสุข โดยมีพื้นฐานของความสุขมาจากการพัฒนาตนเอง การเป็นคนดี มีมุมมองต่อชีวิตและโลกในเชิงบวก (Seligman, 2002) นอกจากนี้ ยังเป็นวิชาที่เน้นความเป็นวิทยาศาสตร์ โดยนำงานวิจัย ตัวเลข หรือสถิติ มาใช้ประกอบการอ้างอิง รวมถึงการมีแนวปฏิบัติที่เป็นตัวอย่างชัดเจนและเหมาะสมกับสภาพชีวิตในสังคมปัจจุบัน

การริเริ่มเบื้องต้นที่สำคัญของจิตวิทยาเชิงบวกก็คือการพัฒนาการจัดประเภทของคุณลักษณะเด่น 24 ด้าน (Character Strengths and Virtues) ซึ่งนับได้ว่าเป็นการพัฒนาศาสตร์ทางจิตวิทยาในมุมมองใหม่ คือเน้นเรื่องของการสร้างความสุขหรือสุขภาวะในเชิงจิตวิทยา (Psychological well-being) โดยได้มีการจัดทำเครื่องมือวัดที่ใช้ในการประเมินคุณลักษณะเด่นแต่ละด้าน เรียกว่า Values in Action Inventory of Strengths (VIA-IS) ประกอบด้วย 240 ข้อคำถาม และเปิดให้คนทั่วไปเข้าไปทำแบบประเมินได้ทางระบบออนไลน์ ตั้งแต่ปี 2001 และในปี 2005 ได้สรุปตัวเลขจำนวนผู้เข้าไปตอบแบบประเมินออนไลน์ว่ามีถึงกว่า 4 แสนคน (Seligman, Steen, Park, & Peterson, 2005)

สำหรับการวัดและประเมินคุณลักษณะเด่นในงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยเลือกที่จะใช้เครื่องมือในการประเมินคือ Values in Action Inventory of Strengths (VIA-IS) ซึ่งได้รับอนุญาตจากเจ้าของแบบวัด Dr.Heal H. Mayerson ประธานของสถาบัน The Value in Action Institute, Cincinnati OHIO ประเทศสหรัฐอเมริกา ในการให้ใช้และแปลเป็นภาษาไทยตามขั้นตอนและมาตรฐานของการแปลแบบวัดภายใต้การตรวจสอบของเจ้าของแบบวัดว่าไม่มีข้อผิดพลาดจากการแปลเป็นภาษาไทย

นอกจากนี้ ยังมีแนวคิดเรื่องการค้นหาและวัดคุณลักษณะเด่นในอีกรูปแบบหนึ่ง ซึ่งหนังสือ Now, Discover Your Strengths โดย Buckingham และ Clifton (2001) ได้แนะนำถึงคุณลักษณะต่างๆ ของบุคคลที่ถูกกำหนดให้แสดงออกมาโดยขึ้นอยู่กับสถานการณ์แวดล้อมต่างๆ (Situational Themes) เช่น สถานการณ์ในที่ทำงาน ในครอบครัว เป็นต้น ทั้งนี้ The Gallup Organization ซึ่งเป็นองค์กรที่ให้คำปรึกษาด้านการบริหารจัดการ ด้านทรัพยากรมนุษย์และการวิจัยเชิงสถิติ มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักในชื่อ Gallup Poll ซึ่งเป็นแหล่งข้อมูลเชิงความคิดเห็นชั้นนำของโลกได้ทำการศึกษาในประเทศสหรัฐอเมริกาและค้นพบว่า ท่ามกลางร้อยละ สถานการณ์ในที่ทำงาน (Situational Work Themes) ที่เกี่ยวข้องกับการสร้างความเป็นเลิศให้เกิดขึ้นในองค์กรนั้น มีเพียง 34 สถานการณ์เท่านั้นที่เป็นสถานการณ์ร่วมและมีเหมือนกัน ดังนั้นจึงเป็นผลให้การวัดคุณลักษณะเด่นตามแนวคิดของ Buckingham และ Clifton มีทั้งหมด 34 คุณลักษณะเด่นเท่านั้น (Peterson & Seligman, 2004)

การพัฒนาสุขภาวะตามแนวคิดวิชาเชิงบวกนั้น ได้มีการศึกษาโดยมุ่งความสนใจไปที่ Psychological Interventions เพื่อค้นหาวิธีปฏิบัติที่นำไปสู่การเพิ่มความสุขส่วนบุคคลได้อย่างยั่งยืน อาทิเช่น การศึกษาแนวทางในการเสริมสร้างคุณลักษณะเด่น (Character Strengths) จากงานวิจัย Positive Psychology Progress Empirical Validation of Interventions โดย Seligman, Steen, Park, และ Peterson (2005) พบว่าเมื่อให้กลุ่มตัวอย่างทำกิจกรรมตามที่กำหนดให้ติดต่อกันทุกวันเป็นเวลา 1 สัปดาห์ เช่น เขียนจดหมายแสดงความรู้สึกขอบคุณ การค้นหาและนำคุณลักษณะเด่นของตนเอง มาใช้กับกิจกรรมใหม่ ๆ ในชีวิตแต่ละวัน การจดบันทึกสิ่งดี ๆ 3 สิ่งที่เกิดขึ้นในแต่ละวัน พร้อมทั้ง สาเหตุที่ทำให้เกิดสิ่งดี ๆ นั้น พบว่ากลุ่มตัวอย่างสามารถเพิ่มความสุขและลดอาการหดหู่ลงได้เป็นเวลา 6 เดือน ส่วนกิจกรรมที่ให้เขียนจดหมายขอบคุณและส่งไปให้แก่บุคคลที่เคยช่วยเหลือเรา (Gratitude Visit) สามารถส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีได้เป็นเวลา 1 เดือน

งานวิจัยข้างต้น ยังได้กล่าวถึงผลการศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่าง 24 คุณลักษณะเด่น กับ ความพึงพอใจในชีวิต (Life Satisfaction) อีกด้วย Park, Peterson, และ Seligman (2004) โดย ค้นพบว่า ในกลุ่มที่เป็นวัยผู้ใหญ่และวัยหนุ่มสาวนั้น คุณลักษณะเด่นเกี่ยวกับจิตใจ (Strengths of the Heart) ได้แก่ 1) ความสนุกสนาน ความกระตือรือร้นและพลังงาน (zest, enthusiasm, and energy) 2) ความกตัญญู (gratitude) 3) ความหวัง การมองโลกในแง่ดี และการมองอนาคต (hope, optimism and future-mindedness) และ 4) ความสามารถในการรักและถูกรัก (capacity to love and be loved) มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในชีวิตมากกว่าคุณลักษณะเด่นด้าน 1) ความอยากรู้อยากเห็น และความสนใจในโลก (curiosity and interest in the world) และ 2) ความรักในการเรียนรู้ (love of learning)

นอกจากนี้ ในงานวิจัยของ Linley et al., (2007) เรื่อง Character strengths in the United Kingdom: The VIA Inventory of Strengths ก็ยังค้นพบอีกเช่นกันว่า ความพึงพอใจในชีวิตมี ความสัมพันธ์กันอย่างมากกับคุณลักษณะเด่นด้านความหวัง การมองโลกในแง่ดีและการมองอนาคต ด้านความสนุกสนาน ความกระตือรือร้นและพลังงาน ด้านความกตัญญู ด้านความสามารถในการรัก และถูกรัก และด้านความอยากรู้อยากเห็นและความสนใจในโลก โดยจากการวิเคราะห์ได้แสดงให้เห็นว่า มี 21 คุณลักษณะเด่น จาก 24 คุณลักษณะเด่น ที่เมื่อมีคะแนนสูงขึ้น ก็จะเกี่ยวข้องกับการมี ความพึงพอใจในชีวิตที่สูงขึ้นด้วย ยกเว้นคุณลักษณะเด่นด้านการชื่นชมในความงามและความเป็น เลิศ (appreciation of beauty and excellence) ด้านความคิดสร้างสรรค์ ความฉลาดและความริเริ่ม (creativity, ingenuity and originality) ด้านความสุภาพอ่อนน้อมและถ่อมตน (modesty and humility) ผลการวิเคราะห์ดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า ความสัมพันธ์ระหว่าง คุณลักษณะเด่นและความพึงพอใจ

ในชีวิตเป็นไปในทางเดียวกัน คือถ้ามีคะแนนที่สูงมากๆ ในคุณลักษณะเด่นใดก็ตาม ก็จะทำให้ความพึงพอใจในชีวิตเพิ่มขึ้นตามไปด้วย

อย่างไรก็ตาม เนื่องจากในชีวิตประจำวันของคนเราจะใช้เวลาเพื่อการทำงานประมาณ 1 ใน 3 ของแต่ละวัน งานจึงเป็นปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตของคนไทยในปัจจุบันค่อนข้างมาก การนำหลักจิตวิทยาเชิงบวกมาประยุกต์ใช้เพื่อสร้างสุขภาวะให้เกิดขึ้นในการทำงาน หรือความพึงพอใจในการทำงาน (Job Satisfaction) จึงเป็นประเด็นที่น่าสนใจและควรนำมาศึกษาด้วยเช่นเดียวกัน

เนื่องจาก

- ความพึงพอใจในการทำงานเป็นตัวแปรสำคัญของปัญหาต่างๆ ด้านบุคลากรในองค์การ อาทิเช่น ปัญหาในเรื่องความขัดแย้งในการทำงาน ความตั้งใจในการทำงาน ความผูกพันต่อองค์การ อัตราการลาออก รวมถึงการพัฒนาความรู้ความสามารถของพนักงาน ฯลฯ หากองค์การสามารถสร้างความพึงพอใจในการทำงานให้เกิดขึ้นกับพนักงานได้แล้ว ย่อมส่งผลดีกับองค์การในภาพรวม เนื่องจากปัญหาอื่นๆ ด้านบุคลากรในองค์การน่าจะลดลงตามไปด้วยเช่นกัน

- ความพึงพอใจในการทำงานของบุคลากร จะมีความเกี่ยวข้องกับศักยภาพในการปฏิบัติงานให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลตามความคาดหวังขององค์การ ดังนั้นการนำแนวคิดจิตวิทยาเชิงบวกมาประยุกต์ใช้ในแง่ของการพัฒนาบุคลากร ด้วยการใช้จุดเด่นและคุณลักษณะที่ดีเฉพาะบุคคลเป็นจุดตั้งต้นในการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรให้ถึงระดับสูงสุด ก็จะส่งผลต่อผลการปฏิบัติงานของพนักงานและความสำเร็จขององค์การในที่สุดและยังสามารถเพิ่มความพึงพอใจที่ยั่งยืนให้กับพนักงานได้อีกด้วย ดังนั้นผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจึงสามารถนำมาประยุกต์ใช้เพื่อทำให้คนไทยมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น การค้นพบดังกล่าวก็จะนำมาซึ่งประโยชน์ต่อคนไทยอย่างมากมาย

นอกจากนี้ นักพฤติกรรมองค์การคนสำคัญ Luthans ได้ทำการสังเคราะห์แนวคิดจิตวิทยาเชิงบวกหรือจิตวิทยานิมาณ มาใช้เป็นแนวทางในการปรับการปฏิบัติงาน ของบุคลากรในองค์การ (Performance Improvement) โดยให้ชื่อแนวคิดของเขาว่า “positive organizational behavior: POB” และเลือกมโนทัศน์ที่เกี่ยวข้องกับจิตวิทยานิมาณมาอธิบายแรงจูงใจในการทำงานและการจัดการทรัพยากรมนุษย์ในองค์การที่สำคัญ 5 ประการ ได้แก่ (Luthans, 2003 อ้างถึงใน สิทธิโชค วรานุสันติกุล, 2549)

- 1.ความเชื่อในความสามารถของตนเอง (Confidence/self efficacy) Luthans ได้อ้างทฤษฎีและงานวิจัยของนักจิตวิทยาคนสำคัญซึ่งเป็นผู้พัฒนาทฤษฎีว่าด้วย self efficacy คือ แบนดูรา ว่า การที่บุคคลจะมีแรงจูงใจที่จะปฏิบัติงานนั้น คนเราต้องชั่งน้ำหนักประเมิน บูรณาการข้อมูลเกี่ยวกับความสามารถของตนก่อนว่าสามารถทำงานนั้นได้สำเร็จหรือไม่ ผลการประเมินตนเองนี้ถ้าออกมาเป็นด้านบวก บุคคลจึงเกิดแรงจูงใจและความบากบั่นที่จะทำงานนั้นให้สำเร็จ พนักงานที่มีความ

เชื่อมั่นในความสามารถของตนเองสูงมักจะมีผลการปฏิบัติงานสูงไปด้วย พนักงานที่มีความเชื่อมั่นในความสามารถของตนเองสูงยังมีแนวโน้มที่จะมีความคิดทางบวกและมีความสามารถในการต่อต้านความเครียดมากกว่าด้วย

2. ความหวัง (hope) คือ ความเชื่อที่ว่าบุคคลสามารถตั้งเป้าหมาย ค้นหาวิธีการบรรลุเป้าหมายได้พร้อมทั้งมีแรงจูงใจที่จะทำงานให้บรรลุเป้าหมายให้ได้ ในบริบทของอาชีพเกี่ยวกับการทำงานบริการซึ่งต้องเผชิญกับความเครียดสูง เช่นพยาบาล พนักงานต้อนรับบนเครื่องบิน ฯลฯ นักจิตวิทยาวิจัยพบว่าคนที่มีความหวังในทางบวกมาก มักจะปฏิบัติงานได้ดีกว่า มีความพึงพอใจในการทำงานมากกว่า อยู่ในอาชีพได้นานกว่า คนที่มีความหวังในทางบวกน้อย เนื่องจากความหวังเกี่ยวข้องอยู่กับการตั้งเป้าหมายและการเรียนรู้วิธีการบรรลุเป้าหมาย หน้าที่ของผู้ทำหน้าที่พัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในองค์กรคือ การหาทางพัฒนาพนักงานให้มีความเชื่อมั่นว่าตนเองตั้งเป้าหมายได้ มีวิธีการบรรลุเป้าหมายได้ และมีความต้องการที่จะบรรลุเป้าหมายนั้นให้ได้อย่างมากพอ ซึ่งสามารถทำได้ด้วยการจัดฝึกอบรมและจัดกระบวนการพัฒนาอาชีพ (career development) ให้แก่พนักงาน

3. การมองโลกในแง่ดี (optimism) คือการคาดการณ์ไว้สำหรับอนาคตว่า เหตุการณ์จะคลี่คลายออกมาในทางดี เป็นคำตรงกันข้ามกับการมองโลกแง่ร้าย (pessimism) ซึ่งเป็นการคาดการณ์อนาคตว่าจะออกมาไม่ดี

4. ความรู้สึกพึงพอใจในชีวิต (subjective well-being) เรียกว่า ความรู้สึกเป็นสุข (happiness) เป็นการประเมินทั้งความรู้สึกและความเชื่อว่า ชีวิตของตนเองนั้นน่าพึงพอใจ ในแง่ของความรู้สึก (effective) นักจิตวิทยาได้สรุปรวบรวมทฤษฎีต่างๆ ที่พยายามอธิบายความรู้สึกพึงพอใจกับชีวิตได้ 3 กลุ่มด้วยกัน คือ

4.1 ทฤษฎีเป้าหมาย (goal theory) คือ คนเราจะรู้สึกพึงพอใจในชีวิตหากว่า สามารถบรรลุความสำเร็จตามเป้าหมายได้

4.2 ทฤษฎีการกระทำกิจกรรม (activity theory) คือ คนเราจะมีความสุขในชีวิตหากได้ทำกิจกรรมที่ตอบสนองแรงจูงใจภายใน (Intrinsic motivation) ของตนเอง

4.3 ทฤษฎีทางพันธุกรรมและบุคลิกภาพ (genetic and personality predisposition) คือ พันธุกรรมมีผลกระทบต่อความรู้สึกพึงพอใจในชีวิต

ในขณะที่นักจิตวิทยาบางคนสนใจศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพของคนกับความพึงพอใจกับชีวิตพบว่า จิตลักษณะ (Traits) สัมพันธ์กับการรู้สึกว่าตนเองมีความสุขหรือไม่ ได้ผลสรุปว่า คนที่มีลักษณะนิสัยแสดงออก (extraversion) และการใช้อารมณ์เหนือเหตุผล (neuroticism) มีความสุขกับชีวิตมากกว่าบุคลิกภาพแบบอื่น (Diener & Lucas, 1999 อ้างถึงใน สิทธิโชค วรรณสันติกุล, 2549) นอกจากนั้นในแง่มุมมองของการทำงาน นักจิตวิทยาได้สรุปผลการ

วิเคราะห์ไว้ว่า ความสุขในชีวิตเป็นเหตุให้มีความพึงพอใจในการทำงานแต่ความพึงพอใจในการทำงานไม่ส่งผลต่อความสุขในชีวิต (Luthans, 2003 อ้างถึงใน สิทธิโชค วรรณสันติกุล, 2549)

5.ความฉลาดทางอารมณ์ (emotional intelligences) EI หรือ EQ (emotional quotient) คือความสามารถในการรับรู้อารมณ์ของตนเองและผู้อื่น ดังนั้น EI จึงเป็นความสามารถที่จะรับรู้และแสดงอารมณ์ซึมซับอารมณ์ไปสู่การคิด เข้าใจและมีเหตุผลในการใช้อารมณ์ ควบคุมดูแลและปรับอารมณ์ของคนและผู้อื่น

ในสิบปีที่ผ่านมาการวิจัยได้เกิดขึ้นเป็นจำนวนมาก ซึ่งสามารถสรุปได้ว่า ความฉลาดทางอารมณ์มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปรับตัวและการยอมรับความเปลี่ยนแปลง การทำงานร่วมกันเป็นทีม การลดความเครียด ความผูกพันใจกับองค์กร ฯลฯ

การศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจในการทำงานกับคุณลักษณะเด่นในงานวิจัยนี้ จึงเป็นแนวคิดที่สอดคล้องกับการศึกษาในเรื่องจิตวิทยาเชิงบวก โดยนำมาประยุกต์ใช้ในประเด็นที่ว่า เมื่อคนเราได้มีการนำคุณลักษณะเด่นของตนเองมาใช้ในกิจกรรมต่างๆ ของชีวิตแล้วจะสามารถเพิ่มความสุขให้กับชีวิตได้ ดังนั้นหากพนักงานได้มีการนำคุณลักษณะเด่นของตนเองมาใช้ในการทำงานซึ่งจัดว่าเป็นกิจกรรมส่วนใหญ่ถึง 1 ใน 3 ของการดำเนินชีวิตของคนเราแล้ว ก็น่าจะทำให้มีความสุขในการทำงาน สามารถทำงานได้ดีมีประสิทธิภาพมากขึ้น คุณภาพชีวิตก็จะดีขึ้นตามมา

นอกจากนั้น พงษ์จันทร์ ภูษาพานิชย์ (2547) ยังได้กล่าวถึงความพึงพอใจในการทำงานและความพึงพอใจในชีวิต ว่ามีความเกี่ยวข้องกัน ซึ่งบุคคลที่มีความพึงพอใจในงานจะมีแนวโน้มมีความสุขกับงานที่ทำ มีความมั่นคงทางอารมณ์ มีความรู้สึกดีต่อชีวิตส่วนตัว และครอบครัว ทั้งนี้พบว่า ความพึงพอใจในการทำงานมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความพึงพอใจในชีวิต เนื่องจากความพึงพอใจหรือไม่พึงพอใจในงานนั้น เป็นส่วนหนึ่งของชีวิต เช่น หากบุคคลประสบกับปัญหา หรือเกิดความไม่พึงพอใจที่บ้าน ย่อมส่งผลต่อความพึงพอใจในสถานที่ทำงาน ในทางกลับกัน หากบุคคลมีปัญหาในที่ทำงานหรือไม่พึงพอใจในงานย่อมส่งผลต่อความพึงพอใจที่บ้านได้เช่นกัน ดังนั้น ความพึงพอใจในชีวิตและงาน มีผลต่อกันและกัน รวมถึงมีความสัมพันธ์กันมากจนไม่สามารถแยกออกจากกันได้

กล่าวโดยสรุปคือ ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะใช้แนวทางด้านจิตวิทยาเชิงบวกในการศึกษาในกลุ่มตัวอย่างที่เป็นคนไทย โดยมุ่งเน้นประเด็นไปที่การค้นหาคุณลักษณะเด่นของคนไทย การศึกษาความสัมพันธ์ของคุณลักษณะเด่นที่มีต่อความพึงพอใจในชีวิต และ ความสัมพันธ์ของคุณลักษณะเด่นที่มีต่อความพึงพอใจในการทำงาน เนื่องจาก การวิจัยในลักษณะดังกล่าวยังไม่เคยมีการศึกษากับคนไทยมาก่อน ดังนั้นผลที่ได้รับจากการวิจัย นอกจากก่อให้เกิดประโยชน์กับคนไทยแล้ว ผู้วิจัยยังมีความเชื่ออีกด้วยว่า น่าจะก่อให้เกิดประโยชน์กับองค์กรได้อีกมาก เนื่องจากองค์กรจะสามารถ

นำมาใช้เป็นข้อมูลเบื้องต้นเพื่อการพัฒนาคุณลักษณะเด่นของคนในองค์กร รวมถึงยังสามารถนำมาปรับใช้ให้เกิดประโยชน์ในแง่ของการบริหารจัดการคนในองค์กร โดยจัดให้เป็นอีกทางเลือกหนึ่งของการบริหารจัดการที่มุ่งเน้นให้พนักงานมีความสุขในการทำงาน ซึ่งจะส่งผลต่อการเพิ่มประสิทธิภาพในงานและก่อให้เกิดประสิทธิผลต่อองค์กรในที่สุด

นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังหวังให้การศึกษาครั้งนี้ เป็นแนวทางให้แก่องค์กรต่างๆ ในการพยายามที่จะพัฒนาพนักงานขององค์กร โดยมีพื้นฐานมาจากคุณลักษณะเด่นที่พนักงานมีอยู่ (Strength-Based Development) เนื่องจากการมุ่งเน้นไปที่คุณลักษณะเด่นสามารถก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในพฤติกรรมได้และยังสามารถช่วยแก้ปัญหาเรื่องความผูกพันของพนักงานที่มีกับองค์กร (Employee Engagement) ซึ่งเป็นปัญหาที่พบมากปัญหาหนึ่งและมีแนวโน้มว่าจะเกิดเพิ่มมากขึ้นกับองค์กรในยุคปัจจุบันอีกด้วย

นอกจากนี้ ในการพัฒนาประเทศให้มีความเจริญก้าวหน้า ได้มีการให้ความสำคัญกับคุณลักษณะนิสัย และค่านิยมของประชากรในสังคม มุ่งเน้นการปลูกฝังและเสริมสร้างเพราะมีความเชื่อพื้นฐานว่า ค่านิยมเป็นหลักที่บุคคลควรยึดไว้เป็นมาตรฐานในการประพฤติปฏิบัติในสิ่งที่ถูกต้องและดีงาม เพื่อให้บุคคลได้ค้นพบตนเองว่าหลักการหรือมาตรฐานสิ่งที่ยึดอยู่นั้นมีความถูกต้องเพียงใดรวมถึงทำให้รู้จักจุดดีและจุดด้อยที่ตนมีอยู่ (ชัยพร วิชาวุธ, 2530) ทั้งนี้คุณลักษณะและค่านิยมของประชากรในประเทศที่มีลักษณะเอื้อต่อการพัฒนาประเทศจะเป็นปัจจัยสำคัญที่เป็นแรงขับเคลื่อนให้ประเทศประสบความสำเร็จอย่างยั่งยืนและมีความเจริญก้าวหน้าทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง รวมถึงการทำให้ประชากรมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นได้หรือในทางกลับกัน การพัฒนาประเทศที่อาจไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร ส่วนหนึ่งอาจเป็นผลมาจากความไม่เข้าใจลักษณะอุปนิสัยของคนไทยว่ามีบางส่วนที่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาประเทศ และยังไม่มีการอธิบายไว้อย่างชัดเจน ดังนั้น ในระยะที่ผ่านมา จึงได้มีผู้ที่ทำการศึกษาหรือแสดงแนวคิดเกี่ยวกับคุณลักษณะสำคัญของคนไทย เพื่อเป็นจุดเริ่มต้นที่สำคัญของการพัฒนาประเทศไทยให้สอดคล้องกับสภาพการเปลี่ยนแปลงของโลกและสภาพความเป็นเอกลักษณ์ของไทยที่เป็นคุณประโยชน์และเพื่อนำไปใช้ในการกำหนดทิศทางการวางแผนพัฒนาประชากรของประเทศ การวางแผนพัฒนาการศึกษาของประเทศเพื่อปูทางไปสู่การเป็นประชากรของประเทศที่มีคุณภาพและสามารถนำพาประเทศให้ประสบความสำเร็จได้

ดังนั้นการศึกษาค้นคว้าคุณลักษณะและค่านิยมของคนไทยในงานวิจัยนี้ จึงน่าจะเป็นประโยชน์และเป็นแนวทางในการเรียนรู้ให้เข้าใจลักษณะนิสัยของคนไทยให้มากขึ้น และเพื่อสร้างหรือสนับสนุนคุณลักษณะนิสัยเหล่านั้นให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาประชากรและประเทศในอนาคตต่อไป

แนวความคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษา ค้นคว้างานวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาแนวความคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 4 ส่วน ซึ่งในแต่ละส่วนผู้วิจัยได้นำเสนอข้อมูล โดยจำแนกเป็นแนวคิดของคนไทย และ แนวคิดของสากล อันประกอบด้วย

1. แนวคิดเกี่ยวกับคุณลักษณะ
 - 1.1 แนวคิดเกี่ยวกับคุณลักษณะ และค่านิยมของคนไทย
 - 1.2 แนวคิดเกี่ยวกับคุณลักษณะสากล
2. แนวคิดเกี่ยวกับความพึงพอใจในชีวิต
3. แนวคิดเกี่ยวกับความพึงพอใจในการทำงาน
4. แนวคิดเกี่ยวกับพัฒนาการมนุษย์

1. แนวคิดเกี่ยวกับคุณลักษณะ

ในงานวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาคุณลักษณะนิสัย ค่านิยมในด้านต่างๆทั้งที่เป็นของคนไทยและประเทศต่างๆ เพื่อแสดงความเป็นคุณลักษณะของคนไทย และคุณลักษณะของชาติต่างๆ อาจเรียกว่าเป็นคุณลักษณะสากล หรือคุณลักษณะเด่น ซึ่งได้นำเสนอรายละเอียดดังนี้

1.1 แนวคิดเกี่ยวกับคุณลักษณะ และค่านิยมของคนไทย

จากการศึกษาค้นคว้า เอกสาร บทความ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับค่านิยมของคนไทย เพื่อให้เข้าใจและมองเห็นถึงที่มาของคุณลักษณะของคนไทย ซึ่งพบว่า นักวิชาการที่ศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับ คุณลักษณะและค่านิยมต่างๆของคนไทย ได้ให้คำนิยามหรือความหมายของ ค่านิยม (Value) ไปในแนวทางเดียวกัน ดังนี้

ไพฑูรย์ เครือแก้ว (2506) ให้ความหมายไว้ว่า ค่านิยม คือ วิธีการจัดรูปแบบของ ความประพฤติ ที่มีความหมายต่อบุคคล รวมถึงเป็นแบบฉบับของความคิดที่ยึดถือปฏิบัติของคนในสังคม

พิทยา สายหู (2516 อ้างถึงใน อุดลย์ ต้นประยูร, 2523) ให้ความหมายค่านิยมว่า คือ สิ่งที่นิยมยึดถือ ช่วยในการตัดสินใจในการเลือก ตราบที่คนเราต้องเลือกตัดสินใจในการกระทำอยู่ ก็จะต้องอาศัยคุณค่าประจำตัวเป็นเครื่องกำหนด

ก่อ สวัสดิพานิช (2518) กล่าวว่า ค่านิยมหมายถึง พฤติกรรม ความคิด สิ่งอื่นๆที่คนในสังคมนั้นเห็นว่ามีความสำคัญ จนยอมรับมาปฏิบัติตาม ค่านิยมอาจจะมีการเปลี่ยนแปลงไปตามกาลสมัย และตามความคิดเห็นของคนในสังคม

บรรพต วีระสัย (2519) กล่าวว่า ค่านิยม คือ การถือว่า อะไรดี อะไรไม่ดี ในการแสดงออกทางพฤติกรรม การประพฤติปฏิบัติคล้อยตามค่านิยมย่อมได้รับการยกย่อง

สนธิ สมักรการ (2521 อ้างถึงใน อุดลย์ ต้นประยูร, 2523) ให้ความหมายว่า ค่านิยมทางวัฒนธรรม นั้น คือแนวคิด แนวปฏิบัติต่างๆ ที่คนในแต่ละวัฒนธรรมนิยม ชมชอบ ที่จะเลือกหรือยึดถือเป็นเครื่องกำหนดพฤติกรรม

สุนทร โคมิน (2522 อ้างถึงใน อุดลย์ ต้นประยูร, 2523) ให้ความหมายว่า “Value” can be broadly defined in term of one’s beliefs about the desirable, as against those that are undesirable or less desirable, It follows that value serves to provide a basic set of standard or criteria that guide human thought and actions.

จากที่กล่าวข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า ค่านิยม หมายถึง แนวคิด พฤติกรรม รวมถึงคุณลักษณะนิสัย ที่แสดงออกถึงคุณค่าและความนิยมชมชอบของคนในสังคม และยึดถือปฏิบัติจนเป็นเครื่องกำหนดพฤติกรรมหรือเป็นวัฒนธรรมนิยมของสังคมนั้นๆ

1.1.1 แนวคิดเกี่ยวกับคุณลักษณะและค่านิยมของคนไทยโดยทั่วไป

แนวคิดเกี่ยวกับคุณลักษณะและค่านิยมของคนไทยโดยทั่วไป ได้เริ่มต้นจากการศึกษาและรวบรวมงานวิจัยและบทความวิชาการ เกี่ยวกับคุณลักษณะและค่านิยมของคนไทยว่ามีลักษณะอย่างไร ซึ่งแนวคิดเกี่ยวกับคุณลักษณะ และค่านิยมของคนไทยโดยทั่วไป มีผู้ให้แนวคิดต่างๆ ซึ่งสามารถนำเสนอ ไว้ดังตารางที่ 1

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 1 คุณลักษณะนิสัยและค่านิยมของคนไทยโดยทั่วไป

นักวิจัย	คุณลักษณะและค่านิยมของคนไทยโดยทั่วไป	
ไพฑูรย์ เกรือแก้ว (2506)	1.ความมั่งคั่ง 2.อำนาจ 3.ยกย่องความเป็นผู้ใหญ่ 4.ยกย่อง “จิตใจนักเลง” 5.นิยม “การเป็นเจ้านาย”	6.ยกย่อง ใจกว้าง 7.ความกตัญญูรู้คุณ 8.ยกย่องปราชญ์ 9.ยกย่องความเคารพบนอบรู้จัก ที่ต่ำที่สูง
ไพฑูรย์ รัตนมังคละ (2514)	1.รักสงบ 2.ชอบสนุกสนาน 3.เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เมตตากรุณา 4.ถ่อมตน 5.ลืมนง่าย 6.เชื่อเรื่องกรรม เชื่อ โชคลาง	8.ยอมตามผู้มีอำนาจ 9.ไม่เอาจริงเอาจัง 10.ชอบอิสระแต่ขาดกติกา 11.กตัญญู 12.เคารพอาวุโส มีความเกรงใจ 13.ชอบการใช้อภิสิทธิ์
อานนท์ อากาศิรม (2515)	1.เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ 2.รักสนุกสนาน 3.เคารพผู้อาวุโส	6.ขาดความกระตือรือร้น 5.ลืมนง่าย 7.ขาดระเบียบวินัย
วีรยุทธ วิเชียรโชติ (2516)	1.เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ โอบอ้อมอารี 2.มีความเกรงอกเกรงใจ 3.ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง 4.ไม่เน้นประสิทธิภาพการทำงาน 5.มักจะทำตามสบายรักสนุก	6.หาความสุขแบบ “สิบเบี้ยไถลมือ” 7.ขาดการประหยัด 8.ขาดการวางแผน 9.ขาดวินัยในตนเอง 10.รับผิดชอบในหน้าที่ไม่สูง
สนิท สัมภกร (2520)	1.ถือตนเองเป็นใหญ่ 2.ไม่ชอบขัดแย้ง 3.รักสนุก ฟุ่มเฟือย	5.ไม่อดทน 6.ใจกว้าง 7.เชื่อเรื่องบุญกรรม
ฉวีวรรณ จรรณประเสริฐ (2522)	1.จงรักภักดีต่อพระมหากษัตริย์ 2.รักสนุก 3.ฟุ่มเฟือย 4.รักอิสระเสรี	5.ขาดระเบียบวินัย 6.เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ 7.นับถือผู้อาวุโส 8.ชาตินิยม
สุภาวดี มิตรสมหวัง (2523)	1.จงรักภักดีต่อองค์พระมหากษัตริย์ 2.เคารพอาวุโส 3.รักพวกพ้อง 4. มีความกตัญญูรู้คุณ	5. เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ 6.รักความเป็นไทย 7.รักความสนุกสนาน 8.ขาดความกระตือรือร้น 9.ขาดระเบียบวินัย

ตารางที่ 1 (ต่อ)

นักวิจัย	คุณลักษณะและค่านิยมของคนไทยโดยทั่วไป
ประเสริฐ เข้มกลิ่นฟูง (อ้างถึงใน อคุลย์ ต้นประยูร, 2523)	1.รักอิสรภาพ ความเป็นไท 2.เป็นตัวเองปัจเจกนิยมไทย 3.รู้สึกมีก้น้อย สันโดษ และพอใจ ในสิ่งที่ตนมีอยู่ 4.หาความสุขจากชีวิต 5.เคารพเชื่อฟังอำนาจผู้ใหญ่ 6.โอ้อ่า 7.สุภาพอ่อนโยน เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ มีน้ำใจ และเห็นอกเห็นใจผู้อื่น
จรัญ พรหมอยู่ (2526)	1.สุภาพเรียบร้อย 2.มีความขี้เกรงใจ 3.ให้อภัย สัมภาษณ์ง่าย 4.ชอบสบายเป็นกันเอง ขี้เล่น 5.ขาดความกระตือรือร้น 6.ขาดระเบียบวินัยไม่ตรงเวลา 7.สอดรู้สอดเห็น 8.ตัวใครตัวมัน พวกใครพวกมัน 9.ไม่ชอบให้ใครดีกว่าตน 10.เชื่อ โชคลาง 11.ตัดสินใจด้วยความรู้สึกมากกว่า เหตุผล 12.ชอบต่อรอง 13.ไม่กล้าเสี่ยงแต่ชอบเสี่ยงโชค 14.ชอบงานพิธีเป็นการทำเพื่อ เกียรติ 15.ชอบของแจกของแถม 16.เห็นใครดีไม่ได้และคอยจับผิด หรือตำหนิอยู่เสมอ
วาทัญญู ณ ถลาง (2526 อ้างถึงใน เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์, 2547)	1.โอบอ้อมอารี 2. มีน้ำใจ 3. มีความเมตตากรุณา
กติกุทธิ์ ปราโมช (2528 อ้างถึงใน เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์, 2547)	1.ความกตัญญู 2.จงรักภักดีต่อองค์พระมหากษัตริย์ 3.มีความขีดยุ่ยน 4.รักอิสระเสรี 5.รักพวกพ้อง 6.ฟุ่มเฟือย 7.เมตตากรุณา
ชาญ มนูญธรรม (2528 อ้างถึงใน เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์, 2547)	1.ให้เกียรติแก่ผู้ที่อ่อนแอกว่า 2.อิสระเสรี 3.กตัญญูกตเวที 4.ขาดวินัย 5.ฟุ่มเฟือย
สมเด็จพระพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิ วัฒนา (2528 อ้างถึงใน เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์, 2547)	1.รักอิสระเสรีภาพ 2.ไม่เบียดเบียนผู้อื่น 3.ประสานประโยชน์ 4.โอบอ้อมอารี เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ 5.เมตตากรุณา 6.กตัญญูกตเวทีต่อผู้ที่มีพระคุณ
ประสพ รัตนากร (2528 อ้างถึงใน เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์, 2547)	1.เป็นคนใจกว้าง 2.ชอบสนุก 3.กตัญญู 4.รักศักดิ์ศรี 5.สัมถ่าง 6.ไม่ผูกใจเจ็บ 7.ขีดยุ่ยน 8.รักในหลวง

ตารางที่ 1 (ต่อ)

นักวิจัย	คุณลักษณะและค่านิยมของคนไทยโดยทั่วไป
ประสงค์ สุ่นศิริ (2528 อ้างถึงใน เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์, 2547)	<ol style="list-style-type: none"> 1.เป็นคนเนื้อข้ำ 2.มีการประสานประโยชน์ 3.ประนีประนอม 4.เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ 5.ยอมต่ออำนาจที่เหนือกว่า 6.รักอิสระเสรีภาพ 7.จงรักภักดีต่อพระมหากษัตริย์ 8.รักพระมหากษัตริย์ 9.เคารพอาวุโส 10.ฟุ่มเฟือย 11.เชื่อโชคกลาง 12.ยึดบุคคลมากกว่าหลักการ 13.ขาดวินัย 14.รักสนุก
สุภัทรา สุภาพ (2531)	<ol style="list-style-type: none"> 1.รักพระมหากษัตริย์ 2.มีความรับผิดชอบ 3.ความซื่อสัตย์สุจริต 4.ความขยันขันแข็งมานะอดทน 5.รักพวกรักพ้อง 6.เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ น้ำใจ 7.เคารพผู้อาวุโส 8.กตัญญูรู้บุญคุณ 9.ไม่ผูกพยาบาท 10.นิยมเจ้านายและยศศักดิ์ 11.ไม่กล้าเสี่ยง ขาดความอดทน 12.ขาดความกระตือรือร้น 13.ขาดระเบียบวินัย 14.รักสนุกสนาน 15.พูดมากกว่าทำ เป็นการทำงาน ด้วยปาก
ทัศนีย์ ทองสว่าง (2537)	<ol style="list-style-type: none"> 1.จงรักภักดีต่อพระมหากษัตริย์ 2.เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ 3.ขาดความกระตือรือร้น 4.ขาดระเบียบวินัย 5.รักสนุกสนาน 6.เคารพผู้อาวุโส 7.กตัญญูรู้บุญคุณ 8.ลืมนง่าย 9.ระบบอาวุโส 10.บึ้งตึงภาพ
จันทร์สุดา หอมหวล (2545)	<ol style="list-style-type: none"> 1.รักชาติ ศาสนา และ พระมหากษัตริย์ 2.รักอิสระ ไม่ชอบการบังคับ 3.เคารพผู้ที่อาวุโสกว่า 5.จิตใจดี ร่าเริง แจ่มใส 6.ใจกว้าง ชอบเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ 7.ยึดถือความกตัญญู รู้จักสำนึก บุญคุณ
วิรัช วิรัชนิภาวรรณ (2546)	<ol style="list-style-type: none"> 1.เชื่อเรื่องเวรกรรม 2.ถ่อมตัวและยอมรับชนชั้น ในสังคม 3.ยึดถือระบบอุปถัมภ์ 4.ไม่ยอมรับคนที่มียศเท่ากัน หรือต่ำกว่า 5.พึ่งพาพึ่งพิงคนอื่น 6.ไม่รู้จักประมาณ 7.รักอิสระเสรี 8.ขาดการวางแผน 9.เกียจคร้าน 10.ไม่ชอบการเปลี่ยนแปลง 11.ชอบประนีประนอม 12.ไม่ตรงต่อเวลา 13.ชอบพูดมากกว่าทำ

จากแนวคิดของนักวิจัยต่างๆ ดังกล่าว พบว่ามีแนวคิดที่แตกต่างกัน บางท่านมีแนวคิดคล้ายคลึงกัน ซึ่งสามารถจะสรุปแนวคิดของคุณลักษณะและค่านิยมของคนไทยโดยทั่วไปไว้ได้ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 สรุปคุณลักษณะและค่านิยมของคนไทยโดยทั่วไป

สรุปคุณลักษณะและค่านิยมของคนไทยโดยทั่วไป		
1.มีความเมตตากรุณา	7.รักศักดิ์ศรี รักความเป็นไทย	13.เชื่อโชคกลาง
เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่	8.ลืมน่าย ไม่ผูกใจเจ็บ ให้อภัยง่าย	14.ขาดความเป็นผู้นำ
2.รักอิสระเสรี	9.มีความจงรักภักดีและเคารพ	15.ขาดระเบียบวินัย
3.รักความสงบ	ในองค์พระมหากษัตริย์	16.นิยมตัวบุคคลมากกว่าหลักการ
4.ประนีประนอม ประสาน	10.มีความเกรงใจ	17.ขาดความอดทนในการเอาจริง
ประโยชน์	11.รักพวกพ้อง และยึดถือระบบ	เอาจึงต่อการทำงานหนัก
5.กตัญญูกตเวที	พวกพ้อง	
6.เคารพผู้อาวุโส	12.รักสนุก ร่าเริง	

1.1.2 แนวคิดเกี่ยวกับคุณลักษณะและค่านิยมที่พึงประสงค์ของคนไทย

แนวคิดเกี่ยวกับคุณลักษณะและค่านิยมที่พึงประสงค์ของคนไทย ได้เริ่มต้นจากการศึกษาและรวบรวมงานวิจัยและบทความวิชาการ เกี่ยวกับคุณลักษณะและค่านิยมที่พึงประสงค์ของคนไทย ว่ามีลักษณะอย่างไร ซึ่งแนวคิดเกี่ยวกับคุณลักษณะ และค่านิยมของคนไทย มีผู้ให้แนวคิดต่างๆ ซึ่งสามารถนำเสนอ ไว้ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 คุณลักษณะและค่านิยมที่พึงประสงค์ของคนไทย

นักวิจัย	คุณลักษณะและค่านิยมที่พึงประสงค์ของคนไทย	
ลำคาน เกษตรสุนทร (2526 อ้างถึงใน เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์, 2547)	1. ความรับผิดชอบ	6. ความเสียสละ
	2. ความมีระเบียบวินัย	7. ความมีเหตุผล
	3. ความซื่อสัตย์สุจริต	8. ความรักชาติ
	4. ความยุติธรรม	9. ความเมตตากรุณา
	5. เคารพต่อกฎหมายบ้านเมือง	10. ความสามัคคี

ตารางที่ 3 (ต่อ)

นักวิจัย	คุณลักษณะและค่านิยมที่พึงประสงค์ของคนไทย																						
ธีระพร อูวรรณ โณ (2526)	<table border="0"> <tr> <td>1.จริยธรรมต่อตนเอง</td> <td>2.จริยธรรมต่อผู้อื่น</td> </tr> <tr> <td>1.1 มีความขยันหมั่นเพียร อดทน</td> <td>2.1 มีความซื่อสัตย์</td> </tr> <tr> <td>1.2 ควบคุมอารมณ์ของตน</td> <td>2.2 มีความกตัญญูกตเวที</td> </tr> <tr> <td>1.3 มีระเบียบวินัย</td> <td>2.3 มีความเมตตากรุณา</td> </tr> <tr> <td>1.4 มีความรับผิดชอบ</td> <td>2.4 เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ช่วยเหลือผู้อื่น</td> </tr> <tr> <td>1.5 มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์</td> <td>2.5 มีสัมมาคารวะ</td> </tr> <tr> <td>1.6 ช่วยเหลือตนเอง</td> <td>2.6 รู้จักเล่นและทำงานร่วมกับผู้อื่น</td> </tr> <tr> <td>1.7 มีสมาธิ</td> <td>2.7 เคารพสิทธิ หน้าที่ของผู้อื่น</td> </tr> <tr> <td>1.8 รักษาความสะอาด</td> <td>2.8 ตรงต่อเวลา</td> </tr> <tr> <td>1.9 ประหยัด</td> <td></td> </tr> <tr> <td>1.10 เชื่อถือ ปฏิบัติตามคำสอน พุทธศาสนา</td> <td></td> </tr> </table>	1.จริยธรรมต่อตนเอง	2.จริยธรรมต่อผู้อื่น	1.1 มีความขยันหมั่นเพียร อดทน	2.1 มีความซื่อสัตย์	1.2 ควบคุมอารมณ์ของตน	2.2 มีความกตัญญูกตเวที	1.3 มีระเบียบวินัย	2.3 มีความเมตตากรุณา	1.4 มีความรับผิดชอบ	2.4 เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ช่วยเหลือผู้อื่น	1.5 มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	2.5 มีสัมมาคารวะ	1.6 ช่วยเหลือตนเอง	2.6 รู้จักเล่นและทำงานร่วมกับผู้อื่น	1.7 มีสมาธิ	2.7 เคารพสิทธิ หน้าที่ของผู้อื่น	1.8 รักษาความสะอาด	2.8 ตรงต่อเวลา	1.9 ประหยัด		1.10 เชื่อถือ ปฏิบัติตามคำสอน พุทธศาสนา	
1.จริยธรรมต่อตนเอง	2.จริยธรรมต่อผู้อื่น																						
1.1 มีความขยันหมั่นเพียร อดทน	2.1 มีความซื่อสัตย์																						
1.2 ควบคุมอารมณ์ของตน	2.2 มีความกตัญญูกตเวที																						
1.3 มีระเบียบวินัย	2.3 มีความเมตตากรุณา																						
1.4 มีความรับผิดชอบ	2.4 เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ช่วยเหลือผู้อื่น																						
1.5 มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	2.5 มีสัมมาคารวะ																						
1.6 ช่วยเหลือตนเอง	2.6 รู้จักเล่นและทำงานร่วมกับผู้อื่น																						
1.7 มีสมาธิ	2.7 เคารพสิทธิ หน้าที่ของผู้อื่น																						
1.8 รักษาความสะอาด	2.8 ตรงต่อเวลา																						
1.9 ประหยัด																							
1.10 เชื่อถือ ปฏิบัติตามคำสอน พุทธศาสนา																							
สัญญา สัญญาวิวัฒน์ (2527)	<table border="0"> <tr> <td>1.มีความเที่ยงธรรม</td> <td>6.มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์</td> </tr> <tr> <td>2.ขยันหมั่นเพียร หมั่นคิด</td> <td>7.รอบคอบ ไตร่ตรองมีเหตุผล</td> </tr> <tr> <td>3.ค้นหาความรู้เพิ่มเติม</td> <td>8.รับผิดชอบ ตรงต่อเวลา</td> </tr> <tr> <td>4.ใจกว้างรับฟังความคิดเห็นผู้อื่น</td> <td>9.เห็นการณ์ไกล</td> </tr> <tr> <td>5.รู้จักตนเอง บำเพ็ญตนให้เป็น ประโยชน์แก่ตนเองและผู้อื่น</td> <td>10.มีศีลธรรม ซื่อตรง</td> </tr> <tr> <td></td> <td>11.กตัญญูกตเวที</td> </tr> <tr> <td></td> <td>12.อ่อนน้อม มีเมตตากรุณา</td> </tr> </table>	1.มีความเที่ยงธรรม	6.มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	2.ขยันหมั่นเพียร หมั่นคิด	7.รอบคอบ ไตร่ตรองมีเหตุผล	3.ค้นหาความรู้เพิ่มเติม	8.รับผิดชอบ ตรงต่อเวลา	4.ใจกว้างรับฟังความคิดเห็นผู้อื่น	9.เห็นการณ์ไกล	5.รู้จักตนเอง บำเพ็ญตนให้เป็น ประโยชน์แก่ตนเองและผู้อื่น	10.มีศีลธรรม ซื่อตรง		11.กตัญญูกตเวที		12.อ่อนน้อม มีเมตตากรุณา								
1.มีความเที่ยงธรรม	6.มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์																						
2.ขยันหมั่นเพียร หมั่นคิด	7.รอบคอบ ไตร่ตรองมีเหตุผล																						
3.ค้นหาความรู้เพิ่มเติม	8.รับผิดชอบ ตรงต่อเวลา																						
4.ใจกว้างรับฟังความคิดเห็นผู้อื่น	9.เห็นการณ์ไกล																						
5.รู้จักตนเอง บำเพ็ญตนให้เป็น ประโยชน์แก่ตนเองและผู้อื่น	10.มีศีลธรรม ซื่อตรง																						
	11.กตัญญูกตเวที																						
	12.อ่อนน้อม มีเมตตากรุณา																						
พระเทพเวที (2531)	<table border="0"> <tr> <td>1.ไม่คบชู้ หมกมุ่นในทางเพศ</td> <td>11.พูดจาน่าฟังทั้งใจ กาย อ่อน โยน</td> </tr> <tr> <td>2.ไม่พ่่าเวลา เลื่อนลอยไร้สาระ</td> <td>สุขภาพ ไม่หยาบคาย</td> </tr> <tr> <td>3.ประพฤติดีมีวินัย</td> <td>12.มีน้ำใจเอื้อต่อมิตรสหาย</td> </tr> <tr> <td>4.ตั้งอยู่ในศีล 5</td> <td>เผื่อแผ่ แบ่งปันช่วยเหลือผู้อื่น</td> </tr> <tr> <td>5.ปฏิบัติหน้าที่สม่ำเสมอ โดยสมบูรณ์</td> <td>13.จัดการงานให้เรียบร้อยและ ได้ผลดี</td> </tr> <tr> <td>6.ไม่ประมาท</td> <td>14.บำรุงพระสงฆ์</td> </tr> <tr> <td>7.กระตือรือร้นตลอดเวลา</td> <td>15.รักษาความสุจริต</td> </tr> <tr> <td>8.มีวิจารณ์คุณทำการด้วยปัญญา</td> <td>16.อ่านมาก ฟังมาก</td> </tr> <tr> <td>9.ยินดีรับฟังผู้อื่น</td> <td>19.รู้วิชาของตนจนเชี่ยวชาญ</td> </tr> <tr> <td>10.รักความประณีต สะอาด เรียบร้อย</td> <td>20.ชอบสอบถามคั่นคว้าหาความรู้ ยิ่งขึ้นไป</td> </tr> </table>	1.ไม่คบชู้ หมกมุ่นในทางเพศ	11.พูดจาน่าฟังทั้งใจ กาย อ่อน โยน	2.ไม่พ่่าเวลา เลื่อนลอยไร้สาระ	สุขภาพ ไม่หยาบคาย	3.ประพฤติดีมีวินัย	12.มีน้ำใจเอื้อต่อมิตรสหาย	4.ตั้งอยู่ในศีล 5	เผื่อแผ่ แบ่งปันช่วยเหลือผู้อื่น	5.ปฏิบัติหน้าที่สม่ำเสมอ โดยสมบูรณ์	13.จัดการงานให้เรียบร้อยและ ได้ผลดี	6.ไม่ประมาท	14.บำรุงพระสงฆ์	7.กระตือรือร้นตลอดเวลา	15.รักษาความสุจริต	8.มีวิจารณ์คุณทำการด้วยปัญญา	16.อ่านมาก ฟังมาก	9.ยินดีรับฟังผู้อื่น	19.รู้วิชาของตนจนเชี่ยวชาญ	10.รักความประณีต สะอาด เรียบร้อย	20.ชอบสอบถามคั่นคว้าหาความรู้ ยิ่งขึ้นไป		
1.ไม่คบชู้ หมกมุ่นในทางเพศ	11.พูดจาน่าฟังทั้งใจ กาย อ่อน โยน																						
2.ไม่พ่่าเวลา เลื่อนลอยไร้สาระ	สุขภาพ ไม่หยาบคาย																						
3.ประพฤติดีมีวินัย	12.มีน้ำใจเอื้อต่อมิตรสหาย																						
4.ตั้งอยู่ในศีล 5	เผื่อแผ่ แบ่งปันช่วยเหลือผู้อื่น																						
5.ปฏิบัติหน้าที่สม่ำเสมอ โดยสมบูรณ์	13.จัดการงานให้เรียบร้อยและ ได้ผลดี																						
6.ไม่ประมาท	14.บำรุงพระสงฆ์																						
7.กระตือรือร้นตลอดเวลา	15.รักษาความสุจริต																						
8.มีวิจารณ์คุณทำการด้วยปัญญา	16.อ่านมาก ฟังมาก																						
9.ยินดีรับฟังผู้อื่น	19.รู้วิชาของตนจนเชี่ยวชาญ																						
10.รักความประณีต สะอาด เรียบร้อย	20.ชอบสอบถามคั่นคว้าหาความรู้ ยิ่งขึ้นไป																						

ตารางที่ 3 (ต่อ)

นักวิจัย	คุณลักษณะและค่านิยมที่พึงประสงค์ของคนไทย
กระมล ทองธรรมชาติ (2535)	<div style="display: flex; justify-content: space-between;"> <div style="width: 48%;"> <p>1. มีความนิยมการปกครองระบอบประชาธิปไตย รักและเทิดทูนชาติ ศาสนาและพระมหากษัตริย์</p> <p>2. มีระเบียบวินัย</p> <p>3. รับผิดชอบต่อหน้าที่</p> <p>4. ซื่อสัตย์สุจริต</p> <p>เสียสละเพื่อส่วนรวม</p> </div> <div style="width: 48%;"> <p>5. มีความสามัคคี</p> <p>6. มีความกล้าหาญ</p> <p>7. ไม่โลภ ไม่ขโมยและไม่ประทุษร้ายต่อชีวิตของคนอื่น</p> <p>8. ละอายเกรงกลัวในการกระทำชั่ว</p> <p>9. มีความเชื่อมั่นในตนเอง</p> <p>10. มีเหตุผลในการกระทำ</p> </div> </div>
สมพร พรหมดี (2539)	<div style="display: flex; justify-content: space-between;"> <div style="width: 48%;"> <p>1. ความมีเหตุผล</p> <p>2. ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์</p> <p>3. การพึ่งพาตนเอง</p> <p>4. ความสามารถในการเลือกรับและนำความรู้มาประยุกต์ใช้</p> <p>5. ความเมตตากรุณา</p> <p>6. ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่</p> <p>7. การประหยัคดอดอม</p> <p>8. ความยุติธรรม</p> <p>9. ความเสียสละ</p> <p>10. สุขภาพดี</p> <p>11. ความสุขภาพอ่อนโยน</p> <p>12. การใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์</p> </div> <div style="width: 48%;"> <p>13. การรักษาความสะอาด</p> <p>14. การตระหนักในคุณค่าของการศึกษา</p> <p>15. ความกล้าหาญ</p> <p>16. การละเว้นสิ่งเสพติดให้โทษ</p> <p>17. การตรงต่อเวลา</p> <p>18. การมีน้ำใจนักกีฬา</p> <p>19. ทักษะด้านการคำนวณ</p> <p>20. ทักษะด้านการจัดการ</p> <p>21. ทักษะในการใช้เทคโนโลยี</p> <p>22. ทักษะทางด้านภาษาต่างประเทศ</p> </div> </div>
สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ และคณะ (2541)	<div style="display: flex; justify-content: space-between;"> <div style="width: 48%;"> <p>1. การเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี</p> <p>2. การรักธรรมชาติ ศิลปะและการรักวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี</p> <p>3. การมีชีวิตและการรู้จักพอและการมีชีวิตแข่งขันกันเพื่อประโยชน์สูงสุด</p> <p>4. การร่วมมือกันและการแข่งขันกัน</p> <p>5. ค่านิยมความเสมอภาคและค่านิยมในการเกื้อกำไร มุ่งประโยชน์ตน</p> </div> <div style="width: 48%;"> <p>6. การเห็นคุณค่าภูมิปัญญาท้องถิ่นและการเห็นคุณค่าวิทยาการสมัยใหม่</p> <p>7. การอยากเรียนรู้การอยากเรียนเพื่อปริญญา เพื่ออาชีพ</p> <p>8. การเรียนรู้ลึกซึ้งและการเรียนรู้กว้างขวางหลายสาขา รื้อรอบ</p> <p>9. การวางแผนในวัฒนธรรมไทยและการรับวัฒนธรรมต่างชาติ</p> <p>10. ความสามารถในการทำงานเป็นทีมและความเป็นปัจเจกชน</p> </div> </div>

ตารางที่ 3 (ต่อ)

นักวิจัย	คุณลักษณะและค่านิยมที่พึงประสงค์ของคนไทย
ไสว มาลาทอง (2542)	1.มีระเบียบวินัย 2.ซื่อสัตย์ สุจริต และยุติธรรม 3.ขยัน ประหยัด ซื่อมั่นในสัมมาชีพ 4.สำนึกในหน้าที่และความรับผิดชอบ 5.รู้จักริเริ่ม วิจารณ์และตัดสินใจอย่างมีเหตุผล 6.มีพละกำลังสมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจ 7.กระตือรือร้นในการปกครอง 8.ระบอบประชาธิปไตย รักเทิดทูนชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ 8.รู้จักพึ่งตนเองและมีอุดมคติ มีความภาคภูมิใจและรู้จักทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม และ 9.มีความเสียสละ เมตตาอารี กตัญญู กตเวทีกล้าหาญและสามัคคีกัน

จากการค้นคว้า รวบรวมการศึกษาข้อมูลคุณลักษณะและค่านิยมที่พึงประสงค์ของคนไทย ซึ่งใช้การวิเคราะห์และการจัดกลุ่มจากโครงการคุณลักษณะคนไทยที่พึงประสงค์ในอนาคต โดยได้ลักษณะคนไทยที่พึงประสงค์คือ 1) มิติด้านกายภาพ 2) มิติด้านจิตใจ 3) มิติด้านความรู้ 4) มิติด้านทักษะและความสามารถ และ 5) มิติในด้านลักษณะชีวิต (เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์, 2547) ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 สรุปคุณลักษณะและค่านิยมที่พึงประสงค์ของคนไทย

สรุปคุณลักษณะและค่านิยมที่พึงประสงค์ของคนไทย		
1.มิติด้านกายภาพ	2.มิติด้านจิตใจ	3.มิติด้านความรู้
1.1 พัฒนาการด้านร่างกายสมบูรณ์ตามเกณฑ์แต่ละช่วงวัย	2.1 รู้จัก เข้าใจและสามารถจัดการกับความรู้สึกร่างกายของตนเองได้เป็นอย่างดี	3.1 รู้จักเลือกสิ่งในแก่นของสาระขององค์ความรู้
1.2 พัฒนาการด้านสติปัญญาสมบูรณ์ตามเกณฑ์แต่ละช่วงวัย	2.2 รู้จักและเข้าใจ ความรู้สึกร่างกายผู้อื่น ได้เป็นอย่างดี	3.2 รู้รอบด้านเชิงสหวิทยาการ
1.3 สุขภาพร่างกายแข็งแรงไม่เจ็บป่วยง่าย	2.3 รู้จักและเข้าใจสถานการณ์	3.3 รู้ไกลไปถึงอนาคต
1.4 ละเว้นสิ่งเสพติดให้โทษ	2.4 มีอารมณ์แจ่มใส	

ตารางที่ 4 (ต่อ)

สรุปคุณลักษณะและค่านิยมที่พึงประสงค์ของคนไทย		
4.มิติด้านทักษะและความสามารถ	5.มิติในด้านลักษณะชีวิต	
4.1 ทักษะด้านการคิด	5.1 ขยัน อดทน ทุ่มเท ทำงานหนัก	5.13 ไม่กลัวความล้มเหลว
4.2 ทักษะด้านการสื่อสาร	5.2 มีระเบียบวินัย	5.14 ไม่ผลัดวันประกันพรุ่ง
4.3 ทักษะด้านภาษาต่างประเทศ	5.3 ซื่อสัตย์	5.15 คิดแง่บวก
4.4 ทักษะด้านการใช้เทคโนโลยี	5.4 มีวิสัยทัศน์	5.16 มั่นใจในตนเอง
4.5 ทักษะทางสังคม	5.5 ทำทุกอย่างดีเลิศ เติบโต เต็มกำลัง	5.17 พุดจาไพเราะ สุภาพ นุ่มนวล
4.6 ทักษะการอาชีพ	5.6 รักการเรียนรู้ตลอดชีวิต	5.18 มีจิตสำนึกเพื่อผู้อื่นและ ส่วนรวม
4.7 ทักษะด้านสุนทรียะ	5.7 มีจิตสำนึกประชาธิปไตยเคารพ สิทธิส่วนบุคคล	5.24 รู้จักความพอดี
4.8 ทักษะด้านการจัดการ	5.8 เห็นคุณค่าในเอกลักษณ์ของ ความเป็นไทย	5.25 มีความเสียสละ จิตใจเอื้อเพื่อ
4.9 ทักษะด้านการแก้ปัญหา	5.9 มีความรักชาติ และเป็นพลเมือง ที่ดีของสังคม	5.26 รักความสงบ
4.10 ทักษะด้านการคำนวณ	5.10 มีแรงจูงใจอยากประสบ ความสำเร็จ รักความก้าวหน้า	5.27 มีความสามัคคี
4.11 ทักษะด้านการทำงานเป็นทีม	5.11 กล้าแสดงความคิดเห็น	5.28 ตรงต่อเวลา
4.12 ทักษะทางวิทยาศาสตร์	5.12 รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น	5.29 กระตือรือร้น
4.13 ทักษะในการทำวิจัย		5.30 สะอาดเป็นระเบียบเรียบร้อย
		5.31 อ่อนน้อมถ่อมตน
		5.32 ละเอียครอบคอบ
		5.33 มีความเชื่อต่อศาสนา

นอกจากการจำแนกค่านิยมแล้ว สุนทรী โคมิน (2522 อ้างถึงใน อุดุลย์ ต้นประยูร, 2523) ยังได้ทำการศึกษาโดยเปรียบเทียบ Terminal Value และ Instrumental Value ระหว่างชนบท และเมือง โดยจัดลำดับความสำคัญ ซึ่งผลการศึกษาก็แสดงดังตารางที่ 5

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 5 แสดงการเปรียบเทียบ Terminal Value และ Instrumental Value ระหว่างชนบทและเมือง

Terminal Value	Urban	Rural	Instrumental Value	Urban	Rural
	อันดับที่	อันดับที่		อันดับที่	อันดับที่
1.การช่วยเหลือผู้อื่น	10	8	1.การเป็นตัวของตัวเอง	1	2
2.การได้รับความยกย่องในสังคม	17	14	2.ความรับผิดชอบ	2	4
3.การมีชีวิตที่ตื่นเต้น	18	18	3.ความซื่อสัตย์	3	3
4.การมีชีวิตที่สบายพอสมควร	4	3	4.ความกตัญญูรู้คุณ	4	1
5.การมีมิตรที่ดี	7	12	5.การปรับตัวเข้ากับจังหวะและสิ่งแวดล้อม	5	6
6.มีหลักธรรมศาสนาเป็นที่พึ่ง	13	2	6.การรักษาใจกัน	6	5
7.การมีคนรัก	14	17	7.การมีความสามารถสูง	7	17
8.ความกว้างขวางในสังคม	16	15	8.การบังคับตัวเอง	8	8
9.ความงามธรรมชาติศิลปะ	15	16	9.ความสุขภาพ	9	9
10.ความเป็นปราชญ์ ผู้รู้ดี	11	13	10.ความมีน้ำใจเมตตาอารี	10	7
11.ความภาคภูมิใจในตนเอง	3	4	11.ความกล้า	11	13
12.ความมั่นคงของชาติ	6	1	12.การศึกษาสูง	12	10
13.มีเงินในเงินทอง วัตถุ	20	19	13.การมีอารมณ์สงบสำรวม	13	16
14.ความรักอิสระเสรี	8	10	14.มีแนวความคิดกว้าง	14	20
15.ความสงบสุขทางใจ	9	11	15.การประมาณคนและรักสันโดย	15	12
16.ความเสมอภาค	5	7	16.การให้อภัย	16	11
17.ความสำเร็จในชีวิต	2	9	17.การรักสนุกสนานร่าเริง	17	22
18.ความสุขในชีวิตครอบครัว	1	5	18.การคิดสร้างสรรค์	18	21
19.ความสุขสำราญ	19	20	19.ความรักใคร่ชอบพอสนิทสนม	19	19
20.โลกที่มีสันติสุข	12	6	20.ความสะอาด	20	18
			21.ความอ่อนน้อมเชื่อฟัง	21	14
			22.การพึ่งพาอาศัยกัน	22	15
			23.ความทะเยอทะยาน	23	23

จากตารางการเปรียบเทียบค่านิยม Terminal Value และ Instrumental Value ระหว่างคนในเมืองและคนชนบท พบว่าคนในเมืองมีค่านิยม Terminal Value 5 อันดับแรกคือ

- 1) ความสุขในชีวิตครอบครัว 2) ความสำเร็จในชีวิต 3) ความภาคภูมิใจในตนเอง 4) การมีชีวิตที่สบายพอสมควรและ 5) ความเสมอภาค ส่วนคนชนบท คือ 1) ความมั่นคงของชาติ 2) มีหลักธรรมศาสนาเป็นที่พึ่ง 3) การมีชีวิตที่สบายพอสมควร 4) ความภาคภูมิใจในตนเองและ 5) ความสุขในชีวิตครอบครัว สำหรับค่านิยม Instrumental Value คนในเมืองมี 5 อันดับแรกคือ 1) การเป็นตัวของตัวเอง 2) ความรับผิดชอบ 3) ความซื่อสัตย์ 4) ความกตัญญูรู้คุณ และ 5) การปรับตัวเข้ากับจังหวะ

และสิ่งแวดล้อม ส่วนคนชนบทมี คือ 1) ความกตัญญูรู้คุณ 2) การเป็นตัวของตัวเอง 3) ความซื่อสัตย์ 4) ความรับผิดชอบและ 5) การรักษาน้ำใจกัน

1.1.3 แนวคิดเกี่ยวกับคุณลักษณะผู้นำ

แนวคิดเกี่ยวกับคุณลักษณะผู้นำ ได้เริ่มต้นจากการศึกษาและรวบรวมงานวิจัยและบทความวิชาการ เกี่ยวกับ คุณสมบัติของผู้นำที่ดี รวมถึงภาวะผู้นำ ตามแนวคิดของคนไทยว่ามีลักษณะอย่างไร โดยในงานวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมีการศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารในคนไทย ซึ่งผู้วิจัยมองว่า มีความสอดคล้องแนวคิดเกี่ยวกับคุณลักษณะผู้นำของคนไทย ทั้งนี้มีนักวิจัยให้แนวคิดต่างๆ ซึ่งสามารถนำเสนอ ดังนี้

แก่น้อย พงษ์สามารถ (2519) ได้กล่าวถึงคุณสมบัติของผู้นำที่ดี อันประกอบด้วย

1.สติปัญญาดี ผู้นำควรฉลาดกว่าผู้ตาม เพื่อสร้างความเชื่อถือในระยะยาว สติปัญญาของผู้นำนั้นนอกจากจะวัด ได้ด้วยการวัดสติปัญญาพื้นฐานของบุคคลแล้วยังต้องประกอบด้วยสติปัญญาในสิ่งต่อไปนี้อีกด้วย คือ

1.1 มีความรอบรู้ในเหตุการณ์ต่าง ๆ (Alertness) ทั้งภายในและภายนอกกลุ่ม เพื่อสามารถปรับปรุงสถานการณ์ได้ทันกับการเปลี่ยนแปลง

1.2 ความสามารถในการเชิงจินตนาการ (Imagination) โดยเฉพาะจินตนาการที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับจิตวิทยาของบุคคล

1.3 ความสามารถในการสร้างสรรค์ (Creative) มนุษย์มีความคิดสร้างสรรค์ไม่เท่ากัน ผู้มีความคิดสร้างสรรค์มักเป็นผู้ที่มีความกระตือรือร้นที่จะชวนขวนขวายหาความรู้ใหม่ ๆ ชอบแสวงหาและคิดถึงสิ่งแปลก ๆ อยู่เสมอ ชอบเล่นสนุกกับความคิดทั้งของตนเองและของผู้อื่น เป็นที่ถกเถียงกันอยู่เสมอว่าความคิดอย่างไรมีความสามารถเข้าใจในสิ่งที่เป็นามธรรมและสามารถวิเคราะห์ปัญหาในเชิงนามธรรมได้ เป็นต้น

1.4 มีวิจารณญาณ (Judgment) หมายถึง ความคิดที่จะตัดสินใจปัญหาหรือวิพากษ์วิจารณ์ปัญหาต่างๆ ไปในทิศทางที่ถูกต้องตรงกับข้อเท็จจริงและศีลธรรมอันดี

1.5 ความสามารถในการปรับตัว (Adaptability) ผู้นำในโลกที่ก้าวหน้าในสังคมที่เปลี่ยนแปลงอยู่เสมอจะต้องวิวัฒนาการตนเองเพื่อให้สามารถปรับตัวให้สอดคล้องกับเหตุการณ์ที่เปลี่ยนแปลงอยู่เสมอด้วย การปรับตัวของผู้นำนั้นหมายถึงทั้งการปรับตนเองและการนำกลุ่ม ไปในทิศทางที่มั่นคงได้โดยสม่ำเสมอไม่ว่าสิ่งแวดล้อมจะเปลี่ยนแปลงหรือผลักดันไปในแนวทางใดก็ดี ปรชญาการบริหารที่คล่องตัวไม่ยึดถือระเบียบแบบแผนเล็ก ๆ น้อย ๆ จนเกินไปนักจะเป็นสิ่งที่ช่วยให้ธุรกิจมีความคล่องตัวมากขึ้น สามารถปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมได้ง่ายขึ้น โดยอาจต้องละทิ้ง

วัตถุประสงค์ปลีกย่อยบางอย่างเพื่อคงไว้ซึ่งอุดมการณ์หลักให้ได้ในระยะยาวภายใต้สิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลง

2. เป็นผู้ทำงานหนักอยู่เสมอ การทำงานหนักมิได้หมายถึงการทำงานหนักทางกาย แต่เพียงอย่างเดียว แต่อาจหมายถึงการทำงานหนักทางปัญญา ผู้นำที่ดีจะต้องไม่หยุดนิ่ง จะต้องทำงานมากกว่าผู้ใต้บังคับบัญชาเสมอ

3. คำนึงถึงขวัญของกลุ่ม ในระยะยาวแล้ว ขวัญของกลุ่มอาจเป็นปัจจัยที่กำหนดผลผลิตสุดท้ายของ องค์กร ผู้นำที่มุ่งผลดีอย่างเดียวโดยไม่คำนึงถึงปัญหาความพอใจงาน การลางาน ขาดงาน การหมุนเวียนเปลี่ยนงานจะ ไม่เป็นผู้ประสบความสำเร็จในระยะยาว เพราะเขาจะต้องทำหน้าที่บริหารขวัญของคนงานอยู่ตลอดเวลา ไม่มีโอกาสละเวลาที่จะคิดหาช่องทางใหม่ ๆ ให้แก่องค์กร

4. ผู้นำที่ดีจะต้องมีลักษณะที่เหนือกว่าผู้ตาม อาจหมายถึง การเหนือกว่าทางความคิด ผลงาน สถานะในองค์กร หรือรวมถึง ความเหนือกว่าในสถานะส่วนตัวด้วย เช่น มีบุคลิกภาพที่ดีกว่า มีความกล้าหาญกว่า ดังนั้นผู้นำจึงต้องเป็นผู้ที่พัฒนาตนเองอยู่เสมอ

5. ผู้นำที่ดีจะต้องมีอารมณ์คงที่ (Well-balanced) คือมีความหนักแน่น ไม่ใช่อารมณ์ส่วนตัวในการแก้ไขปัญหา ควบคุมอารมณ์ได้ในสถานการณ์ที่เป็นวิกฤติไม่เป็นคนเดียวดีแต่ร้าย ไม่หุนหันดุจขี้บ่นจู้จี้ และไม่จี้รำคาญเกินไป

6. เป็นนักกลยุทธ์ (Strategic man) ความเป็นนักกลยุทธ์จะช่วยให้การปฏิบัติงานคล่องตัวและเคลื่อนไหว ไม่หยุดนิ่งอยู่กับที่ ผู้นำที่ขาดกลยุทธ์ คือผู้นำขาดการพลิกแพลงหรือไม่มีชั้นเชิงในการทำงาน

ริงสรรค์ ประเสริฐศรี (2544) ได้กล่าวถึง คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพของผู้นำที่มีประสิทธิผล (Personality traits of effective leaders) ลักษณะผู้นำที่ประสิทธิผลมีลักษณะดังนี้

1. เป็นบุคคลที่ทำให้องค์กรประสบความสำเร็จ
2. เป็นผู้ที่มีความสามารถสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลที่เป็นผู้ใต้บังคับบัญชา
3. การจูงใจผู้อื่นให้ปฏิบัติตาม การติดต่อสื่อสารและมีอิทธิพลเหนือผู้ใต้บังคับบัญชาตามอำนาจหน้าที่ของการบริหารที่ดำรงตำแหน่งอยู่
4. ผู้นำมีส่วนทำให้เกิดวิสัยทัศน์ขององค์กรและของพนักงาน ซึ่งรวมถึงผู้นำที่สามารถใช้อำนาจ อิทธิพลต่างๆ ทั้งทางตรงและทางอ้อมเพื่อนำกลุ่มประกอบกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งด้วย

5. ผู้นำยังเป็นบุคคลที่มีอิทธิพลต่อกลุ่ม และสามารถนำกลุ่มไปปฏิบัติงานต่างๆ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์กร

นอกจากนี้ รังสรรค์ ประเสริฐศรี (2544) ยังได้กล่าวถึงคุณลักษณะด้านบุคลิกภาพของผู้นำสามารถแบ่งออกได้ เป็น 2 กลุ่ม คือ 1) คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพทั่วไป และ 2) คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพที่สัมพันธ์กับงาน โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพทั่วไป เป็นคุณลักษณะซึ่งสามารถสังเกตได้ทั้งภายในและภายนอกงาน จะสัมพันธ์กับความสำเร็จและความพึงพอใจทั้งชีวิตการทำงานและชีวิตส่วนตัว

1.1 ความเชื่อมั่นในตนเอง เป็นการแสดงพฤติกรรมของบุคคลในสถานการณ์ต่างๆ ในลักษณะที่มีความสงบและเป็นผู้นำที่ดีได้แม้จะอยู่ภายใต้ภาวะแรงกดดันและภาวะวิกฤต จึงเป็นสิ่งสำคัญสำหรับผู้นำที่จะต้องมีความเชื่อมั่นในตนเองอย่างแท้จริง ซึ่งจะสังเกตได้จากการใช้คำพูดที่จริงจัง การรักษาอาการปฏิกิริยาที่ดีและการแสดงท่าทางที่เหมาะสม ซึ่งจะเป็นส่วนหนึ่งที่แสดงถึงความเชื่อมั่นในตนเองด้วย

1.2 การแสดงความไว้วางใจได้ มีความซื่อสัตย์ ซื่อตรงและสามารถสร้างความเชื่อถือแก่กลุ่มผู้ใต้บังคับบัญชาและผู้ที่เกี่ยวข้อง

1.3 ลักษณะที่เด่น มักจะถูกมองว่าเป็นคนหยิ่งหรือทำตัวเป็นนาย ซึ่งความจริงแล้วความโดดเด่นจะได้รับพิจารณาว่าเป็นลักษณะเฉพาะตัวของผู้นำ

1.4 เป็นคนกล้าแสดงออก เป็นบุคลิกลักษณะที่มีการแสดงออกที่เด่นชัดในสังคม โดยจะทำให้คนที่ทำงานด้วยความสบายใจและกล้าที่จะแสดงความคิดเห็น นอกจากนี้ยังช่วยให้เกิดการรวมกลุ่มและช่วยให้การทำงานกับสมาชิกของกลุ่มง่ายขึ้น ตลอดจนสามารถสร้างพลังกลุ่มและสร้างทีมงานได้ดี

1.5 การเป็นคนที่มีการแสดงออกที่เหมาะสม เป็นความเปิดเผยเรียบง่ายในการแสดงความต้องการ ความคิดเห็น ความรู้สึกและทัศนคติ ซึ่งจะช่วยผู้นำในการทำงานให้บรรลุเป้าหมาย สามารถเผชิญกับปัญหาภายในสมาชิกกลุ่ม

1.6 ความมั่นคงทางอารมณ์ เป็นความสามารถในการควบคุมอารมณ์ แม้ในภาวะวิกฤต เป็นคุณลักษณะภาวะผู้นำที่สำคัญ ช่วยให้แก้ไขสถานการณ์ให้ลุล่วงไปได้ด้วยดี

1.7 ความกระตือรือร้น เป็นการแสดงออกด้วยความสนใจและตั้งใจในการทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง อย่างกระตือรือร้น ผู้นำสามารถแสดงความกระตือรือร้นทั้งด้วยการใช้คำพูดและการแสดงออก ในสถานการณ์การบริหาร จะต้องการผู้นำซึ่งกระตือรือร้น เพื่อจูงใจให้เกิดพฤติกรรมการสร้างสรรค์การทำงาน ตลอดจนช่วยสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับสมาชิกในทีมงาน

1.8 มีอารมณ์ขัน เป็นการแสดงออกของความเป็นคนมีอารมณ์ดีและมอง เหตุการณ์หรือสิ่งต่างๆ โดยไม่รู้สึกเครียด ช่วยลดความตึงเครียด ความน่าเบื่อหน่ายและความ ไม่ถูกกันตลอดจนช่วยให้มีอำนาจเหนือกลุ่มได้

1.9 ความเป็นคนชอบอ่านหรือมีความเอื้ออารี เป็นการแสดงความเห็นอกเห็นใจ เข้าใจในสิ่งต่าง ที่เกิดขึ้นและพร้อมที่จะช่วยเหลือแก้ไขปัญหา โดยช่วยให้ภาวะผู้นำมีประสิทธิผล ดังนี้ (1) ช่วยสร้างความสมานจิตใจกัน หรือความมีไมตรีให้กับสมาชิกของกลุ่ม (2) เป็นคุณลักษณะ พิเศษของภาวะผู้นำที่มีความสามารถพิเศษ (3) เป็นคุณลักษณะที่ทำให้สมาชิกกลุ่มเกิดอารมณ์ดีและ ช่วยสร้างบรรยากาศในการทำงาน

1.10 มีความอดทนสูงต่อความตึงเครียด (ความผิดหวังหรือคับข้องใจ) สามารถที่จะ เผชิญปัญหาและสามารถแก้ปัญหาให้ลุล่วงไปด้วยดีได้ เนื่องจากผู้นำต้องเผชิญหน้ากับปัญหา ความ ผิดหวัง และความตึงเครียดมากมาย ดังนั้นผู้นำจึงต้องมีความอดทนสูงและสามารถแก้ปัญหาได้ด้วย สุขภาพจิตที่ดี

1.11 การรู้จักตนเองและมีวัตถุประสงค์ในการทำงาน เป็นการรับรู้ในจุดแข็งและ จุดอ่อนของตนซึ่งจะช่วยให้เขาสามารถที่จะใช้จุดแข็งของเขาให้เกิดประโยชน์ และพัฒนาแก้ไข จุดอ่อนของตน ตลอดจนสร้างความไว้วางใจให้กับทีมงานเพื่อให้งานกลุ่มบรรลุวัตถุประสงค์ตามที่ กำหนดไว้

2. คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพที่สัมพันธ์กับงาน เป็นคุณลักษณะด้านบุคลิกภาพที่ แน่นนอนของผู้นำที่มีประสิทธิผลและก่อให้เกิดความสำเร็จในการทำงาน

2.1 มีความคิดริเริ่ม เป็นการมีความคิดสร้างสรรค์ในการทำงานมีการตัดสินใจ และทำกิจกรรมต่างๆ ด้วยตนเอง สร้างโอกาสในการเปลี่ยนแปลง ตลอดจนมีความสามารถในการ ค้นหาปัญหา และความสามารถในการแก้ไขปัญหา

2.2 มีความเข้าใจอารมณ์และความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น ช่วยป้องกันปัญหาความ ขัดแย้งและความล้มเหลวของผู้นำ ตลอดจนจะช่วยให้การตัดสินใจและการเจรจาต่อรองในเรื่องใด เรื่องหนึ่งให้บรรลุผล

2.3 ความสามารถในการยืดหยุ่นได้และความสามารถในการปรับตัว ความยืดหยุ่น ได้ เป็นความสามารถที่จะปรับภารกิจและความต้องการของทีมงานให้เหมาะสมกับแต่ละสถานที่ แยกต่างหาก ซึ่งต้องมีลักษณะที่ยืดหยุ่นได้ ตลอดจนสามารถปรับปรุงเปลี่ยนแปลงให้เหมาะสมกับ สภาพแวดล้อมต่างๆ ที่เปลี่ยนแปลง เช่น ความก้าวหน้าด้านเทคโนโลยี การลดจำนวนแรงงานการ เปลี่ยนแปลงลักษณะความจำเป็นและ ความต้องการของลูกค้า การเปลี่ยนแปลงด้านกำลังแรงงาน ฯลฯ

2.4 สภาพการควบคุมภายในตนเอง มีความเชื่อมั่นว่าเป็นผู้ควบคุมและเป็นผู้กำหนดดวงชะตาชีวิตของตนเอง มีจิตใจที่เข้มแข็ง มีความอดทน และในการพัฒนาตนเอง จึงจะสามารถควบคุมตนเองได้ จะทำให้ผู้นำเป็นที่ยอมรับของสมาชิกกลุ่ม

2.5 ความกล้าหาญ ผู้นำต้องมีความกล้าหาญในการเผชิญกับความเลวร้าย ความท้าทายต่อสิ่งแปลกใหม่ มีความรอบคอบ ระมัดระวัง มีความคิดริเริ่ม มีความรับผิดชอบ มีความกล้าหาญในการตัดสินใจเพื่อที่จะฉวยโอกาส ขจัดอุปสรรค แก้ไขปัญหาและการใช้กลยุทธ์ใหม่ๆ ในแต่ละสถานการณ์ให้ได้

2.6 ความสามารถกลับคืนสู่สภาพเดิม เป็นความสามารถที่จะแก้ปัญหาให้เรียบร้อยได้อย่างรวดเร็ว

นอกจากการศึกษาคุณลักษณะของผู้นำแล้วนั้น จากการศึกษายังพบว่า มีทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำอยู่หลายทฤษฎี ผู้วิจัยได้เลือกศึกษา ทฤษฎีคุณลักษณะ (Trait Theories) ซึ่งเป็นการศึกษาคุณลักษณะที่แสดงออกถึงความเป็นผู้นำและเชื่อว่าภาวะความเป็นผู้นำนั้น ขึ้นอยู่กับบุคลิกภาพและความสามารถของคนซึ่งมีลักษณะโดดเด่นเป็นพิเศษเฉพาะบางอย่างที่จะไม่พบในตัวบุคคลที่ไม่ใช่ผู้นำ จากการศึกษาพบว่าคุณลักษณะเฉพาะตัวของผู้นำดังกล่าว ซึ่งแตกต่างจากบุคคลที่ไม่ใช่ผู้นำ (nonleaders) มี 8 อย่างที่สำคัญ (พิบูล ธิปะपाल, 2550) คือ

1. มีความทะเยอทะยานและมีพลัง (Ambition and Energy) มีแรงขับเคลื่อน (drive) อยากทำงานและมีความปรารถนาอย่างแรงกล้าที่จะทำงานให้สำเร็จ มีพลังทำงานไม่รู้จักเหน็ดเหนื่อย มีความอดทนสูงและมีความคิดริเริ่ม

2. มีความซื่อสัตย์และยึดถือหลักคุณธรรม (Honesty and Integrity) ต้องสามารถสร้างความเชื่อถือนระหว่างตัวเองกับผู้ตาม (Followers) ด้วยความจริงใจและการรักษาคำพูดกับการกระทำ (word and deed) ที่มั่นคง

3. มีความปรารถนาที่จะนำผู้อื่น (Desire to Lead) ผู้นำจะมีความปรารถนาอย่างแรงกล้า (strong desire) ที่จะมีโอกาสและนำผู้อื่นและแสดงออกถึงความเต็มใจที่จะรับผิดชอบงานอย่างแท้จริง

4. มีความเชื่อมั่นในตนเอง (Self-Confidence) เชื่อในความสามารถของตนเองและแสดงให้เห็นปรากฏต่อผู้ตาม เพื่อจูงใจให้เกิดความเชื่อถือในการตัดสินใจและพร้อมที่จะปฏิบัติตาม

5. มีความสามารถด้านสติปัญญาที่ฉลาด (Cognitive Ability) มีสติปัญญา เพื่อให้

สามารถเก็บรวบรวม สังเคราะห์และแปลข้อมูลจำนวนมากๆ รวมถึงต้องมีวิสัยทัศน์สามารถ
แก้ปัญหา และตัดสินใจได้อย่างถูกต้อง

6.มีความรู้เกี่ยวกับงานที่ทำ (Job-Relevant Knowledge) เกี่ยวกับบริษัท
อุตสาหกรรม และความรู้ทางด้านเทคนิค โดยเฉพาะความรู้ทางด้านธุรกิจ เพื่อให้สามารถตัดสินใจ
ได้ถูกต้อง และสามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างดี

7.มีความอดทนต่อภาวะความเครียด (Tolerance for Stress) สามารถเผชิญกับ
สถานการณ์ต่างๆ ได้ทุกรูปแบบในบทบาทของหัวหน้า

8.มีวุฒิภาวะทางอารมณ์ (Emotional Maturity) ไม่มุ่งเน้นตนเองมากเกินไป
(overly self-centered) ต้องสามารถควบคุมความรู้สึกของตนและสามารถรับฟังข้อวิพากษ์วิจารณ์ได้
จากการศึกษา คุณลักษณะผู้นำเกี่ยวกับ คุณสมบัติของผู้นำที่ดี รวมถึงภาวะผู้นำ
ตามแนวคิดของนักวิจัยต่างๆ ผู้วิจัยสามารถสรุปรายละเอียดได้ ดังตารางที่ 6

ตารางที่ 6 สรุปคุณลักษณะผู้นำ คุณสมบัติของผู้นำที่ดี ภาวะผู้นำ

สรุปคุณลักษณะของผู้นำตามแนวคิดต่าง ๆ	
1.มีความรอบรู้	14.มีน้ำใจ เอื้ออารี
2.ความสามารถเชิงจินตนาการ	15.มีความกล้าหาญ
3.มีความคิดสร้างสรรค์	16.มีความสามารถในการแก้ไขปัญหา
4.มีวิจรรย์ญาณ	17.มีความทะเยอทะยาน มีพลัง
5.มีความสามารถในการปรับตัว มีวุฒิภาวะทางอารมณ์	18.มีความเป็นผู้นำ
6.เป็นทำงานหนัก	19.มีความสามารถด้านสติปัญญา การตัดสินใจ
7.เป็นนักกลยุทธ์	20.มีความรู้เกี่ยวกับงานที่ทำ
8.คำนึงถึงสมาชิกในทีม	21.มีความอดทนต่อความตึงเครียด
9.เชื่อมั่นในตนเอง	22.มีความยอมรับนับถือตนเอง
10.มีความซื่อสัตย์	23.มีความมั่นคงของครอบครัว
11.กล้าแสดงออก	24.ความมีเสรีภาพ
12.กระตือรือร้น	25.ความรู้สึกรู้สึกทำให้สำเร็จ สามารถทำได้
13.มีอารมณ์ขัน	26.มีความอิสระไม่พึ่งผู้อื่น

1.2 แนวคิดเกี่ยวกับคุณลักษณะสากล

จากการศึกษาค้นคว้า เอกสาร บทความและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง กับคุณลักษณะ หรือลักษณะนิสัย ที่เป็นสากลของต่างประเทศ พบว่า มีนักวิจัยที่ศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับ คุณลักษณะ ต่างๆ โดยได้ให้คำนิยามหรือความหมายของ คุณลักษณะหรือลักษณะนิสัย ไปในแนวทางเดียวกัน ดังนี้

ลักษณะพื้นนิสัย (Traits) ตามแนวคิดของ Cattell หมายถึง ลักษณะที่ค่อนข้างถาวร และซึมลึกอยู่ในตัวบุคคล มีแนวโน้มที่จะแสดงออกอย่างมั่นคงสม่ำเสมอ แม้ในสภาวะการณ์ที่ ต่างกันออกไปและในช่วงเวลาที่แตกต่างกัน (ศรีเรือน แก้วกังวาล, 2548) ดังนั้น ลักษณะพื้นนิสัย อาจจะเรียกได้ว่าเป็นลักษณะที่มีมาตั้งแต่กำเนิด หรือเป็นสัณฐานของมนุษย์ โดยมีทั้งลักษณะในด้าน ดีและไม่ดีและเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่มีส่วนในการกำหนดลักษณะพื้นนิสัยโดยพื้นฐานของบุคคล

คุณลักษณะหลัก (Virtues) Peterson และ Seligman (2004) อธิบายว่า คุณลักษณะ หลักหมายถึง คุณลักษณะที่เป็นแกนหลักของมนุษย์ ซึ่งได้รับการกำหนดขึ้นจากนักปรัชญาด้าน ศีลธรรมจรรยาและนักคิดเชิงศาสนา โดยประกอบไปด้วย 6 คุณลักษณะหลัก คือ สติปัญญาและความรู้ (wisdom and knowledge) ความกล้าหาญ (courage) ความเป็นมนุษย์ (humanity) ความ ยุติธรรม (justice) การควบคุมอารมณ์ (temperance) และความเข้าใจในตนเอง (transcendence) โดยทั้ง 6 คุณลักษณะหลักนี้ พบว่ามีความสอดคล้องกันจากการสำรวจทางประวัติศาสตร์ของมนุษย์ และถือเป็นจุดเริ่มต้นที่จะนำไปสู่การแจกแจงคุณลักษณะและนิสัยที่ดีแบบต่างๆ ในแต่ละบุคคล ต่อไป

คุณลักษณะเด่น (Character Strengths) Peterson และ Seligman (2004) อธิบายว่า คุณลักษณะเด่น หมายถึง ลักษณะพื้นนิสัยที่ดีของมนุษย์ (Positive Traits) ซึ่งพบได้ในมนุษย์ทุกชาติ ภาษาและเป็นพื้นฐานสำคัญของมนุษย์ทุกคนที่ต้องมี โดยคุณลักษณะเด่นตามแนวคิดของ Peterson และ Seligman (2004) ประกอบไปด้วย 24 คุณลักษณะเด่นที่มีความสอดคล้องและคล้ายคลึงกัน สำหรับมนุษย์ทั่วโลก ซึ่งแต่ละบุคคลจะมีคุณลักษณะเด่นเหล่านี้มากน้อยแตกต่างกัน

1.2.1 แนวคิดเกี่ยวกับคุณลักษณะสากล โดยทั่วไป

จากการศึกษาค้นคว้า เอกสาร บทความและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง กับ คุณลักษณะหรือลักษณะนิสัย ที่เป็นสากล ของต่างประเทศพบว่า มีนักวิจัยต่างๆ ที่ศึกษาค้นคว้า เกี่ยวกับเกณฑ์ในการจัดแบ่งคุณลักษณะ โดยมีรายละเอียดดังนี้

Peterson & Seligman (2004) ศึกษาคุณลักษณะ โดยมุ่งความสนใจไปที่คุณลักษณะเด่น เนื่องจากเป็นสิ่งที่แสดงถึงความสมดุลที่ีระหว่างความเป็นรูปธรรม (Themes) และนามธรรม (Moral Virtues) ทั้งนี้การที่ลักษณะเฉพาะในทางบวกจะถูกกำหนดให้เป็นคุณลักษณะเด่นได้นั้น จะต้องมีความสอดคล้องกับหลักเกณฑ์ (Criterion) 10 ประการ ดังต่อไปนี้

ข้อที่ 1: คุณลักษณะเด่นสามารถทำให้คนๆหนึ่งเกิดความพึงพอใจได้หลายรูปแบบและนำมาสู่การมีชีวิตที่ดีของคนๆหนึ่งรวมทั้งคนอื่นๆ ด้วย นอกจากนี้คุณลักษณะเด่นจะเป็นตัวกำหนดว่าคนๆ หนึ่งจะสามารถเผชิญกับความยากลำบากได้อย่างไรแล้ว สิ่งหนึ่งที่เรามุ่งให้ความสนใจก็คือ คุณลักษณะเด่นนั้นๆ จะสามารถทำให้คนคนหนึ่งเกิดความพึงพอใจได้อย่างไรด้วย

ข้อที่ 2: คุณลักษณะเด่นสามารถทำให้เกิดผลลัพธ์ที่พึงปรารถนาและถึงแม้ว่าผลลัพธ์ที่เป็นประโยชน์นั้นจะไม่เกิดขึ้นเลยก็ตาม แต่ละคุณลักษณะเด่นต่างก็ยังมีคุณค่าทางศีลธรรมจรรยาในตัวของมันเอง

ข้อที่ 3: คุณลักษณะเด่นที่แสดงออกโดยคนๆหนึ่ง จะไม่สามารถลดความเป็นตัวตนของผู้อื่น โดยรอบให้น้อยลงได้ ดังนั้น ทุกคนจึงต่างเป็นผู้ชนะ เมื่อมีใครบางคนกระทำหรือแสดงในสิ่งที่สอดคล้องกับคุณลักษณะเด่นของคนๆนั้น

ข้อที่ 4: เราสามารถกำหนดคำเรียกคุณลักษณะเด่นที่เป็น “คำตรงข้าม” กับคุณลักษณะเด่นที่มีอยู่แล้ว โดยเลือกใช้คำที่เหมาะสมและสามารถสื่อความหมายที่ตรงข้ามกันได้ เช่น คำว่า ยืดหยุ่น (flexibility) อาจกำหนดคำตรงข้ามได้ว่า ไม่ยืดหยุ่น (inflexibility) แต่เราก็สามารถกำหนดคำอื่นได้อีกอย่างง่ายๆ และเป็นคุณลักษณะที่พึงปรารถนา ด้วยการเลือกใช้คำว่า มั่นคง (steadfastness) เป็นต้น

ข้อที่ 5: สิ่งที่เป็นคุณลักษณะเด่นจะต้องเห็น ได้อย่างชัดเจนจากพฤติกรรมต่างๆ ของคนๆ หนึ่ง อันประกอบด้วย ความคิด ความรู้สึกและ/หรือการกระทำ ซึ่งสามารถถูกประเมินได้ ทั้งนี้ อาจจะเป็นนิสัยซึ่งมีในระดับมากน้อยต่างกัน ในสถานการณ์ต่างๆและมีความมั่นคงแน่นอนแม้เมื่อเวลาจะเปลี่ยนไป

ข้อที่ 6: การจัดประเภทของคุณลักษณะเด่น จะต้องมีความชัดเจนและแยกออกจากลักษณะนิสัยเชิงบวกอื่นๆ

ข้อที่ 7: คุณลักษณะเด่นจะปรากฏให้เห็นได้จากบุคคลหรือตัวอย่างอันสอดคล้องซึ่งเป็นที่ยอมรับกัน โดยทั่วไป

ข้อที่ 8: ข้อเท็จจริงข้อนี้ อาจไม่สามารถนำไปใช้ได้กับทุกๆ คุณลักษณะเด่น แต่เป็นสิ่งที่น่าจะเพิ่มเข้าไปและถือว่ามีเหตุผล นั่นคือ ความเป็นอัจฉริยะบุคคลมีความเกี่ยวข้องกับคุณลักษณะเด่น

ข้อที่ 9: เป็นความจริงที่ว่าคนบางคน ไม่มีคุณลักษณะเด่น

ข้อที่ 10: ตามคำแนะนำของ Erikson's ที่ได้มีการพูดถึงเกี่ยวกับ Psychosocial Stages and the Virtues ว่า สังคมในวงกว้าง ได้จัดให้มีสถาบันหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณลักษณะเด่น รวมทั้งยังให้มีการรักษาไว้ซึ่งความต่อเนื่องในการฝึกปฏิบัติอีกด้วย

นอกจากนี้ Peterson & Seligman (2004) ยังได้ศึกษาศาสตร์ทางด้านจิตวิทยาในเรื่องของจิตวิทยาเชิงบวก ที่มีการมุ่งเน้นศึกษาเกี่ยวกับคุณลักษณะเด่นของบุคคล ซึ่งได้มีการพัฒนาการจัดประเภทขึ้นเป็น 24 คุณลักษณะ คุณลักษณะเด่นดังกล่าวถูกกำหนดขึ้นและเชื่อว่าเป็นคุณลักษณะเด่นที่เป็นพื้นฐานสำคัญที่มนุษย์ทุกคนจะต้องมี แต่อาจจะมีคุณลักษณะเด่นแต่ละข้อมากน้อยไม่เท่ากันหรือแตกต่างกันไป ถึงแม้ว่า Peterson และ Seligman (2004) ได้เปิดเผยอย่างชัดเจนว่าไม่สามารถยืนยันได้ว่าการจัดประเภทแบบนี้ถือว่าการจัดประเภทที่มีความสมบูรณ์แบบที่สุดก็ตาม ดังที่กล่าวไว้ในหนังสือ ชื่อ Character Strengths and Virtues: A Handbook and Classification ได้มีการรวบรวมส่วนประกอบที่สำคัญของเครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน ซึ่งได้รับการออกแบบมาเพื่อช่วยเหลือผู้คนที่สามารถระบุคุณลักษณะเด่นของตนเองได้ อันเป็นมุมมองที่สอดคล้องกับจิตวิทยาเชิงบวก ซึ่งเน้นความเป็นอยู่ที่ดีในเชิงจิตวิทยา (Psychological well-being) การจัดประเภทของคุณลักษณะเด่นนี้ ถือเป็นองค์ประกอบเสริมของ Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorder และได้แสดงให้เห็นถึงความสอดคล้องกันของคุณลักษณะเด่นแบบข้ามวัฒนธรรม โดยได้จัดประเภทคุณลักษณะเด่น แบ่งออกเป็น 6 คุณลักษณะหลัก 24 คุณลักษณะเด่น ซึ่งทุกวัฒนธรรมในโลกมีส่วนร่วมกัน คือ สติปัญญาและความรู้ ความกล้าหาญ ความเป็นมนุษย์ ความยุติธรรม การควบคุมอารมณ์และความเข้าใจในตนเอง ซึ่งในแต่ละคุณลักษณะหลักจะประกอบไปด้วย คุณลักษณะเด่นที่เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด อันได้แก่

- เป็นสิ่งที่มีในทุกวัฒนธรรม
- ช่วยเติมเต็มความเป็นปัจเจกบุคคล
- มีคุณค่าทางศีลธรรม
- เป็นสิ่งที่ทำให้คนอื่นๆเกิดความนิยมชมชอบ ไม่ทำให้อิจฉากัน
- เป็นสิ่งที่เหมาะสม ถูกกาลเทศะ
- เป็นลักษณะเฉพาะของแต่ละคน

- สามารถวัดได้
- เป็นการแสดงลักษณะเด่นของแต่ละบุคคลที่สามารถแยกแยะได้อย่างชัดเจน

(Seligman, Steen, Park, & Peterson, 2005) (ดูตารางที่ 7)

ตารางที่ 7 แสดงการแบ่งแยกประเภท (Classification) ของ 6 คุณลักษณะหลัก 24 คุณลักษณะเด่น (Peterson & Seligman, 2004)

6 คุณลักษณะหลัก 24 คุณลักษณะเด่น (Peterson & Seligman, 2004)	
1	สติปัญญาและความรู้ Wisdom and Knowledge
1	ความคิดสร้างสรรค์ ความฉลาดและความริเริ่ม Creativity, ingenuity, and originality
2	ความอยากรู้อยากเห็นและความสนใจในโลก Curiosity and interest in the world
3	การตัดสินใจที่ดี การคิดเชิงวิเคราะห์และการเปิดใจกว้าง Judgment, critical thinking, and open-mindedness
4	ความรักในการเรียนรู้ Love of learning
5	ความฉลาดในการมองโลก/ฉลาดลุ่มลึกในมุมมองต่างๆ Perspective wisdom
2	ความกล้าหาญ Courage
6	ความซื่อสัตย์ ความตรงไปตรงมาและความจริงใจ Honesty, authenticity, and genuineness
7	ความองอาจและกล้าหาญ Bravery and valor
8	ความอดสาหัส ความขยันและความพากเพียร Industry, diligence, and perseverance
9	ความสนุกสนาน ความกระตือรือร้นและพลังงาน Zest, enthusiasm, and energy
3	ความเป็นมนุษย์ Humanity
10	ความใจดีและความมีน้ำใจ Kindness and generosity
11	ความสามารถในการรักและถูกรัก Capacity to love and be loved
12	ความฉลาดทางสังคม Social intelligence
4	ความยุติธรรม Justice
13	ความยุติธรรม ความเสมอภาคและความถูกต้อง Fairness, equity, and justice
14	ความเป็นผู้นำ Leadership
15	ความเป็นส่วนหนึ่ง ความเป็นทีมและความจงรักภักดี Citizenship, teamwork, and loyalty
5	การควบคุมอารมณ์ Temperance
16	การให้อภัยและความกรุณา Forgiveness and mercy
17	ความสุภาพอ่อนน้อมและถ่อมตน Modesty and humility
18	ความระมัดระวัง ความสุขุมและวิจารณญาณ Caution, prudence, and discretion
19	การควบคุมและการมีวินัย Self-control and self-regulation
6	ความเข้าใจในตนเอง Transcendence
20	การชื่นชมในความงามและความเป็นเลิศ Appreciation of beauty and excellence
21	ความกตัญญู Gratitude
22	ความหวัง การมองโลกในแง่ดี และการมองอนาคต Hope, optimism, and future-mindedness
23	อารมณ์ขันและความขี้เล่น Humor and playfulness
24	จิตวิญญาณการมีจุดหมายในชีวิต และความศรัทธา Spirituality, sense of purpose, and faith

นอกจากการจัดประเภทของคุณลักษณะเด่น โดย Peterson และ Seligman (2004) ยังมีแนวคิดเกี่ยวกับการจัดแบ่งคุณลักษณะเด่น ในอีกรูปแบบหนึ่ง จากหนังสือ Now, Discover Your Strengths โดย Buckingham และ Clifton (2001) ได้แนะนำถึงคุณลักษณะต่างๆ ของบุคคลที่ถูกกำหนดให้แสดงออกมาโดยขึ้นอยู่กับสถานการณ์แวดล้อมต่างๆ (Situational Themes) เช่น สถานการณ์ในที่ทำงาน ในครอบครัว เป็นต้น จึงเป็นผลให้การจัดแบ่งคุณลักษณะเด่น ตามแนวคิดของ Buckingham และ Clifton มีทั้งหมด 34 คุณลักษณะเด่น ดังตารางที่ 8

ตารางที่ 8 แสดงคุณลักษณะเด่น 34 ประการ Buckingham และ Clifton (2001 อ้างถึงใน เอช แอ้มประทุม, 2548)

34 คุณลักษณะเด่น Buckingham และ Clifton (2001 อ้างถึงใน เอช แอ้มประทุม, 2548)		
Strengths Finder		
1	ผู้สร้างความสำเร็จ	ACHIEVER
2	นักริเริ่มทำงาน	ACTIVATOR
3	การปรับตัว	ADAPTABILITY
4	ช่างวิเคราะห์	ANALYTICAL
5	นักจัดการ	ARRANGER
6	ความเชื่อ	BELIEF
7	บัญชาการ	COMMAND
8	การสื่อสาร	COMMUNICATOR
9	การแข่งขัน	COMPETITION
10	ความเกี่ยวข้องเชื่อมโยง	CONNECTEDNESS
11	ความยุติธรรม	CONSISTENCY
12	การคำนึงถึงสิ่งรอบข้าง	CONTEXT
13	ระมัดระวัง	DELIBERATIVE
14	นักพัฒนา	DEVELOPPER
15	ระเบียบวินัย	DISCIPLINE
16	ความเห็นอกเห็นใจ	EMPATHY
17	เป้าหมายชัดเจน	FOCUS
18	อนาคต	FUTURISTIC
19	ความกลมเกลียว	HARMONY
20	ความคิด	IDEATION

ตารางที่ 8 (ต่อ)

34 คุณลักษณะเด่น Buckingham และ Clifton (2001 อ้างถึงใน เอช แฮ็มประทุม, 2548)		
Strengths Finder		
21	ต้อนรับ	INCLUDER
22	ความเป็นปัจเจกบุคคล	INDIVIDUALIZATION
23	ป้อนข้อมูล	INPUT
24	นักคิด	INTELLECTION
25	ไฟรู้	LEARNER
26	ความเป็นเลิศ	MAXIMIZER
27	มองโลกในแง่ดี	POSITIVITY
28	สร้างสัมพันธ์	RELATOR
29	การมีความรับผิดชอบ	RESPONSIBILITY
30	ปรับปรุงแก้ไข	RESTORATIVE
31	ความเชื่อมั่นในตนเอง	SELF-ASSURANCE
32	ความสำคัญ	SIGNIFICANCE
33	เจ้ากลยุทธ์	STRATEGIC
34	ชนะใจ	WOO

นอกจากนี้ บทความจากหนังสือ Strengths Based Leadership เขียนโดย Rath และ Conchie (2008) ยังได้มีการระบุถึงการจัดแบ่ง คุณลักษณะเด่น 34 ประการ จากการวิเคราะห์ทางสถิติจำแนกตามลักษณะของภาวะผู้นำซึ่งสามารถจำแนกออกได้เป็น 4 กลุ่ม ประกอบด้วย 1) นักจัดการ (Executing) 2) นักสร้างอิทธิพล (Influencing) 3) นักสร้างความสัมพันธ์ (Relationship Building) และ 4) นักคิดเชิงกลยุทธ์ (Strategic Thinking) ซึ่งได้อธิบายเพิ่มเติมดัง ตารางที่ 9

ตารางที่ 9 แสดงการจำแนกคุณลักษณะเด่น 34 ประการ ตามลักษณะของภาวะผู้นำ

นักจัดการ (Executing)	นักสร้างอิทธิพล (Influencing)	นักสร้างความสัมพันธ์ (Relationship Building)	นักคิดเชิงกลยุทธ์ (Strategic Thinking)
ผู้สร้างความสำเร็จ	นักริเริ่มทำงาน	การปรับตัว	ช่างวิเคราะห์
นักจัดการ	บัญชาการ	นักพัฒนา	การคำนึงถึงสิ่งรอบข้าง
ความเชื่อ	การสื่อสาร	ความเกี่ยวข้องเชื่อมโยง	อนาคต
ความยุติธรรม	การแข่งขัน	ความเห็นอกเห็นใจ	ความคิด
ระมัดระวัง	ความเป็นเลิศ	ความกลมเกลียว	ป้อนข้อมูล
ระเบียบวินัย	ความเชื่อมั่นในตนเอง	ต้อนรับ	นักคิด
เป้าหมายชัดเจน	ความสำคัญ	ความเป็นปัจเจกบุคคล	ใฝ่รู้
การมีความรับผิดชอบ	ชนะใจ	มองโลกในแง่ดี	เจ้ากลยุทธ์
ปรับปรุงแก้ไข		สร้างสัมพันธ์	

จากแนวคิดในการจัดประเภทคุณลักษณะเด่นที่กล่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่า คุณลักษณะเด่นได้ถูกจัดประเภทเป็น 3 รูปแบบ คือ แบบที่ 1 ตามแนวคิดของ Peterson และ Seligman (2004) ประกอบด้วย 6 คุณลักษณะหลัก 24 คุณลักษณะเด่น แบบที่ 2 ตามแนวคิดของ Buckingham และ Clifton (2001) ประกอบด้วย คุณลักษณะเด่น 34 ประการ และ แบบที่ 3 ตามแนวคิดของ Rath และ Conchie (2008) ประกอบด้วย 4 กลุ่ม 34 คุณลักษณะเด่น

สำหรับนักวิจัยท่านอื่นๆ ที่ได้มีการแสดงแนวคิดเกี่ยวกับคุณลักษณะเด่นไว้ เช่น Allport ระบุว่าคุณลักษณะเด่นเฉพาะบุคคล (Signature Strengths) เป็นคุณลักษณะที่บุคคลผู้เป็นเจ้าของรู้สึกชื่นชมและนำมาปฏิบัติอยู่บ่อยๆ โดยได้นำเสนอกระบวนการหรือวิธีการที่จะทำให้คนเราสามารถระบุถึงคุณลักษณะเด่นได้ 3-7 ข้อ ซึ่งเป็นแนวคิดที่มีความคล้ายคลึงกับ Haldane ที่ได้แสดงแนวคิดเกี่ยวกับคุณลักษณะและทักษะเฉพาะด้าน (Dependable Strengths) โดยได้อธิบายวิธีการที่จะช่วยมนุษย์ให้ระบุคุณลักษณะและทักษะเฉพาะด้านของตนได้เช่นเดียวกัน (Forster, 2005)

การศึกษาในครั้งนี้ จะยึดแนวทางการจัดแบ่งประเภทของคุณลักษณะเด่นตามแนวความคิดของ Peterson และ Seligman (2004) ซึ่งได้แบ่งคุณลักษณะเด่นออกเป็น 24 ประการ การแบ่งตามลักษณะนี้ เป็นที่ยอมรับและได้มีการนำไปใช้ประเมินคุณลักษณะเด่นของบุคคลแล้วกว่า 40 ประเทศทั่วโลก (Seligman, Steen, Park, & Peterson, 2005)

1.2.1.1 งานวิจัยที่เกี่ยวกับคุณลักษณะสากลโดยทั่วไป

จากการศึกษาและรวบรวมงานวิจัย เกี่ยวกับคุณลักษณะสากลของต่างประเทศ ซึ่งผู้วิจัยให้ความสนใจในการศึกษาคุณลักษณะเด่น ซึ่งมีนักวิจัยต่างๆ ได้นำเสนอผลงานวิจัย ไว้ดังนี้

จากหนังสือ Character Strengths and Virtues a handbook and classification (Peterson & Seligman, 2004) ได้กล่าวถึงการศึกษานี้เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะเด่นว่า มีความเกี่ยวข้องกับมุมมองของการศึกษาทางจิตวิทยาในด้านจิตวิทยาเชิงบวกที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อค้นหาการแทรกแซงทางด้านจิตวิทยา (Psychological Intervention) ที่ทำให้เราสามารถมีชีวิตที่ดี (The Good Life) ได้ ดังนั้น จึงได้มีการมุ่งเน้นไปที่การศึกษาถึงคุณลักษณะเด่นที่จะทำให้การมีชีวิตที่ดีนั้นมีความเป็นไปได้ โดยอยู่ภายใต้ความเชื่อที่ว่า คุณลักษณะเด่นคือ ฐานที่มั่นคงแข็งแรงของการเป็นมนุษย์และการทำกิจกรรมที่สอดคล้องกับคุณลักษณะเด่น เป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นถึงเส้นทางที่สำคัญที่จะนำไปสู่การมีชีวิตที่ดีในทางจิตวิทยาได้

ในต่างประเทศได้มีนักวิจัยที่ทำการศึกษเกี่ยวกับคุณลักษณะเด่น โดยจะประเมินคุณลักษณะเด่น โดยให้แต่ละบุคคลทำการประเมินตนเองผ่านข้อคำถามทางเว็บไซต์ในอินเทอร์เน็ต ซึ่งจากผลการวิจัย เรื่อง Character strengths in fifty-four nations and the fifty US states (Park, Peterson, & Seligman, 2006) ทำการศึกษา 24 คุณลักษณะเด่นกับวัยผู้ใหญ่ จำนวน 117,676 คน จาก 54 ประเทศและทั้ง 50 รัฐในอเมริกา พบว่า คุณลักษณะเด่น 5 อันดับแรกของวัยผู้ใหญ่ในสหรัฐอเมริกา ได้แก่ 1) ความใจดีและความมีน้ำใจ 2) ความยุติธรรม ความเสมอภาคและความถูกต้อง 3) ความซื่อสัตย์ ความตรงไปตรงมา และความจริงใจ 4) ความกตัญญู 5) การตัดสินใจที่ดี การคิดเชิงวิเคราะห์และการเปิดใจกว้าง

ผลการวิจัยข้างต้น เป็นสิ่งที่ค้นพบจากการสำรวจข้อมูลจริงที่ไม่เคยคาดคิดมาก่อน โดยได้มีการนำมากล่าวถึงในงานวิจัย ชื่อ Positive Psychology Progress, Empirical Validation of Interventions (Seligman, Steen, Park, & Peterson, 2005) ว่าการค้นพบดังกล่าว มีประเด็นที่น่าสนใจ ดังนี้

1. มีความเหมือนกันอย่างเห็นได้ชัดเกี่ยวกับ 24 คุณลักษณะเด่น ซึ่งมีความสอดคล้องกัน ในวัยผู้ใหญ่ทั่วโลกและวัยผู้ใหญ่ในอเมริกา โดยคุณลักษณะเด่นที่มีร่วมกันมากที่สุด โดยทั่วไป (Most like me) ใน 40 ประเทศ จาก Azerbaijan to Venezuela ก็คือ 1) ความใจดีและความมีน้ำใจ 2) ความยุติธรรม ความเสมอภาคและความถูกต้อง 3) ความซื่อสัตย์ ความตรงไปตรงมาและความจริงใจ 4) ความกตัญญู และ 5) การตัดสินใจที่ดี การคิดเชิงวิเคราะห์และการเปิดใจกว้าง ส่วนคุณลักษณะเด่นที่สอดคล้องกันน้อยลงไป คือ 1) ความระมัดระวัง ความสุขุมและวิจรรณญาณ

2) ความสุภาพอ่อนน้อมและความถ่อมตัว และ 3) การควบคุมและการมีวินัยในตนเอง Park, Peterson และ Seligman (2005a อ้างถึงใน Seligman, Steen, Park, & Peterson, 2005)

2. ในการเปรียบเทียบข้อมูลคุณลักษณะเด่นของ วัยผู้ใหญ่ในอเมริกา และ วัยรุ่นในอเมริกา ได้แสดงให้เห็นว่ามี 3 คุณลักษณะเด่น ได้แก่ 1) ความหวัง การมองโลกในแง่ดี และการมองอนาคต 2) ความเป็นส่วนหนึ่ง ความเป็นทีมและความจงรักภักดี และ 3) ความสนุกสนาน ความกระตือรือร้นและพลังงาน ที่พบว่ามีร่วมกันในวัยรุ่นในอเมริกามากกว่าวัยผู้ใหญ่ในอเมริกา ในขณะที่คุณลักษณะเด่นด้าน 1) การชื่นชมในความงามและความเป็นเลิศ 2) ความซื่อสัตย์ ความตรงไปตรงมาและความจริงใจ 3) ความเป็นผู้นำ และ 4) การตัดสินใจที่ดี การคิดเชิงวิเคราะห์และการเปิดใจกว้าง ที่พบว่าเป็นคุณลักษณะเด่นที่มีร่วมกันมากกว่าในวัยผู้ใหญ่ในอเมริกา Park, Peterson และ Seligman (2005b อ้างถึงใน Seligman, Steen, Park, & Peterson, 2005)

3. คุณลักษณะเด่นที่เกี่ยวกับจิตใจ (Strengths of the Heart) ได้แก่

1) ความสนุกสนาน ความกระตือรือร้นและพลังงาน 2) ความกตัญญู 3) ความหวัง การมองโลกในแง่ดีและการมองอนาคต และ 4) ความสามารถในการรักและถูกรัก มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในชีวิตมากกว่าคุณลักษณะเด่นที่เกี่ยวกับปัญญา (Cerebral Strengths) อันได้แก่ 1) ความอยากรู้อยากเห็นและความสนใจในโลก และ 2) ความรักในการเรียนรู้ (Park, Peterson & Seligman, 2004)

รูปแบบความสัมพันธ์ข้างต้น พบได้ในวัยผู้ใหญ่และวัยรุ่น ซึ่งมีหลักฐานในการศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ดังกล่าวที่บ่งชี้ว่า คุณลักษณะเด่นที่เกี่ยวกับจิตใจเหล่านี้ เป็นสิ่งที่สามารถบอกล่วงหน้าได้ถึงการมีความพึงพอใจในชีวิต Park, Peterson และ Seligman (2005b อ้างถึงใน Seligman, Steen, Park, & Peterson, 2005)

มีข้อสังเกตอีกว่า คุณลักษณะเด่นด้าน “การควบคุมและการมีวินัยในตนเอง” ในกลุ่มคนที่เป็นพ่อแม่ ถึงแม้ว่าจะไม่ค่อยมีความสัมพันธ์มากนักกับความพึงพอใจในชีวิตของผู้ที่เป็นพ่อแม่ แต่พบว่ามี ความเกี่ยวข้องในทางบวกกับความพึงพอใจในชีวิตของผู้ที่เป็นลูก Park และ Peterson (in press-a อ้างถึงใน Seligman, Steen, Park, & Peterson, 2005)

ในงานวิจัย Character Strengths in the United Kingdom: The VIA Inventory of Strengths (Linley et al., 2007) ซึ่งทำการสำรวจกลุ่มตัวอย่างชาวอังกฤษทางอินเทอร์เน็ต เป็นจำนวน 17,056 คน ผลการศึกษา พบว่า

- คุณลักษณะเด่น 5 อันดับแรกของเพศชายในประเทศอังกฤษ ได้แก่ 1) การตัดสินใจที่ดี การคิดเชิงวิเคราะห์และการเปิดใจกว้าง 2) ความยุติธรรม ความเสมอภาคและความถูกต้อง 3) ความอยากรู้อยากเห็นและความสนใจในโลก 4) ความรักในการเรียนรู้ 5) ความคิดสร้างสรรค์ ความฉลาดและความริเริ่ม ส่วนคุณลักษณะเด่น 5 อันดับแรกของเพศหญิง ได้แก่

1) ความยุติธรรม ความเสมอภาคและความถูกต้อง 2) ความใจดีและความมีน้ำใจ 3) การตัดสินใจที่ดี การคิดเชิงวิเคราะห์และการเปิดใจกว้าง 4) ความอยากรู้อยากเห็นและความสนใจในโลก และ 5) ความรักในการเรียนรู้

- ผู้หญิงมักจะมีคะแนนคุณลักษณะเด่นที่สูงกว่าผู้ชาย โดยพบว่า 4 ใน 5 อันดับแรกของ คุณลักษณะเด่นของชายและหญิงในประเทศอังกฤษจะเหมือนกัน คือ 1) การตัดสินใจที่ดี การคิดเชิงวิเคราะห์และการเปิดใจกว้าง 2) ความยุติธรรม ความเสมอภาคและความถูกต้อง 3) ความอยากรู้อยากเห็นและความสนใจในโลก 4) ความรักในการเรียนรู้

- เมื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะเด่นระหว่างเพศชายและหญิง พบว่ามีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญโดยมีถึง 19 คุณลักษณะเด่นที่ผู้หญิงจะมีคะแนนสูงกว่าผู้ชาย และมีเพียง 5 คุณลักษณะเด่นที่ผู้ชายมีคะแนนสูงกว่าผู้หญิง

- คุณลักษณะเด่นมีความสัมพันธ์น้อยอย่างมีนัยสำคัญกับอายุ โดยเป็นความสัมพันธ์ในทางบวก ทั้งนี้ พบว่า มีคุณลักษณะเด่นที่มีความสัมพันธ์อย่างมากกับอายุ คือ 1) ความอยากรู้อยากเห็นและความสนใจในโลก และ 2) ความรักในการเรียนรู้ (คุณลักษณะเด่นที่เกี่ยวกับปัญญา) 3) ความยุติธรรม ความเสมอภาคและความถูกต้อง (คุณลักษณะเด่นที่เกี่ยวกับความยุติธรรม) 4) การให้อภัยและความกรุณาและ 5) การควบคุมและการมีวินัยในตนเอง (คุณลักษณะเด่นที่เกี่ยวกับการควบคุมอารมณ์)

งานวิจัย เรื่อง Happiness Is Everything, or Is It? Explorations on the Meaning of Psychological Well-Being (Ryff, 1989) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับสุขภาวะในทางจิตวิทยา (Psychological Well-Being) ทั้งเพศชายและหญิงจำนวน 321 คน โดยแบ่งเป็นวัยหนุ่มสาว วัยกลางคนและวัยผู้สูงอายุ ซึ่งผลการศึกษามีประเด็นที่น่าสนใจ คือ ในการประเมินเรื่องความสัมพันธ์ทางบวกกับผู้อื่น (Positive Relations with others) ซึ่งเป็นองค์ประกอบหนึ่งของการมีสุขภาวะในทางจิตวิทยา โดยมีความหมายบางส่วนที่สอดคล้องกับคุณลักษณะเด่นในกลุ่มความเป็นมนุษย์ อันได้แก่ 1) ความใจดีและความมีน้ำใจ 2) ความสามารถในการรักและถูกรัก และ 3) ความฉลาดทางสังคม นั้น พบว่า เพศหญิงจะมีคะแนนสูงกว่าเพศชายอย่างมีนัยสำคัญ

การศึกษาเกี่ยวกับคุณลักษณะเด่นที่ส่งผลต่อความพึงพอใจในชีวิต รัก Peterson และ Seligman (2007 อ้างถึงในพรณี ชูจิรวงศ์, 2552) ได้มีการนำมาเขียนไว้ในหนังสือ “พลังการขอบคุณ” ซึ่งแปลจากหนังสือชื่อ “Thank you Power” แต่งโดย เดบอราห์ นอร์วิลล์ แปลโดยพรณี ชูจิรวงศ์ ได้กล่าวถึง โครงการศึกษาคุณค่าในคุณลักษณะเด่น (Values in Strength Project) ที่ศาสตราจารย์คริส ปีเตอร์สัน กับ มาร์ติน เซลิกแมน ได้ร่วมกันจัดทำที่มหาวิทยาลัยเพนซิลวาเนีย พบว่าคุณลักษณะเด่นที่ส่งผลกระทบต่อชีวิตมากที่สุด ได้แก่ 1) ความหวัง การมอง

โลกในแง่ดีและการมองอนาคต 2) ความสนุกสนาน ความกระตือรือร้นและพลังงาน 3) ความกตัญญู
4) ความอยาก رؤ้อยากเห็นและความสนใจในโลกและ5) ความสามารถในการรักและถูก

สำหรับในการศึกษาคุณลักษณะเด่นกับการทำงานในองค์กรนั้น
มีแนวคิดใหม่ที่กล่าวถึง การทำงานในองค์กร ในเรื่องของการพัฒนาบุคลากร โดยมุ่งเน้นที่จะ
จัดสรรจุดเด่นของบุคลากรให้สอดคล้องกับลักษณะงานและลักษณะตำแหน่งงาน ที่ผ่านมาผู้จัดการ
มักจะมุ่งเน้นที่จะปรับปรุงจุดด้อยของลูกน้องตนเอง แต่การบริหารทรัพยากรมนุษย์แนวใหม่จะมุ่ง
พัฒนาในเรื่องจุดเด่นหรือพรสวรรค์ของบุคคลนั้น ๆ และการที่พนักงานได้ใช้จุดเด่นของตนในการ
ทำงาน ก็จะส่งผลต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการทำงานที่ดีขึ้นนอกจากนั้น หนังสือขายดี
อันดับหนึ่ง New York Time ได้ตีพิมพ์บทความของ First, Break All the Rules จาก Gallup Poll
ศึกษาโดย Marcus Buckingham และ Curt Coffman จากการสัมภาษณ์คนกว่า 80,000 โดยการตั้ง
สมมุติฐาน ในการทำงานบนจุดเด่นที่ตนเองมี กับการทำงานโดยการพัฒนาจุดอ่อน อย่างไหนเป็น
การสร้างความสำเร็จในการทำงานได้สูงกว่ากัน ซึ่งพบว่า ผู้จัดการที่ประสบความสำเร็จก็มักจะ
ใช้จุดเด่นของตนเองในการทำงาน ในหัวข้อ Employment Management today ซึ่งเป็นบทความ
เกี่ยวข้องกับคนในวงการ การบริหารทรัพยากรมนุษย์ ได้มีการอภิปราย ถึงแนวโน้มที่มุ่งเน้น
ด้านบวกของพนักงาน ที่มีความสอดคล้องกับจุดเด่นและงานของเขา (Ryan, 2006)

Hofstede (1980,1991 อ้างถึงใน สิริอร วิชชาวุธ, 2544) ยังทำการศึกษาค่านิยมทางวัฒนธรรมใช้กลุ่มตัวอย่างจากพนักงานการตลาดและฝ่ายบริการของบริษัท IBM ใน
50 ประเทศ ในช่วงเวลา 15 ปีที่ผ่านมา โดยแบ่งลักษณะค่านิยมทางวัฒนธรรมที่เป็นตัวสะท้อนให้
เห็นวิถีทางของพฤติกรรมของคนในสังคมออกเป็น

1. Power distance เป็นค่านิยมในการยอมรับการมีอำนาจที่ไม่เท่ากันของ
บุคคลในตำแหน่งของสถาบัน และถือว่าเป็นสิ่งที่ถูกกฎหมาย

2. Individualism/collectivism ค่านิยมในความสัมพันธ์ทางสังคมมี
2 ลักษณะ คือ

2.1 Individualism เป็นค่านิยมในความสัมพันธ์หลวมๆ ทางสังคมซึ่ง
ปัจเจกบุคคลถูกคาดหวังให้ดูแลเฉพาะตนและครอบครัวใกล้ชิด (คู่ครองและบุตร)

2.2 Collectivism เป็นค่านิยมในความสัมพันธ์ที่แน่นแฟ้นทางสังคมซึ่ง
ปัจเจกบุคคลถูกคาดหวังให้ทำเพื่อกลุ่ม (ครอบครัว เพื่อน เครือญาติ) เป็นการแลกกับความจงรักภักดี

3. Masculinity/Femininity เมื่อ Masculinity เป็นค่านิยมในความสำเร็จ
ความเป็นวีรบุรุษ การกล้าแสดงออกและความสำเร็จในวัฒนธรรม กับ Femininity เป็นค่านิยม
ความสัมพันธ์ การถ่อมตนการดูแลเอาใจใส่ผู้ที่อ่อนแอและความกลมกลืน

4. Uncertainty avoidance ความรู้สึกอึดอัดหรือความปลอดภัยเมื่อตกอยู่ในสภาพการณ์ที่ไม่แน่นอนและมีความคลุมเครือ

จากผลการศึกษาพบว่า ค่านิยมทางวัฒนธรรมของกลุ่มประเทศตะวันตกมีค่านิยมในการยอมรับการมีอำนาจที่ไม่เท่ากันของบุคคลในตำแหน่งของสถาบัน และถือว่าเป็นสิ่งที่ถูกกฎหมาย (Power distance) ต่ำและมีค่านิยมในความสัมพันธ์หลวมๆ ทางสังคมซึ่งปัจเจกบุคคลถูกคาดหวังให้ดูแลเฉพาะตนและครอบครัวใกล้ชิด (ปัจเจกนิยมและปัจเจกนิยม) (Individualism) สูง ส่วนค่านิยมทางวัฒนธรรมของกลุ่มประเทศเอเชียตะวันออกที่ยังพัฒนาทางเศรษฐกิจน้อย มีค่านิยมในการยอมรับการมีอำนาจที่ไม่เท่ากันของบุคคลในตำแหน่งของสถาบัน และถือว่าเป็นสิ่งที่ถูกกฎหมาย (Power distance) สูงและมีค่านิยมในความสัมพันธ์ที่แน่นแฟ้นทางสังคมซึ่งปัจเจกบุคคลถูกคาดหวังให้ทำเพื่อกลุ่ม (ครอบครัว เพื่อน เครือญาติ) เป็นการแลกกับความจงรักภักดี (Collectivism) ด้วยเช่นกัน

1.2.2 แนวคิดเกี่ยวกับคุณลักษณะผู้นำ

แนวคิดเกี่ยวกับคุณลักษณะผู้นำ ได้เริ่มต้นจากการศึกษาและรวบรวมงานวิจัยและบทความวิชาการ เกี่ยวกับ คุณสมบัติของผู้นำที่ดี รวมถึงภาวะผู้นำ ตามแนวคิดของต่างประเทศ ว่ามีลักษณะอย่างไร โดยในงานวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมีการศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารในคนไทย ซึ่งผู้วิจัยมองว่า มีความสอดคล้องแนวคิดเกี่ยวกับคุณลักษณะผู้นำต่างประเทศ ทั้งนี้มีนักวิจัยให้แนวคิดต่างๆ ซึ่งสามารถนำเสนอ ดังนี้

Frederick and weber (1990 อ้างถึงใน Robin, Water-March, Cacioppe, 1994) ศึกษาอันดับค่านิยมผู้บริหารระดับสูง โดยใช้เครื่องมือวัดค่านิยมของ Rokeach (1973) ชื่อว่า The Rokeach Value Survey (RVS) ใช้วัดค่านิยม Terminal Value หมายถึงการเชื่อมั่นต่อสิ่งที่ตนปรารถนาในชีวิต เปรียบเสมือนเป้าหมายที่บุคคลอยากได้ในชีวิต และ Instrumental Value หมายถึง ความสำเร็จของพฤติกรรมที่นำไปสู่สิ่งที่ปรารถนาในชีวิต ผลการศึกษา แสดงให้เห็นดังตารางที่ 10

ตารางที่ 10 แสดงค่านิยม Terminal Value และ Instrumental Value 5 อันดับของผู้บริหาร

ค่านิยม Terminal Value และ Instrumental Value 5 อันดับของผู้บริหาร	
Terminal Value	Instrumental Value
1) ความยอมรับนับถือตนเอง	1) ความซื่อสัตย์
2) ความมั่นคงของครอบครัว	2) ความรับผิดชอบ
3) ความมีเสรีภาพ	3) ความสามารถทำได้
4) ความรู้สึกทำให้สำเร็จ	4) ความทะเยอทะยาน (ขยัน/มุ่งมั่น)
5) ความสุข สำหรับค่านิยม	5) ความอิสระไม่ต้องพึ่งคนอื่น

นอกจากนี้ ในประเทศสวิสเซอร์แลนด์ก็ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับคุณลักษณะเด่น เช่นเดียวกัน แต่มุ่งเน้นการพิจารณาเปรียบเทียบระหว่างระดับผู้บริหารกับพนักงาน ในงานวิจัย Ruch, Furrer, และ Huwyler (2004) เรื่อง Character Strengths of Executives and Employee โดยศึกษาจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 275 คน แบ่งเป็นระดับบริหาร 192 คนและระดับพนักงาน 83 คน ซึ่งผลการวิจัยได้แสดงประเด็นที่น่าสนใจ คือ ระดับบริหารมีคุณลักษณะเด่นที่มีคะแนนสูงกว่าระดับพนักงานอย่างมีนัยสำคัญ ได้แก่ 1) ความเป็นผู้นำ 2) การตัดสินใจที่ดี การคิดเชิงวิเคราะห์และการเปิดใจกว้าง 3) ความมองอาจและกล้าหาญ ส่วนระดับพนักงานมีคะแนนสูงกว่าผู้บริหารอย่างมีนัยสำคัญในด้าน 1) ความใจดีและความมีน้ำใจ 2) การชื่นชมความงามและความเป็นเลิศ

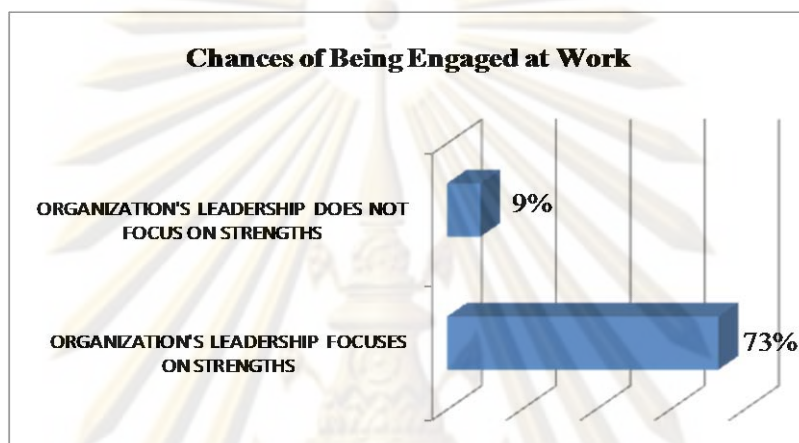
เมื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะเด่นระหว่างผู้บริหารระดับต้น กลาง และสูง พบว่า มี 4 คุณลักษณะเด่นที่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญระหว่างผู้บริหารทั้ง 3 ระดับ ได้แก่ 1) การตัดสินใจที่ดี การคิดเชิงวิเคราะห์และการเปิดใจกว้าง 2) ความรักในการเรียนรู้ 3) ความฉลาดในการมองโลก ฉลาดลุ่มลึกในมุมมองต่างๆ และ 4) ความสุภาพอ่อนน้อมและถ่อมตน โดยคุณลักษณะเด่นด้าน “ความรักในการเรียนรู้” เป็นคุณลักษณะเด่นเดียวที่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญในผู้บริหารทั้ง 3 ระดับ คือ จะมีคะแนนที่สูงขึ้นเมื่อมีระดับตำแหน่งที่สูงขึ้น ส่วนคุณลักษณะเด่นด้าน “ความฉลาดในการมองโลก ฉลาดลุ่มลึกในมุมมองต่างๆ” เป็นคุณลักษณะเด่นที่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญระหว่างผู้บริหารระดับต้นและระดับกลาง แต่ไม่มีความแตกต่างระหว่างผู้บริหารระดับต้นและระดับสูง ทั้งนี้ ยังได้มีการศึกษาเรื่องคุณลักษณะเด่นกับความพึงพอใจในชีวิตและในงานด้วย โดยพบว่า คุณลักษณะเด่นส่วนใหญ่ของตำแหน่งงานระดับบริหารจะมีความสัมพันธ์กันสูงกับความพึงพอใจในการทำงาน ส่วนคุณลักษณะเด่นส่วนใหญ่ของตำแหน่งงานระดับพนักงานจะมีความสัมพันธ์กันสูงกับความพึงพอใจในชีวิต ซึ่งการค้นพบดังกล่าว ชี้ให้เห็นว่าผู้บริหารจะนำคุณลักษณะเด่นไปใช้ในการทำงาน ในขณะที่คุณลักษณะเด่นในระดับพนักงานไม่ได้ส่งเสริมให้เกิดความพึงพอใจในการทำงานเพิ่มมากขึ้นแต่อย่างใด (Ruch, Furrer, & Huwyler, 2004)

นอกจากนี้ ยังมีการศึกษาพนักงานจำนวน 198,000 คน จาก 36 องค์กร ที่ให้พนักงานทำงานอยู่บนพื้นฐานจุดเด่นของตนเอง ซึ่งพบว่ามี 50 % มีความเป็นไปได้มากขึ้นที่จะทำงานกันเป็นทีม โดยมีอัตราการเข้าออกของพนักงานลดลง 38 % มีความเป็นไปได้มากขึ้นที่จะทำงานด้วยทีมงานที่สร้างผลผลิตได้มากขึ้น 44 % มีความเป็นไปได้มากขึ้นที่จะทำงานเป็นทีมโดยมีคะแนนความพึงพอใจของลูกค้าที่สูงขึ้น (Buckingham, 2007)

จากการศึกษาคุณลักษณะเด่นกับการทำงานดังกล่าว หนังสือ Strengths Based Leadership ยังได้กล่าวถึงมุมมองของคุณลักษณะเด่นกับผู้นำ โดยผู้บริหารระดับสูง ได้ให้แนวคิดที่ว่า “ถ้าคุณมุ่งที่จะสนใจในจุดอ่อนของคน คนเหล่านั้นจะสูญเสียความมั่นใจในตนเอง” และมันเป็นการ

ยากมากที่สร้างความมั่นใจในตนเองโดยมุ่งที่จะสร้างจุดอ่อนของตนเองมากกว่าจุดเด่นนอกจากนั้น การที่องค์กรจะพัฒนาผู้นำโดยมุ่งเน้นที่จุดเด่น จะส่งผลต่อโอกาสของการเกิดภาวะผูกพันในงานที่สูงขึ้น (Rath & Conchie, 2008) ดังแสดงแผนภาพที่ 1

แผนภาพที่ 1 Chances of Being Engaged at Work



ที่มา : Rath และ Conchie (2008)

ทั้งนี้ ยังเป็นการเข้าใจผิดของการบริหารจัดการองค์กรที่ว่า การมุ่งค้นหาและรวบรวมจุดอ่อนภายในองค์กร และปรับเปลี่ยนพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น ถ้าจุดอ่อนทั้งหมดถูกขจัดออกหรือแก้ไขได้ จะทำให้ผลลัพธ์นำไปสู่ความสมบูรณ์แบบ แต่ในความเป็นจริง การแก้ไขจุดอ่อนนั้น ไม่ได้เป็นการทำให้คนหรือองค์กรสร้างผลงานที่โดดเด่นได้ ดังนั้นการที่องค์กรจะไปสู่ความเป็นเลิศได้ ต้องมุ่งพัฒนาจุดเด่นและบริหารจัดการกับจุดอ่อน โดยไม่ใช่ คือการขจัดจุดอ่อนออกไป (Clifton & Nelson, 1992)

จากการศึกษาคุณลักษณะของผู้นำ ตามแนวคิดดังกล่าวข้างต้น สามารถสรุปคุณลักษณะของผู้นำ ได้ดังตารางที่ 11

ตารางที่ 11 สรุปคุณลักษณะของผู้นำและภาวะผู้นำ ตามแนวคิดนักวิจัยต่างประเทศ

สรุปคุณลักษณะของผู้นำ และภาวะผู้นำ ตามแนวคิดนักวิจัยต่างประเทศ	
1. ความยอมรับนับถือตนเอง	8. ความสามารถทำได้
2. ความมั่นคงของครอบครัว	9. ความทะเยอทะยาน (ขยัน/มุ่งมั่น)
3. ความมีเสรีภาพ	10. ความอิสระไม่ต้องพึ่งคนอื่น
4. ความรู้สึกทำให้สำเร็จ	11. ความเป็นผู้นำ
5. ความสุข สำหรับคำนิยาม	12. การตัดสินใจที่ดี การคิดเชิงวิเคราะห์และการเปิดใจกว้าง
4. มีวิจรรย์ญาณ	13. ความมองอาจและกล้าหาญ
6. ความซื่อสัตย์	
7. ความรับผิดชอบ	

2. แนวคิดเกี่ยวกับความพึงพอใจในชีวิต

การศึกษา ค้นคว้างานวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษา เกี่ยวกับความหมาย องค์ประกอบของความพึงพอใจในชีวิต รวมถึงการประเมิน จากนักวิจัยต่าง ๆ ซึ่งได้นำเสนอรายละเอียดดังนี้

2.1 ความหมายเกี่ยวกับความพึงพอใจในชีวิต

นักวิจัยที่ศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับความพึงพอใจในชีวิตจำนวนมาก ได้ให้นิยามของความพึงพอใจในชีวิตไปในแนวทางเดียวกัน คือ

Diener (1984 อ้างถึงใน นฤมล ผ่องใส, 2544) นั่นคือ การตัดสินใจชีวิตของบุคคลหนึ่งๆ จะตัดสินใจไปตามการรับรู้ที่ครอบคลุมชีวิตของบุคคลนั้นในภาพรวม ซึ่งเป็นมิติหนึ่งของความผาสุก

Veenhoven (1991 อ้างถึงใน นฤมล ผ่องใส, 2544) ให้นิยามของความพึงพอใจในชีวิตไว้ว่า หมายถึง ความสุข ซึ่งเป็นระดับการตัดสินใจเกี่ยวกับความชื่นชอบในคุณภาพชีวิต โดยความพึงพอใจในชีวิตนั้นประกอบด้วย 2 ส่วน ส่วนหนึ่งจะมีระดับคงที่ ซึ่งเป็นผลมาจากคุณลักษณะทางพันธุกรรมหรือประสบการณ์ในวัยเด็ก และอีกส่วนหนึ่งเป็นส่วนที่สามารถเปลี่ยนแปลงได้ตามแต่ปัจจัยแวดล้อมอื่นๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิตของบุคคล

Wolman (1973 อ้างถึงใน รัชจณา สิงห์ทอง, 2545) ได้กล่าวไว้ว่า ความพึงพอใจในชีวิต หมายถึง ความรู้สึกที่มีความสุข เมื่อคนเราได้รับผลสำเร็จตามที่ตั้งเป้าหมายไว้หรือตามความต้องการหรือแรงจูงใจ

จากความหมายของความพึงพอใจในชีวิตที่กล่าวข้างต้นพบว่า ทุกความหมายจะกล่าวถึง ความสุข ความผาสุก ในการดำเนินชีวิตในด้านต่างๆ เช่น ด้านครอบครัว ด้านความรัก ด้านสุขภาพ และด้านหน้าที่การงาน เป็นต้น ดังนั้น ความสุขและความผาสุกที่เกิดขึ้นในด้านต่างๆ นั้น น่าจะเป็นส่วนหนึ่งที่มีความสำคัญที่ควรกล่าวถึงในความหมายของความพึงพอใจในชีวิต สำหรับส่วนที่ควรเพิ่มเติมเกี่ยวกับความหมายของความพึงพอใจในชีวิต ก็คือ ความรู้สึกยินดีที่ได้รับจากการมีกิจกรรมประจำวัน การรับรู้ว่าคุณภาพชีวิตของเรามีความหมาย สามารถที่จะพัฒนาชีวิตต่อไปได้

การศึกษาในครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงได้ให้ความหมายของความพึงพอใจในชีวิต คือ การที่บุคคลมีความรู้สึกมีความสุขและความผาสุกในการดำเนินชีวิตด้านต่าง ๆ โดยที่รับรู้ว่าคุณค่าของตัวเองนั้นมีคุณค่าทั้งต่อตนเองและบุคคลอื่นๆ รวมถึงมีศักยภาพและความสามารถในการพัฒนาตัวเองในด้านต่างๆ ได้ตลอดเวลา

2.2 องค์ประกอบของความพึงพอใจในชีวิต

จากการศึกษาศึกษาค้นคว้า เอกสาร บทความ ของนักวิจัยต่าง ๆ เกี่ยวกับองค์ประกอบของความพึงพอใจในชีวิต สามารถนำเสนอรายละเอียดได้ดังนี้

Diener (1984 อ้างถึงใน วัชรภรณ์ เฟ่งจิตต์, 2543) กล่าวว่า ในชีวิตของแต่ละบุคคลนั้นสามารถแบ่งเป็นด้านย่อยต่างๆ เช่น ด้านหน้าที่การงานและการศึกษา ด้านความรักและชีวิตครอบครัว ด้านความสัมพันธ์กับผู้อื่น โดยถ้าให้แต่ละบุคคลคำนวณความพึงพอใจในชีวิตของตนเอง แต่ละบุคคลก็จะรวบรวมความพึงพอใจในชีวิตด้านย่อยต่างๆ เหล่านั้น มาเป็นความพึงพอใจในชีวิต ดังนั้น ความพึงพอใจในชีวิตจึงน่าจะเกิดจากความพึงพอใจในชีวิตเล็กๆ น้อยๆ จำนวนมาก สะสมมาเป็นความสุขเล็กๆ น้อยๆ ในชีวิตนั่นเอง

Compbell (1976 อ้างถึงใน เยาวลักษณ์ มั่นประชา, 2542) ซึ่งได้ศึกษาคุณภาพชีวิตของคนชาวอเมริกัน และสรุปถึงสิ่งที่เป็นตัวบ่งชี้ความสุขและความพึงพอใจในชีวิตว่ามีองค์ประกอบ 5 ด้านด้วยกัน คือ ด้านร่างกายและปัจจัยในการดำรงชีวิต ด้านสัมพันธภาพระหว่างบุคคล ด้านกิจกรรมในสังคม ด้านการพัฒนาตนเองและความมุ่งหวังในงาน และ ด้านการพักผ่อนหย่อนใจ

Neugarten, Havighurst และ Tobin (1961 อ้างถึงใน นิชาภา จินดาวิทย์, 2548) ศึกษาองค์ประกอบของความพึงพอใจในชีวิตด้วยการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างจำนวนมากและมีกระบวนการวิเคราะห์ห่องค์ประกอบของความพึงพอใจในชีวิตอย่างเป็นระบบจนท้ายที่สุด เขาสรุปว่าความพึงพอใจในชีวิตมีองค์ประกอบ 5 ด้านคือ

1.ด้านความกระตือรือร้นในชีวิต (zest for life) หมายถึง การที่บุคคลหากิจกรรมที่ทำในแต่ละวันเพื่อให้ชีวิตของตนดำเนินไปอย่างสนุกสนานเพลิดเพลิน มีความสุข มีความพอใจในชีวิตที่เป็นอยู่

2.ด้านความแน่วแน่และอดทนในการดำเนินชีวิต (resolution and fortitude) หมายถึงการที่บุคคลมีชีวิตอยู่อย่างมีความหมาย มีคุณค่า และยอมรับความเป็นจริงของชีวิตตน มีความตั้งใจในการต่อสู้กับปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิต และมองปัญหาที่เกิดขึ้นว่าเป็นประสบการณ์ที่เป็นประโยชน์ในการดำเนินชีวิตต่อไป

3.ด้านความสอดคล้องระหว่างเป้าหมายกับความสำเร็จที่ได้รับ (achieved goals) หมายถึง การที่บุคคลรู้สึกว่าคุณเองประสบความสำเร็จในเป้าหมายหรือสิ่งที่คุณเองมุ่งหวังและคาดหวัง

4.ด้านอัตมโนทัศน์ทางบวก (positive self-concept) หมายถึง การที่บุคคลรักษาภาพลักษณ์ทางบวกของตนไว้ รวมถึงมีแนวคิดที่ทำให้กำลังใจแก่ตัวเอง มีพลังพร้อมที่จะเผชิญกับปัญหาและการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นในชีวิตได้

5.ด้านระดับอารมณ์ (mood tone) หมายถึง การที่บุคคลมีอารมณ์ที่ดีและมีความสุข เช่น การยิ้ม หัวเราะ มีความพอใจที่จะติดต่อกับผู้อื่น ไม่รู้สึกโดดเดี่ยว มีทัศนคติและมุมมองในเชิงบวก

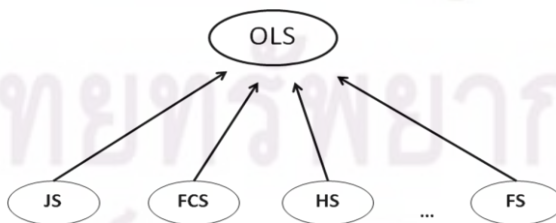
จากองค์ประกอบของความพึงพอใจในชีวิตที่กล่าวมาข้างต้นนี้ พบว่า องค์ประกอบของความพึงพอใจในชีวิต ประกอบด้วย 2 ส่วน ส่วนแรก คือ อารมณ์ความรู้สึก เช่น การแสวงหาและสะสมความสุขเล็กๆ น้อยๆ ในชีวิต สัมพันธภาพระหว่างบุคคล การมีทัศนคติทางบวก การดำรงชีวิตอยู่อย่างมีความหมายและยอมรับความเป็นจริงของชีวิตตนและส่วนที่สอง คือ พฤติกรรมการแสดงออก เช่น การพยายามหากิจกรรมที่ทำในแต่ละวัน เพื่อที่จะให้ชีวิตของตนดำเนินไปอย่างสนุกสนานเพลิดเพลิน การเผชิญปัญหาและการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นในชีวิตด้วยการยิ้ม หัวเราะ มีความพอใจที่จะติดต่อกับผู้อื่น

สำหรับทฤษฎีพื้นฐานที่มักจะถูกกล่าวถึง เมื่อมีการศึกษา เกี่ยวกับความพึงพอใจในชีวิต คือ ทฤษฎีการรวม (Bottom-up Theory) ของ Diener (1984 อ้างถึงใน วัชรภรณ์ เฟงจิตต์, 2543) นักวิจัยนำทฤษฎีการรวม มาอธิบายความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจในชีวิตกับความพึงพอใจในด้านย่อยต่างๆ ของชีวิต

ทฤษฎีการรวม (Bottom-up Theory)

Diener (1984 อ้างถึงใน วัชรภรณ์ เฟงจิตต์, 2543) กล่าวถึงทฤษฎีการรวมว่าเป็นการศึกษาในขอบเขตที่เกี่ยวกับความรู้สึกที่ดีเชิงอัตวิสัย (subjective well-being) โดยเป็นทฤษฎีที่ใช้ในการอธิบายความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจในชีวิตในด้านย่อยต่างๆ เช่น ความพึงพอใจในการทำงาน (job satisfaction) ความพึงพอใจด้านการเงิน (financial satisfaction) ความพึงพอใจในสุขภาพ (health satisfaction) ความพึงพอใจในชีวิตครอบครัว (family life satisfaction) และความพึงพอใจในชีวิตด้านย่อยอื่นๆ กับความพึงพอใจในชีวิตของบุคคล (overall life satisfaction) โดยได้นำเสนอว่า บุคคลจะรวบรวมความพึงพอใจในด้านย่อยต่างๆ ของชีวิตเหล่านี้มาเป็นความพึงพอใจในชีวิต ซึ่งเกิดจากความพึงพอใจเล็กๆ น้อยๆ จำนวนมาก ดังนั้น บุคคลจะมีความสุขได้น่าจะเกิดจากการแสวงหาและการสะสมความสุขเล็กๆ น้อย ๆ ในชีวิต แนวคิดของทฤษฎีนี้จึงมองความพึงพอใจในชีวิตว่า “ผล” ที่เกิดจากการรวมกันของความพึงพอใจในชีวิตด้านย่อยต่างๆ จะเป็น “เหตุ” ทำให้บุคคลพึงพอใจในชีวิตของตนต่อไป ความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจในด้านย่อยของชีวิต กับความพึงพอใจในชีวิต จึงเป็นดังแผนภาพที่ 2

แผนภาพที่ 2 แผนภาพแสดงความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจในชีวิตกับความพึงพอใจในด้านย่อยต่างๆ ของชีวิต ตามแนวทฤษฎีการรวม (Bottom-up theory) ของ Diener (1984 อ้างถึงใน วัชรภรณ์ เฟงจิตต์, 2543)



หมายเหตุ : OLS คือ ความพึงพอใจในชีวิต

JS คือ ความพึงพอใจในการทำงาน

FCS คือ ความพึงพอใจด้านการเงิน

ลูกศรแสดงความสัมพันธ์เชิงเหตุและผลตามการทำนายโดยทฤษฎี

HS คือ ความพึงพอใจในสุขภาพ

FS คือ ความพึงพอใจในชีวิตครอบครัว

ที่มา : Diener (1984 อ้างถึงใน วัชรภรณ์ เฟงจิตต์, 2543, หน้า. 6-8.)

งานวิจัยส่วนใหญ่ที่ศึกษาเกี่ยวกับความพึงพอใจในชีวิตนั้น มักจะศึกษาตามแนวทางนี้ ซึ่งจะพบว่า ความพึงพอใจในด้านย่อยต่างๆ ของชีวิตนั้นเป็นตัวอธิบายความพึงพอใจในชีวิตของบุคคลนั้นๆ

การศึกษาครั้งนี้ เป็นการศึกษาตามแนวคิดของ Diener (1984 อ้างถึงใน วัชรภรณ์ เฟงจิตต์, 2543) ในลักษณะของการศึกษาความพึงพอใจในชีวิต ซึ่งจะศึกษาความพึงพอใจในชีวิตของบุคคลจากด้านย่อยต่าง ๆ เช่น หน้าที่การงาน ชีวิตครอบครัว ความสัมพันธ์กับผู้อื่น และการให้บุคคลนั้นคำนวณความพึงพอใจในชีวิตของตนเอง บุคคลนั้นจะรวบรวมความพึงพอใจด้านย่อย มาเป็นความพึงพอใจในชีวิต

นอกจากการศึกษาในครั้งนี้ จะเป็นการศึกษาตามแนวคิดดังกล่าว ทางผู้วิจัยได้ใช้แบบวัดความพึงพอใจในชีวิตตามแนวคิดของ Pavot และ Diener (1993) ซึ่งมีความสอดคล้องกับการวัดความพึงพอใจในชีวิตในงานวิจัยครั้งนี้ โดยเครื่องมือดังกล่าวได้มีการเผยแพร่ทางอินเทอร์เน็ต (www.authentic happiness.com) รวมถึง ในหนังสืออีกด้วย (Seligman, 2002)

2.3 การประเมินความพึงพอใจในชีวิต

งานวิจัยที่ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับความพึงพอใจในชีวิต โดยเป็นการหาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะเด่นกับความพึงพอใจในชีวิต พบว่า ในกลุ่มที่เป็นวัยผู้ใหญ่และวัยรุ่นนั้น คุณลักษณะเด่นเกี่ยวกับจิตใจ ได้แก่ “ความสนุกสนาน ความกระตือรือร้นและพลังงาน” “ความกตัญญู” “ความหวัง การมองโลกในแง่ดี และการมองอนาคต”และ“ความสามารถในการรักและถูกรัก” มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในชีวิตมากกว่า “ความอยากรู้อยากเห็น และความสนใจในโลก”และ“ความรักในการเรียนรู้” ซึ่งเป็นคุณลักษณะเด่นด้านปัญญา Park, Peterson & Seligman (2004 อ้างถึงใน Seligman, Steen, Park, & Peterson, 2005)

ความสัมพันธ์ข้างต้น ได้มีการนำมากล่าวถึงอีกเช่นกันในงานวิจัยเรื่อง Character strengths in the United Kingdom: The VIA Inventory of Strengths (Linley et al., 2007) และยังได้กล่าวเพิ่มเติมถึงผลการวิเคราะห์ที่แสดงให้เห็นว่า มี 21 คุณลักษณะเด่นจาก 24 คุณลักษณะเด่น (ยกเว้น 3 คุณลักษณะเด่น คือ 1) การชื่นชมในความงามและความเป็นเลิศ 2) ความคิดสร้างสรรค์ ความฉลาดและความริเริ่ม 3) ความสุภาพอ่อนน้อมและถ่อมตน) ที่เมื่อมีคะแนนสูงขึ้น ก็เกี่ยวข้องกับการมีความพึงพอใจในชีวิตที่สูงขึ้นด้วย นั่นคือ ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะเด่นและความพึงพอใจในชีวิตจะเป็นไปในทางเดียวกัน คือ ถ้ามีคะแนนที่สูงมากๆ ในคุณลักษณะเด่นใดก็ตามก็จะทำให้ความพึงพอใจในชีวิตเพิ่มขึ้นตามไปด้วย (Park, Peterson, & Seligman, 2004)

3. แนวคิดเกี่ยวกับความพึงพอใจในการทำงาน

การศึกษา ค้นคว้างานวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษา เกี่ยวกับความหมาย องค์ประกอบ ของความพึงพอใจในการทำงาน รวมถึงการประเมิน จากนักวิจัยต่าง ๆ ซึ่งได้นำเสนอรายละเอียด ดังนี้

3.1 ความหมายของความพึงพอใจในการทำงาน

นักวิจัยที่ศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับความพึงพอใจในการทำงานจำนวนมากได้ให้นิยาม ความพึงพอใจในงานไปในแนวทางเดียวกัน คือ ความรู้สึกหรือทัศนคติที่บุคคลนั้นมีต่องานที่ทำ เป็นความรู้สึกที่มีความสุขในการกระทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดในสภาวะแวดล้อมของการทำงานที่ถูกใจ โดยมีสิ่งตอบแทนที่เป็นวัตถุ รวมถึงสิ่งตอบแทนทางด้านจิตใจ หากบุคคลใดมีความพึงพอใจในการ ทำงานมากก็จะเสียสละ อุทิศทั้งกำลังกาย กำลังใจ และสติปัญญาให้แก่งานอย่างเต็มความสามารถ เช่น

รัตนา บุรพากุล (2531) กล่าวถึง ความพึงพอใจในการทำงาน โดยสรุปว่า จะเกิดขึ้น เมื่อบุคคลได้รับการตอบสนองความต้องการ ทำให้บุคคลเกิดความสนใจและเต็มใจที่จะทำงาน

พงษ์จันทร์ ภูษาพานิชย์ (2547) กล่าวว่า ความพึงพอใจต่องาน คือ ทัศนคติที่ สะท้อนความรู้สึกของแต่ละบุคคลที่มีต่องาน รวมถึงองค์ประกอบอื่น ๆ ที่สัมพันธ์กับงาน การวิจัย เกี่ยวกับความพึงพอใจในการทำงานส่วนใหญ่พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ ประสบการณ์ใน งาน บุคลิกภาพ และปัจจัยสิ่งแวดล้อมในการทำงาน ได้แก่ คุณลักษณะของงาน ค่าจ้าง บรรยากาศ ในการทำงาน เป็นต้น

Smith, Kendall, และ Hulin (1969 อ้างถึงใน เมธี ศรีวิริยะเลิศกุล, 2542) ได้ให้ ความหมายของความพึงพอใจในการทำงาน หมายถึง ความรู้สึกร่วมกันระหว่างสิ่งที่คาดหวังกับสิ่ง อื่นๆ ที่ได้รับจากการทำงาน สิ่งที่คาดหวังนั้น ไม่เฉพาะจากการทำงานเท่านั้น แต่ยังรวมถึงเรื่องอื่นๆ ด้วย เช่น ความต้องการด้านจิตใจ

Porter, Lawler และ Hackman (1975 อ้างถึงใน เมธี ศรีวิริยะเลิศกุล, 2542) ได้ให้ ความหมายของความพึงพอใจในการทำงานว่า เป็นความรู้สึกที่เกี่ยวกับงานที่ได้ถูกกำหนดด้วยความ แตกต่างของปริมาณผลงานอันมีค่าที่พึงได้รับ กับ ปริมาณของผลงานที่บุคคลนั้นรู้สึกว่าจะ ควรจะได้รับ

Vroom (1964 อ้างถึงใน ฝนทิพ ชลชัยไพศาล, 2540) กล่าวว่า ความพึงพอใจในการ ทำงานกับทัศนคติในการทำงานความหมายอาจใช้แทนกันได้ เนื่องจากว่าความพึงพอใจและความ ไม่พึงพอใจในการทำงานมีความหมายคล้ายคลึงกันมากกับทัศนคติที่ดีหรือไม่ดีในการทำงาน

White (1965) ได้ให้ความหมายของความพึงพอใจในการทำงานว่า หมายถึง ความสุขสบายที่ได้รับจากสภาพแวดล้อมทางกายภาพ ความสุขที่ได้รับจากการทำงานกับเพื่อนร่วมงาน การมีทัศนคติที่ดีต่องาน รวมถึงความพึงพอใจเกี่ยวกับด้านรายได้

Spector (2000) ให้ความหมายของความพึงพอใจในการทำงานว่า เป็นทัศนคติที่สะท้อนให้เห็นถึงความรู้สึกของพนักงานที่มีต่องาน หรืออาจกล่าวอีกนัยหนึ่ง คือ ระดับความชอบที่มีต่อตัวงานของพนักงานนั่นเอง

บุคลิกภาพ และปัจจัยสิ่งแวดล้อมในการทำงาน ได้แก่ คุณลักษณะของงาน ค่าจ้าง บรรยากาศการทำงาน ความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงานและผู้บังคับบัญชา เป็นตัวกำหนดความพึงพอใจต่องาน

นักวิจัยเหล่านี้กล่าวถึง ความพึงพอใจในการทำงานว่าเป็นความรู้สึกหรือทัศนคติต่องานในเชิงบวก ที่ก่อให้เกิดการดำเนินงานอย่างเต็มความสามารถ เกิดความสุขทั้งในด้านจิตใจ และการลงมือกระทำซึ่งการให้ความหมายของความพึงพอใจในการทำงาน ควรจะกล่าวถึงเรื่องของการใช้คุณลักษณะเด่นที่ตนเองมีในการทำงาน เนื่องจากการที่บุคคลหรือพนักงานได้ใช้คุณลักษณะเด่นในการทำงาน น่าจะส่งผลต่อการทำให้เกิดความรู้สึกอันดี มีความสุข รวมถึงการมีทัศนคติที่ดีในการทำงาน นอกจากนี้ ค่านิยมในการทำงานก็นับว่าเป็นส่วนสำคัญ เนื่องจากเป็นพื้นฐานของพฤติกรรมจริยธรรมในการทำงาน เช่น ความซื่อสัตย์ มีความจงรักภักดีและให้ความช่วยเหลือผู้อื่น เป็นต้น ซึ่งค่านิยมในการทำงานต้องคำนึงถึงความสอดคล้องระหว่างบุคคลและองค์การด้วย (สิริอร วิชชาวุธ, 2544) ซึ่งสิ่งเหล่านี้ก็น่าจะเป็นผลให้การทำงานมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลด้วย

3.2 องค์ประกอบของความพึงพอใจในการทำงาน

จากการศึกษา รวบรวม ข้อมูล เกี่ยวกับองค์ประกอบของความพึงพอใจในการทำงาน จากนักวิจัยต่างๆ สามารถอธิบายรายละเอียดได้ดังนี้

พงษ์จันทร์ ภูษาพานิชย์ (2547) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจในการทำงาน ได้แก่ ค่าจ้าง โอกาสก้าวหน้าในการทำงาน ผลประโยชน์เกื้อกูล การบังคับบัญชา เพื่อนร่วมงาน สภาพแวดล้อมในการทำงาน ธรรมชาติของตัวงานการติดต่อสื่อสารและความมั่นคงในงาน

Weiten และ Lloyd (1994 อ้างถึงใน ชิตาพร เลียงวิจิตร, 2545) พบว่า

องค์ประกอบของความพึงพอใจในการทำงานประกอบด้วย

1. ความมีคุณค่าในตัวเอง (Meaningfulness) คือ งานนั้นจะต้องเป็นงานที่มีคุณค่า มีความหมายต่อบุคคลนั้น ซึ่งการทำงานที่มีคุณค่าจะทำให้บุคคลผู้นั้นรู้สึกประสบความสำเร็จ

2. ความท้าทายและความหลากหลายของงาน (Challenge and Variety) คือ การที่บุคคลได้ใช้ศักยภาพของตนเองอย่างเต็มที่ในการทำงาน รวมถึงได้มีโอกาสในการเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ และพัฒนาทักษะความสามารถอย่างต่อเนื่อง

3. ความมีอำนาจในงาน (Autonomy) คือ การที่บุคคลต้องการที่จะมีอิสระในการทำงาน สามารถตัดสินใจในเรื่องที่มีผลกระทบต่อตนเองและต่องานที่ทำ รวมถึงมีส่วนร่วมในการตัดสินใจการทำงาน วิธีการปรับปรุงผลผลิต หรือการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมในการทำงานด้วย

4. มิตรภาพและการยอมรับ (Friendship and Recognition) คือ ความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคลากรในองค์กร การได้รับคำชมเชยและการยอมรับจากหัวหน้างาน เพื่อนร่วมงาน ซึ่งมีส่วนทำให้บุคคลนั้นเกิดความพึงพอใจในการทำงาน

5. ผลตอบแทนที่ดี (Good Pay) คือ การที่บุคคลได้รับผลตอบแทนที่ดีเป็นที่น่าพอใจโดยการที่บุคคลจะเกิดความพอใจในผลตอบแทนหรือไม่ นั้นขึ้นอยู่กับผลตอบแทนที่เขา รู้สึกว่ายุติธรรม เมื่อเปรียบเทียบกับพนักงานในสาขาเดียวกันหรือในระดับเดียวกันซึ่งมีประสบการณ์หรือความอาวุโสเท่า ๆ กันและทำการเปรียบเทียบกับความสามารถที่องค์กรสามารถจ่ายให้กับพนักงานได้

6. ความมั่นคง (Security) คือ ความรู้สึกมั่นใจในองค์กรและในงานที่ทำ และเชื่อมั่นว่าองค์กรที่ตนทำงานอยู่จะสามารถให้ความมั่นคงด้านหน้าที่การงานแก่ตนได้ ทั้งนี้ การให้ความสำคัญกับความมั่นคงยังขึ้นอยู่กับสถานะเศรษฐกิจและสังคมในขณะนั้นอีกด้วย

Luthams (1992) ได้แบ่งองค์ประกอบของความพึงพอใจในการทำงาน ดังนี้

1. อารมณ์ตอบสนองต่อสถานการณ์ทำงานนั้น
2. อารมณ์ตอบสนองต่อการเปรียบเทียบผลตอบแทนจริงจากการทำงาน
3. อารมณ์ตอบสนองที่มีต่อลักษณะต่างๆ ของงานนั้น ได้แก่

3.1 ตัวเอง (Work Itself) มีความน่าสนใจ บุคคลมีโอกาสรู้และตัดสินใจในงานได้ด้วยตนเอง

3.2 ค่าตอบแทน (Pay) เป็นรางวัลในรูปแบบตัวเงิน โดยบุคคลจะต้องรู้สึกได้ว่า ตัวเงินที่ได้รับนั้น มีความยุติธรรมและสอดคล้องกับหน้าที่งาน เมื่อมีการเปรียบเทียบกับบุคคลอื่นๆ ในองค์กร

3.3 โอกาสในการเลื่อนชั้น (Promotion Opportunity) บุคคลมีโอกาสดูแลได้รับความก้าวหน้าในงานตามลำดับขั้น

3.4 หัวหน้างาน (Supervisor) จะต้องเป็นผู้ที่มีความสามารถ ให้คำปรึกษาและให้คำแนะนำเกี่ยวกับความรู้ในงาน รวมถึงให้ความช่วยเหลือในเรื่องงานได้

3.5 เพื่อนร่วมงาน (Co-Worker) มีความชำนาญในงาน ให้ความร่วมมือและสนับสนุนด้วยดี

Spector (1997 อ้างถึงใน ชิตาพร เลี้ยงวิจิตร, 2545) ได้แบ่งองค์ประกอบของความพึงพอใจในการทำงานออกเป็น 5 ด้าน ดังนี้

1. ด้านลักษณะงาน คือ ความพึงพอใจต่องานที่รับผิดชอบในปัจจุบัน โดยมองว่าเป็นงานที่ดี มีความน่าสนใจ มีคุณค่าท้าทายต่อความสามารถและมีความรู้สึกภาคภูมิใจในผลงานที่เกิดขึ้น
2. ด้านรายได้ คือ ความพึงพอใจกับรายได้ที่ได้รับจากการทำงาน โดยเห็นว่ารายได้นั้นมีความเหมาะสมและยุติธรรมเท่าเทียมกัน
3. ด้านโอกาสความก้าวหน้า คือ ความพึงพอใจที่เกิดจากการได้รับโอกาสที่ดีในการเลื่อนตำแหน่ง โดยที่การพิจารณาเลื่อนตำแหน่งนั้น ถูกพิจารณาตามความสามารถและมีการพิจารณาด้วยความยุติธรรม
4. ด้านผู้บริหาร/ผู้จัดการ/หัวหน้างาน คือ ความพึงพอใจต่อผู้เป็นหัวหน้างานโดยตรง อันเกิดจากการที่มีหัวหน้างานที่เหมาะสม มีไหวพริบปฏิภาณ มีการวางแผนและมีความคิดที่ทันสมัย
5. ด้านเพื่อนร่วมงาน คือ ความพึงพอใจในบรรยากาศของการทำงานร่วมกัน เป็นทีมที่ดี มีเพื่อนร่วมงานที่ให้ความช่วยเหลือ มีความรับผิดชอบ สามารถให้คำแนะนำปรึกษาซึ่งและกันได้ดี

Arvey และ other (1989 อ้างถึงใน สุรพล พยอมแย้ม, 2537) แบ่งความพึงพอใจในการทำงานออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่

1. ความพึงพอใจภายใน (intrinsic satisfactions)
2. ความพึงพอใจภายนอก (extrinsic satisfactions)

Hackman และ Oldham (1980 อ้างถึงใน สุรพล พยอมแย้ม, 2537) แยกความพึงพอใจในการทำงานออกไว้ 2 องค์ประกอบ ได้แก่

1. องค์ประกอบด้านบริบท (Context satisfaction) ซึ่งมีความมั่นคง (Security) ค่าตอบแทน (Pay) ผู้ร่วมงาน (Co-worker) และการกำกับแนะนำและดูแลในงาน (Supervision)

2. องค์ประกอบด้านอารมณ์และความรู้สึก (affective satisfaction) อันเป็นความพึงพอใจที่อยู่ภายในรูปแบบที่จูงใจทำงานนั้นๆ ต่อไป (internal work motivation) ซึ่งอาจรวมถึงความรู้สึกพึงพอใจที่ได้เห็นความก้าวหน้าในการทำงานนั้นๆ (growth satisfaction)

จากองค์ประกอบของความพึงพอใจในการทำงานที่กล่าวมาข้างต้นนี้ พบว่า องค์ประกอบของความพึงพอใจในการทำงานของนักวิจัยส่วนใหญ่ จะประกอบด้วย 2 ลักษณะ คือ ความพึงพอใจในการทำงานที่เกิดจากองค์การ เช่น ผลตอบแทน โอกาสในการเลื่อนขั้น ความมั่นคง การมีอิสระในการตัดสินใจ ผู้บริหาร/ผู้จัดการ/หัวหน้างาน เพื่อนร่วมงาน มิตรภาพและการยอมรับ และความพึงพอใจในการทำงานที่เกิดจากตัวงาน เช่น ลักษณะงาน ความมีคุณค่าที่ได้รับจากงาน ความท้าทายและความหลากหลาย

3.3 ปัจจัยที่ส่งผลต่อความพึงพอใจในการทำงาน

จากการศึกษา รวบรวม ข้อมูล มีนักวิจัยต่างๆ ให้ข้อมูล เกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลทำให้เกิดความพึงพอใจในการทำงาน ซึ่งอาจเกิดจาก องค์การ ตัวบุคคลหรือลักษณะงาน โดยสามารถจำแนกข้อมูลได้ดังนี้

Nord et al., (1988 อ้างถึงใน สิริอร วิชชาวุธ, 2544) ให้ข้อมูลเกี่ยวกับค่านิยมในการทำงาน โดยแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. ค่านิยมภายในตัวงาน (intrinsic work values) เป็นค่านิยมที่ให้คุณค่าในตัวงาน บุคคลที่มีความปรารถนาในการเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ และเห็นความสำคัญของการร่วมสร้างผลงาน เป็นพวกที่มีค่านิยมภายในตัวงาน บุคคลเหล่านี้จะชอบงานที่ทำท้าทาย ซึ่งต้องใช้ทักษะและความสามารถในการทำงาน ชอบทำงานที่ตัดสินใจได้ด้วยตนเอง งานที่มีการเรียนรู้ในสิ่งใหม่ๆ และงานที่เปิดโอกาสให้มีความก้าวหน้าในตนเอง หากบุคคลที่มีค่านิยมภายในตัวงาน ต้องทำงานที่ซ้ำซากจำเจและไม่มีโอกาสในการเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ บุคคลนั้นจะเกิดความขัดแย้งภายในใจ ทำให้ทำงานอย่างไม่มีความสุข มีพฤติกรรมทำงานที่ไม่น่าปรารถนาและในที่สุดจะลาออกจากงาน

2. ค่านิยมภายนอกตัวงาน (extrinsic work values) เป็นค่านิยมที่ให้คุณค่าแก่สิ่งแวดลอมอื่นนอกจากตัวงาน บุคคลที่ทำงานด้วยเหตุผลของค่าจ้าง สวัสดิการและความมั่นคงของงานเป็นผู้ที่มีค่านิยมภายนอกตัวงาน บุคคล ที่มีค่านิยมภายนอกตัวงานจะเน้นเหตุผลของการกระทำในแง่ของผลตอบแทนทางเศรษฐกิจและทางความมั่นคง บุคคลเหล่านี้จะแสวงหางานที่ตอบสนองแรงจูงใจภายนอก เช่นการทำงานเพื่อหวังจะได้รับค่าตอบแทนสูง การทำงานในหน้าที่เฉพาะหน้าที่ที่ได้รับผลตอบแทน การย้ายงาน (ย้ายบริษัท/องค์กร) เพื่อเลื่อนตำแหน่งจากพนักงานไปเป็นหัวหน้าหรือจากระดับหัวหน้าไปเป็นระดับผู้จัดการหรือย้ายงานเพื่อได้รับค่าตอบแทนสูงขึ้น โดยไม่สนใจว่าตนเองมีความรู้ความเชี่ยวชาญเพียงพอที่จะทำงานนั้น ได้หรือไม่ เป็นต้น

เมื่อมองในแง่ของนักจิตวิทยา ปัจเจกบุคคลน่าจะมีค่านิยมภายในตัวงานเป็นค่านิยมในการทำงาน บุคคลผู้นั้นจะมีความสุขและสามารถสร้างสรรค์งานได้อย่างมีคุณภาพ

ตารางที่ 12 แสดงตัวอย่างค่านิยมภายในตัวงาน และ ค่านิยมภายนอกตัวงาน

ค่านิยมภายในตัวงาน	ค่านิยมภายนอกตัวงาน
<ul style="list-style-type: none"> - งานที่น่าสนใจ - งานที่ท้าทายความสามารถ - การได้เรียนรู้สิ่งใหม่ๆ - การได้ร่วมสร้างสิ่งที่สำคัญ - การได้แสดงศักยภาพของตนในงานได้เต็มที่ - ความรับผิดชอบและความได้เป็นของตัวเอง - การได้มีความคิดสร้างสรรค์ 	<ul style="list-style-type: none"> - ค่าจ้างสูง - ความมั่นคงในการทำงาน - การได้รับค่าตอบแทนจากงาน - การมีฐานะในชุมชน - การมีความสัมพันธ์กับสังคม - การมีเวลาให้ครอบครัว - การมีเวลาเพื่อทำงานอดิเรกของตน

Baron และ Greenberg (1990 อ้างถึงใน นฤมล ผ่องใส, 2544) กล่าวว่า ความพึงพอใจในการทำงานเกิดขึ้นจากทัศนคติต่างๆ ที่บุคคลนั้นมีต่องาน ซึ่งความพึงพอใจในการทำงานนั้นเป็นการตอบสนองจากการคิด ความรู้สึก และการประเมินงานของบุคคล ปัจจัยที่ส่งผลต่อความพึงพอใจในการทำงานมีดังต่อไปนี้

1. ปัจจัยด้านองค์กร (Organizational factors) หมายถึง นโยบายขององค์กร เช่น ระบบการให้ผลตอบแทน การเลื่อนตำแหน่ง การจ่ายค่าชดเชยที่พนักงานรับรู้ว่ายุติธรรม นโยบายการให้พนักงานมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเรื่องที่เกี่ยวข้องกับตัวพนักงานเอง การกระจายหน้าที่ ความรับผิดชอบ และนโยบายในการบังคับสั่งการที่มีความยุติธรรมและเสมอภาคกัน

2. ปัจจัยด้านงาน (Aspects of jobs) หมายถึง ลักษณะของงาน ปริมาณงาน ความหลากหลาย โอกาสในการสร้างความสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ความท้าทายและความมีคุณค่า รวมถึงความเหมาะสมของสถานที่ทำงาน เช่น ความแออัดของจำนวนพนักงาน ปริมาณแสงสว่าง สภาพแวดล้อม พื้นที่ต่อบุคคลและสภาพแวดล้อมทางสังคม

3. คุณลักษณะเฉพาะของบุคคล (Personal characteristics) หมายถึง คุณลักษณะเฉพาะของบุคคลที่มีผลต่อความพึงพอใจในการทำงาน ได้แก่ การนับถือตนเอง การเชื่อใจในความสามารถตนเอง การมีความอดทนต่อความกดดัน สถานภาพและความอาวุโส นอกจากนี้ ความพึงพอใจในการทำงานอาจเกิดจากการใช้คุณลักษณะเด่นของตนเองในการทำงาน เนื่องจากจะทำให้เกิดความรู้สึกที่ดีและมีความสุขในการทำงาน Covey (1989) อ้างถึงใน สิริอร วิชชาวุธ, 2544) ได้กล่าวไว้ในหนังสือ 7 Habits of Highly Effective People ว่า ลักษณะนิสัยของบุคคลที่จะเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน ว่าควรมีลักษณะนิสัย 7 ประการ คือ

- 1.การทำงานเชิงรุก มีความกระตือรือร้น ริเริ่มทำด้วยตนเอง ก่อนให้ผู้อื่นช่วย
- 2.มีเป้าหมายและแผนงานก่อนลงมือทำ
- 3.การจัดประเภทและการจัดลำดับการทำงาน
- 4.การใช้การทำงานแบบ ชนะ – ชนะ
- 5.พยายามเข้าใจผู้อื่น ก่อนที่จะให้ผู้อื่นเข้าใจตนเอง
- 6.การทำงานด้วยความสร้างสรรค์เพิ่มพูน
- 7.พัฒนาสมรรถภาพในการสร้างผลงานทั้งด้านกายภาพ อารมณ์ สังคมและแรงบันดาลใจ

บันดาลใจ

สำหรับการสร้างศักยภาพของมนุษย์ให้เพิ่มขึ้น Lafferty (1989 อ้างถึงใน สิริอร วิชชาวุธ, 2544) ได้นำเสนอ Verax model โดยกล่าวถึง บุคคลจะต้องมีลักษณะบุคลิกภาพทางบวก ประเด็นใหญ่ 3 ประเด็นคือ ความกระตือรือร้นและเปิดใจกว้าง การร่วมสร้างและการผูกพันในสิ่งที่จะทำ โดยแบ่งเป็นลักษณะย่อย 12 ประการ หากบุคคลมีบุคลิกภาพทางลบ 3 ประเด็นใหญ่ คือ 1) อยู่เฉย รอคอยและแก้ตัว 2) ก้าวร้าวหรือแก้ตัว และ 3) ไม่ยุ่งเกี่ยว/หลีกเลี่ยง รวมเป็นลักษณะย่อย 12 ประการ บุคลิกลักษณะเหล่านี้จะบั่นทอนโอกาสในการเพิ่มพูนศักยภาพของตนและผลงาน ดังแสดงในตารางที่ 13

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 13 ลักษณะบุคลิกทางบวกและทางลบ (Verax model)

ลักษณะทางบวก (Positive traits)	ลักษณะทางลบ (Negative traits)
กระตือรือร้น 1.ไว้ใจตน 2.เปิดรับความคิดใหม่ 3.เป็นอิสระไม่ขึ้นแก่ใคร 4.มีความเชื่อมั่น	อยู่เฉย รอคอยและแก้ตัว 1.ต้องการอนุมัติ 2.คล้อยตามกฎเกณฑ์ 3.ฟุ้งฟิง 4.ตำหนิตนเอง
สร้างผลงาน 5.อดทน มุ่งมั่น 6.ปรับเปลี่ยน 7.ร่วมมือกับผู้อื่น 8.ยอมรับความคิดเห็นต่าง ๆ	ก้าวร้าวหรือแก้ตัว 5.วิจารณ์ / กล่าวร้าย 6.ครอบงำ 7.ชอบแข่งขัน 8.ต้องสมบูรณ์แบบ
การผูกมัดใน 9.งานที่ทำทนาย 10.ความคำนึงถึงและสนับสนุนผู้อื่น 11.เข้าร่วมกิจกรรมกับผู้อื่น 12.สร้างความสำเร็จของตนเอง	ไม่ยุ่งเกี่ยว / หลีกเลียง 9.ไม่สนใจความสำเร็จ 10.สนใจงานส่วนตัว 11.ไม่เข้าร่วมกิจกรรมกับผู้อื่น 12.ไม่พอใจในตนเอง

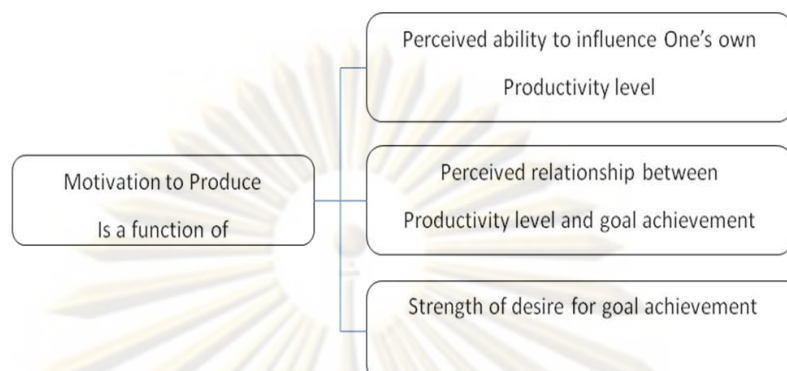
แต่อย่างไรก็ตาม องค์การควรเล็งเห็นความสำคัญในการสร้างความพึงพอใจในชีวิตควบคู่กันไปด้วย เพื่อให้บุคคลหรือพนักงานในองค์การ สามารถปฏิบัติงานในหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายได้ตามเป้าหมายที่องค์การกำหนดไว้ได้อย่างเต็มประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลสูงสุด

สำหรับทฤษฎีพื้นฐานที่มักจะถูกกล่าวถึงเมื่อมีการศึกษาเกี่ยวกับความพึงพอใจในการทำงาน คือ ทฤษฎีของ Vroom (Victor H. Vroom) นักวิจัยได้นำทฤษฎีของ Vroom มาใช้อธิบายแนวคิดเกี่ยวกับแรงผลักดันหรือความต้องการที่จะไปสู่เป้าหมายในการทำงาน Vroom (1964 อ้างถึงใน ฝนทิพ ชลชัยไพศาล, 2540) ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ทฤษฎีของ Vroom (Victor H. Vroom) Vroom

แนวคิดการจูงใจของ Vroom (Vroom Motivation Model) กล่าวว่า ระดับผลผลิตของบุคคลใดก็ตามขึ้นอยู่กับแรงผลักดัน 3 ประการ คือ ความต้องการที่จะไปสู่เป้าหมายของบุคคลนั้นความเข้าใจในความสัมพันธ์ของผลผลิตกับการประสบความสำเร็จตามเป้าหมายและการรับรู้ในความสามารถของตนเองว่า จะมีอิทธิพลเพียงใดต่อปริมาณผลผลิต ซึ่งสามารถสรุปได้ดังแผนภาพที่ 3 ต่อไปนี้

แผนภาพที่ 3 แผนภาพรูปแบบการจูงใจของ Vroom (1964 อ้างถึงใน ฝนทิพ ชลชัยไพศาล, 2540)



ที่มา : Vroom (1964 อ้างถึงใน ฝนทิพ ชลชัยไพศาล, 2540, หน้า. 53.)

ดังนั้น อาจจะได้เห็นว่า การเพิ่มขึ้นของผลผลิตนั้นเป็นสิ่งที่ต้องการถ้า
เป็นไปตามเงื่อนไขทั้ง 3 ประการคือ

- ประการที่หนึ่ง เป้าหมายของบุคคลนั้นคืออะไร การเพิ่มรายได้ให้มากขึ้น ความ
มั่นคงของงาน การยอมรับและยกย่องนับถือทางสังคมหรืองานที่น่าสนใจ ทั้งนี้
มีเป้าหมายอยู่เป็นจำนวนมากที่บุคคลนั้นๆ ต้องการตอบสนองความต้องการตาม
เป้าหมายนั้น ๆ
- ประการที่สอง ความเข้าใจในความสัมพันธ์ระหว่างการตอบสนองความพอใจจาก
เป้าหมายและผลผลิตที่สูงขึ้นเป็นอย่างไร เช่น พนักงานคนใดคนหนึ่งอาจถือว่า
การเพิ่มขึ้นของรายได้เป็นเป้าหมายที่สำคัญและกำลังทำงานที่ได้รับผลตอบแทน
ต่อหน่วยของผลผลิต ดังนั้น เขาย่อมจะมีแรงจูงใจสูงมากต่อการเพิ่มผลผลิต แต่ใน
กรณีที่มีการยอมรับด้านสังคมจากเพื่อนร่วมงานเป็นสิ่งสำคัญที่สุด พนักงานบาง
คนอาจจะไม่มีความเต็มใจหรือต้องการจะเพิ่มผลผลิตให้สูงกว่าระดับที่กลุ่ม
กำหนดไว้
- ประการที่สาม ความสามารถของเขา จะมีอิทธิพลต่อระดับของผลผลิตถ้าพนักงาน
เชื่อว่า การใช้ความพยายามจะมีผลกระทบน้อยมากต่อการผลิต ในกรณีเช่นนี้
พนักงานจะมีความพยายามน้อยมาก

จากทฤษฎีของรูมที่กล่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่า เป็นการกล่าวถึงแรงผลักดัน
ที่ส่งผลต่อการทำงาน ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งที่ก่อให้เกิดความพึงพอใจในการทำงาน แต่เนื่องจากการ
ศึกษาความพึงพอใจในการทำงานในงานวิจัยครั้งนี้ จะศึกษาความพึงพอใจในการทำงาน โดย

ไม่ได้มีการวิเคราะห์โดยแบ่งแยกองค์ประกอบออกอย่างชัดเจน ดังนั้น จึงไม่นำทฤษฎีของรุมเข้ามารวมในการศึกษาครั้งนี้ด้วย

3.4 การประเมินความพึงพอใจในการทำงาน

ความพึงพอใจในการทำงาน เป็นคุณลักษณะทางจิตของบุคคลที่ไม่สามารถวัดได้โดยตรง การวัดจึงเป็นการวัดโดยอ้อม (Indirect measure) วิธีการวัดความพึงพอใจในการทำงานที่ใช้กันอย่างแพร่หลายในปัจจุบันมี 3 วิธี ได้แก่ การสังเกต การสัมภาษณ์และการใช้แบบสอบถาม โดยที่วิธีการสังเกตและการสัมภาษณ์เป็นวิธีการที่ใช้เวลามาก (Luthams,1992; Cherrington,1994; Greenberg และ Baron,1993 อ้างถึงใน สุรพล พยอมแย้ม, 2537)

ดังนั้น นักวิชาการที่ศึกษาเรื่องความพึงพอใจในการทำงานส่วนใหญ่ จึงใช้วิธีการวัดโดยใช้แบบสอบถาม และมีผู้พัฒนาแบบสอบถามเพื่อรวบรวมข้อมูลในการวัดความพึงพอใจในการทำงานเป็นจำนวนมาก เครื่องมือที่ใช้วัดความพึงพอใจในการทำงานเป็นที่รู้จักแพร่หลายมีดังนี้ (สุรพล พยอมแย้ม, 2537)

1. แบบวัดจากการประเมินใบหน้าของ Kunin (Kunin Face Scale) เป็นแบบวัดที่ใช้การสอบถาม โดยให้ผู้ตอบใส่เครื่องหมายได้ภาพใบหน้า 6 ภาพ ที่บ่งถึงลักษณะความพึงพอใจอย่างยิ่งไปจนถึงไม่พอใจอย่างยิ่ง หลักการของแบบสอบถามชนิดนี้เป็นแบบเดียวกับแบบสอบถามมาตรประเมินค่า 6 อันดับ ต่อมาในปี ค.ศ. 1975 Dunham and Herman ได้พัฒนาจาก 6 ภาพเป็น 11 ภาพ เพื่อให้เกิดการจำแนกความรู้สึกคิดเห็นได้มากขึ้น

2. แบบสอบถามที่เจเอสคิว (Teacher Job Satisfaction Questionnaire = TJSQ) แบบสอบถาม TJSQ พัฒนาขึ้นเพื่อใช้กับครู ข้อคำถามมี 9 องค์ประกอบ ได้แก่ การบังคับบัญชา (Supervision) ผู้ร่วมงาน (Colleagues) สภาพการทำงาน (Working condition) ค่าจ้างหรือเงินเดือน (Pay) ความรับผิดชอบ (Responsibility) ลักษณะงาน (Work itself) ความก้าวหน้า (advancement) ความมั่นคงหรือความปลอดภัย (Security)และการได้รับการยอมรับ (recognition) โดยที่แต่ละข้อคำถามจะวัดด้วยการประเมินค่า 5 อันดับ (five rating Scale) ตั้งแต่ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง (1) ถึงเห็นด้วยอย่างยิ่ง (5) และจะมีข้อคำถามทั้งทางบวกและทางลบ จำนวนเท่าๆกัน ผู้ที่ได้คะแนนต่ำจะจัดเป็นพวกที่มีความพึงพอใจในการทำงานต่ำ หากมีคะแนนสูงก็จะเป็นพวกที่มีความพึงพอใจในการทำงานสูง

3. แบบสอบถามความพึงพอใจมินนิโซตา (Minnesota Satisfaction Questionnaire : MSQ) แบบสอบถาม Minnesota เป็นแบบวัดที่ได้รับความนิยมมากแบบหนึ่ง แบบสอบถามนี้เป็นแบบให้บุคคลเลือกตอบในลักษณะมาตรประเมินค่า (rating scale) เช่นเดียวกัน ประกอบด้วยชุดคำถาม (subscale) รวมทั้ง 26 ด้าน เช่น ความพึงพอใจในผลตอบแทน โอกาส

ก้าวหน้าในอาชีพ เพื่อนร่วมงาน การได้รับการยอมรับ ต่อมาแบบสอบถามฉบับนี้ได้รับการพัฒนาให้สั้นลงแต่ยังคงระดับคุณภาพเดิมไว้ โดยประกอบด้วยข้อคำถามเพียง 20 ข้อ ทำให้เป็นแบบวัดที่สั้นและง่าย สามารถใช้กับคนจำนวนมากและหลากหลายประเภท

4. แบบสอบถามเจดีไอ (JDI : Job Description Index) แบบสอบถาม JDI ใช้วัดความพึงพอใจในการทำงาน 5 ด้าน คือ ตัวงาน ค่าจ้าง โอกาสก้าวหน้า การบังคับบัญชาและเพื่อนร่วมงาน ลักษณะแบบสอบถามในแต่ละด้านเป็นคำคุณศัพท์เกี่ยวกับลักษณะงานแต่ละด้าน ในการตอบแบบสอบถามผู้ตอบจะระบุความคิดเห็น (ใช่หรือไม่ใช่ หรือ ไม่แน่ใจ) ที่มีต่อลักษณะของงานทั้ง 5 ด้านข้างต้น

5. แบบสอบถามความพึงพอใจเกี่ยวกับรายได้ (PSQ : Pay Satisfaction Questionnaire) เป็นแบบวัดความพึงพอใจตามสภาพปัจจุบัน มีลักษณะการประเมินค่า 5 อันดับ คล้ายลักษณะแบบสอบถามความพึงพอใจ Minnesota แต่วัดด้านรายได้เพียงด้านเดียวเท่านั้น ประเด็นการวัดครอบคลุมเรื่องผลประโยชน์ รายได้จากการเล่นตำแหน่ง ลักษณะการบริหารรายได้และระดับรายได้

6. แบบสอบถามความพึงพอใจของแฮคแมน และ โอลด์แฮม (Hackman and Oldham's Satisfaction Scale) โดยได้พัฒนาแบบสอบถามวัดความพึงพอใจของบุคคลมีลักษณะคล้ายแบบวัดความพึงพอใจ Minnesota ประกอบด้วยการประเมินค่า 7 อันดับ จำนวน 25 ข้อ เป็นข้อคำถามวัดความพึงพอใจด้านบริบทของงานหรือความพึงพอใจภายนอกรวม 10 ข้อ และข้อคำถามวัดความพึงพอใจด้านความรู้สึก หรือความพึงพอใจภายในรวม 15 ข้อ

นอกจากแบบวัดความพึงพอใจในการทำงานดังกล่าวข้างต้นแล้ว ได้มีการกล่าวถึงแบบประเมิน Facet-free Job Satisfaction จากแบบสำรวจ The 1972-73 Quality of Employment Survey ซึ่งจัดทำโดย Robert P. Quinn และ Linda J. Shepard ใช้ในการสำรวจสภาวะในการทำงานโดยใช้สถิติเชิงพรรณนาเปรียบเทียบกับข้อมูลในปี 1969-1970 แบบประเมินนี้ประกอบไปด้วย 4 ข้อคำถามเกี่ยวกับความรู้สึกโดยทั่วไปของพนักงานที่มีต่องานในภาพรวม โดยไม่ได้เจาะจงถามถึงปัจจัยที่เกี่ยวกับงานในเรื่องหนึ่งเรื่องใดโดยเฉพาะ เช่น ความรู้สึกพึงพอใจกับงานปัจจุบัน การถามเกี่ยวกับลักษณะงานและการสนับสนุนผู้อื่นให้ทำงานในลักษณะเดียวกัน เป็นต้น (Quinn & Shepard, 1974)

ทั้งนี้ แบบประเมินดังกล่าว ได้มีการนำมาใช้ในงานวิจัย Perceived Organizational Support, Discretionary Treatment, and Job Satisfaction เพื่อประเมินระดับความพึงพอใจในการทำงาน โดยรวมของพนักงานว่าสัมพันธ์กับการรับรู้ของพนักงานเกี่ยวกับการบริหารจัดการ

ขององค์การด้านสภาวะแวดล้อมต่างๆ หรือไม่ โดยในงานวิจัยดังกล่าว ได้มีการตัดแปลงข้อความทั้ง 4 ข้อให้สั้นและกระชับมากขึ้น โดยยังคงความหมายเดิม (Eisenberger, Cummings, Armeli, & Lynch, 1997) ซึ่งผู้วิจัยพิจารณาแล้วเห็นว่าอ่านเข้าใจง่าย จึงได้นำมาใช้ในงานวิจัยครั้งนี้ด้วย

การศึกษาครั้งนี้ จะศึกษาความพึงพอใจในการทำงาน เป็นการวัดทั้งความพึงพอใจในการทำงานที่เกิดจากองค์การและความพึงพอใจในการทำงานที่เกิดจากตัวงาน ซึ่งจะมีลักษณะสอดคล้องกับการวัดความพึงพอใจในการทำงานตามมาตรวัดที่แปลจากงานวิจัยของ Quinn และ Shepard (1974) และเป็นมาตรวัดที่จะนำมาใช้ในงานวิจัยนี้ ความพึงพอใจในการทำงานอาจจะเกิดจากการใช้คุณลักษณะเด่นของตนเองในการทำงานเนื่องจากจะทำให้เกิดความรู้สึกที่ดีและมีความสุขในการทำงาน

4. แนวคิดเกี่ยวกับพัฒนาการของมนุษย์

แนวคิดเกี่ยวกับ พัฒนาการของมนุษย์ ได้รับความสนใจจากนักวิจัยมาเป็นเวลานานแล้ว จากการค้นคว้าหลักฐานทางเอกสารวิชาการ พบว่า มีหลากหลายแนวคิดด้วยกัน เช่น ทฤษฎี Theory of the Seasons of Life ของ Levinson (1986 อ้างถึงใน ฉันทน์นัท คงคาหลวง, 2548) หรือ ทฤษฎี พัฒนาการของมนุษย์ (The developmental stages of Erik Erikson) ของ Erikson (1902-1994) และแนวคิดเกี่ยวกับพัฒนาการวัยผู้ใหญ่ ของ Elkind และ Weiner (1978 อ้างถึงใน ฉันทน์นัท คงคาหลวง, 2548) โดยมีรายละเอียดดังนี้

4.1 ทฤษฎี Theory of the Seasons of Life

แนวคิดของ Levinson แบ่งพัฒนาการมนุษย์ออกเป็น 4 ระยะ (Stages) ใหญ่ๆ ตามอายุได้แก่

- (1) ก่อนเข้าสู่วัยผู้ใหญ่ อายุ 0-20 ปี
- (2) วัยผู้ใหญ่ตอนต้น อายุ 20-40 ปี
- (3) วัยผู้ใหญ่ตอนกลาง อายุ 40-60 ปี
- (4) วัยผู้ใหญ่ตอนปลาย อายุ 60 ปีขึ้นไป

แม้ว่าช่วงชีวิตของมนุษย์จะแบ่งได้ออกเป็น 4 ระดับ แต่ Levinson ได้กล่าวว่า มนุษย์นั้นจะมีพัฒนาการเป็นระยะอย่างต่อเนื่องและแตกต่างกันไป เพื่อพัฒนาเข้าสู่วัยที่เติบโตขึ้น ซึ่งสามารถอธิบายได้ดังตารางที่ 14

ตารางที่ 14 แสดงพัฒนาการของมนุษย์ตามแนวคิดทฤษฎีของ Levinson (1986 อ้างถึงใน ฉันทน์นัท กงกาหลวง, 2548)

ผู้ใหญ่ตอนปลาย	อายุ 65 ปีขึ้นไป	ระยะผู้ใหญ่ตอนปลาย
	อายุ 60-65 ปี	ระยะเปลี่ยนแปลงเข้าสู่วัยผู้ใหญ่ตอนปลาย
ผู้ใหญ่ตอนกลาง	อายุ 55-60 ปี	ระยะสิ้นสุดวัยผู้ใหญ่ตอนกลาง
	อายุ 50-55 ปี	ระยะเปลี่ยนแปลงเข้าสู่วัย 50 ปี
	อายุ 45-50 ปี	ระยะผู้ใหญ่ตอนกลาง
	อายุ 40-45 ปี	ระยะเปลี่ยนแปลงเข้าสู่วัยผู้ใหญ่ตอนกลาง
ผู้ใหญ่ตอนต้น	อายุ 33-40 ปี	ระยะสร้างรากฐาน
	อายุ 28-33 ปี	ระยะเปลี่ยนแปลงเข้าสู่วัย 30 ปี
	อายุ 20-28 ปี	ระยะการเป็นผู้ใหญ่
ก่อนเข้าสู่วัยผู้ใหญ่	อายุ 17-20 ปี	ระยะการเปลี่ยนแปลงเข้าสู่การเป็นผู้ใหญ่
	อายุ 0-17 ปี	วัยเด็ก

ที่มา : Levinson (1986 อ้างถึงใน ฉันทน์นัท กงกาหลวง, 2548, หน้า. 10.)

แนวคิดของ Levinson (1986 อ้างถึงใน ฉันทน์นัท กงกาหลวง, 2548) จะให้ความสำคัญในช่วงวัยผู้ใหญ่ค่อนข้างมาก เนื่องจากเป็นช่วงเวลาที่มิภาะหน้าที่ความรับผิดชอบที่มีความจำเป็นต่อการใช้ชีวิต นั่นคือการสร้างรากฐานและการจัดการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงรากฐานของชีวิต เมื่อบุคคลสามารถสร้างความเป็นปึกแผ่นให้ตนเองได้แล้ว จึงจะก้าวเข้าสู่ระยะมั่นคง (Periods of stability) และเมื่อเกิดคำถามขึ้นหรือเกิดการเปลี่ยนแปลงของรากฐานชีวิต บุคคลก็จะกลับเข้าสู่ระยะเชื่อมต่อระหว่างวัย (Periods of stability)

จากการอ้างอิงแนวคิดของ Levinson ซึ่งกล่าวว่าบุคคลจะเริ่มต้นระยะผู้ใหญ่ (Entering the adult world) ในช่วงอายุประมาณ 22-28 ปี ซึ่งอยู่ในช่วงระยะเวลาใกล้เคียงกับแนวคิดของ Elkind และ Weiner (1978 อ้างถึงใน ฉันทน์นัท กงกาหลวง, 2548) จากการค้นคว้าข้อมูลสามารถสรุปได้ว่า พัฒนาการของวัยผู้ใหญ่ แบ่งออกเป็น 3 ระยะด้วยกันคือ

-ระยะวัยผู้ใหญ่ตอนต้น ช่วงอายุ 20-25 ปี ถึง 40 ปี มีพัฒนาการทางกาย เจริญเติบโตเต็มที่ เป็นระยะทดลอง เพื่อหาแนวทางชีวิตที่ตนเองต้องการและพึงพอใจ ที่สืบเนื่องมาจากวัยรุ่น เช่น อาชีพ เพื่อน การเลือกคู่ครอง และอื่นๆ ระยะนี้จึงมักเรียกว่า ระยะสำรวจ (Exploration period) ระยะนี้ การให้ความสำคัญกับกลุ่มเพื่อนร่วมวัยเริ่มลดลง เปลี่ยนแปลงมาสู่สัมพันธภาพและผูกพันกับเพื่อนต่างเพศแบบคู่ชีวิต สัมพันธภาพกับเพื่อนร่วมงานไม่ลึกซึ้งเหมือน

สัมพันธภาพกับกลุ่มเพื่อนร่วมวัยในวัยรุ่น จุดศูนย์กลางของสัมพันธภาพคือครอบครัว ส่วนผู้ใหญ่ที่ยังไม่มีคู่ครองและครอบครัว ยังคงให้ความสำคัญกับเพื่อนร่วมวัย แต่ความเข้มของความสัมพันธ์และภักดีเริ่มลดลง จำนวนสมาชิกในกลุ่มลดลงด้วย

-ระยะวัยกลางคน ช่วงอายุ 40-65 ปี ในระยะวัยนี้ แบบแผนชีวิตเข้าสู่รูปหรือเกือบเข้าสู่รูปเข้ารอยแล้ว บุคคลผู้มีพัฒนาการสมวัยที่ผ่านมาจะประสบความสำเร็จในชีวิตด้านอาชีพ ในระดับและในแนวทางตามประสบการณ์ที่ได้สะสมมาตั้งแต่ระยะวัยทารก จึงได้รับสมญาว่ายุคสุดยอดของชีวิต หรือยุคความสำเร็จสูงสุด

-ระยะผู้สูงอายุ ช่วงอายุ 60-65 ปีขึ้นไป ในระยะวัยนี้จะปรากฏความเสื่อมถอยในทางร่างกาย รวมถึงอาจมีความเสื่อมทางด้านสังคม ด้านอารมณ์และด้านจิตใจร่วมด้วย การเตรียมตัวและการปรับตัวเตรียมรับกับความเสื่อมถอยต่างๆ เหล่านี้จึงเป็นเรื่องจำเป็นและสำคัญ เพื่อให้การดำรงชีวิตอยู่ในช่วงวัยนี้เต็มไปด้วยความผาสุก

4.2 ทฤษฎีพัฒนาการของมนุษย์ (The developmental stages of Erik Erikson)

Erikson (1902-1994) ได้อธิบายเกี่ยวกับลักษณะของการศึกษาไปข้างหน้า โดยเน้นถึงสังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อมที่มีผลต่อการพัฒนาการของมนุษย์ ซึ่งในแต่ละขั้นของพัฒนาการของมนุษย์นั้นจะมีวิกฤตการณ์ทางสังคม (social crisis) เกิดขึ้น การที่ไม่สามารถเอาชนะหรือผ่านวิกฤตการณ์ทางสังคมในขั้นหนึ่งๆ จะเป็นปัญหาในการเอาชนะวิกฤตการณ์ทางสังคมในขั้นต่อมา และก่อให้เกิดความบกพร่องทางสังคม (social inadequacy) รวมถึงจะเป็นปัญหาทางจิตใจตามมาภายหลัง ทฤษฎีพัฒนาการตามแนวคิดของ Erikson ได้แบ่งพัฒนาการทางด้านจิตสังคมของมนุษย์ออกเป็นช่วงคือ ช่วงระยะวัยรุ่น (Adolescent period) ช่วงระยะต้นของวัยผู้ใหญ่ (Early adult period) ช่วงระยะผู้ใหญ่ (Adult period) และช่วงระยะวัยสูงอายุ (Aging period) โดยมีรายละเอียดดังนี้

-ช่วงระยะวัยรุ่น (Adolescent period) เป็นช่วงอายุ 12-18 ปี อยู่ในขั้นของการเข้าใจ อัตลักษณ์ของตนเองกับไม่เข้าใจตนเอง (Identity vs. role confusion) ซึ่งเป็นระยะที่เริ่มสนใจในเรื่องเพศ เข้าไปผูกพัน มีส่วนร่วมกับสังคมและมีความต้องการตำแหน่งทางสังคม มีความรู้สึกเป็นอิสระและเป็นตัวของตัวเอง เข้าใจอัตลักษณ์ของตัวเอง รู้ว่าตัวเองต้องการอะไร มีความเชื่ออย่างไร และตนเองเป็นใคร ในช่วงระยะนี้หากไม่สามารถรวบรวมประสบการณ์ที่เกิดขึ้นในอดีตได้ ก็จะไม่สามารถเข้าใจตัวเอง ทำให้เกิดความสับสน และความขัดแย้ง

-ช่วงระยะต้นของวัยผู้ใหญ่ (Early adult period) เป็นช่วงอายุ 18-35 ปี อยู่ในขั้นที่มีความใกล้ชิดสนิทสนมกับความรู้สึกเปล่าเปลี่ยว (Intimacy vs. Isolation) ในระยะนี้จะเริ่มมีการนัดหมาย คิดเรื่องการแต่งงานและชีวิตครอบครัว หรือทำงานกับผู้อื่นได้ หากในช่วงระยะนี้สามารถ

บรรลุอัตลักษณ์ของตนเองได้ ก็จะสามารถสร้างและแลกเปลี่ยนความสัมพันธ์อย่างสนิทสนมกับบุคคลอื่น แต่หากไม่สามารถประสบความสำเร็จในการแสวงหาแนวทางแห่งตนเองได้ ก็จะไม่สามารถสร้างความสัมพันธ์อย่างแน่นแฟ้นกับบุคคลอื่นๆ ได้ จึงมักจะทำให้รู้สึกเหงา เปล่าเปลี่ยว และไม่รู้จักพึ่งพาใคร

-ช่วงระยะผู้ใหญ่ (Adult period) เป็นช่วงอายุ 35-55 ปี อยู่ในขั้นการอนุเคราะห์ เกี่ยวกับการพะว้าพะวงแต่ตัวเอง (Generativity vs Self-Absorption) ซึ่งเป็นระยะที่บุคคลให้ความสนใจกับโลกภายนอก เริ่มมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์งานด้านต่างๆ เพื่อสังคม คิดถึงผู้อื่น ไม่โลกหรือเห็นแก่ตนเองเพียงอย่างเดียว บุคคลที่ไม่สามารถทำเช่นนี้ได้จะมีความรู้สึกคิดถึง หมกมุ่นอยู่แต่กับตนเอง เป็นคนนึกถึงแต่ตนเองและเอาตนเองเป็นศูนย์กลางในการคิดตัดสินใจ จะมีชีวิตอยู่อย่างไร้ความสุข

-ช่วงระยะวัยสูงอายุ (Aging period) เป็นช่วงอายุประมาณ 55-65 ปีขึ้นไป อยู่ในขั้นความมั่นคงทางจิตใจกับความสิ้นหวัง (Integrity vs Despair) ในช่วงวัยนี้จะเป็นวัยที่มีความสุขุมรอบคอบ ฉลาด จะยอมรับความเป็นจริงของชีวิต ระลึกถึงความทรงจำในอดีต หากประสบความสำเร็จในอดีตก็จะรู้สึกไว้วางใจผู้อื่นรวมถึงตนเอง มีความมั่นคงทางจิตใจ ภูมิใจต่อการบอกเล่าเกี่ยวกับเรื่องราวประสบการณ์ในชีวิตที่ผ่านมา ให้กับบุตรหลานฟัง แต่หากบุคคลต้องประสบกับความล้มเหลวและความผิดหวังในอดีต จะเกิดความรู้สึกท้อแท้สิ้นหวังในชีวิต รู้สึกคับข้องใจ และไม่สามารถดำเนินชีวิตได้อย่างมีความสุข

นอกจากการศึกษา ของ Erikson (1902-1994) แล้วนั้น จิตตินันท์ เตชะคุปต์ (2543) ได้กล่าวถึงช่วงวัยรุ่น ช่วงวัยนี้เป็นวัยที่พร้อมที่จะรับความรู้และทักษะในด้านต่าง ๆ เริ่มมีการแสวงหาอุดมการณ์ มีพลังความคิด มีความมุ่งมั่นที่จะดำเนินการตามอุดมการณ์ นอกจากนี้ยังได้กล่าวเกี่ยวกับการพัฒนาในด้านต่างๆของวัยรุ่น ไว้ดังนี้

1.ด้านอารมณ์-จิตใจ ในวัยนี้ถึงแม้ว่าจะร่างกายจะเติบโตเป็นผู้ใหญ่แต่ความรู้สึกยังเป็นเด็กอยู่มาก ทำให้มีลักษณะเอาแต่ใจตัวเอง อดทน รอไม่ได้ ชอบความสนุกสนานร่าเริง มองโลกแง่ดี

2.ด้านสังคม วัยรุ่นช่วงนี้ทุกคนต้องการเป็นที่ยอมรับของกลุ่มเพื่อน จึงพยายามทำทุกสิ่งทุกอย่างตามกฎเกณฑ์ของกลุ่มและจะจงรักภักดีกับกลุ่มมาก วัยรุ่นจะมีความกังวลใจและลำบากใจในการปรับตัวให้เข้ากับเพื่อนต่างเพศ และเรียนรู้การสร้างสัมพันธ์ที่ลึกซึ้งขึ้นในช่วงวัยรุ่นตอนปลาย โดยวัยรุ่นหญิงจะเริ่มเร็วกว่าวัยรุ่นชาย

3.ด้านสติปัญญา วัยรุ่นจะมีความสามารถในการใช้ความคิดด้วยเหตุผลมากขึ้น มีความกระตือรือร้นอยากรู้ อยากเห็น สนใจสิ่งรอบตัว และสิ่งแปลกใหม่ มีความคิดอิสระ มี

จินตนาการคิดสร้างสรรค์ สามารถคิดวิเคราะห์และแสดงความคิดเห็นต่อสิ่งต่างๆ ได้อย่างกว้างขวาง และลึกซึ้งซึ่งสามารถแยกแยะสิ่งที่ชอบและไม่ชอบจากกันได้ ชอบความถูกต้อง ต่อต้านความไม่ยุติธรรม อีกทั้งมีความสามารถในการคิดพิจารณา ด้วยเหตุและผล ช่วยให้วัยรุ่นแก้ไขปัญหาได้ดี

นอกจากนั้น จิตตินันท์ เตชะคุปต์ (2543) ยังได้กล่าวถึง ความต้องการของช่วงวัยรุ่นไว้ว่า ช่วงวัยนี้ต้องการ โอกาสในการทำสิ่งใหม่ๆ ได้ด้วยตัวเองมีอิสระในการคิดการตัดสินใจ และการวางแผน โครงการชีวิตด้วยตัวเอง

ทั้งนี้ ประสาร (2510 อ้างถึงใน สุพัตรา สุภาพ, 2531) ยังได้มีการกล่าวถึง พัฒนาการของวัยรุ่นและวัยผู้ใหญ่ เพื่อนำไปประยุกต์หรือเป็นแนวทางในการศึกษา ดังนี้

1. วัยรุ่น สามารถแบ่งออกเป็น 3 ช่วง คือ 1) ก่อนวัยรุ่น (Pre-adolescence) อายุระหว่าง 10-12 ปี 2) วัยแรกรุ่น (Early-adolescence) อายุระหว่าง 13-16 ปี และ 3) วัยรุ่นตอนปลาย (Late-adolescence) อายุระหว่าง 17-21 ปี ช่วงวัยนี้เป็นวัยที่เริ่มแตกเนื้อหนุ่มสาว (puberty) จนกระทั่งบรรลุนิติภาวะ ซึ่งมีผลกระทบกระเทือนต่อความเจริญด้านอื่นๆ ด้วย เช่น มีการแปรปรวนของอารมณ์ เป็นเหตุหนึ่งที่ทำให้มีพฤติกรรมแปลกๆ เช่น รักชอบอะไรก็รักจนหลง คลั่งไคล้ ที่เป็นเช่นนี้เพราะมีอารมณ์อ่อนไหวง่าย เต็มไปด้วยความเพื่อฝัน มีอุดมคติสูง มักจะมองสิ่งต่างๆ ในแง่ดี เพราะยังไม่เคยมีประสบการณ์ของโลกที่แท้จริงและถ้าเกิดผิดหวัง หรือไม่ได้ตั้งใจหรือดังที่ปรารถนา ก็จะเสียใจ เศร้าโศกมาก วัยรุ่นโดยทั่วไปมักจะมี ความรักดีต่อกลุ่ม ปัญหาจึงปรากฏเสมอว่าถ้าหากไปร่วมกับกลุ่มเพื่อนไม่ดี ก็อาจนำไปในทางเสีย แม้เด็กบางคนอาจจะไม่อยากจะทำในสิ่งที่ไม่ดี แต่เมื่อเพื่อนพูดสับประมาทหรือกลั้วเพื่อน โกรธ ก็อาจจะทำอะไรที่ไม่ดีไปด้วย นอกจากนี้จะเป็นพวกที่มีอุดมคติแรงกล้า มีความกล้าเสี่ยง มีพลังผลักดันสูง เชื้อคนง่าย

2. วัยผู้ใหญ่ (Adulthood) คือ วัยหนุ่มสาวและวัยกลางคน โดยวัยต้นๆ หรือวัยหนุ่มสาวอาจจะ 22 ปีขึ้นไป ไม่เกิน 39 ปี วัยนี้เป็นวัยแห่งการใช้เหตุผล รู้ว่าอะไรควรและไม่ควร เข้าใจเหตุการณ์และรู้จักตัดสินใจอย่างมีเหตุผล บุคลิกภาพอ่อนโยนและสุขุมขึ้น

ทั้งนี้ สมาคมสุขภาพจิตแห่งประเทศไทย (2512) ยังได้กล่าวถึงลักษณะของวัยผู้ใหญ่ในด้านความคิดไว้ว่า ความคิดอ่านก็เป็นวัยแห่งการเปลี่ยนแปลง ทางด้านความสนใจ ทักษะคติ และค่านิยม เข้าทำนองที่ว่าเป็นผู้มีวิวุฒิ คือ เจริญด้วยวัยและมีประสบการณ์มากมายพอ จึงมักเป็นวัยที่มีความสุขุม มีจิตใจหนักแน่น ไม่วู่วาม มีประสบการณ์สูง ตลอดจนเป็นผู้สะสมและถ่ายทอดวัฒนธรรมสู่รุ่นที่เยาว์วัยกว่า

วิทยากร เชียงกุล (2552) ได้กล่าวถึงลักษณะนิสัยของคนที่เป็นผู้ใหญ่ที่ประกอบไปด้วย

1. ควบคุมอารมณ์ได้ดี ไม่หุนหันพลันแล่น
2. มีความคิดจิตใจที่เข้มแข็ง บุคลิกภาพมั่นคง
3. สามารถกำหนดสิ่งต่างๆ ได้ด้วยตนเอง
4. เอาจริงเอาจัง
5. รับผิดชอบ มีเหตุผลอธิบายได้ การผูกพันและความน่าเชื่อถือพึ่งพาได้
6. มีไหวพริบปฏิภาณและรู้วิธีการแก้ปัญหา คิดหรือวางแผนล่วงหน้าสำหรับอนาคตและอดทนรอคอยได้
7. อดทนอดกลั้น ความสามารถและความตั้งใจที่จะจัดการกับปัญหาที่ยากที่ผ่านเข้ามาในชีวิตได้
8. มีจิตใจเปิดกว้าง มีความเข้าอกเข้าใจ
9. มองปัญหาอย่างเป็นภววิสัย มองหลายมิติ มองจากความเป็นจริง ไม่ได้มองตามอารมณ์ความรู้สึกอย่างมีอคติ
10. มีความสามารถในการตัดสินใจ
11. รู้จักเลือกลำดับความสำคัญ สามารถตัดสินใจได้ว่า อะไรจำเป็นในสถานการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้น

นอกจากการศึกษาพัฒนาการของวัยผู้ใหญ่ ที่แสดงถึงคุณลักษณะ ในช่วงวัยดังกล่าวแล้วนั้น เพ็ญพิไล ฤทธาภินา (2550) ยังได้กล่าวถึงวุฒิภาวะในวัยผู้ใหญ่ (The Concept of Adult Maturity) ที่ว่า การมีวุฒิภาวะ หรือการเป็นผู้ใหญ่ หมายถึงสภาวะที่ส่งเสริมให้เราเป็นอยู่ที่ดีทั้งกายและทางใจ ผู้ที่มีวุฒิภาวะจะเป็นผู้ที่คำนึงที่พัฒนาแล้ว มีภาพลักษณ์ของตนเอง ที่ถูกต้องมีพฤติกรรมและอารมณ์ที่มั่นคง มีความสัมพันธ์ที่พึงพอใจกับคนอื่น และมีความรู้แจ้งทางปัญญา อีกทั้งยังเป็นผู้ที่สามารถประเมินเป้าหมายและอุดมการณ์ในอนาคตตามความเป็นจริง ดังนั้นวุฒิภาวะจึงหมายถึงความถึงความสามารถในการแก้ปัญหาชีวิตอย่างมีประสิทธิภาพ มีการวางแผนที่ดี มีความชื่นชมในสิ่งแวดล้อมที่ซึ้งซึ้ง และมีแหล่งที่จะหาความสุขเพิ่มเติมมากยิ่งขึ้น

วุฒิภาวะเป็นกระบวนการที่ค่อยเป็นค่อยไป และมีได้หลายด้าน เช่นวุฒิภาวะทางกาย วุฒิภาวะทางปัญญา วุฒิภาวะทางอารมณ์ วุฒิภาวะทางสังคม และวุฒิภาวะทางจริยธรรม เป็นต้น และมีวิธีที่แสดงถึงการมีวุฒิภาวะได้หลายทาง

จากแนวคิดเกี่ยวกับพัฒนาการของมนุษย์ที่กล่าวข้างต้น ทำให้ผู้วิจัยได้มองเห็นถึงความแตกต่างกันของแต่ละช่วงวัยในหลาย ๆ ด้าน ซึ่งความแตกต่างดังกล่าวน่าจะส่งผลกระทบต่อการศึกษาที่แต่ละบุคคลมีลักษณะนิสัยรวมถึงคุณลักษณะเด่นที่แตกต่างกันด้วยและในงานวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เลือกการแบ่งเกณฑ์ช่วงอายุ โดยอ้างอิงจากแนวคิดของ Daniel Levinson ซึ่งเป็นทฤษฎีที่ได้รับการยอมรับกันอย่างแพร่หลายในกลุ่มผู้ที่ศึกษาศาสตร์ในด้านพัฒนาการของมนุษย์ โดยแบ่งเกณฑ์ช่วงอายุออกเป็น วัยรุ่นตอนปลาย วัยผู้ใหญ่ โดยมีความสอดคล้องกับกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้



ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แนวเหตุผลในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยเลือกมุ่งเน้นสนใจศึกษากลุ่มตัวอย่างในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล โดยแยกตามเพศ และช่วงอายุ ด้วยเหตุผลที่สำคัญคือ

1. การศึกษาประชากรเฉพาะในพื้นที่เขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล เนื่องจากพื้นที่ดังกล่าว เป็นเขตเมืองหลวงและเป็นศูนย์กลางทางด้านเศรษฐกิจ การเมือง สังคมและวัฒนธรรม ส่งผลให้มีประชากรเข้ามาตั้งถิ่นฐานอยู่เป็นจำนวนมาก เป็นศูนย์รวมของประชากรที่มีลักษณะนิสัยที่หลากหลายและแตกต่างกัน
2. เพศ เนื่องจากสังคมจะมองว่าเพศชายและเพศหญิงมีความแตกต่างกัน ทั้งในแง่ของพื้นฐานทางกายภาพ ความรู้ความสามารถ ทักษะ ทักษะ อารมณ์และความรู้สึก และน่าจะส่งผลต่อคุณลักษณะเด่น ความพึงพอใจในชีวิตและความพึงพอใจในการทำงานแตกต่างกัน
3. ช่วงอายุ เนื่องจากพัฒนาการของมนุษย์ในแต่ละช่วง เกิดการเปลี่ยนแปลงในเรื่อง การเจริญเติบโต ทักษะ ทักษะ มุมมอง ความคิด ซึ่งการเปลี่ยนแปลงในแต่ละช่วงอายุดังกล่าว น่าจะส่งผลต่อคุณลักษณะเด่น ความพึงพอใจในชีวิตและความพึงพอใจในการทำงานแตกต่างกัน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาถึง คุณลักษณะเด่น ในด้านต่างๆ ของคนไทย ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑลทั้งในภาพรวม แยกตามเพศ กลุ่มอายุ อาชีพ และตำแหน่งงาน
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง คุณลักษณะเด่น ของคนไทยกับความพึงพอใจในชีวิต
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง คุณลักษณะเด่น ของคนไทยกับความพึงพอใจในการทำงาน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

คำถามในการวิจัย

1. คุณลักษณะเด่น 5 อันดับแรกของคนไทยโดยรวมและคนไทยในแต่ละกลุ่ม มีด้านใดบ้าง?
 - 1.1 คุณลักษณะเด่น ของคนไทยโดยรวม
 - 1.2 คุณลักษณะเด่น ของคนไทยแยกตามเพศ
 - 1.3 คุณลักษณะเด่น ของคนไทยแยกตามกลุ่มอายุ
 - 1.4 คุณลักษณะเด่น ของคนไทยแยกตามอาชีพ
 - 1.5 คุณลักษณะเด่น ของคนไทยแยกตามตำแหน่งงาน
2. คุณลักษณะเด่นเฉพาะที่พบในแต่ละกลุ่มของคนไทยในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล มีด้านใดบ้าง?
 - 2.1 คุณลักษณะเด่นเฉพาะในกลุ่มวัยรุ่นตอนปลาย(17-20 ปี) เพศชายและเพศหญิง
 - 2.2 คุณลักษณะเด่นเฉพาะในกลุ่มวัยผู้ใหญ่ (21-60 ปี) เพศชายและเพศหญิง
 - 2.3 คุณลักษณะเด่นเฉพาะในตำแหน่งงานระดับผู้บริหารและระดับพนักงาน
3. คุณลักษณะเด่นที่มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจในชีวิต และความพึงพอใจในการทำงานของคนไทยในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล มีด้านใดบ้าง?
 - 3.1 คุณลักษณะเด่นที่มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจในชีวิตของวัยรุ่นตอนปลาย (17-20 ปี) และวัยผู้ใหญ่ (21-60 ปี) เฉพาะคนทำงาน
 - 3.2 คุณลักษณะเด่นที่มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจในการทำงานของวัยผู้ใหญ่ (21-60 ปี) เฉพาะคนทำงาน
 - 3.3 คุณลักษณะเด่นที่มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจในชีวิตและความพึงพอใจในการทำงานของกลุ่มวัยรุ่นตอนปลาย (17-20 ปี) และวัยผู้ใหญ่ (21-60 ปี) เฉพาะคนทำงาน

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาคุณลักษณะเด่นของคนไทย โดยใช้คุณลักษณะเด่น 24 ด้านตามแนวคิดของ Peterson และ Seligman (2004)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ คนไทยในกรุงเทพมหานครและปริมณฑลจำนวน 3,562 คน

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา ประกอบด้วย

1. คุณลักษณะเด่น
2. ความพึงพอใจในชีวิต
3. ความพึงพอใจในการทำงาน

กรอบงานวิจัย

คุณลักษณะเด่น 24 ประการ

1. การชื่นชมในความงามและความเป็นเลิศ
2. ความองอาจและความกล้าหาญ
3. ความสามารถในการรักและถูกรัก
4. ความระมัดระวัง ความสุขุมและวิจารณ์ญาณ
5. ความเป็นส่วนหนึ่ง ความเป็นทีม และความจงรักภักดี
6. ความคิดสร้างสรรค์ ความฉลาดและความริเริ่ม
7. ความอยากรู้อยากเห็นและความสนใจในโลก
8. ความยุติธรรม ความเสมอภาคและความถูกต้อง
9. การให้อภัยและความกรุณา
10. ความกตัญญู
11. ความซื่อสัตย์ ความตรงไปตรงมาและความจริงใจ
12. ความหวัง การมองโลกในแง่ดี และการมองอนาคต
14. ความอดุศสาหัส ความขยันและความพากเพียร
15. การตัดสินใจที่ดี การคิดเชิงวิเคราะห์และการเปิดใจกว้าง
16. ความใจดีและมีน้ำใจ
17. ความเป็นผู้นำ
18. ความรักในการเรียนรู้
19. ความสุภาพอ่อนน้อมและถ่อมตน
20. ความฉลาดในการมองโลก/ฉลาดกลุ่มเล็กในมุมมองต่างๆ
21. การควบคุมและการมีวินัยตัวเอง
22. ความฉลาดทางสังคม
23. จิตวิญญาณ การมีจุดมุ่งหมายในชีวิต และความศรัทธา
24. ความสนุกสนาน ความกระตือรือร้นและพลังงาน

ความพึงพอใจในชีวิต

ความพึงพอใจในการทำงาน

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

1. **คุณลักษณะเด่น** หมายถึง คุณลักษณะนิสัยที่ดีของมนุษย์ ซึ่งพบได้ในทุกคนและเป็นพื้นฐานสำคัญของมนุษย์ทุกคนที่ต้องมี วัดได้โดยใช้มาตรวัดที่แปลจากงานวิจัยของ Peterson และ Seligman (2004) มีลักษณะเป็นมาตรวัดประมาณค่า 5 ระดับ จาก ไม่ตรงเลย ไม่ค่อยตรง ไม่ตรงและตรงพอๆกัน ค่อนข้างตรง และตรงที่สุด คะแนนต่ำแสดงว่าคุณลักษณะเด่นด้านนั้นๆน้อย คะแนนสูงแสดงว่าคุณลักษณะเด่นด้านนั้นๆมาก

2. **คุณลักษณะเด่นเฉพาะ** หมายถึง คุณลักษณะเด่นที่แสดงความเป็นเอกลักษณ์ของแต่ละกลุ่ม กลุ่ม ซึ่งสามารถแสดงให้เห็น ได้จาก การเปรียบเทียบทางสถิติว่าเป็นลักษณะเด่นที่พบมากเฉพาะในกลุ่ม และมีมากกว่ากลุ่มอื่นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

3. **ค่านิยม** หมายถึง แนวคิด พฤติกรรม รวมถึงคุณลักษณะนิสัย ที่แสดงออกถึงคุณค่าและความนิยมชมชอบของคนในสังคม และยึดถือปฏิบัติจนเป็นเครื่องกำหนดพฤติกรรมหรือเป็นวัฒนธรรมนิยมของสังคมนั้นๆ

4. **ความพึงพอใจในชีวิต** หมายถึง การที่บุคคลมีความสุขและความผาสุก ในการดำเนินชีวิตด้านต่างๆ โดยรับรู้ว่ามีคุณค่าทั้งต่อตนเองและบุคคลอื่น รวมถึงการมีศักยภาพและความสามารถในการพัฒนาตัวเองในด้านต่างๆ ได้ตลอดเวลา วัดได้โดยใช้มาตรวัดที่แปลจากงานวิจัยของ Pavot และ Diener (1993) ซึ่งคัดแปลงให้มีลักษณะเป็นมาตรวัดประมาณค่า 5 ระดับ จาก ไม่ตรงเลย ไม่ค่อยตรง ไม่ตรงและตรงพอๆกัน ค่อนข้างตรง และตรงที่สุด คะแนนต่ำแสดงว่าความพึงพอใจในชีวิตน้อย คะแนนสูงแสดงว่าความพึงพอใจในชีวิตมาก

5. **ความพึงพอใจในการทำงาน** หมายถึง ความรู้สึกหรือทัศนคติที่บุคคลมีต่องานในเชิงบวก ซึ่งก่อให้เกิดการดำเนินงานอย่างเต็มความสามารถ เกิดความสุขทั้งในด้านจิตใจ และการลงมือปฏิบัติ วัดได้โดยใช้มาตรวัดที่แปลจากของ Quinn และ Shepard (1974) ซึ่งคัดแปลงให้มีลักษณะเป็นมาตรวัดประมาณค่า 5 ระดับ จาก ไม่ตรงเลย ไม่ค่อยตรง ไม่ตรงและตรงพอๆกัน ค่อนข้างตรง และตรงที่สุด คะแนนต่ำแสดงว่าความพึงพอใจในการทำงานน้อย คะแนนสูงแสดงว่าความพึงพอใจในการทำงานมาก

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อให้ทราบถึงข้อมูลคุณลักษณะเด่นในคนไทย ซึ่งเป็นข้อมูลเฉพาะที่เป็นประโยชน์ต่อการนำไปใช้เป็นแนวทางเบื้องต้นในการพัฒนาสู่คุณลักษณะประชากรที่มีความสุขและมีความพึงพอใจในชีวิต และ มีความพึงพอใจในการทำงาน อันเป็นการสร้างคุณภาพชีวิตที่ดี (Quality of Life) ให้กับคนไทยได้

2. เพื่อให้ทราบถึงคุณลักษณะเด่นในคนไทยที่มีความสัมพันธ์กับเพศและช่วงอายุของคนในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑลอย่างไร ซึ่งจะนำไปสู่ความรู้ความเข้าใจที่ถ่องแท้มากขึ้นเกี่ยวกับความแตกต่างระหว่างบุคคล อันมีที่มาจากกรณีเชื้อชาติ วัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อมที่แตกต่างกัน

3. ข้อมูลที่ได้จากงานวิจัยนี้ จะสามารถสนับสนุนการศึกษาทางด้านจิตวิทยาเชิงบวกในประเทศไทย ในการนำความรู้ด้านจิตวิทยาไปประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับสภาวะในโลกธุรกิจยุคปัจจุบัน นั่นคือ การมุ่งเน้นจิตวิทยาเพื่อการส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรทั้งในสถาบันครอบครัวและองค์กรต่างๆ ด้วยการพัฒนาจากคุณลักษณะเด่นซึ่งเป็นพื้นฐานที่มีและโดดเด่นเฉพาะแต่ละบุคคลไปสู่การเป็นบุคคลที่มีศักยภาพสูง มีความสุขในการทำงาน และมีพลังในการดำเนินชีวิตให้ดียิ่งๆ ขึ้นต่อไป

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 2

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะเด่น ความพึงพอใจในชีวิตและความพึงพอใจในการทำงานของคนไทยช่วงอายุ 17-60 ปี ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล มีขั้นตอนการทำวิจัยดังนี้

ประชากร

กลุ่มประชากรที่ศึกษา เป็นช่วงอายุ 17-60 ปี จำนวนรวม 6,685,575 คน (แบ่งเป็นเพศชาย 3,152,650 คนและเพศหญิง 3,532,925 คน) ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล (กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย, 2551)

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาในครั้งนี้ ได้แก่ คนไทยช่วงอายุ 17 – 60 ปี ที่อยู่ใน เขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ซึ่งจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการในงานวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้คำนวณตามสูตรการคำนวณหาจำนวนกลุ่มตัวอย่างในกรณีที่ไม่ทราบจำนวนประชากรที่แท้จริง (Infinite Population) หรือกรณีที่จำนวนประชากรมีขนาดใหญ่ของ W.G. Cochran (1963 อ้างถึงใน ศิริชัย กาญจนวาสิ, ทวีวัฒน์ ปิตยานนท์, และ ดิเรก ศรีสุขโข, 2552) ซึ่งสูตรการคำนวณมีดังนี้

$$n = \frac{z^2 p(1-p)}{e^2}$$

โดยกำหนดให้ n = ขนาดของตัวอย่างที่ต้องการกำหนด เมื่อต้องการศึกษาค่า p (สัดส่วน) จากประชากร

z = ค่าที่กำหนดจากค่าความเชื่อมั่นที่ผู้วิจัยต้องการจะใช้เพื่อการสรุปผล โดยทั่วไป มักจะมีการกำหนด z ค่าได้เป็น 3 กรณี ดังนี้

1. ถ้ากำหนดค่าความเชื่อมั่นที่ 90% ค่า z จะมีค่า 1.65
2. ถ้ากำหนดค่าความเชื่อมั่นที่ 95% ค่า z จะมีค่า 1.96
3. ถ้ากำหนดค่าความเชื่อมั่นที่ 99% ค่า z จะมีค่า 2.58

p = ความน่าจะเป็น โดยกำหนดค่าสูงสุด คือ 0.5

e = ค่าความคลาดเคลื่อนที่ผู้วิจัยสามารถจะยอมรับได้ ซึ่งในงานวิจัยนี้ได้

กำหนดค่าความคลาดเคลื่อนในระดับไม่เกินร้อยละ 5

วิธีการคำนวณ

$$n = \frac{z^2 p(1-p)}{e^2}$$

$$e^2$$

$$n = \frac{(1.96)^2 \times (0.5)(1-0.5)}{(0.05)^2}$$

$$(0.05)^2$$

$$n = \frac{3.84 \times 0.25}{0.0025}$$

$$0.0025$$

$$n = 384$$

จากการคำนวณข้างต้น ผู้วิจัยพบว่า จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ผู้วิจัยต้องการอย่างน้อยคือ 384 คน สำหรับการวิจัยนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินเก็บข้อมูลกลุ่มตัวอย่างจริงจำนวน 3,562 คน โดยประกอบด้วย 2 กลุ่ม จำแนกตามเพศและช่วงอายุ ผู้วิจัยได้เลือกการแบ่งเกณฑ์ช่วงอายุ โดยอ้างอิงจากแนวคิดของ Levinson (1986 อ้างถึงใน ฌฐนันท์ คงคาหลวง, 2548) ซึ่งเป็นทฤษฎีที่ได้รับการยอมรับกันอย่างแพร่หลายในกลุ่มผู้ที่ศึกษาศาสตร์ในด้านพัฒนาการของมนุษย์ โดยแบ่งเกณฑ์ช่วงอายุออกเป็น วัยรุ่นตอนปลาย (17-20 ปี) และวัยผู้ใหญ่ (21-60 ปี) โดยมีความสอดคล้องกับกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้ ดังนี้

กลุ่มที่ 1 วัยรุ่นตอนปลาย (17-20 ปี) จำนวน 776 คน ประกอบด้วย ชาย 334 คน

หญิง 442 คน

กลุ่มที่ 2 วัยผู้ใหญ่ (21-60 ปี) จำนวน 2,786 คน ประกอบด้วย ชาย 1,068 คน

หญิง 1,718 คน

สำหรับวิธีการสุ่มตัวอย่างในงานวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้การสุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) ตามคุณลักษณะเบื้องต้นของกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้ดังนี้

1. กลุ่มตัวอย่างจะต้องเป็นผู้ที่มีอายุอยู่ระหว่าง 17-60 ปี
2. เป็นคนไทยในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล
3. ระดับการศึกษาขั้นต่ำ มัธยมศึกษาปีที่ 6

ตารางที่ 15 แสดงข้อมูลกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศและช่วงอายุ

กรุงเทพมหานครและปริมณฑล			
กลุ่มตัวอย่าง	ชาย	หญิง	รวม
1.วัยรุ่นตอนปลาย (17-20 ปี)	334	442	776
2.วัยผู้ใหญ่ (21-60 ปี)	1,068	1,718	2,786
	รวม	1,402	2,160
			3,562

หมายเหตุ คุณสมบัติต่างๆ ของกลุ่มตัวอย่างจะนำเสนอในบทที่ 3 ต่อไป

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ประกอบด้วยแบบวัด 3 ส่วน ได้แก่

1. แบบวัดคุณลักษณะเด่น แปลจากแบบวัดของ Peterson และ Seligman (2004)
2. แบบวัดความพึงพอใจในชีวิต แปลจากแบบวัดของ Pavot และ Diener (1993)
3. แบบวัดความพึงพอใจในการทำงาน แปลจากแบบวัดของ Quinn และ Shepard (1974)

การพัฒนาเครื่องมือและการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

1. แบบวัดคุณลักษณะเด่น

แบบวัดคุณลักษณะเด่น มีข้อกระทงทั้งหมด 240 ข้อ ผู้วิจัยได้รับอนุญาตให้ใช้และแปลแบบวัดคุณลักษณะเด่น (Peterson & Seligman, 2004) จาก Dr.Heal H. Mayerson ประธานของสถาบัน The Value in Action Institute, Cincinnati OHIO ประเทศสหรัฐอเมริกา (ภาคผนวก ค.) แบบวัดคุณลักษณะเด่น มีลักษณะเป็นมาตราประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ได้แก่ ไม่ตรงเลย ไม่ค่อยตรง ไม่ตรงและตรงพอกัน ค่อนข้างตรง ตรงที่สุด

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

1.1 ขั้นตอนการพัฒนาแบบวัด มีดังนี้

- 1.1.1 ผู้วิจัยดำเนินการติดต่อ Dr.Heal H. Mayerson ศาสนา The Value in Action Institute เพื่อขออนุญาตนำแบบวัดคุณลักษณะเด่น(Peterson & Seligman, 2004) มาแปลเป็นภาษาไทย เพื่อใช้เป็นเครื่องมือเก็บข้อมูลในงานวิจัยครั้งนี้ โดยมีข้อกระทงทั้งหมด 240 ข้อ เป็นข้อกระทงทางบวกทั้งหมด ในการวัดคุณลักษณะเด่น 24 ด้าน ด้านละ 10 ข้อ ซึ่งคุณลักษณะเด่นประกอบด้วย
- ด้านที่ 1 ความคิดสร้างสรรค์ ความฉลาดและความริเริ่ม
 - ด้านที่ 2 ความอยากรู้อยากเห็นและความสนใจในโลก
 - ด้านที่ 3 การตัดสินใจที่ดี การคิดเชิงวิเคราะห์และการเปิดใจกว้าง
 - ด้านที่ 4 ความรักในการเรียนรู้
 - ด้านที่ 5 ความฉลาดในการมองโลก/ฉลาดกลุ่มเล็กในมุมมองต่าง ๆ
 - ด้านที่ 6 ความซื่อสัตย์ ความตรงไปตรงมาและความจริงใจ
 - ด้านที่ 7 ความมองอาจและกล้าหาญ
 - ด้านที่ 8 ความอดุสาหะ ความขยันและความพากเพียร
 - ด้านที่ 9 ความสนุกสนาน ความกระตือรือร้นและพลังงาน
 - ด้านที่ 10 ความใจดีและความมีน้ำใจ
 - ด้านที่ 11 ความสามารถในการรักและถูกรัก
 - ด้านที่ 12 ความฉลาดทางสังคม
 - ด้านที่ 13 ความยุติธรรม ความเสมอภาคและความถูกต้อง
 - ด้านที่ 14 ความเป็นผู้นำ
 - ด้านที่ 15 ความเป็นส่วนหนึ่ง ความเป็นทีมและความจงรักภักดี
 - ด้านที่ 16 การให้อภัยและความกรุณา
 - ด้านที่ 17 ความสุภาพอ่อนน้อมและความต่อมตน
 - ด้านที่ 18 ความระมัดระวัง ความสุขุมและวิจรรย์ญาณ
 - ด้านที่ 19 การควบคุมและการมีวินัยในตนเอง
 - ด้านที่ 20 การชื่นชมความงามและความเป็นเลิศ
 - ด้านที่ 21 ความกตัญญู
 - ด้านที่ 22 ความหวัง การมองโลกในแง่ดีและการมองอนาคต
 - ด้านที่ 23 อารมณ์ขันและความขี้เล่น
 - ด้านที่ 24 จิตวิญญาณ การมีจุดมุ่งหมายในชีวิตและความศรัทธา

- 1.1.2 ผู้วิจัยดำเนินการแปลแบบวัดคุณลักษณะเด่น ฉบับภาษาอังกฤษ เป็นภาษาไทย (Forward Translation) โดยผู้เชี่ยวชาญด้านการแปลภาษาและดำเนินการ ตรวจสอบความถูกต้อง โดยนักจิตวิทยาที่มีความเชี่ยวชาญด้านการแปลภาษา 2 ท่าน
- 1.1.3 นำแบบวัดคุณลักษณะเด่นที่แปลจากภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยที่ตรวจสอบแล้ว ในข้อ 1.1.2 ส่งให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการแปลภาษา (English Native Speaker) ทำการแปล จากภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษ (Backward Translation)
- 1.1.4 ผู้วิจัยนำแบบวัดคุณลักษณะเด่น ฉบับที่แปลจากภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษ (Backward Translation) ส่งให้นักจิตวิทยาที่เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการแปลภาษา (English Native Speaker) ทำการตรวจสอบความถูกต้องของภาษาเปรียบเทียบกับแบบวัด คุณลักษณะเด่นฉบับภาษาอังกฤษ (Original English) และส่งแบบวัดฉบับ Backward Translation ให้เจ้าของแบบวัดเพื่อตรวจสอบความถูกต้องในการแปลอีกครั้ง ในขั้นนี้ เจ้าของแบบวัดตรวจสอบแล้วและอนุญาตให้ใช้แบบวัดฉบับแปลเป็นภาษาไทยได้
- 1.1.5 ผู้วิจัยดำเนินการนำแบบวัดคุณลักษณะเด่นฉบับแปลเป็นภาษาไทยในข้อ 1.1.4 ไปทดลองใช้ (Try out) กับนิสิต นักศึกษา บุคคลทั่วไปพนักงานองค์การ ภาครัฐและ เอกชน ที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 200 คน คำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์ สหสัมพันธ์ระหว่างข้อกระทงแต่ละข้อกับคะแนนรวมของข้ออื่น ๆ ในแบบวัด (Corrected Item- Total Correlation) กำหนดระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 และมีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Cronbach's Alpha Coefficient of Internal Consistency) ในแต่ละข้อกระทงของแบบวัดมีค่า CITC ผ่านเกณฑ์มาตรฐานที่ $p < .05$ และค่า Cronbach's Alpha ของทุกด้านอยู่ช่วงระหว่าง 0.7040 – 0.8875

ตารางที่ 16 ผลการวิเคราะห์แบบวัดคุณลักษณะเด่น 24 ด้าน โดยการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ระหว่างข้อกระทงแต่ละข้อกับคะแนนรวมของข้ออื่น ๆ ในแบบวัด (Corrected Item-Total Correlation) ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Cronbach's Alpha Coefficient of Internal Consistency) (N=200)

ข้อคำถาม	ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อ กับคะแนนรวมข้ออื่นๆ (Corrected Item- Total Correlation)
ด้านที่ 1 : ความคิดสร้างสรรค์ ความฉลาดและความริเริ่ม	
1. จุดแข็ง	0.6907 **
2. เมื่อมี.....	0.5846 **
3. ฉันชอบ.....	0.7334 **
4. ฉัน.....	0.5801 **
5. ฉันคิด.....	0.6910 **
6. เพื่อนของ.....	0.6885 **
7. ฉันเป็น.....	0.7571 **
8. ฉันมี.....	0.6087 **
9. ในเดือน.....	0.4427 **
10. ฉันมี.....	0.4874 **
Alpha =	0.8875

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 16 (ต่อ)

ข้อคำถาม	ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อ กับคะแนนรวมข้ออื่นๆ (Corrected Item- Total Correlation)
ด้านที่ 2 : ความอยากรู้อยากเห็นและความสนใจในโลก	
1.ฉันพบ.....	0.4146 **
2.ฉันไม่.....	0.3336 **
3.ฉันมี.....	0.5009 **
4.ฉัน.....	0.4975 **
5.กิจกรรม.....	0.5396 **
6.ฉันมี.....	0.5056 **
7.ฉันสามารถ.....	0.6063 **
8.ฉันหา.....	0.4591 **
9.ฉันคิดว่า.....	0.3971 **
10.ฉันชอบ.....	0.3401 **
Alpha =	0.7825
ด้านที่ 3 : การตัดสินใจที่ดี การคิดเชิงวิเคราะห์และการเปิดใจกว้าง	
1.ฉันมี.....	0.4598 **
2.ฉัน.....	0.5942 **
3.ฉันจะ.....	0.4047 **
4.ฉันเห็น.....	0.4558 **
5.เพื่อน.....	0.5490 **
6.เมื่อมี.....	0.6190 **
7.การคิด.....	0.5702 **
8.ฉันซึ่ง.....	0.6276 **
9.ฉัน.....	0.5522 **
10.เพื่อนของ.....	0.5597 **
Alpha =	0.8417

ตารางที่ 16 (ต่อ)

ข้อคำถาม	ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อ กับคะแนนรวมข้ออื่นๆ (Corrected Item- Total Correlation)
ด้านที่ 4 : ความรักในการเรียนรู้	
1.ฉันใจกว้าง.....	0.4825 **
2.ฉันชอบ.....	0.5719 **
3.ฉันรู้สึก.....	0.5211 **
4.ในทุกๆวัน	0.4586 **
5.ฉันใฝ่.....	0.6474 **
6.ฉันหา.....	0.2279 *
7.ฉันอ่าน.....	0.5358 **
8.หากฉัน.....	0.4746 **
9.ฉันอ่าน.....	0.5796 **
10.ฉันสนุก.....	0.4883 **
Alpha =	0.8035
ด้านที่ 5 : ความฉลาดในการมองโลก/ฉลาดลุ่มลึกในมุมมองต่าง ๆ	
1.ฉันมอง.....	0.4786 **
2.ไม่ว่าเกิด.....	0.4115 **
3.ฉันมี.....	0.4611 **
4.ฉันไม่.....	0.2914 **
5.ผู้คน.....	0.5456 **
6.ฉันมอง.....	0.6223 **
7.ฉันมอง.....	0.5701 **
8.คนอื่นๆ	0.4551 **
9.ฉันอาจ.....	0.4742 **
10.คนอื่น.....	0.6486 **
Alpha =	0.8145

ตารางที่ 16 (ต่อ)

ข้อคำถาม	ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อ กับคะแนนรวมข้ออื่นๆ (Corrected Item- Total Correlation)
ด้านที่ 6 : ความซื่อสัตย์ ความตรงไปตรงมาและความจริงใจ	
1.ฉันรักษา.....	0.4734 **
2.เพื่อนบอก.....	0.3890 **
3.ฉันเชื่อว่า.....	0.3430 **
4.ฉันพูด.....	0.2382 *
5.คำสัญญา.....	0.4936 **
6.ฉันยึดมั่น.....	0.3013 **
7.ฉันภูมิใจ.....	0.3011 **
8.ฉันยอม.....	0.4452 **
9.เพื่อนๆ.....	0.3256 **
10.คนอื่น.....	0.4890 **
Alpha =	0.7069
ด้านที่ 7 : ความมองอาจและกล้าหาญ	
1.ฉันมัก.....	0.3231 **
2.ฉันฝ่าฟัน.....	0.4599 **
3.ฉันไม่.....	0.4126 **
4.ฉันจะ.....	0.2188 *
5.คนอื่น.....	0.3761 **
6.ฉัน.....	0.3179 **
7.ฉันกล้า.....	0.5163 **
8.ฉันสามารถ.....	0.3691 **
9.ฉันจะ.....	0.2260 *
10.ฉันเป็น.....	0.4864 **
Alpha =	0.7040

ตารางที่ 16 (ต่อ)

ข้อคำถาม	ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อ กับคะแนนรวมข้ออื่นๆ (Corrected Item- Total Correlation)
ด้านที่ 8 : ความอดสาหัส ความขยันและความพากเพียร	
1.ฉันไม่.....	0.5519 **
2.ฉันทำงาน.....	0.6373 **
3.ฉันเป็น.....	0.4762 **
4.ถึงจะมี.....	0.6460 **
5.ฉันเป็น.....	0.5779 **
6.ฉันไม่.....	0.5283 **
7.ฉันไม่.....	0.5173 **
8.ฉันขี้ดมั่น.....	0.4994 **
9.เมื่อฉัน.....	0.5749 **
10.การที่ฉัน.....	0.4300 **
Alpha =	0.8441
ด้านที่ 9 : ความสนุกสนาน ความกระตือรือร้นและพลังงาน	
1.ถ้าเปรียบ.....	0.3698 **
2.ฉันตื่น.....	0.4784 **
3.ฉันหุ่่ม.....	0.4033 **
4.ฉันรัก.....	0.5915 **
5.วันใหม่.....	0.5130 **
6.ฉันมี.....	0.4923 **
7.ฉันอดใจ.....	0.4239 **
8.ฉันอดใจ.....	0.2434 *
9.ฉันตื่นขึ้น.....	0.5344 **
10.ใครๆก็.....	0.4699 **
Alpha =	0.7738

ตารางที่ 16 (ต่อ)

ข้อคำถาม	ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อ กับคะแนนรวมข้ออื่นๆ (Corrected Item- Total Correlation)
ด้านที่ 10 : ความใจดีและความมีน้ำใจ	
1.ฉันไม่.....	0.4195 **
2.ฉันมี.....	0.4998 **
3.ฉันทิ้ง.....	0.5513 **
4.ฉัน.....	0.4628 **
5.ฉันอาสา.....	0.3416 **
6.ฉันโทร.....	0.4413 **
7.ฉันตื่นเต้น.....	0.5115 **
8.ฉันชอบ.....	0.5295 **
9.ฉันรู้สึก.....	0.4948 **
10.ฉันรับ.....	0.4886 **
Alpha =	0.7816
ด้านที่ 11 : ความสามารถในการรักและถูกรัก	
1.ฉันเต็ม.....	0.3541**
2.ในชีวิต.....	0.4899 **
3.มีหลาย.....	0.4279 **
4.ฉันเป็น.....	0.4051 **
5.ครอบครัว.....	0.4460 **
6.ฉันสัมผัส.....	0.5939 **
7.เวลานั้น.....	0.4924 **
8.ฉันเปิด.....	0.3953 **
9.ฉันมี.....	0.4781 **
10.ฉันเข้าใจ.....	0.4214 **
Alpha =	0.7795

ตารางที่ 16 (ต่อ)

ข้อคำถาม	ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อ กับคะแนนรวมข้ออื่นๆ (Corrected Item- Total Correlation)
ด้านที่ 12 : ความฉลาดทางสังคม	
1.ฉันรับรู้.....	0.4644 **
2.ฉันรู้ว่า.....	0.6682 **
3.ฉันปรับ.....	0.6131 **
4.ฉันสามารถ.....	0.5483 **
5.ฉันรู้ว่า.....	0.5939 **
6.ฉันเข้ากับ.....	0.5156 **
7.ฉันเก่งใน.....	0.5623 **
8.ฉันเข้าใจ.....	0.5244 **
9.ฉันรู้.....	0.6062 **
10.ไม่ค่อย.....	0.2797 **
Alpha =	0.8390
ด้านที่ 13 : ความยุติธรรม ความเสมอภาคและความถูกต้อง	
1.เมื่อฉัน.....	0.3917 **
2.ความสามารถ.....	0.4521 **
3.ฉันปฏิบัติ.....	0.5009 **
4.ฉันเคารพ.....	0.5698 **
5.ฉันให้.....	0.5743 **
6.ฉันยึด.....	0.3713 **
7.ฉันไม่.....	0.2308 **
8.ถึงฉัน.....	0.5126 **
9.ฉัน.....	0.4385 **
10.ฉันเชื่อ.....	0.4659 **
Alpha =	0.7610

ตารางที่ 16 (ต่อ)

ข้อคำถาม	ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อ กับคะแนนรวมข้ออื่นๆ (Corrected Item- Total Correlation)
ด้านที่ 14 : ความเป็นผู้นำ	
1.ในกลุ่มฉัน.....	0.4398 **
2.ในฐานะผู้นำ	0.4448 **
3.จุดแข็ง.....	0.5809 **
4.ฉันเก่ง.....	0.4080 **
5.ในการที่.....	0.4714 **
6.ฉันเชื่อว่า.....	0.2857 **
7.เพื่อนๆ	0.3699 **
8.ในฐานะ.....	0.5209 **
9.ในฐานะ.....	0.3443 **
10.เมื่อฉัน.....	0.2551 **
Alpha =	0.7450 **
ด้านที่ 15 : ความเป็นส่วนหนึ่ง ความเป็นทีม และความจงรักภักดี	
1.ฉันไม่เคย.....	0.4307 **
2.ฉันมี.....	0.5409 **
3.ฉันเป็น.....	0.4467 **
4.ฉันทำงาน.....	0.4547 **
5.ฉันไม่เคย.....	0.4414 **
6.การรักษา.....	0.4626 **
7.ฉันสนับ.....	0.4864 **
8.ฉันเคารพ.....	0.4070 **
9.การเคารพ.....	0.5757 **
10.ฉันยินดี.....	0.5357 **
Alpha =	0.7959

ตารางที่ 16 (ต่อ)

ข้อคำถาม	ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อ กับคะแนนรวมข้ออื่นๆ (Corrected Item- Total Correlation)
ด้านที่ 16 : การให้อภัยและความกรุณา	
1.ฉันปล่อย.....	0.2810 **
2.ฉันไม่.....	0.7470 **
3.ฉันไม่.....	0.6606 **
4.ฉันไม่คิด.....	0.6754 **
5.ฉันเชื่อ.....	0.5791 **
6.ฉันเต็มใจ.....	0.5854 **
7.ฉันแทบ.....	0.5216 **
8.ฉันมัก.....	0.6438 **
9.ฉันไม่อยาก.....	0.5623 **
10.ถึงใคร.....	0.5895 **
Alpha =	0.8554
ด้านที่ 17: ความสุภาพอ่อนน้อมและความอ่อนตน	
1.ฉัน.....	0.5119**
2.ฉัน.....	0.3496 **
3.ฉัน.....	0.5757 **
4.ฉัน.....	0.5514 **
5.ฉัน.....	0.4490 **
6.ฉันเลือก.....	0.3912 **
7.ฉันแทบ.....	0.4934 **
8.ใครๆ ก็.....	0.4671 **
9.ไม่เคย.....	0.3655 **
10.ผู้คน.....	0.4799 **
Alpha =	0.7869

ตารางที่ 16 (ต่อ)

ข้อคำถาม	ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อ กับคะแนนรวมข้ออื่นๆ (Corrected Item- Total Correlation)
ด้านที่ 18 : ความระมัดระวัง ความสุขุมและวิจารณ์ญาณ	
1.ฉัน.....	0.3775 **
2."ปลอดภัยไว้ก่อน"	0.4594 **
3.ฉัน.....	0.5786 **
4.เพื่อนๆ	0.3496 **
5.ฉันหลัก.....	0.4208 **
6.ฉัน.....	0.4703 **
7.ฉันสามารถ.....	0.4943 **
8.ฉันเป็น.....	0.6562 **
9.เมื่อต้อง.....	0.5893 **
10.ฉันนึก.....	0.2984 **
Alpha =	0.7869
ด้านที่ 19 : การควบคุมและการมีวินัยในตนเอง	
1.ฉันไม่.....	0.3285**
2.ต่อให้มี.....	0.4404 **
3.ฉัน.....	0.3952 **
4.ฉัน.....	0.3125 **
5.ฉัน.....	0.3118 **
6.ฉัน.....	0.5380 **
7.ฉันสามารถ.....	0.4838 **
8.ฉันทำงานที่	0.4420 **
9.สำหรับฉัน.....	0.2429 *
10.ฉันออก.....	0.2582 **
Alpha =	0.7138

ตารางที่ 16 (ต่อ)

ข้อคำถาม	ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อ กับคะแนนรวมข้ออื่นๆ (Corrected Item- Total Correlation)
ด้านที่ 20 : การชื่นชมความงามและความเป็นเลิศ	
1.การอยู่ใน.....	0.3613 **
2.ความดี.....	0.3055 **
3.ฉันรู้สึก.....	0.5333 **
4.ฉันมอง.....	0.5673 **
5.ฉันรู้สึก.....	0.4358 **
6.ฉันเห็น.....	0.4638 **
7.ฉัน.....	0.4935 **
8.ฉันรู้สึก.....	0.4086 **
9.ฉันมัก.....	0.5111 **
10.ฉันได้.....	0.3397 **
Alpha =	0.7697
ด้านที่ 21 : ความกตัญญู	
1.ฉันแสดง.....	0.4984 **
2.ฉันน้ำตา.....	0.4245 **
3.ฉันนึก.....	0.5096 **
4.ทุกครั้ง.....	0.4894 **
5.ฉันเป็น.....	0.4831 **
6.ฉันแสดง.....	0.4848 **
7.ฉันรู้สึก.....	0.6474 **
8.เมื่อฉันมอง.....	0.6302 **
9.ในแต่ละ.....	0.5140 **
10.ฉันได้รับ.....	0.4962 **
Alpha =	0.8237

ตารางที่ 16 (ต่อ)

ข้อคำถาม	ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อ กับคะแนนรวมข้ออื่นๆ (Corrected Item- Total Correlation)
ด้านที่ 22 : ความหวัง การมองโลกในแง่ดี และการมองอนาคต	
1.ฉัน.....	0.3065 **
2.ฉัน.....	0.3600 **
3.ถึงแม้.....	0.5317 **
4.ฉันมีภาพ.....	0.5882 **
5.หากฉัน.....	0.4358 **
6.ฉัน.....	0.4341 **
7.ฉันรู้ว่า.....	0.5652 **
8.ฉันมั่นใจ.....	0.4530 **
9.เมื่อฉัน.....	0.3440 **
10.ฉัน.....	0.3900 **
Alpha =	0.7676
ด้านที่ 23 : อารมณ์ขันและความขี้เล่น	
1.เมื่อไรก็.....	0.4299 **
2.คนส่วน.....	0.7346 **
3.ในแต่.....	0.7616 **
4.ฉัน.....	0.6148 **
5.ฉัน.....	0.6432 **
6.ฉันไม่.....	0.3602 **
7.ฉันมี.....	0.7872 **
8.ฉันรู้สึก.....	0.4625 **
9.ฉันเชื่อ.....	0.3179 **
10.ใครๆ ก็.....	0.7741 **
Alpha =	0.8697

ตารางที่ 16 (ต่อ)

ข้อคำถาม	ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อ กับคะแนนรวมข้ออื่นๆ (Corrected Item- Total Correlation)
ด้านที่ 24 : จิตวิญญาณ การมีจุดมุ่งหมายในชีวิต และความศรัทธา	
1.ฉันเป็น.....	0.6180 **
2.ฉัน.....	0.5630 **
3.แม้จะ.....	0.5818 **
4.ชีวิต.....	0.5369 **
5.ใน 1 วันที่.....	0.4744 **
6.ความเชื่อ.....	0.5319 **
7.ฉันเชื่อ.....	0.2766 **
8.ฉันเชื่อ.....	0.5432 **
9.อุดมการณ์.....	0.4149 **
10.ฟ้าได้.....	0.3053 **
Alpha =	0.7951

หมายเหตุ * $p < 0.05$, ** $p < 0.01$

1.2 เกณฑ์การให้คะแนน

แบบวัดคุณลักษณะเด่น มีลักษณะเป็นมาตราประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ได้แก่ ไม่ตรงเลย ไม่ค่อยตรง ไม่ตรงและตรงพอๆ กัน ก่อนข้างตรง ตรงที่สุด โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนดังตารางที่ 17

ตารางที่ 17 แสดงเกณฑ์การให้คะแนนของแบบวัดคุณลักษณะเด่น

ระดับความคิดเห็น	คะแนน
ไม่ตรงเลย	1
ไม่ค่อยตรง	2
ไม่ตรงและตรงพอๆกัน	3
ค่อนข้างตรง	4
ตรงที่สุด	5

2. แบบวัดความพึงพอใจในชีวิต

แบบวัดความพึงพอใจในชีวิต มีข้อกระทงรวมทั้งหมด 5 ข้อ เป็นข้อกระทงทางบวกทั้งหมด ผู้วิจัยแปลมาจากแบบวัดความพึงพอใจในชีวิตของ Pavot และ Diener (1993) ชื่อแบบวัด Satisfaction with Life Scale (SWLS) (ภาคผนวก ก.) โดยแบบวัดนี้มีลักษณะมาตราประมาณค่า (Rating Scale) 7 ระดับ ซึ่งเป็นแบบวัดที่ทางผู้วิจัยดำเนินการขออนุญาตจากเจ้าของแบบวัดในการใช้ และแปลเป็นภาษาไทย

การนำแบบวัดมาใช้ในงานวิจัยครั้งนี้ เพื่อให้มาตราประมาณค่า (Rating Scale) มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับแบบวัดทั้งฉบับ ผู้วิจัยได้ทำการปรับปรุงแบบวัดความพึงพอใจในชีวิต จากเดิมที่ใช้มาตราประมาณค่า (Rating Scale) 7 ระดับ เปลี่ยนเป็น 5 ระดับ ได้แก่ ไม่ตรงเลย ไม่ค่อยตรง ไม่ตรงและตรงพอๆกัน ค่อนข้างตรง ตรงที่สุด

2.1 ขั้นตอนการพัฒนาแบบวัด มีดังนี้

- 2.1.1 ผู้วิจัยดำเนินการติดต่อขออนุญาตนำแบบวัดความพึงพอใจในชีวิต ของ Pavot และ Diener (1993) มาแปลเป็นภาษาไทย เพื่อใช้เป็นเครื่องมือเก็บข้อมูลในงานวิจัยครั้งนี้ โดยมีข้อกระทงทั้งหมด 5 ข้อ เป็นข้อกระทงทางบวกทั้งหมด
- 2.1.2 ผู้วิจัยดำเนินการแปลแบบวัดความพึงพอใจในชีวิต ฉบับภาษาอังกฤษ เป็นภาษาไทย (Forward Translation) โดยผู้เชี่ยวชาญด้านการแปลภาษาและดำเนินการตรวจสอบความถูกต้อง โดยนักจิตวิทยาที่มีความเชี่ยวชาญด้านการแปลภาษา 2 ท่าน
- 2.1.3 นำแบบวัดความพึงพอใจในชีวิตที่แปลจากภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยที่ตรวจสอบแล้ว ในข้อ 2.1.2 ส่งให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการแปลภาษา (English Native Speaker) ทำการแปลจากภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษ (Backward Translation)
- 2.1.4 ผู้วิจัยนำแบบวัดความพึงพอใจในชีวิต ฉบับที่แปลจากภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษ (Backward Translation) ส่งให้นักจิตวิทยาที่เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการแปลภาษา (English Native Speaker) ทำการตรวจสอบความถูกต้องของภาษาเปรียบเทียบกับแบบวัดความพึงพอใจในชีวิตฉบับภาษาอังกฤษ (Original English) และส่งแบบวัดฉบับ Backward Translation ให้เจ้าของแบบวัดเพื่อตรวจสอบความถูกต้องในการแปลอีกครั้ง ในขั้นนี้เจ้าของแบบวัดตรวจสอบแล้วและอนุญาตให้ใช้แบบวัดฉบับแปลเป็นภาษาไทย ได้

2.1.5 ผู้วิจัยดำเนินการนำแบบวัดความพึงพอใจในชีวิต ฉบับแปลเป็นภาษาไทยในข้อ 2.1.4 ไปทดลองใช้ (Try out) กับนิสิต นักศึกษา บุคคลทั่วไป พนักงานองค์กร ภาครัฐและเอกชน ที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 200 คน คำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างข้อกระทงแต่ละข้อกับคะแนนรวมของข้ออื่น ๆ ในแบบวัด (Corrected Item- Total Correlation) กำหนดระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 และมีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Cronbach's Alpha Coefficient of Internal Consistency) ในแต่ละข้อกระทงของแบบวัดมีค่า CITC ผ่านเกณฑ์มาตรฐานที่ $p < .05$ และค่า Cronbach's Alpha ของแบบวัดเท่ากับ 0.8066

ตารางที่ 18 ผลการวิเคราะห์แบบวัดความพึงพอใจในชีวิต โดยการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ระหว่างข้อกระทงแต่ละข้อกับคะแนนรวมของข้ออื่น ๆ ในแบบวัด (Corrected Item- Total Correlation) ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Cronbach's Alpha Coefficient of Internal Consistency) ($N=200$)

ข้อคำถาม	ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวมข้ออื่นๆ (Corrected Item- Total Correlation)
ความพึงพอใจในชีวิต	
1. โดยส่วนใหญ่.....	0.5675 **
2 องค์กรประกอบ.....	0.6706 **
3.ฉันพอใจ.....	0.6188 **
4.ที่ผ่านมา	0.6331 **
5.ถ้าย้อนชีวิต.....	0.5427 **
Alpha =	0.8066

หมายเหตุ ** $p < 0.01$

2.2 เกณฑ์การให้คะแนน

แบบวัดความพึงพอใจในชีวิตให้มีลักษณะเป็นมาตราประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ได้แก่ ไม่ตรงเลย ไม่ค่อยตรง ไม่ตรงและตรงพอๆกัน ค่อนข้างตรง ตรงที่สุด โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนดังตารางที่ 19

ตารางที่ 19 แสดงเกณฑ์การให้คะแนนของแบบวัดความพึงพอใจในชีวิต

ระดับความคิดเห็น	คะแนน
ไม่ตรงเลย	1
ไม่ค่อยตรง	2
ไม่ตรงและตรงพอๆกัน	3
ค่อนข้างตรง	4
ตรงที่สุด	5

3. แบบวัดความพึงพอใจในการทำงาน

แบบวัดความพึงพอใจในการทำงาน มีข้อกระทงทั้งหมด 4 ข้อ เป็นข้อกระทงทางบวกทั้งหมด ผู้วิจัยแปลแบบวัดความพึงพอใจในการทำงานของ Quinn และ Shepard (1974) ชื่อแบบวัด Overall Job Satisfaction (OJS) (ภาคผนวก ค.) โดยแบบวัดนี้มีลักษณะมาตรฐานค่า (Rating Scale) 7 ระดับ ซึ่งเป็นแบบวัดที่ทางผู้วิจัยดำเนินการขออนุญาตจากเจ้าของแบบวัดในการใช้และแปลเป็นภาษาไทย

การนำแบบวัดมาใช้ในงานวิจัยครั้งนี้ เพื่อให้เพื่อให้มาตรฐานค่า (Rating Scale) มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับแบบวัดทั้งฉบับ ผู้วิจัยได้ทำการปรับปรุงแบบวัดความพึงพอใจในการทำงานจากเดิมที่ใช้มาตรฐานค่า (Rating Scale) 7 ระดับ เปลี่ยนเป็น 5 ระดับ ได้แก่ ไม่ตรงเลย ไม่ค่อยตรง ไม่ตรงและตรงพอๆกัน ค่อนข้างตรงและตรงที่สุด

3.1 ขั้นตอนการพัฒนาแบบวัด มีดังนี้

- 3.1.1 ผู้วิจัยดำเนินการติดต่อขออนุญาตนำแบบวัดความพึงพอใจในการทำงานของ Quinn และ Shepard (1974) มาแปลเป็นภาษาไทยเพื่อใช้เป็นเครื่องมือเก็บข้อมูลในงานวิจัยครั้งนี้ โดยมีข้อกระทงทั้งหมด 4 ข้อเป็นข้อกระทงทางบวกทั้งหมด
- 3.1.2 ผู้วิจัยดำเนินการแปลแบบวัดความพึงพอใจในการทำงาน ฉบับภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทย (Forward Translation) โดยผู้เชี่ยวชาญด้านการแปลภาษาและดำเนินการตรวจสอบความถูกต้อง โดยนักจิตวิทยาที่มีความชำนาญด้านการแปลภาษา 2 ท่าน
- 3.1.3 นำแบบวัดความพึงพอใจในการทำงานที่แปลจากภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยที่ตรวจสอบแล้วในข้อ 3.1.2 ส่งให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการแปลภาษา (English Native

Speaker) ทำการแปลจากภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษ (Backward Translation) และ
ส่งแบบวัดฉบับ Backward Translation

- 3.1.4 ผู้วิจัยนำแบบวัดความพึงพอใจในการทำงาน ฉบับที่แปลจากภาษาไทยเป็น
ภาษาอังกฤษ(Backward Translation) ส่งให้นักจิตวิทยาที่เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการ
แปลภาษา (English Native Speaker) ทำการตรวจสอบความถูกต้องของภาษา
เปรียบเทียบกับแบบวัดความพึงพอใจในการทำงานฉบับภาษาอังกฤษ (Original
English) ให้เจ้าของแบบวัดเพื่อตรวจสอบความถูกต้องในการแปลอีกครั้ง ในขั้นนี้
เจ้าของแบบวัดตรวจสอบแล้วและอนุญาตให้ใช้แบบวัดฉบับแปลเป็นภาษาไทยได้
- 3.1.5 ผู้วิจัยดำเนินการนำแบบวัดความพึงพอใจในการทำงานฉบับแปลเป็นภาษาไทยใน
ข้อ 3.1.4 ไปทดลองใช้ (Try out) กับนิสิต นักศึกษา บุคคลทั่วไป พนักงานองค์การ
ภาครัฐและเอกชน ที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 200 คน คำนวณหา
ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างข้อกระทงแต่ละข้อกับคะแนนรวมของข้ออื่น ๆ
ในแบบวัด (Corrected Item- Total Correlation) กำหนดระดับความมีนัยสำคัญทาง
สถิติที่ 0.05 และมีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Cronbach's Alpha Coefficient of
Internal Consistency) ในแต่ละข้อกระทงของแบบวัดมีค่า CITC ผ่านเกณฑ์
มาตรฐานที่ $p < .05$ และค่า Cronbach's Alpha ของแบบวัดเท่ากับ 0.7557

ตารางที่ 20 ผลการวิเคราะห์แบบวัดความพึงพอใจในการทำงาน โดยการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์
สหสัมพันธ์ ระหว่างข้อกระทงแต่ละข้อกับคะแนนรวมของข้ออื่น ๆ ในแบบวัด (Corrected Item-
Total Correlation) และค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Cronbach's Alpha Coefficient of Internal
Consistency) ($N=200$)

ข้อคำถาม	ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อ กับคะแนนรวมข้ออื่นๆ (Corrected Item- Total Correlation)
ความพึงพอใจในการทำงาน	
1. ถ้าเพื่อนสนิท	0.3478 **
2. โดยรวมแล้ว	0.6680 **
3. โดยทั่วไป	0.6022 **
4. แม้จะรู้ว่า	0.6334 **
Alpha =	0.7557

หมายเหตุ ** $p < 0.01$

3.2 เกณฑ์การให้คะแนน

แบบวัดความพึงพอใจในการทำงานผู้วิจัยจึงได้ทำการปรับปรุงให้มีลักษณะเป็นมาตรฐานค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ได้แก่ ไม่ตรงเลย ไม่ค่อยตรง ไม่ตรงและตรงพอๆกัน ค่อนข้างตรง ตรงที่สุด โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนดังตารางที่ 21

ตารางที่ 21 แสดงเกณฑ์การให้คะแนนของแบบวัดความพึงพอใจในการทำงาน

ระดับความคิดเห็น	คะแนน
ไม่ตรงเลย	1
ไม่ค่อยตรง	2
ไม่ตรงและตรงพอๆกัน	3
ค่อนข้างตรง	4
ตรงที่สุด	5

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ผลข้อมูลเป็นไปเพื่อตอบคำถามงานวิจัย ดังต่อไปนี้

1. คุณลักษณะเด่น 5 อันดับแรกของคนไทยโดยรวมและคนไทยในแต่ละกลุ่ม มีด้านใดบ้าง?
 - 1.1 คุณลักษณะเด่นของคนไทยโดยรวม
 - 1.2 คุณลักษณะเด่นของคนไทยแยกตามเพศ
 - 1.3 คุณลักษณะเด่นของคนไทยแยกตามกลุ่มอายุ
 - 1.4 คุณลักษณะเด่นของคนไทยแยกตามอาชีพ
 - 1.5 คุณลักษณะเด่นของคนไทยแยกตามตำแหน่งงาน
2. คุณลักษณะเด่นเฉพาะที่พบในแต่ละกลุ่มของคนไทยในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล มีด้านใดบ้าง?
 - 2.1 คุณลักษณะเด่นเฉพาะในกลุ่มวัยรุ่นตอนปลาย(17-20 ปี) เพศชายและเพศหญิง
 - 2.2 คุณลักษณะเด่นเฉพาะในกลุ่มวัยผู้ใหญ่ (21-60 ปี) เพศชายและเพศหญิง
 - 2.3 คุณลักษณะเด่นเฉพาะในตำแหน่งงานระดับผู้บริหารและระดับพนักงาน
3. คุณลักษณะเด่นที่มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจในชีวิตและความพึงพอใจในการทำงานของคนไทยในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล มีด้านใดบ้าง?
 - 3.1 คุณลักษณะเด่นที่มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจในชีวิตของวัยรุ่นตอนปลาย (17-20 ปี) และวัยผู้ใหญ่ (21-60 ปี) เฉพาะคนทำงาน
 - 3.2 คุณลักษณะเด่นที่มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจในการทำงานของวัยผู้ใหญ่ (21-60 ปี) เฉพาะคนทำงาน
 - 3.3 คุณลักษณะเด่นที่มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจในชีวิตและความพึงพอใจในการทำงานของกลุ่มวัยรุ่นตอนปลาย (17-20 ปี) และวัยผู้ใหญ่ (21-60 ปี) เฉพาะคนทำงาน

ศูนย์วิทยทรัพยากร

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 3

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

งานวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะเด่น ความพึงพอใจในชีวิตและความพึงพอใจในการทำงาน ของคนไทยช่วงอายุ 17-60 ปี ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในงานวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูล โดยการใช้แบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่างคนไทยช่วงอายุ 17-60 ปี ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล จำนวน 3,562 คน แบ่งเป็นเพศชาย 1,402 คนและเพศหญิง 2,160 คน จากนั้นนำเสนอข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) เพื่อสรุปคุณลักษณะเด่น วิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่าง (t-test) วิเคราะห์หาความสัมพันธ์ (Pearson Product Moment Correlation Coefficient) และใช้สถิติวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) ในการทำนายความพึงพอใจในชีวิตและความพึงพอใจในการทำงาน โดยนำเสนอการวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งออกเป็น 5 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป ของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ กลุ่มอายุ ระดับการศึกษา สถานภาพ การสมรส สถานภาพการทำงาน อาชีพ รายได้ หน่วยงาน ตำแหน่งงานและอายุงาน

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ผลคุณลักษณะเด่นของคนไทยโดยรวมและในแต่ละกลุ่ม

- 2.1 คุณลักษณะเด่นของคนไทยโดยรวม
- 2.2 คุณลักษณะเด่นของคนไทยแยกตามเพศ
- 2.3 คุณลักษณะเด่นของคนไทยแยกตามกลุ่มอายุ
- 2.4 คุณลักษณะเด่นของคนไทยแยกตามอาชีพ
- 2.5 คุณลักษณะเด่นของคนไทยแยกตามตำแหน่งงาน

ตอนที่ 3 วิเคราะห์ผลคุณลักษณะเด่นเฉพาะของคนไทยในแต่ละกลุ่ม

- 3.1 คุณลักษณะเด่นเฉพาะในกลุ่มวัยรุ่นตอนปลาย (17-20 ปี) เพศชายและเพศหญิง
- 3.2 คุณลักษณะเด่นเฉพาะในกลุ่มวัยผู้ใหญ่ (21-60 ปี) เพศชายและเพศหญิง
- 3.3 คุณลักษณะเด่นเฉพาะในตำแหน่งงานระดับผู้บริหารและระดับพนักงาน

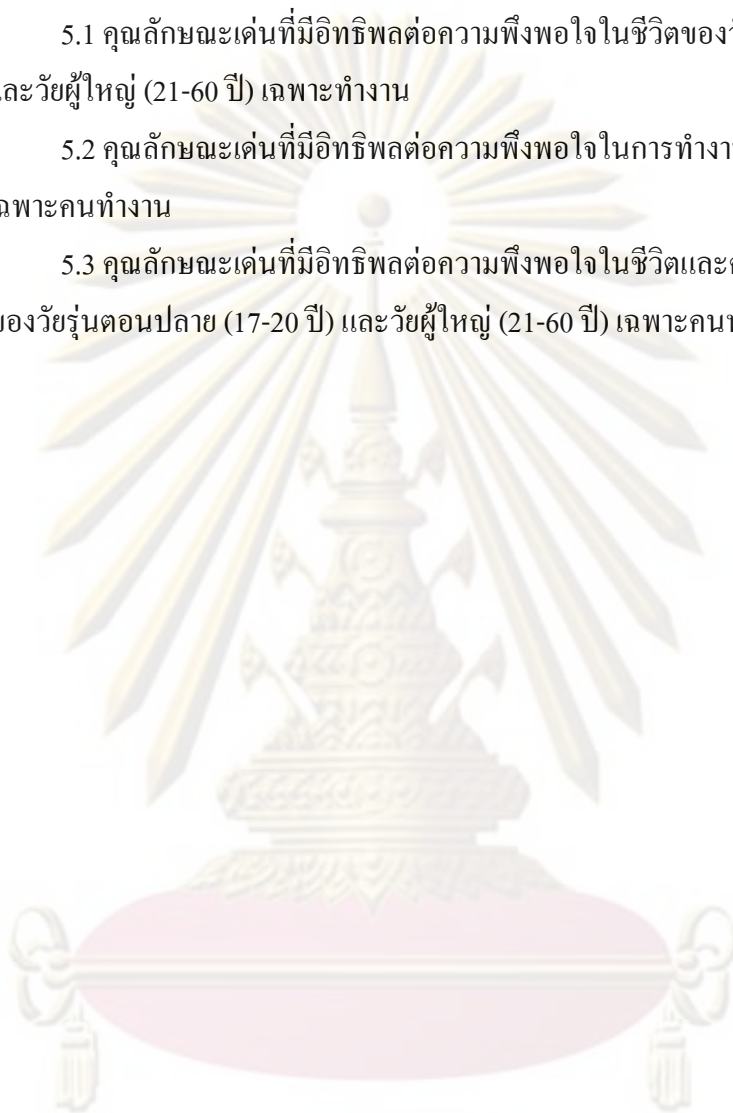
ตอนที่ 4 วิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะเด่นแต่ละด้าน กับความพึงพอใจในชีวิตและความพึงพอใจในการทำงาน โดยใช้วิธีการคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient)

ตอนที่ 5 วิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงการทำนาย โดยวิเคราะห์ความถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)

5.1 คุณลักษณะเด่นที่มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจในชีวิตของวัยรุ่นตอนปลาย (17-20 ปี) และวัยผู้ใหญ่ (21-60 ปี) เฉพาะทำงาน

5.2 คุณลักษณะเด่นที่มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจในการทำงานของวัยผู้ใหญ่ (21-60 ปี) เฉพาะคนทำงาน

5.3 คุณลักษณะเด่นที่มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจในชีวิตและความพึงพอใจในการทำงานของวัยรุ่นตอนปลาย (17-20 ปี) และวัยผู้ใหญ่ (21-60 ปี) เฉพาะคนทำงาน



ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป ของกลุ่มตัวอย่าง

การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศ กลุ่มอายุ ระดับการศึกษา สถานภาพการสมรส สถานภาพการทำงาน อาชีพ รายได้ หน่วยงาน ตำแหน่งงาน และอายุงาน โดยแจกแจงจำนวนและค่าร้อยละ ดังแสดงในตารางที่ 22

ตารางที่ 22 แสดงจำนวนและค่าร้อยละ ของข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง (N=3,562)

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน(คน)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	1,402	39.36
หญิง	2,160	60.64
รวม	3,562	100.00
กลุ่มอายุ		
วัยรุ่นตอนปลาย (17-20 ปี)	776	21.79
วัยผู้ใหญ่ (21-60 ปี)	2,786	78.21
รวม	3,562	100.00
ระดับการศึกษา		
ม.6/ปวส./เทียบเท่า	1,435	40.29
อนุปริญญา/ปริญญาตรี/เทียบเท่า	1,567	43.99
ปริญญาโท/สูงกว่าปริญญาโท	560	15.72
รวม	3,562	100.00
สถานภาพการสมรส		
โสด	2,543	71.39
สมรส/อยู่ด้วยกัน	938	26.33
แยกกันอยู่/หย่าร้าง/ม่าย	81	2.27
รวม	3,562	100.00
สถานภาพการทำงาน		
นักเรียน/นักศึกษา	1,186	33.30
ไม่ได้ทำงาน/ว่างงาน	18	0.50
ทำงาน	2,108	59.20
เรียนและทำงานไปด้วย	250	7.00
รวม	3,562	100.00

ตารางที่ 22 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน(คน)	ร้อยละ
อาชีพ		
ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	54	1.52
พนักงานบริษัท/องค์กร	2,008	56.37
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	296	8.31
ไม่ได้ทำงาน	1,204	33.80
รวม	3,562	100.00
รายได้ต่อเดือน		
ต่ำกว่าหรือเท่ากับ 10,000 บาท	417	11.71
10,001-20,000 บาท	826	23.19
20,001-30,000 บาท	430	12.07
30,001-40,000 บาท	243	6.82
40,001-50,000 บาท	122	3.43
50,000 บาท ขึ้นไป	320	8.98
ไม่ได้ทำงาน	1,204	33.80
รวม	3,562	100.00
หน่วยงานที่สังกัด (ฝ่าย)		
บริหาร วางแผนและพัฒนา	202	5.67
ทรัพยากรมนุษย์	468	13.14
การตลาดและการขาย	411	11.54
การผลิตและปฏิบัติการ	533	14.96
เทคโนโลยีสารสนเทศ	107	3.00
บัญชี การเงิน และตรวจสอบ	188	5.28
วิศวกรและซ่อมบำรุง	206	5.78
จัดซื้อ	29	0.81
คลังสินค้าและจัดส่ง	65	1.82
การเงินและการธนาคาร	54	1.52
อาจารย์และครู	63	1.77
การพยาบาล	9	0.25
กฎหมาย	8	0.22
ตำรวจ	15	0.42
ไม่ได้ทำงาน	1,204	33.80
รวม	3,562	100.00

ตารางที่ 22 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน(คน)	ร้อยละ
ตำแหน่งงาน		
ระดับผู้บริหาร/ผู้จัดการ/หัวหน้างาน	1,003	28.16
ระดับเจ้าหน้าที่/พนักงาน	1,355	38.04
ไม่ได้ทำงาน	1,204	33.80
รวม	3,562	100.00
อายุงาน (กลุ่ม)		
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 5 ปี	836	23.47
ช่วง 5 - 10 ปี	506	14.21
ช่วง 10 - 20 ปี	737	20.69
มากกว่า 20 ปี	279	7.83
ไม่ได้ทำงาน	1,204	33.80
รวม	3,562	100.00
กลุ่มอายุ และเพศ		
กลุ่มวัยรุ่นตอนปลาย (17-20 ปี) : เพศชาย	334	9.40
: เพศหญิง	442	12.40
กลุ่มวัยผู้ใหญ่ (21-60 ปี) : เพศชาย	1,068	29.90
: เพศหญิง	1,718	48.20
รวม	3,562	100.00

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จากตารางที่ 22 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป ของผู้ตอบแบบสอบถาม ที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างในการศึกษา จำนวน 3,562 คน พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 2,160 คน (ร้อยละ 60.64) และเพศชาย จำนวน 1,402 คน (ร้อยละ 39.36) ด้านอายุ ส่วนใหญ่อยู่ในช่วงอายุวัยผู้ใหญ่ (21-60 ปี) จำนวน 2,786 คน (ร้อยละ 78.21) และกลุ่มอายุ วัยรุ่นตอนปลาย (17-20 ปี) จำนวน 776 คน (ร้อยละ 21.79) ด้านระดับการศึกษา ส่วนใหญ่ศึกษาระดับอนุปริญญา/ปริญญาตรี/เทียบเท่า จำนวน 1,567 คน (ร้อยละ 43.99) ใกล้เคียงกับระดับม.6/ปวส./เทียบเท่า จำนวน 1,435 คน (ร้อยละ 40.29) ด้านสถานภาพการสมรส ส่วนใหญ่โสด จำนวน 2,543 คน (ร้อยละ 71.39) ด้านอาชีพส่วนใหญ่ประกอบอาชีพพนักงานบริษัท/องค์กรเอกชน จำนวน 2,008 (ร้อยละ 56.37) ด้านสถานภาพการทำงาน ส่วนใหญ่ทำงานจำนวน 2,108 คน (ร้อยละ 59.20) ด้านรายได้ต่อเดือน ส่วนใหญ่มีรายได้ในช่วง 10,001-20,000 บาท จำนวน 826 คน (ร้อยละ 23.19) และช่วงรายได้ที่ใกล้เคียงกัน คือ ช่วง 20,001-30,000 บาท จำนวน 430 คน (ร้อยละ 12.07) และต่ำกว่าหรือเท่ากับ 10,000 บาท จำนวน 417 คน (ร้อยละ 11.71) ตามลำดับ ด้านหน่วยงานที่สังกัด(ฝ่าย) ส่วนใหญ่ทำงานในหน่วยงาน การผลิตและปฏิบัติการ จำนวน 533 คน (ร้อยละ 14.96) และมีจำนวนที่ใกล้เคียงกันในหน่วยงาน ทรัพยากรมนุษย์ จำนวน 468 คน (ร้อยละ 13.14) และ หน่วยงานการตลาดและการขาย จำนวน 411 คน (ร้อยละ 11.54) ด้านตำแหน่งงาน ส่วนใหญ่อยู่ในระดับเจ้าหน้าที่/พนักงาน จำนวน 1,355 คน (ร้อยละ 38.04) ด้านอายุงานรวม ส่วนใหญ่ อายุงานน้อยกว่าหรือเท่ากับ 5 ปี จำนวน 836 คน (ร้อยละ 23.47)

สำหรับทั้ง 2 กลุ่มอายุวัยรุ่นตอนปลาย (17-20 ปี) และวัยผู้ใหญ่ (21-60 ปี) ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 442 คน (ร้อยละ 12.40) และเพศชาย จำนวน 1,718 คน (ร้อยละ 48.20)

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ผลคุณลักษณะเด่นของคนไทย

ในส่วนนี้จะเป็นการนำเสนอการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนาในเรื่องคุณลักษณะเด่นของคนไทย โดยแยกตามกลุ่มต่างๆ ดังนี้

2.1 คุณลักษณะเด่นของคนไทยโดยรวม

เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา ในเรื่องคุณลักษณะเด่นของคนไทยโดยรวม โดยนำเสนอ ค่าเฉลี่ย (M) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) เรียงลำดับตามคะแนนเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังแสดงในตารางที่ 23

ตารางที่ 23 แสดงค่าเฉลี่ย (M) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) คุณลักษณะเด่น ของกลุ่มตัวอย่าง และเรียงลำดับตามคะแนนเฉลี่ยจากมากไปน้อย ($N=3,562$)

ลำดับ	คุณลักษณะเด่น กลุ่มตัวอย่าง ($N=3,562$)	M	SD
1	ความยุติธรรม ความเสมอภาคและความถูกต้อง	4.14	0.47
2	ความกตัญญู	4.07	0.49
3	ความเป็นส่วนหนึ่ง ความเป็นทีมและความจงรักภักดี	3.99	0.48
4	ความสามารถในการรักและถูกรัก	3.93	0.50
5	ความซื่อสัตย์ ความตรงไปตรงมาและความจริงใจ	3.87	0.47
6	ความใจดีและความมีน้ำใจ	3.86	0.49
7	ความเป็นผู้นำ	3.85	0.46
7	ความหวัง การมองโลกในแง่ดีและการมองอนาคต	3.85	0.50
8	การตัดสินใจที่ดี การคิดเชิงวิเคราะห์และการเปิดใจกว้าง	3.82	0.52
9	ความสุภาพอ่อนน้อมและความถ่อมตน	3.81	0.53
9	การให้อภัยและความกรุณา	3.81	0.59
10	ความอดทน ความขยันและความพากเพียร	3.80	0.53
11	ความฉลาดทางสังคม	3.79	0.50
12	จิตวิญญาณ การมีจุดมุ่งหมายในชีวิตและความศรัทธา	3.77	0.54
13	อารมณ์ขันและความขี้เล่น	3.76	0.65
14	ความระมัดระวัง ความสุขุมและวิจรรณญาณ	3.75	0.51
15	ความอยากรู้อยากเห็นและความสนใจในโลก	3.71	0.51
16	ความสนุกสนาน ความกระตือรือร้นและพลังงาน	3.70	0.52
17	การชื่นชมความงามและความเป็นเลิศ	3.67	0.58
18	ความฉลาดในการมองโลก/ฉลาดลุ่มลึกในมุมมองต่าง ๆ	3.65	0.50
19	การควบคุมและการมีวินัยในตนเอง	3.59	0.53
20	ความคิดสร้างสรรค์ ความฉลาดและความริเริ่ม	3.57	0.63
21	ความองอาจและกล้าหาญ	3.54	0.49
21	ความรักในการเรียนรู้	3.54	0.61

หมายเหตุ คุณลักษณะเด่นที่นำเสนอในแถบสีเข้มนี้ เป็นคุณลักษณะเด่นที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงที่สุด 5 อันดับแรกในกลุ่มตัวอย่างคนไทย

จากตารางที่ 23 เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยคุณลักษณะเด่นของคนไทยโดยรวม พบว่า มีระดับค่าเฉลี่ยของคุณลักษณะเด่น คะแนนสูงสุด 5 อันดับ คือ 1) ความยุติธรรม ความเสมอภาคและความถูกต้อง 2) ความกตัญญู 3) ความเป็นส่วนหนึ่ง ความเป็นทีมและความจงรักภักดี 4) ความสามารถในการรักและถูกรัก และ 5) ความซื่อสัตย์ ความตรงไปตรงมาและความจริงใจ มีค่าเฉลี่ย 4.14 (0.47), 4.07 (0.49), 3.99 (0.48), 3.93 (0.50) และ 3.87 (0.47) ตามลำดับ

สำหรับ คุณลักษณะเด่น คะแนนต่ำสุด 5 อันดับ คือ 1) การชื่นชมความงามและความเป็นเลิศ 2) ความฉลาดในการมองโลก/ฉลาดลุ่มลึกในมุมมองต่าง ๆ 3) การควบคุมและการมีวินัยในตนเอง 4) ความคิดสร้างสรรค์ ความฉลาดและความริเริ่ม และ 5) ความองอาจและกล้าหาญกับความรักในการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ย 3.67 (0.58), 3.65 (0.50), 3.59 (0.53), 3.57 (0.63), 3.54 (0.49) และ 3.54 (0.61) ตามลำดับ



ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2.2 คุณลักษณะเด่นของคนไทยแยกตามเพศ

เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา ในเรื่องคุณลักษณะเด่นของคนไทยแยกตามเพศ คือ เพศชายและเพศหญิง โดยนำเสนอ ค่าเฉลี่ย (M) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) เรียงลำดับตามคะแนนเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังแสดงในตารางที่ 24

ตารางที่ 24 แสดงค่าเฉลี่ย (M) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) คุณลักษณะเด่นของคนไทยแยกตามเพศและเรียงลำดับตามคะแนนเฉลี่ยจากมากไปน้อย ($N=3,562$)

ลำดับ	คุณลักษณะเด่น เพศชาย ($n=1,402$)	M	SD	ลำดับ	คุณลักษณะเด่น เพศหญิง ($n=2,160$)	M	SD
1	ความยุติธรรม ความเสมอภาคและความถูกต้อง	4.12	0.48	1	ความยุติธรรม ความเสมอภาคและความถูกต้อง	4.15	0.46
2	ความกตัญญู	3.99	0.49	2	ความกตัญญู	4.12	0.48
3	ความเป็นส่วนหนึ่ง ความเป็นทีมและความจงรักภักดี	3.94	0.48	3	ความเป็นส่วนหนึ่ง ความเป็นทีมและความจงรักภักดี	4.01	0.47
4	การตัดสินใจที่ดี การคิดเชิงวิเคราะห์และการเปิดใจกว้าง	3.87	0.51	4	ความสามารถในการรักและถูกรัก	3.99	0.49
5	ความเป็นผู้นำ	3.86	0.46	5	ความใจดีและความมีน้ำใจ	3.92	0.48
6	ความสามารถในการรักและถูกรัก	3.85	0.49	6	ความซื่อสัตย์ ความตรงไปตรงมาและความจริงใจ	3.90	0.47
7	ความหวัง การมองโลกในแง่ดีและการมองอนาคต	3.84	0.49	7	ความหวัง การมองโลกในแง่ดีและการมองอนาคต	3.85	0.51
7	ความซื่อสัตย์ ความตรงไปตรงมาและความจริงใจ	3.84	0.46	7	ความเป็นผู้นำ	3.85	0.46
8	ความสุภาพอ่อนน้อมและความถ่อมตน	3.80	0.52	8	การให้อภัยและความกรุณา	3.83	0.59
8	ความฉลาดทางสังคม	3.80	0.50	9	ความสุภาพอ่อนน้อมและความถ่อมตน	3.82	0.53
9	การให้อภัยและความกรุณา	3.79	0.59	10	จิตวิญญาณ การมีจุดมุ่งหมายในชีวิตและความศรัทธา	3.81	0.53
9	ความอดสาหัส ความขยันและความพากเพียร	3.79	0.54	11	ความอดสาหัส ความขยันและความพากเพียร	3.80	0.53
10	อารมณ์ขันและความขี้เล่น	3.77	0.64	12	ความฉลาดทางสังคม	3.79	0.50
11	ความอยากรู้อยากเห็นและความสนใจในโลก	3.76	0.50	12	การตัดสินใจที่ดี การคิดเชิงวิเคราะห์และการเปิดใจกว้าง	3.79	0.53
11	ความใจดีและความมีน้ำใจ	3.76	0.49	13	อารมณ์ขันและความขี้เล่น	3.75	0.65
12	ความระมัดระวัง ความสุขุมและวิจรรณญาณ	3.75	0.51	14	ความระมัดระวัง ความสุขุมและวิจรรณญาณ	3.74	0.51
13	ความสนุกสนาน ความกระตือรือร้นและพลังงาน	3.73	0.52	15	การชื่นชมความงามและความเป็นเลิศ	3.69	0.57
14	จิตวิญญาณ การมีจุดมุ่งหมายในชีวิตและความศรัทธา	3.71	0.55	16	ความอยากรู้อยากเห็นและความสนใจในโลก	3.68	0.52
15	ความฉลาดในการมองโลก/ฉลาดกลุ่มเล็กในมุมมองต่าง ๆ	3.69	0.51	16	ความสนุกสนาน ความกระตือรือร้นและพลังงาน	3.68	0.52
16	ความคิดสร้างสรรค์ ความฉลาดและความริเริ่ม	3.68	0.62	17	ความฉลาดในการมองโลก/ฉลาดกลุ่มเล็กในมุมมองต่าง ๆ	3.62	0.50
17	การควบคุมและการมีวินัยในตนเอง	3.65	0.52	18	การควบคุมและการมีวินัยในตนเอง	3.55	0.54
17	การชื่นชมความงามและความเป็นเลิศ	3.65	0.58	19	ความองอาจและกล้าหาญ	3.52	0.50
18	ความรักในการเรียนรู้	3.59	0.61	20	ความรักในการเรียนรู้	3.50	0.60
19	ความองอาจและกล้าหาญ	3.58	0.46	20	ความคิดสร้างสรรค์ ความฉลาดและความริเริ่ม	3.50	0.62

หมายเหตุ คุณลักษณะเด่นที่นำเสนอในแถบสีเข้มนี้ เป็นคุณลักษณะเด่นที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงที่สุด 5 อันดับแรกในกลุ่มตัวอย่างคนไทยเพศชายและเพศหญิง

จากตารางที่ 24 เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยคุณลักษณะเด่นของคนไทยกลุ่มตัวอย่างเพศชาย พบว่า มีระดับค่าเฉลี่ยของคุณลักษณะเด่น คะแนนสูงสุด 5 อันดับ คือ 1) ความยุติธรรม ความเสมอภาค และความถูกต้อง 2) ความกตัญญู 3) ความเป็นส่วนหนึ่ง ความเป็นทีมและความจงรักภักดี 4) การตัดสินใจที่ดี การคิดเชิงวิเคราะห์และการเปิดใจกว้าง และ 5) ความเป็นผู้นำ มีค่าเฉลี่ย 4.12 (0.48), 3.99 (0.49), 3.94 (0.48), 3.87 (0.51) และ 3.86 (0.46) ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยคุณลักษณะเด่นของคนไทยกลุ่มตัวอย่างเพศหญิง พบว่า มีระดับค่าเฉลี่ยของคุณลักษณะเด่น คะแนนสูงสุด 5 อันดับ คือ 1) ความยุติธรรม ความเสมอภาคและความถูกต้อง 2) ความกตัญญู 3) ความเป็นส่วนหนึ่ง ความเป็นทีม และความจงรักภักดี 4) ความสามารถในการรักและถูกรัก และ 5) ความใจดีและความมีน้ำใจ มีค่าเฉลี่ย 4.15 (0.46), 4.12 (0.48), 4.01 (0.47), 3.99 (0.49) และ 3.92 (0.48) ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยคุณลักษณะเด่นระหว่างเพศแล้ว พบว่า กลุ่มตัวอย่างทั้งเพศชายและเพศหญิง มีคุณลักษณะเด่น ได้แก่ 1) ความยุติธรรม ความเสมอภาคและความถูกต้อง 2) ความกตัญญู และ 3) ความเป็นส่วนหนึ่ง ความเป็นทีมและความจงรักภักดี อยู่ใน 5 อันดับแรกเหมือนกัน

2.3 คุณลักษณะเด่นของคนไทยแยกตามกลุ่มอายุ

เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา ในเรื่องคุณลักษณะเด่นของคนไทยแยกตามกลุ่มอายุ 2 กลุ่ม คือ กลุ่มวัยรุ่นตอนปลาย (17-20 ปี) และกลุ่มวัยผู้ใหญ่ (21-60 ปี) โดยนำเสนอ ค่าเฉลี่ย (M) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) เรียงลำดับตามคะแนนเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังแสดงในตารางที่ 25

เพื่อแสดงให้เห็นคุณลักษณะเด่นของคนไทยที่จำแนกตามกลุ่มอายุ ได้ชัดเจนขึ้น ทางผู้วิจัย จึงได้วิเคราะห์ข้อมูลคุณลักษณะเด่นของคนไทยเพิ่มเติม โดยแยกตามกลุ่มอายุ 3 กลุ่ม คือ กลุ่มวัยรุ่นตอนปลาย (17-20 ปี) กลุ่มวัยผู้ใหญ่ตอนต้น (21-40 ปี) และกลุ่มวัยผู้ใหญ่ตอนกลาง (41-60 ปี) (ภาคผนวก ข.)

ศูนย์วิทยทรัพยากร

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 25 แสดงค่าเฉลี่ย (M) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) คุณลักษณะเด่นของคนไทย แยกตามกลุ่มอายุ และเรียงลำดับตามคะแนนเฉลี่ยจากมากไปน้อย ($N=3,562$)

ลำดับ	คุณลักษณะเด่น กลุ่มอายุ 17-20 ปี ($n=776$)	M	SD	ลำดับ	คุณลักษณะเด่น กลุ่มอายุ 21-60 ปี ($n=2,786$)	M	SD
1	ความกล้าหาญ	4.07	0.51	1	ความยุติธรรม ความเสมอภาคและความถูกต้อง	4.17	0.46
2	ความสามารถในการรักและถูกรัก	4.02	0.49	2	ความกล้าหาญ	4.07	0.48
2	ความยุติธรรม ความเสมอภาคและความถูกต้อง	4.02	0.48	3	ความเป็นส่วนหนึ่ง ความเป็นทีม และความจงรักภักดี	4.00	0.47
3	ความเป็นส่วนหนึ่ง ความเป็นทีมและความจงรักภักดี	3.93	0.49	4	ความสามารถในการรักและถูกรัก	3.91	0.50
4	อารมณ์ขันและความขี้เล่น	3.90	0.61	5	ความซื่อสัตย์ ความตรงไปตรงมาและความจริงใจ	3.90	0.46
5	ความหวัง การมองโลกในแง่ดีและการมองอนาคต	3.84	0.51	6	ความเป็นผู้นำ	3.87	0.46
6	ความใจดีและความมีน้ำใจ	3.82	0.49	6	ความใจดีและความมีน้ำใจ	3.87	0.49
7	ความฉลาดทางสังคม	3.80	0.50	7	การตัดสินใจที่ดี การคิดเชิงวิเคราะห์และการเปิดใจกว้าง	3.85	0.52
8	ความเป็นผู้นำ	3.79	0.47	7	ความหวัง การมองโลกในแง่ดีและการมองอนาคต	3.85	0.50
9	ความซื่อสัตย์ ความตรงไปตรงมาและความจริงใจ	3.78	0.47	8	ความสุภาพอ่อนน้อมและความถ่อมตน	3.83	0.53
10	การให้อภัยและความกรุณา	3.76	0.59	8	ความอดสาหัส ความขยันและความพากเพียร	3.83	0.53
11	จิตวิญญาณ การมีจุดมุ่งหมายในชีวิตและความศรัทธา	3.75	0.54	8	การให้อภัยและความกรุณา	3.83	0.59
12	ความสุภาพอ่อนน้อมและความถ่อมตน	3.74	0.52	9	ความฉลาดทางสังคม	3.79	0.50
13	ความสนุกสนาน ความกระตือรือร้นและพลังงาน	3.73	0.50	10	ความระมัดระวัง ความสุขุมและวิจารณญาณ	3.78	0.51
14	การตัดสินใจที่ดี การคิดเชิงวิเคราะห์และการเปิดใจกว้าง	3.70	0.53	11	จิตวิญญาณ การมีจุดมุ่งหมายในชีวิตและความศรัทธา	3.77	0.54
15	ความอดสาหัส ความขยันและความพากเพียร	3.69	0.53	12	ความอยากรู้อยากเห็นและความสนใจในโลก	3.73	0.51
16	การชื่นชมความงามและความเป็นเลิศ	3.66	0.60	13	อารมณ์ขันและความขี้เล่น	3.72	0.65
17	ความอยากรู้อยากเห็นและความสนใจในโลก	3.64	0.51	14	ความสนุกสนาน ความกระตือรือร้นและพลังงาน	3.69	0.53
17	ความระมัดระวัง ความสุขุมและวิจารณญาณ	3.64	0.51	15	การชื่นชมความงามและความเป็นเลิศ	3.68	0.57
18	ความฉลาดในการมองโลก/ฉลาดกลุ่มเล็กในมุมมองต่าง ๆ	3.56	0.52	15	ความฉลาดในการมองโลก/ฉลาดกลุ่มเล็กในมุมมองต่าง ๆ	3.68	0.50
19	การควบคุมและการมีวินัยในตนเอง	3.54	0.53	16	ความคิดสร้างสรรค์ ความฉลาดและความริเริ่ม	3.61	0.62
20	ความองอาจและกล้าหาญ	3.52	0.51	17	การควบคุมและการมีวินัยในตนเอง	3.60	0.53
21	ความคิดสร้างสรรค์ ความฉลาดและความริเริ่ม	3.43	0.63	18	ความรักในการเรียนรู้	3.57	0.61
22	ความรักในการเรียนรู้	3.41	0.59	19	ความองอาจและกล้าหาญ	3.55	0.48

ศูนย์วิทยทรัพยากร

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จากตารางที่ 25 เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยคุณลักษณะเด่นของคนไทย กลุ่มตัวอย่างวัยรุ่นตอนปลาย (17-20 ปี) พบว่า มีระดับค่าเฉลี่ยของคุณลักษณะเด่น คะแนนสูงสุด 5 อันดับ คือ

1) ความกตัญญู 2) ความสามารถในการรักและถูกรัก กับความยุติธรรม ความเสมอภาคและความถูกต้อง มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน 3) ความเป็นส่วนหนึ่ง ความเป็นทีม และความจงรักภักดี 4) อารมณ์ขันและความขี้เล่น และ 5) ความหวัง การมองโลกในแง่ดี และการมองอนาคต มีค่าเฉลี่ย 4.07 (0.51) , 4.02 (0.49) , 4.02 (0.48) , 3.93 (0.49) , 3.90 (0.61) และ 3.84 (0.51) ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยคุณลักษณะเด่นของคนไทย กลุ่มตัวอย่างวัยผู้ใหญ่ (21-60 ปี) พบว่า มีระดับค่าเฉลี่ยของคุณลักษณะเด่น คะแนนสูงสุด 5 อันดับ คือ 1) ความยุติธรรม ความเสมอภาคและความถูกต้อง 2) ความกตัญญู 3) ความเป็นส่วนหนึ่ง ความเป็นทีม และความจงรักภักดี 4) ความสามารถในการรักและถูกรัก และ 5) ความซื่อสัตย์ ความตรงไปตรงมาและความจริงใจ มีค่าเฉลี่ย 4.17 (0.46) , 4.07 (0.48) , 4.00 (0.47) , 3.91 (0.50) และ 3.90 (0.46) ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยคุณลักษณะเด่นระหว่างกลุ่มอายุแล้ว พบว่า กลุ่มตัวอย่างทั้งกลุ่มวัยรุ่นตอนปลาย (17-20 ปี) และวัยผู้ใหญ่ (21-60 ปี) มีคุณลักษณะเด่น ได้แก่ 1) ความยุติธรรม ความเสมอภาคและความถูกต้อง 2) ความกตัญญู และ 3) ความเป็นส่วนหนึ่ง ความเป็นทีม และความจงรักภักดี อยู่ใน 5 อันดับแรกเหมือนกัน

2.4 คุณลักษณะเด่นของคนไทยแยกตามอาชีพ

เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา ในเรื่องคุณลักษณะเด่นของคนไทยแยกตามกลุ่มอาชีพ 3 กลุ่ม คือ อาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว อาชีพพนักงานบริษัท/องค์กร และ อาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ โดยนำเสนอ ค่าเฉลี่ย (M) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) เรียงลำดับตามคะแนนเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังแสดงในตารางที่ 26

ตารางที่ 26 แสดงค่าเฉลี่ย (M) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) คุณลักษณะเด่นของคนไทยของคนไทย แยกตามกลุ่มอาชีพ และเรียงลำดับตามคะแนนเฉลี่ย จากมากไปน้อย ($N=3,562$)

ลำดับ	คุณลักษณะเด่น		ลำดับ	คุณลักษณะเด่น		ลำดับ	คุณลักษณะเด่น		M	SD	
	ลักษณะ/ธุรกิจส่วนตัว (n=54)	M		SD	พนักงานบริษัท/องค์กร (n=2,003)		M	SD			รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ (n=296)
1	ความยุติธรรม ความเสมอภาคและความถูกต้อง	4.12	0.52	1	ความยุติธรรม ความเสมอภาคและความถูกต้อง	4.21	0.45	1	ความยุติธรรม ความเสมอภาคและความถูกต้อง	4.21	0.44
2	ความกล้าหาญ	4.05	0.51	2	ความกล้าหาญ	4.09	0.49	2	ความกล้าหาญ	4.07	0.49
3	ความซื่อสัตย์ ความตรงไปตรงมาและความจริงใจ	4.00	0.43	3	ความเป็นส่วนหนึ่ง ความเป็นทีม และความจงรักภักดี	4.04	0.46	3	ความเป็นส่วนหนึ่ง ความเป็นทีม และความจงรักภักดี	4.01	0.47
4	การตัดสินใจที่ดี การคิดเชิงวิเคราะห์และการเปิดใจกว้าง	3.96	0.51	4	ความซื่อสัตย์ ความตรงไปตรงมาและความจริงใจ	3.93	0.46	4	ความซื่อสัตย์ ความตรงไปตรงมาและความจริงใจ	3.93	0.43
5	ความเป็นส่วนหนึ่ง ความเป็นทีม และความจงรักภักดี	3.94	0.50	5	ความสามารถในการรักและถูกรัก	3.92	0.49	5	การตัดสินใจที่ดี การคิดเชิงวิเคราะห์และการเปิดใจกว้าง	3.90	0.50
6	ความฉลาดทางสังคม	3.89	0.53	6	ความเห็นอกเห็นใจ	3.90	0.45	5	ความสุภาพอ่อนน้อมและความถ่อมตน	3.90	0.54
7	ความสามารถในการรักและถูกรัก	3.87	0.49	6	ความใจดีและความมีน้ำใจ	3.90	0.49	6	ความเห็นอกเห็นใจ	3.88	0.44
8	ความอดสาหัส ความขยันและความพากเพียร	3.86	0.53	7	ความอดสาหัส ความขยันและความพากเพียร	3.88	0.52	7	การให้อภัยและความกรุณา	3.86	0.56
8	ความใจดีและความมีน้ำใจ	3.86	0.51	7	การตัดสินใจที่ดี การคิดเชิงวิเคราะห์และการเปิดใจกว้าง	3.88	0.51	8	ความระมัดระวัง ความสุขุมและวิจารณ์อย่าง	3.85	0.48
9	ความหวัง การมองโลกในแง่ดี และการมองอนาคต	3.85	0.47	8	ความหวัง การมองโลกในแง่ดี และการมองอนาคต	3.87	0.50	8	ความใจดีและความมีน้ำใจ	3.85	0.48
10	ความเห็นอกเห็นใจ	3.84	0.48	9	ความสุภาพอ่อนน้อมและความถ่อมตน	3.86	0.52	9	ความสามารถในการรักและถูกรัก	3.84	0.50
11	ความอยากรู้อยากเห็นและความสนใจในโลก	3.83	0.46	9	การให้อภัยและความกรุณา	3.86	0.58	10	ความอดสาหัส ความขยันและความพากเพียร	3.82	0.49
12	จิตวิญญา การมีจุดมุ่งหมายในชีวิต และความศรัทธา	3.82	0.53	10	ความฉลาดทางสังคม	3.81	0.49	11	จิตวิญญา การมีจุดมุ่งหมายในชีวิต และความศรัทธา	3.82	0.52
13	การให้อภัยและความกรุณา	3.81	0.61	10	ความระมัดระวัง ความสุขุมและวิจารณ์อย่าง	3.81	0.51	12	ความหวัง การมองโลกในแง่ดี และการมองอนาคต	3.81	0.49
13	ความฉลาดในการมองโลก/ฉลาดกลุ่มเล็กในมุมมองต่างๆ	3.81	0.53	11	จิตวิญญา การมีจุดมุ่งหมายในชีวิต และความศรัทธา	3.80	0.54	13	ความฉลาดทางสังคม	3.78	0.46
14	ความคิดสร้างสรรค์ ความฉลาดและความริเริ่ม	3.79	0.59	12	ความอยากรู้อยากเห็นและความสนใจในโลก	3.75	0.51	14	การควบคุมและการมีวินัยในตนเอง	3.74	0.51
14	ความระมัดระวัง ความสุขุมและวิจารณ์อย่าง	3.79	0.53	13	อารมณ์ขันและความขี้เล่น	3.72	0.65	15	ความอยากรู้อยากเห็นและความสนใจในโลก	3.73	0.51
15	ความสุภาพอ่อนน้อมและความถ่อมตน	3.77	0.63	14	ความสนุกสนาน ความกระตือรือร้นและพลังงาน	3.71	0.53	16	ความฉลาดในการมองโลก/ฉลาดกลุ่มเล็กในมุมมองต่างๆ	3.72	0.48
16	ความสนุกสนาน ความกระตือรือร้นและพลังงาน	3.76	0.48	15	ความฉลาดในการมองโลก/ฉลาดกลุ่มเล็กในมุมมองต่างๆ	3.69	0.50	17	การชื่นชมความงามและความเห็นอกเห็นใจ	3.68	0.57
17	การชื่นชมความงามและความเห็นอกเห็นใจ	3.67	0.54	15	การชื่นชมความงามและความเห็นอกเห็นใจ	3.69	0.56	17	อารมณ์ขันและความขี้เล่น	3.68	0.64
17	ความองอาจและกล้าหาญ	3.67	0.45	16	ความคิดสร้างสรรค์ ความฉลาดและความริเริ่ม	3.63	0.62	18	ความสนุกสนาน ความกระตือรือร้นและพลังงาน	3.64	0.53
18	การควบคุมและการมีวินัยในตนเอง	3.64	0.57	17	การควบคุมและการมีวินัยในตนเอง	3.62	0.53	18	ความคิดสร้างสรรค์ ความฉลาดและความริเริ่ม	3.63	0.58
18	อารมณ์ขันและความขี้เล่น	3.64	0.71	18	ความรักในการเรียนรู้	3.61	0.61	19	ความรักในการเรียนรู้	3.61	0.58
19	ความรักในการเรียนรู้	3.60	0.62	19	ความองอาจและกล้าหาญ	3.56	0.47	20	ความองอาจและกล้าหาญ	3.53	0.44

หมายเหตุ คุณลักษณะเด่นที่นำเสนอนี้เป็นคุณลักษณะเด่นที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงสุด 5 อันดับแรก ในกลุ่มตัวอย่างคนไทย อาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว อาชีพพนักงานบริษัท/องค์กร และ อาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ

จากตารางที่ 26 เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยคุณลักษณะเด่นของคนไทย กลุ่มตัวอย่าง อาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว พบว่า มีระดับค่าเฉลี่ยของคุณลักษณะเด่น คะแนนสูงสุด 5 อันดับ คือ

1) ความยุติธรรม ความเสมอภาคและความถูกต้อง 2) ความกตัญญู 3) ความซื่อสัตย์ ความตรงไปตรงมาและความจริงใจ 4) การตัดสินใจที่ดี การคิดเชิงวิเคราะห์และการเปิดใจกว้าง และ 5) ความเป็นส่วนหนึ่ง ความเป็นทีมและความจงรักภักดี มีค่าเฉลี่ย 4.12 (0.52), 4.05 (0.51), 4.00 (0.43), 3.96 (0.51) และ 3.94 (0.50) ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยคุณลักษณะเด่นของคนไทย กลุ่มตัวอย่างอาชีพพนักงานบริษัท/องค์กร พบว่า มีระดับค่าเฉลี่ยของคุณลักษณะเด่น คะแนนสูงสุด 5 อันดับ คือ 1) ความยุติธรรม ความเสมอภาคและความถูกต้อง 2) ความกตัญญู 3) ความเป็นส่วนหนึ่ง ความเป็นทีมและความจงรักภักดี 4) ความซื่อสัตย์ ความตรงไปตรงมาและความจริงใจ และ 5) ความสามารถในการรักและถูกรัก มีค่าเฉลี่ย 4.21 (0.45), 4.09 (0.49), 4.04 (0.46), 3.93 (0.46) และ 3.92 (0.49) ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยคุณลักษณะเด่นของคนไทย กลุ่มตัวอย่างอาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ พบว่า มีระดับค่าเฉลี่ยของคุณลักษณะเด่น คะแนนสูงสุด 5 อันดับ คือ 1) ความยุติธรรม ความเสมอภาคและความถูกต้อง 2) ความกตัญญู 3) ความเป็นส่วนหนึ่ง ความเป็นทีม และความจงรักภักดี 4) ความซื่อสัตย์ ความตรงไปตรงมาและความจริงใจ และ 5) การตัดสินใจที่ดี การคิดเชิงวิเคราะห์และการเปิดใจกว้าง กับ ความสุภาพอ่อนน้อมและความถ่อมตน มีค่าเฉลี่ย 4.21 (0.44), 4.07 (0.49), 4.01 (0.47), 3.93 (0.43) และ 3.90 (0.50), 3.90 (0.54) ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยคุณลักษณะเด่น ระหว่างกลุ่มอาชีพแล้ว พบว่า กลุ่มตัวอย่างทั้งกลุ่มอาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว พนักงานบริษัท/องค์กรเอกชน และ รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ มีคุณลักษณะเด่น ได้แก่ 1) ความยุติธรรม ความเสมอภาคและความถูกต้อง 2) ความกตัญญู 3) ความเป็นส่วนหนึ่ง ความเป็นทีมและความจงรักภักดี และ 4) ความซื่อสัตย์ ความตรงไปตรงมาและความจริงใจ อยู่ใน 5 อันดับแรกเหมือนกัน

2.5 คุณลักษณะเด่นของคนไทยแยกตามตำแหน่งงาน

เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา ในเรื่องคุณลักษณะเด่นของคนไทยแยกตามตำแหน่งงาน คือ ตำแหน่งงานระดับผู้บริหาร/ผู้จัดการ/หัวหน้างาน และ ตำแหน่งงานระดับเจ้าหน้าที่/พนักงาน โดยนำเสนอ ค่าเฉลี่ย (M) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) เรียงลำดับตามคะแนนเฉลี่ย จากมากไปน้อย ดังแสดงในตารางที่ 27

ตารางที่ 27 แสดงค่าเฉลี่ย (M) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) คุณลักษณะเด่นของคนไทย แยกตามตำแหน่งงาน และเรียงลำดับตามคะแนนเฉลี่ยจากมากไปน้อย ($N=3,562$)

ลำดับ	คุณลักษณะเด่น			ลำดับ	คุณลักษณะเด่น		
	ตำแหน่งงานผู้บริหาร/ผู้จัดการ/หัวหน้างาน ($n=1,003$)	M	SD		ตำแหน่งงานเจ้าหน้าที่/พนักงาน ($n=2,160$)	M	SD
1	ความยุติธรรม ความเสมอภาคและความถูกต้อง	4.24	0.44	1	ความยุติธรรม ความเสมอภาคและความถูกต้อง	4.19	0.46
2	ความกตัญญู	4.10	0.48	2	ความกตัญญู	4.07	0.49
3	ความเป็นส่วนหนึ่ง ความเป็นทีมและความจงรักภักดี	4.05	0.46	3	ความเป็นส่วนหนึ่ง ความเป็นทีมและความจงรักภักดี	4.02	0.47
4	ความซื่อสัตย์ ความตรงไปตรงมาและความจริงใจ	3.97	0.44	4	ความสามารถในการรักและถูกรัก	3.91	0.49
5	การตัดสินใจที่ดี การคิดเชิงวิเคราะห์และการเปิดใจกว้าง	3.95	0.50	5	ความซื่อสัตย์ ความตรงไปตรงมาและความจริงใจ	3.90	0.47
6	ความเป็นผู้นำ	3.93	0.45	6	ความใจดีและความมีน้ำใจ	3.89	0.49
6	ความอดสาหัส ความขยันและความพากเพียร	3.93	0.50	6	ความสุภาพอ่อนน้อมและความอ่อนตน	3.89	0.52
7	ความสามารถในการรักและถูกรัก	3.90	0.50	7	ความเป็นผู้นำ	3.87	0.44
7	ความหวัง การมองโลกในแง่ดีและการมองอนาคต	3.90	0.49	8	การให้อภัยและความกรุณา	3.84	0.59
8	ความใจดีและความมีน้ำใจ	3.89	0.49	8	ความหวัง การมองโลกในแง่ดีและการมองอนาคต	3.84	0.50
9	การให้อภัยและความกรุณา	3.88	0.56	8	การตัดสินใจที่ดี การคิดเชิงวิเคราะห์และการเปิดใจกว้าง	3.84	0.51
10	ความระมัดระวัง ความสุขุมและวิจรรณญาณ	3.86	0.48	9	ความอดสาหัส ความขยันและความพากเพียร	3.83	0.53
11	ความฉลาดทางสังคม	3.84	0.49	10	จิตวิญญาณ การมีจุดมุ่งหมายในชีวิต และความศรัทธา	3.80	0.54
12	ความสุภาพอ่อนน้อมและความอ่อนตน	3.83	0.54	11	ความฉลาดทางสังคม	3.78	0.49
13	จิตวิญญาณ การมีจุดมุ่งหมายในชีวิตและความศรัทธา	3.81	0.52	11	ความระมัดระวัง ความสุขุมและวิจรรณญาณ	3.78	0.51
14	ความอยากรู้อยากเห็นและความสนใจในโลก	3.79	0.51	12	อารมณ์ขันและความขี้เล่น	3.75	0.64
15	ความฉลาดในการมองโลก/ฉลาดกลุ่มลึกลงในมุมมองต่าง ๆ	3.77	0.49	13	ความอยากรู้อยากเห็นและความสนใจในโลก	3.72	0.51
16	ความคิดสร้างสรรค์ ความฉลาดและความริเริ่ม	3.71	0.63	14	ความสนุกสนาน ความกระตือรือร้นและพลังงาน	3.69	0.53
16	ความสนุกสนาน ความกระตือรือร้นและพลังงาน	3.71	0.52	14	การชื่นชมความงามและความเป็นเลิศ	3.69	0.56
17	การชื่นชมความงามและความเป็นเลิศ	3.69	0.57	15	ความฉลาดในการมองโลก/ฉลาดกลุ่มลึกลงในมุมมองต่าง ๆ	3.64	0.49
18	การควบคุมและการมีวินัยในตนเอง	3.66	0.52	16	การควบคุมและการมีวินัยในตนเอง	3.61	0.53
19	อารมณ์ขันและความขี้เล่น	3.66	0.66	17	ความคิดสร้างสรรค์ ความฉลาดและความริเริ่ม	3.58	0.60
19	ความรักในการเรียนรู้	3.66	0.61	18	ความรักในการเรียนรู้	3.57	0.61
20	ความองอาจและกล้าหาญ	3.58	0.45	19	ความองอาจและกล้าหาญ	3.55	0.49

หมายเหตุ คุณลักษณะเด่นที่นำเสนอในแถบสีเข้มนี้ เป็นคุณลักษณะเด่นที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงที่สุด 5 อันดับแรกในกลุ่มตัวอย่างคนไทย ตำแหน่งงานผู้บริหาร/ผู้จัดการ/หัวหน้างานและเจ้าหน้าที่/พนักงาน

จากตารางที่ 27 เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยคุณลักษณะเด่นของคนไทย ตำแหน่งผู้บริหาร/ผู้จัดการ/หัวหน้างาน พบว่า มีระดับค่าเฉลี่ยของคุณลักษณะเด่น คะแนนสูงสุด 5 อันดับ คือ 1) ความยุติธรรม ความเสมอภาคและความถูกต้อง 2) ความกตัญญู 3) ความเป็นส่วนหนึ่ง ความเป็นทีมและความจงรักภักดี 4) ความซื่อสัตย์ ความตรงไปตรงมาและความจริงใจ และ 5) การตัดสินใจที่ดี การคิดเชิงวิเคราะห์และการเปิดใจกว้าง มีค่าเฉลี่ย 4.26 (0.44), 4.10 (0.48), 4.05 (0.44), 3.97(0.44) และ 3.95 (0.50) ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยคุณลักษณะเด่นของคนไทย ตำแหน่งงานเจ้าหน้าที่/พนักงาน พบว่า มีระดับค่าเฉลี่ยของคุณลักษณะเด่น คะแนนสูงสุด 5 อันดับ คือ 1) ความยุติธรรม ความเสมอภาคและความถูกต้อง 2) ความกตัญญู 3) ความเป็นส่วนหนึ่ง ความเป็นทีม และความจงรักภักดี 4) ความซื่อสัตย์ ความตรงไปตรงมาและความจริงใจ และ 5) ความอดุสาหะ ความขยันและความพากเพียร มีค่าเฉลี่ย 4.19 (0.46), 4.07 (0.49), 4.02 (0.47), 3.91 (0.49) และ 3.90 (0.47) ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยคุณลักษณะเด่น ระหว่างตำแหน่งงานแล้ว พบว่า กลุ่มตัวอย่างทั้งตำแหน่งงานผู้บริหาร/ผู้จัดการ/หัวหน้างานและเจ้าหน้าที่/พนักงาน มีคุณลักษณะเด่น ได้แก่ 1) ความยุติธรรม ความเสมอภาคและความถูกต้อง 2) ความกตัญญู 3) ความเป็นส่วนหนึ่ง ความเป็นทีมและความจงรักภักดี และ 4) ความซื่อสัตย์ ความตรงไปตรงมาและความจริงใจ อยู่ใน 5 อันดับแรกเหมือนกัน

จากตารางที่ 23 - ตารางที่ 27 ซึ่งแสดงผลการวิเคราะห์คุณลักษณะเด่น 5 อันดับแรกของ คนไทยโดยรวมและคนไทยในแต่ละกลุ่ม ได้แก่ คุณลักษณะเด่นของเพศชาย เพศหญิง กลุ่มอายุ วัยรุ่น ตอนปลาย (17-20 ปี) วัยผู้ใหญ่ (21-60 ปี) กลุ่มอาชีพ/ ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว พนักงานบริษัท/องค์กร และอาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ รวมถึงตำแหน่งงานระดับผู้บริหาร/ผู้จัดการ/หัวหน้างาน และตำแหน่งงานระดับเจ้าหน้าที่/พนักงาน ผู้วิจัยได้ทำการนำเสนอสรุปผลการวิเคราะห์ดังกล่าว ดังแสดงในตารางที่ 28

ศูนย์วิทยทรัพยากร

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 28 ตารางสรุปรวม 5 คุณลักษณะเด่นของคนไทยโดยรวม และคนไทยในแต่ละกลุ่ม เรียงลำดับตามคะแนนเฉลี่ยจากมากไปน้อย (N=3,562)

	คนไทยโดยรวม (n=3,562)		เพศชาย (n=1,402)		เพศหญิง (n=2,160)	
คุณลักษณะเด่น	1	ความยุติธรรม ความเสมอภาคและความถูกต้อง	1	ความยุติธรรม ความเสมอภาคและความถูกต้อง	1	ความยุติธรรม ความเสมอภาคและความถูกต้อง
	2	ความกตัญญู	2	ความกตัญญู	2	ความกตัญญู
	3	ความเป็นส่วนหนึ่ง ความเป็นทีม และความจงรักภักดี	3	ความเป็นส่วนหนึ่ง ความเป็นทีม และความจงรักภักดี	3	ความเป็นส่วนหนึ่ง ความเป็นทีม และความจงรักภักดี
	4	ความสามารถในการรักและถูกรัก	4	การตัดสินใจที่ดี การคิดเชิงวิเคราะห์และการเปิดใจกว้าง	4	ความสามารถในการรักและถูกรัก
	5	ความซื่อสัตย์ ความตรงไปตรงมาและความจริงใจ	5	ความเป็นผู้นำ	5	ความใจดีและความมีน้ำใจ
กลุ่มอายุ	วัยรุ่นตอนปลาย (17-20 ปี n=776)		วัยผู้ใหญ่ (21-60 ปี n=2,786)			
	1	ความกตัญญู	1	ความยุติธรรม ความเสมอภาคและความถูกต้อง		
	2	ความสามารถในการรักและถูกรัก	2	ความกตัญญู		
	2	ความยุติธรรม ความเสมอภาคและความถูกต้อง	3	ความเป็นส่วนหนึ่ง ความเป็นทีม และความจงรักภักดี		
	3	ความเป็นส่วนหนึ่ง ความเป็นทีม และความจงรักภักดี	4	ความสามารถในการรักและถูกรัก		
4	อารมณ์ขันและความขี้เล่น	5	ความซื่อสัตย์ ความตรงไปตรงมาและความจริงใจ			
5	ความหวัง การมองโลกในแง่ดี และการมองอนาคต					
กลุ่มอาชีพ	ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว (n=54)		พนักงานบริษัท/องค์กร (n=2,008)		รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ (n=296)	
	1	ความยุติธรรม ความเสมอภาคและความถูกต้อง	1	ความยุติธรรม ความเสมอภาคและความถูกต้อง	1	ความยุติธรรม ความเสมอภาคและความถูกต้อง
	2	ความกตัญญู	2	ความกตัญญู	2	ความกตัญญู
	3	ความซื่อสัตย์ ความตรงไปตรงมาและความจริงใจ	3	ความเป็นส่วนหนึ่ง ความเป็นทีม และความจงรักภักดี	3	ความเป็นส่วนหนึ่ง ความเป็นทีม และความจงรักภักดี
	4	การตัดสินใจที่ดี การคิดเชิงวิเคราะห์และการเปิดใจกว้าง	4	ความซื่อสัตย์ ความตรงไปตรงมาและความจริงใจ	4	ความซื่อสัตย์ ความตรงไปตรงมาและความจริงใจ
5	ความเป็นส่วนหนึ่ง ความเป็นทีม และความจงรักภักดี	5	ความสามารถในการรักและถูกรัก	5	การตัดสินใจที่ดี การคิดเชิงวิเคราะห์และการเปิดใจกว้าง	
ตำแหน่งงาน	ระดับผู้บริหาร/ผู้จัดการ/หัวหน้างาน (n=1,003)		ระดับเจ้าหน้าที่/พนักงาน (n=1,355)			
	1	ความยุติธรรม ความเสมอภาคและความถูกต้อง	1	ความยุติธรรม ความเสมอภาคและความถูกต้อง		
	2	ความกตัญญู	2	ความกตัญญู		
	3	ความเป็นส่วนหนึ่ง ความเป็นทีม และความจงรักภักดี	3	ความเป็นส่วนหนึ่ง ความเป็นทีม และความจงรักภักดี		
	4	ความซื่อสัตย์ ความตรงไปตรงมาและความจริงใจ	4	ความสามารถในการรักและถูกรัก		
5	การตัดสินใจที่ดี การคิดเชิงวิเคราะห์และการเปิดใจกว้าง	5	ความซื่อสัตย์ ความตรงไปตรงมาและความจริงใจ	5 ความสุภาพอ่อนน้อมและความถ่อมตน		

จากตารางที่ 28 เมื่อพิจารณาคุณลักษณะเด่นของคนไทยโดยรวมและคนไทยในแต่ละกลุ่มพบว่า ไม่ว่าจะพิจารณาในภาพรวมของคนไทยทั้งหมดหรือพิจารณาโดยจำแนกตามเพศ กลุ่มอายุ อาชีพหรือตามตำแหน่งงาน พบว่ามี 3 คุณลักษณะเด่นที่มีเหมือนกันทั้งหมด คือ 1) ความยุติธรรม ความเสมอภาคและความถูกต้อง 2) ความกตัญญู และ 3) ความเป็นส่วนหนึ่ง ความเป็นทีมและความจงรักภักดี ซึ่งแสดงถึงความเป็นเอกลักษณ์ของคนไทย ส่วนคุณลักษณะเด่นที่พบในบางกลุ่มคือ ความเป็นผู้นำ (เพศชาย) ความใจดีและความมีน้ำใจ (เพศหญิง) อารมณ์ขันและความขี้เล่น กับ ความหวัง การมองโลกในแง่ดีและการมองอนาคต (วัยรุ่นตอนปลาย 17-20 ปี) และ ความสุภาพอ่อนน้อมและความถ่อมตน (อาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ)

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ผลคุณลักษณะเด่นเฉพาะของคนไทยในแต่ละกลุ่ม

ในส่วนนี้จะเป็นการนำเสนอการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนาในเรื่องคุณลักษณะเด่นเฉพาะของคนไทยในแต่ละกลุ่ม ดังนี้

3.1 คุณลักษณะเด่นเฉพาะในกลุ่มวัยรุ่นตอนปลาย (17-20 ปี) เพศชายและเพศหญิง

เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา โดยเปรียบเทียบความแตกต่างของกลุ่มวัยรุ่นตอนปลาย (17-20 ปี) เพศชายและเพศหญิง ในเรื่องคุณลักษณะเด่น ความพึงพอใจในชีวิตและความพึงพอใจในการทำงาน ดังแสดงในตารางที่ 29

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 29 แสดงการวิเคราะห์ความแตกต่าง (*t-test*) ของคุณลักษณะเด่น ความพึงพอใจในชีวิตและ ความพึงพอใจในการทำงาน ของวัยรุ่นตอนปลาย (17-20 ปี) เพศชายและเพศหญิง ($n=776$)

ลำดับ	คุณลักษณะเด่น	วัยรุ่นตอนปลาย (17-20 ปี)		<i>t</i>
		เพศชาย	เพศหญิง	
		($n=334$)	($n=442$)	
		<i>M</i>	<i>M</i>	
คุณลักษณะเฉพาะของกลุ่มอายุ 17-20 ปี เพศชาย				
1	การตัดสินใจที่ดี การคิดเชิงวิเคราะห์และการเปิดใจกว้าง	3.76	3.65	2.991 **
2	ความคิดสร้างสรรค์ ความฉลาดและความริเริ่ม	3.52	3.37	3.301 **
3	ความองอาจและกล้าหาญ	3.58	3.47	3.019 **
4	การควบคุมและการมีวินัยในตนเอง	3.66	3.45	5.729 ***
คุณลักษณะเฉพาะของกลุ่มอายุ 17-20 ปี เพศหญิง				
1	ความใจดีและความมีน้ำใจ	3.72	3.90	-5.063 ***
2	ความสามารถในการรักและถูกรัก	3.93	4.09	-4.708 ***
3	ความเป็นส่วนหนึ่ง ความเป็นทีมและความจงรักภักดี	3.89	3.96	-2.082 *
4	การชื่นชมความงามและความเป็นเลิศ	3.60	3.71	-2.328 *
5	ความกตัญญู	3.98	4.14	-4.313 ***
6	จิตวิญญาณ การมีจุดมุ่งหมายในชีวิตและความศรัทธา	3.69	3.79	-2.664 **
คุณลักษณะร่วมของกลุ่มอายุ 17-20 ปี ทั้งเพศชายและเพศหญิง				
1	ความอยากรู้อยากเห็นและความสนใจในโลก	3.68	3.62	1.778
2	ความรักในการเรียนรู้	3.43	3.40	0.853
3	ความฉลาดทางสังคม	3.81	3.80	0.382
4	ความฉลาดในการมองโลก/ฉลาดกลุ่มเล็กในมุมมองต่าง ๆ	3.59	3.53	1.517
5	ความอดสาหัส ความขยันและความพากเพียร	3.72	3.66	1.568
6	ความซื่อสัตย์ ความตรงไปตรงมาและความจริงใจ	3.76	3.80	-1.306
7	ความยุติธรรม ความเสมอภาคและความถูกต้อง	4.01	4.02	-0.413
8	ความเป็นผู้นำ	3.80	3.78	0.568
9	ความระมัดระวัง ความสุขุมและวิจรรณญาณ	3.67	3.61	1.566
10	ความหวัง การมองโลกในแง่ดีและการมองอนาคต	3.83	3.85	-0.670
11	ความสุภาพอ่อนน้อมและความถ่อมตน	3.71	3.76	-1.505
12	อารมณ์ขันและความขี้เล่น	3.87	3.91	-0.963
13	ความสนุกสนาน ความกระตือรือร้นและพลังงาน	3.76	3.70	1.568
14	การให้อภัยและความกรุณา	3.76	3.75	0.262
ความพึงพอใจในชีวิตและในการทำงาน				
	ความพึงพอใจในชีวิต (เพศชาย $n=334$ และเพศหญิง $n=442$)	3.51	3.45	1.154
	ความพึงพอใจในการทำงาน (เพศชาย $n=7$ และเพศหญิง $n=10$)	3.64	3.45	0.615

หมายเหตุ * $p<0.05$, ** $p<0.01$, *** $p<0.001$

จากตารางที่ 29 การวิเคราะห์คุณลักษณะเด่นเฉพาะ ของวัยรุ่นตอนปลาย (17-20 ปี) เพศชาย และเพศหญิงคือ การวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม โดยอีกกลุ่มมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าอีกกลุ่มอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งใช้การเปรียบเทียบทางสถิติ t-test พบว่า คุณลักษณะเด่นเฉพาะของกลุ่มวัยรุ่นตอนปลาย (17-20 ปี) เพศชายที่มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าเพศหญิง ในกลุ่มเดียวกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ มี 4 ด้าน คือ 1) การตัดสินใจที่ดี การคิดเชิงวิเคราะห์และการเปิดใจกว้าง 2) ความคิดสร้างสรรค์ ความฉลาดและความริเริ่ม 3) ความมองอาจและกล้าหาญ และ 4) การควบคุมและการมีวินัยในตนเอง

คุณลักษณะเด่นเฉพาะของวัยรุ่นตอนปลาย (17-20 ปี) เพศหญิงที่มีค่าเฉลี่ย สูงกว่าเพศชาย ในกลุ่มเดียวกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ มี 6 ด้าน คือ 1) ความใจดีและความมีน้ำใจ 2) ความสามารถในการรักและถูกรัก 3) ความเป็นส่วนหนึ่ง ความเป็นทีมและความจงรักภักดี 4) การชื่นชมความงามและความเป็นเลิศ 5) ความกตัญญู และ 6) จิตวิญญาณ การมีจุดมุ่งหมายในชีวิตและความศรัทธา

ในส่วนของคุณลักษณะเด่นร่วมหรือคุณลักษณะเด่นที่ไม่มีความแตกต่างกัน ของวัยรุ่นตอนปลาย (17-20 ปี) ทั้งเพศชายและเพศหญิง มี 14 ด้าน คือ 1) ความอยากรู้อยากเห็นและความสนใจในโลก 2) ความรักในการเรียนรู้ 3) ความฉลาดทางสังคม 4) ความฉลาดในการมองโลก/ฉลาดลุ่มลึกในมุมมองต่าง ๆ 5) ความอดุสาหะ ความขยันและความพากเพียร 6) ความซื่อสัตย์ ความตรงไปตรงมาและความจริงใจ 7) ความยุติธรรม ความเสมอภาคและความถูกต้อง 8) ความเป็นผู้นำ 9) ความระมัดระวัง ความสุขุมและวิจารณ์ญาณ 10) ความหวัง การมองโลกในแง่ดีและการมองอนาคต 11) ความสุภาพอ่อนน้อมและความถ่อมตน 12) อารมณ์ขันและความขี้เล่น 13) ความสนุกสนาน ความกระตือรือร้นและพลังงาน และ 14) การให้อภัยและความกรุณา

สำหรับความพึงพอใจในชีวิตและความพึงพอใจในการทำงาน ของวัยรุ่นตอนปลาย (17-20 ปี) เพศชายและเพศหญิง เมื่อวิเคราะห์ด้านระดับความพึงพอใจในชีวิตและความพึงพอใจในการทำงาน พบว่า ทั้งเพศชายและเพศหญิง ไม่มีความแตกต่างกันใน 2 เรื่องนี้แต่อย่างใด

3.2 คุณลักษณะเด่นเฉพาะในกลุ่มวัยรุ่นผู้ใหญ่ (21-60 ปี) เพศชายและเพศหญิง

เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา โดยเปรียบเทียบความแตกต่าง ของกลุ่มวัยรุ่นผู้ใหญ่ (21-60 ปี) เพศชายและเพศหญิง ในเรื่องคุณลักษณะเด่น ความพึงพอใจในชีวิตและความพึงพอใจในการทำงาน ดังแสดงในตารางที่ 30

ตารางที่ 30 แสดงการวิเคราะห์ความแตกต่าง (*t-test*) ของคุณลักษณะเด่น ความพึงพอใจในชีวิตและความพึงพอใจในการทำงาน ของกลุ่มวัยผู้ใหญ่ (21-60 ปี) เพศชายและเพศหญิง ($n=2,786$)

ลำดับ	คุณลักษณะเด่น	วัยผู้ใหญ่ (21-60 ปี)		<i>t</i>
		เพศชาย	เพศหญิง	
		($n=1,068$)	($n=1,718$)	
		<i>M</i>	<i>M</i>	
คุณลักษณะเฉพาะของกลุ่มอายุ 21-60 ปี เพศชาย				
1	ความอยากรู้อยากเห็นและความสนใจในโลก	3.79	3.70	4.626 ***
2	ความรักในการเรียนรู้	3.64	3.53	4.365 ***
3	การตัดสินใจที่ดี การคิดเชิงวิเคราะห์และการเปิดใจกว้าง	3.90	3.82	4.003 ***
4	ความคิดสร้างสรรค์ ความฉลาดและความริเริ่ม	3.73	3.53	8.085 ***
5	ความฉลาดในการมองโลก/ฉลาดลุ่มลึกในมุมมองต่าง ๆ	3.72	3.65	3.723 ***
6	ความมองอาจและกล้าหาญ	3.58	3.53	2.929 **
7	ความสนุกสนาน ความกระตือรือร้นและพลังงาน	3.72	3.67	2.346 *
คุณลักษณะเฉพาะของกลุ่มอายุ 21-60 ปี เพศหญิง				
1	ความซื่อสัตย์ ความตรงไปตรงมาและความจริงใจ	3.86	3.92	-3.593 ***
2	ความใจดีและความมีน้ำใจ	3.77	3.93	-8.596 ***
3	ความสามารถในการรักและถูกรัก	3.83	3.96	-6.605 ***
4	ความเป็นส่วนหนึ่ง ความเป็นทีมและความจงรักภักดี	3.96	4.03	-3.592 ***
5	การควบคุมและการมีวินัยในตนเอง	3.65	3.57	3.530 ***
6	ความกตัญญู	3.99	4.12	-6.808 ***
7	จิตวิญญาณ การมีจุดมุ่งหมายในชีวิตและความศรัทธา	3.71	3.81	-4.869 ***
8	การให้อภัยและความกรุณา	3.80	3.84	-2.079 *
คุณลักษณะร่วมของกลุ่มอายุ 21-60 ปี ทั้งเพศชายและเพศหญิง				
1	ความฉลาดทางสังคม	3.80	3.79	0.591
2	ความอดุสาหะ ความขยันและความพากเพียร	3.81	3.84	-1.471
3	ความยุติธรรม ความเสมอภาคและความถูกต้อง	4.16	4.18	-1.172
4	ความเป็นผู้นำ	3.88	3.86	0.843
5	ความระมัดระวัง ความสุขุมและวิจาร์ณญาณ	3.78	3.78	0.015
6	การชื่นชมความงามและความเป็นเลิศ	3.66	3.69	-1.156
7	ความหวัง การมองโลกในแง่ดีและการมองอนาคต	3.85	3.85	0.016
8	ความสุภาพอ่อนน้อมและความถ่อมตน	3.83	3.83	0.053
9	อารมณ์ขันและความขี้เล่น	3.74	3.71	1.303
ความพึงพอใจในชีวิตและในการทำงาน				
	ความพึงพอใจในชีวิต (เพศชาย $n=1,068$ และเพศหญิง $n=1,718$)	3.37	3.44	-2.592*
	ความพึงพอใจในการทำงาน (เพศชาย $n=883$ และเพศหญิง $n=1,458$)	3.82	3.81	0.291

หมายเหตุ * $p<0.05$, ** $p<0.01$, *** $p<0.001$

จากตารางที่ 30 การวิเคราะห์คุณลักษณะเด่นเฉพาะ ของกลุ่มวัยผู้ใหญ่ (21-60 ปี) เพศชาย และเพศหญิงคือ การวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม โดยอีกกลุ่มมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าอีกกลุ่มอย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งใช้การเปรียบเทียบทางสถิติ t-test พบว่า คุณลักษณะเด่นเฉพาะของกลุ่มวัย ผู้ใหญ่ (21-60 ปี) เพศชายที่มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าเพศหญิง ในกลุ่มเดียวกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ มี 7 ด้าน คือ 1) ความอยากรู้อยากเห็นและความสนใจในโลก 2)ความรักในการเรียนรู้ 3) การตัดสินใจที่ดี การคิดเชิงวิเคราะห์และการเปิดใจกว้าง 4) ความคิดสร้างสรรค์ ความฉลาดและ ความริเริ่ม 5) ความฉลาดในการมองโลก/ฉลาดลุ่มลึกในมุมมองต่าง ๆ 6) ความมองอาชและกล้าหาญ และ 7) ความสนุกสนาน ความกระตือรือร้นและพลังงาน

คุณลักษณะเด่นเฉพาะของวัยผู้ใหญ่ (21-60 ปี) เพศหญิงที่มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าเพศชายในกลุ่ม เดียวกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ มี 8 ด้าน คือ 1) ความซื่อสัตย์ ความตรงไปตรงมาและความจริงใจ 2) ความใจดีและความมีน้ำใจ 3) ความสามารถในการรักและถูกรัก 4) ความเป็นส่วนหนึ่ง ความเป็น ทีมและความจงรักภักดี 5) การควบคุมและการมีวินัยในตนเอง 6) ความกตัญญู 7) จิตวิญญาณ การมี จุดมุ่งหมายในชีวิตและความศรัทธา และ 8) การให้อภัยและความกรุณา

ในส่วนของคุณลักษณะเด่นร่วมหรือคุณลักษณะเด่นที่ไม่มีความแตกต่างกัน ของวัยผู้ใหญ่ (21-60 ปี) ทั้งเพศชายและเพศหญิง มี 9 ด้าน คือ 1) ความฉลาดทางสังคม 2) ความอดสาหะ ความ ขยัน และความพากเพียร 3) ความยุติธรรม ความเสมอภาคและความถูกต้อง 4) ความเป็นผู้นำ 5) ความระมัดระวัง ความสุขุมและวิจารณ์ญาณ 6) การชื่นชมความงามและความเป็นเลิศ 7) ความหวัง การมองโลกในแง่ดีและการมองอนาคต 8) ความสุภาพอ่อนน้อมและความถ่อมตน และ 9) อารมณ์ขันและความขี้เล่น

สำหรับความพึงพอใจในชีวิตและความพึงพอใจในการทำงาน ของวัยผู้ใหญ่ (21-60 ปี) เพศชายและเพศหญิง เมื่อวิเคราะห์ด้านระดับความพึงพอใจในชีวิตเพศหญิง มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าเพศ ชายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนความพึงพอใจในการทำงาน พบว่า ทั้งเพศชายและเพศหญิง ไม่มี ความแตกต่างกันแต่อย่างใด

3.3 คุณลักษณะเด่นเฉพาะในตำแหน่งงานระดับผู้บริหารและตำแหน่งงานระดับพนักงาน

เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา โดยเปรียบเทียบความแตกต่าง ของตำแหน่งงานระดับ ผู้บริหาร/ผู้จัดการ/หัวหน้างานและตำแหน่งงานระดับเจ้าหน้าที่/พนักงาน ในเรื่องคุณลักษณะเด่น ความพึงพอใจในชีวิตและความพึงพอใจในการทำงาน ดังแสดงในตารางที่ 31

ตารางที่ 31 แสดงการวิเคราะห์ความแตกต่าง (*t-test*) ของคุณลักษณะเด่น ความพึงพอใจในชีวิตและความพึงพอใจในการทำงาน ของตำแหน่งงานผู้บริหาร/ผู้จัดการ/หัวหน้างาน และ เจ้าหน้าที่/พนักงาน ($n=2,358$)

ลำดับ	คุณลักษณะเด่น	ผู้บริหาร/ผู้จัดการ/ หัวหน้างาน	เจ้าหน้าที่/พนักงาน	<i>t</i>
		($n=1,003$)	($n=1,355$)	
		<i>M</i>	<i>M</i>	
คุณลักษณะเฉพาะของตำแหน่ง ผู้บริหาร/ผู้จัดการ/หัวหน้างาน				
1	ความอยากรู้ อยากเห็นและความสนใจในโลก	3.79	3.72	3.584 ***
2	ความรักในการเรียนรู้	3.66	3.57	3.39 **
3	การตัดสินใจที่ดี การคิดเชิงวิเคราะห์และการเปิดใจกว้าง	3.95	3.84	5.21***
4	ความคิดสร้างสรรค์ ความฉลาดและความริเริ่ม	3.71	3.58	5.271 ***
5	ความฉลาดทางสังคม	3.84	3.78	2.876 **
6	ความฉลาดในการมองโลก/ฉลาดลุ่มลึกในมุมมองต่าง ๆ	3.77	3.64	6.508 ***
7	ความอดสาหัส ความขยันและความพากเพียร	3.93	3.83	4.784 ***
8	ความซื่อสัตย์ ความตรงไปตรงมาและความจริงใจ	3.97	3.90	3.888 ***
9	ความยุติธรรม ความเสมอภาคและความถูกต้อง	4.24	4.19	2.489 *
10	ความเป็นผู้นำ	3.93	3.87	3.337 **
11	การควบคุมและการมีวินัยในตนเอง	3.66	3.61	2.307 *
12	ความระมัดระวัง ความสุขุมและวิจารณ์ญาณ	3.86	3.78	3.918 ***
13	ความหวัง การมองโลกในแง่ดี และการมองอนาคต	3.90	3.84	2.617 **
คุณลักษณะเฉพาะของตำแหน่ง เจ้าหน้าที่/พนักงาน				
1	ความสุภาพอ่อนน้อมและความถ่อมตน	3.83	3.89	-2.695 **
2	อารมณ์ขันและความขี้เล่น	3.66	3.75	-3.057 **
คุณลักษณะร่วมของทั้งตำแหน่ง ผู้บริหาร/ผู้จัดการ/หัวหน้างาน และ เจ้าหน้าที่/พนักงาน				
1	ความมองอาจและกล้าหาญ	3.58	3.55	1.702
2	ความใจดีและความมีน้ำใจ	3.89	3.89	0.233
3	ความสามารถในการรักและถูกรัก	3.90	3.91	-0.626
4	ความเป็นส่วนหนึ่ง ความเป็นทีม และความจงรักภักดี	4.05	4.02	1.888
5	การชื่นชมความงามและความเป็นเลิศ	3.69	3.69	0.071
6	ความกตัญญู	4.10	4.07	1.500
7	จิตวิญญาณ การมีจุดมุ่งหมายในชีวิต และความศรัทธา	3.81	3.80	0.245
8	ความสนุกสนาน ความกระตือรือร้นและพลังงาน	3.71	3.69	0.464
9	การให้อภัยและความกรุณา	3.88	3.84	1.641
ความพึงพอใจในชีวิต และในการทำงาน				
	ความพึงพอใจในชีวิต	3.52	3.33	6.199 ***
	ความพึงพอใจในการทำงาน	3.89	3.75	4.273 ***

หมายเหตุ * $p < 0.05$, ** $p < 0.01$, *** $p < 0.001$

จากตารางที่ 31 การวิเคราะห์คุณลักษณะเด่นเฉพาะ ของตำแหน่งผู้บริหาร/ผู้จัดการ/หัวหน้างาน และ ตำแหน่งเจ้าหน้าที่/พนักงาน คือการวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม โดยอีกกลุ่มมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าอีกกลุ่มอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งใช้การเปรียบเทียบทางสถิติ t-test พบว่าคุณลักษณะเด่นเฉพาะของตำแหน่งผู้บริหาร/ผู้จัดการ/หัวหน้างาน ที่มีค่าเฉลี่ย สูงกว่าเจ้าหน้าที่/พนักงาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ มี 13 ด้าน คือ 1) ความอยากรู้อยากเห็นและความสนใจในโลก 2) ความรักในการเรียนรู้ 3) การตัดสินใจที่ดี การคิดเชิงวิเคราะห์และการเปิดใจกว้าง 4) ความคิดสร้างสรรค์ ความฉลาดและความริเริ่ม 5) ความฉลาดทางสังคม 6) ความฉลาดในการมองโลก/ฉลาดกลุ่มเล็กในมุมมองต่าง ๆ 7) ความอดุสาหะ ความขยันและความพากเพียร 8) ความซื่อสัตย์ ความตรงไปตรงมาและความจริงใจ 9) ความยุติธรรม ความเสมอภาคและความถูกต้อง 10) ความเป็นผู้นำ 11) การควบคุมและการมีวินัยในตนเอง 12) ความระมัดระวัง ความสุขุมและวิจรรณญาณและ 13) ความหวัง การมองโลกในแง่ดีและการมองอนาคต

คุณลักษณะเด่นเฉพาะของตำแหน่งเจ้าหน้าที่/พนักงาน ที่มีค่าเฉลี่ย สูงกว่าตำแหน่งงานผู้บริหาร/ผู้จัดการ/หัวหน้างาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ มี 2 ด้าน คือ 1) ความสภาพอ่อนนุ่มและความอ่อนตน และ 2) อารมณ์ขันและความขี้เล่น

ในส่วนของคุณลักษณะเด่นร่วม หรือคุณลักษณะเด่นที่ไม่มีความแตกต่างกัน ของตำแหน่งผู้บริหาร/ผู้จัดการ/หัวหน้างาน และ ตำแหน่งเจ้าหน้าที่/พนักงาน มี 9 ด้าน คือ 1) ความองอาจและกล้าหาญ 2) ความใจดีและความมีน้ำใจ 3) ความสามารถในการรักและถูกรัก 4) ความเป็นส่วนหนึ่ง ความเป็นทีม และความจงรักภักดี 5) การชื่นชมความงามและความเป็นเลิศ 6) ความกตัญญู 7) จิตวิญญาน การมีจุดมุ่งหมายในชีวิตและความศรัทธา 8) ความสนุกสนาน ความกระตือรือร้นและพลังงาน และ 9) การให้อภัยและความกรุณา

สำหรับความพึงพอใจในชีวิต และความพึงพอใจในการทำงาน ของตำแหน่งผู้บริหาร/ผู้จัดการ/หัวหน้างานและตำแหน่งเจ้าหน้าที่/พนักงาน เมื่อวิเคราะห์ด้านระดับความพึงพอใจในชีวิตและความพึงพอใจในการทำงาน พบว่า ทั้ง 2 กลุ่ม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ในทั้ง 2 ด้าน โดยตำแหน่งงาน ผู้บริหาร/ผู้จัดการ/หัวหน้างาน มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าตำแหน่งงานเจ้าหน้าที่/พนักงาน ทั้งในด้านความพึงพอใจในชีวิตและความพึงพอใจในการทำงาน

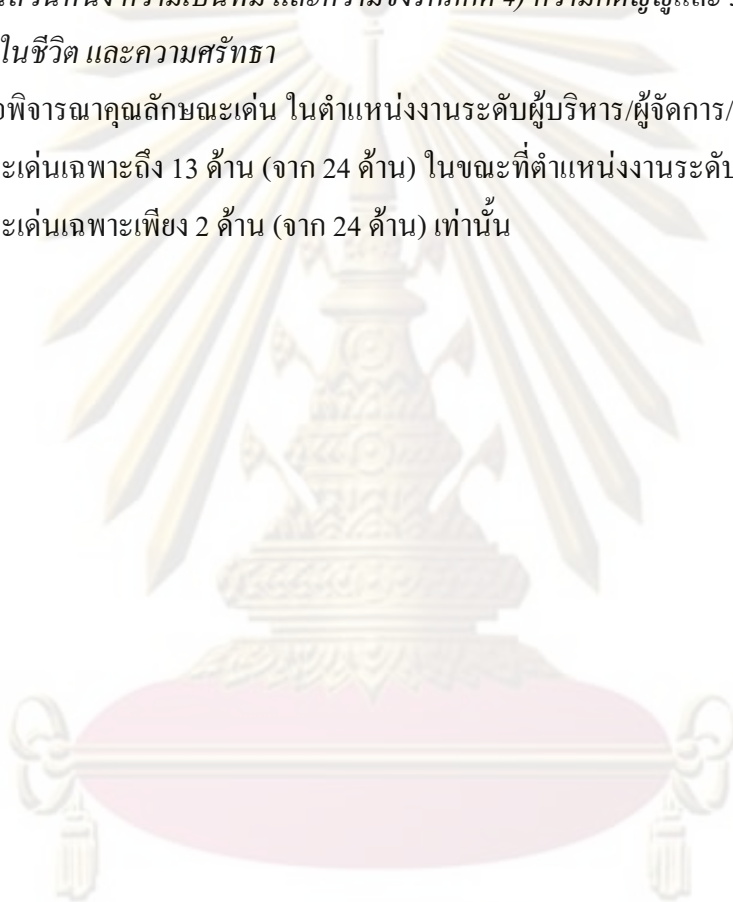
จากตารางที่ 29 - ตารางที่ 31 ซึ่งแสดงผลการวิเคราะห์คุณลักษณะเด่นเฉพาะกลุ่ม ในกลุ่มวัยรุ่นตอนปลาย (17-20 ปี) เพศชายและเพศหญิง กลุ่มวัยผู้ใหญ่ (21-60 ปี) เพศชายและเพศหญิง ตำแหน่งงานระดับผู้บริหาร/ผู้จัดการ/หัวหน้างานและตำแหน่งงานระดับเจ้าหน้าที่/พนักงาน ผู้วิจัยได้ทำการนำเสนอสรุปผลการวิเคราะห์ดังกล่าว ดังแสดงในตารางที่ 32

ตารางที่ 32 ตารางสรุปคุณลักษณะเด่นเฉพาะของคนไทยในแต่ละกลุ่ม

คุณลักษณะเด่นเฉพาะ	เพศชาย (n=334)	เพศหญิง (n=442)
	กลุ่มวัยรุ่นตอนปลาย (17-20 ปี n=776)	1.การตัดสินใจที่ดี การคิดเชิงวิเคราะห์และการเปิดใจกว้าง
2.ความคิดสร้างสรรค์ ความฉลาดและความริเริ่ม		2.ความสามารถในการรักและถูกรัก
3.ความองอาจและกล้าหาญ		3.ความเป็นส่วนหนึ่ง ความเป็นทีม และความจงรักภักดี
4.การควบคุมและการมีวินัยในตนเอง		4.การชื่นชมความงามและความเป็นเลิศ
		5.ความกตัญญู
		6.จิตวิญญาณ การมีจุดมุ่งหมายในชีวิต และความศรัทธา
กลุ่มวัยผู้ใหญ่ (21-60 ปี n=2,786)	เพศชาย (n=1,068)	เพศหญิง (n=1,718)
	1.ความอยากรู้อยากเห็นและความสนใจในโลก	1.ความซื่อสัตย์ ความตรงไปตรงมาและความจริงใจ
	2.ความรักในการเรียนรู้	2.ความใจดีและความมีน้ำใจ
	3.การตัดสินใจที่ดี การคิดเชิงวิเคราะห์และการเปิดใจกว้าง	3.ความสามารถในการรักและถูกรัก
	4.ความคิดสร้างสรรค์ ความฉลาดและความริเริ่ม	4.ความเป็นส่วนหนึ่ง ความเป็นทีม และความจงรักภักดี
	5.ความฉลาดในการมองโลก/ฉลาดกลุ่มเล็กในมุมมองต่าง ๆ	5.การควบคุมและการมีวินัยในตนเอง
	6.ความองอาจและกล้าหาญ	6.ความกตัญญู
	7.ความสนุกสนาน ความกระตือรือร้นและพลังงาน	7.จิตวิญญาณ การมีจุดมุ่งหมายในชีวิต และความศรัทธา
	8.การให้อภัยและความกรุณา	
ตำแหน่งงาน (n=2,358)	ระดับผู้บริหาร/ผู้จัดการ/หัวหน้างาน (n=1,003)	ระดับเจ้าหน้าที่/พนักงาน (n=1,355)
	1.ความอยากรู้อยากเห็นและความสนใจในโลก	1.ความสุภาพอ่อนน้อมและความถ่อมตน
	2.ความรักในการเรียนรู้	2.อารมณ์ขันและความขี้เล่น
	3.การตัดสินใจที่ดี การคิดเชิงวิเคราะห์และการเปิดใจกว้าง	
	4.ความคิดสร้างสรรค์ ความฉลาดและความริเริ่ม	
	5.ความฉลาดทางสังคม	
	6.ความฉลาดในการมองโลก/ฉลาดกลุ่มเล็กในมุมมองต่าง ๆ	
	7.ความอดทน ความขยันและความพากเพียร	
	8.ความซื่อสัตย์ ความตรงไปตรงมาและความจริงใจ	
	9.ความยุติธรรม ความเสมอภาคและความถูกต้อง	
	10.ความเป็นผู้นำ	
	11.การควบคุมและการมีวินัยในตนเอง	
	12.ความระมัดระวัง ความสุขุมและวิจรรณญาณ	
13.ความหวัง การมองโลกในแง่ดี และการมองอนาคต		

จากตารางที่ 32 เมื่อพิจารณาคูณลักษณะเด่นเฉพาะของคนไทยในแต่ละกลุ่ม พบว่า ทั้งกลุ่มวัยรุ่นตอนปลาย (17-20 ปี) และวัยผู้ใหญ่ (21-60 ปี) เพศชายมีคุณลักษณะเด่นเฉพาะที่เหมือนกัน 3 ด้าน คือ 1) การตัดสินใจที่ดี การคิดเชิงวิเคราะห์และการเปิดใจกว้าง 2) ความคิดสร้างสรรค์ ความฉลาดและความริเริ่ม และ 3) ความองอาจและกล้าหาญ ส่วนเพศหญิงมีคุณลักษณะเด่นเฉพาะที่เหมือนกัน 5 ด้าน คือ 1) ความใจดีและความมีน้ำใจ 2) ความสามารถในการรักและถูกรัก 3) ความเป็นส่วนหนึ่ง ความเป็นทีม และความจงรักภักดี 4) ความกตัญญูและ 5) จิตวิญญาน การมีอุดมมุ่งหมายในชีวิต และความศรัทธา

เมื่อพิจารณาคูณลักษณะเด่น ในตำแหน่งงานระดับผู้บริหาร/ผู้จัดการ/หัวหน้างาน พบว่า มีคุณลักษณะเด่นเฉพาะถึง 13 ด้าน (จาก 24 ด้าน) ในขณะที่ตำแหน่งงานระดับเจ้าหน้าที่/พนักงาน มีคุณลักษณะเด่นเฉพาะเพียง 2 ด้าน (จาก 24 ด้าน) เท่านั้น



ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะเด่นแต่ละด้านกับ ความพึงพอใจในชีวิตและความพึงพอใจในการทำงาน โดยใช้วิธีการคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient)

ในส่วนนี้ เป็นการวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะเด่นแต่ละด้าน กับความพึงพอใจในชีวิตและความพึงพอใจในการทำงาน รวมถึงเพื่อตรวจสอบปัญหาภาวะร่วมเส้นตรงพหุ (Multicollinearity) ระหว่างตัวแปร โดยใช้วิธีการคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient) ดังแสดงในตารางที่ 33

ตารางที่ 33 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะเด่นในด้านต่างๆ กับความพึงพอใจในชีวิตและความพึงพอใจในการทำงาน

ตัวแปร	ตัวแปร																											
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26		
1	(.78)																											
2	0.724 ***	(.80)																										
3	0.603 ***	0.558 ***	(.84)																									
4	0.715 ***	0.642 ***	0.645 ***	(.88)																								
5	0.614 ***	0.436 ***	0.612 ***	0.613 ***	(.83)																							
6	0.661 ***	0.548 ***	0.709 ***	0.696 ***	0.730 ***	(.81)																						
7	0.542 ***	0.437 ***	0.542 ***	0.576 ***	0.589 ***	0.625 ***	(.70)																					
8	0.552 ***	0.500 ***	0.650 ***	0.545 ***	0.543 ***	0.592 ***	0.625 ***	(.84)																				
9	0.498 ***	0.441 ***	0.620 ***	0.470 ***	0.532 ***	0.569 ***	0.561 ***	0.639 ***	(.70)																			
10	0.527 ***	0.410 ***	0.496 ***	0.425 ***	0.593 ***	0.505 ***	0.447 ***	0.482 ***	0.605 ***	(.78)																		
11	0.517 ***	0.359 ***	0.437 ***	0.424 ***	0.649 ***	0.531 ***	0.447 ***	0.408 ***	0.493 ***	0.689 ***	(.77)																	
12	0.528 ***	0.435 ***	0.565 ***	0.409 ***	0.561 ***	0.506 ***	0.448 ***	0.593 ***	0.593 ***	0.648 ***	0.718 ***	(.79)																
13	0.498 ***	0.427 ***	0.630 ***	0.404 ***	0.505 ***	0.509 ***	0.438 ***	0.562 ***	0.639 ***	0.633 ***	0.476 ***	0.737 ***	(.76)															
14	0.591 ***	0.474 ***	0.647 ***	0.562 ***	0.643 ***	0.640 ***	0.529 ***	0.605 ***	0.620 ***	0.640 ***	0.546 ***	0.708 ***	0.730 ***	(.74)														
15	0.465 ***	0.425 ***	0.574 ***	0.388 ***	0.462 ***	0.487 ***	0.428 ***	0.603 ***	0.543 ***	0.457 ***	0.355 ***	0.542 ***	0.553 ***	0.553 ***	(.71)													
16	0.447 ***	0.398 ***	0.715 ***	0.403 ***	0.499 ***	0.554 ***	0.405 ***	0.617 ***	0.587 ***	0.477 ***	0.366 ***	0.570 ***	0.609 ***	0.581 ***	0.675 ***	(.78)												
17	0.625 ***	0.533 ***	0.475 ***	0.544 ***	0.523 ***	0.513 ***	0.459 ***	0.419 ***	0.452 ***	0.558 ***	0.515 ***	0.479 ***	0.436 ***	0.481 ***	0.393 ***	0.439 ***	(.76)											
18	0.611 ***	0.475 ***	0.543 ***	0.486 ***	0.602 ***	0.564 ***	0.473 ***	0.527 ***	0.539 ***	0.661 ***	0.653 ***	0.614 ***	0.540 ***	0.572 ***	0.464 ***	0.507 ***	0.671 ***	(.82)										
19	0.653 ***	0.552 ***	0.638 ***	0.619 ***	0.631 ***	0.648 ***	0.577 ***	0.663 ***	0.536 ***	0.558 ***	0.548 ***	0.557 ***	0.522 ***	0.601 ***	0.524 ***	0.548 ***	0.569 ***	0.696 ***	(.76)									
20	0.459 ***	0.401 ***	0.504 ***	0.411 ***	0.486 ***	0.463 ***	0.490 ***	0.589 ***	0.527 ***	0.519 ***	0.447 ***	0.533 ***	0.478 ***	0.499 ***	0.501 ***	0.530 ***	0.512 ***	0.609 ***	0.664 ***	(.79)								
21	0.307 ***	0.278 ***	0.443 ***	0.193 ***	0.347 ***	0.328 ***	0.264 ***	0.412 ***	0.538 ***	0.503 ***	0.358 ***	0.540 ***	0.595 ***	0.469 ***	0.508 ***	0.566 ***	0.331 ***	0.417 ***	0.369 ***	0.436 ***	(.78)							
22	0.504 ***	0.283 ***	0.282 ***	0.391 ***	0.544 ***	0.404 ***	0.382 ***	0.253 ***	0.281 ***	0.483 ***	0.508 ***	0.356 ***	0.308 ***	0.428 ***	0.229 ***	0.194 ***	0.395 ***	0.438 ***	0.414 ***	0.273 ***	0.227 ***	(.86)						
23	0.692 ***	0.538 ***	0.503 ***	0.581 ***	0.608 ***	0.577 ***	0.562 ***	0.595 ***	0.482 ***	0.540 ***	0.545 ***	0.535 ***	0.451 ***	0.577 ***	0.474 ***	0.427 ***	0.512 ***	0.597 ***	0.659 ***	0.511 ***	0.308 ***	0.628 ***	(.77)					
24	0.454 ***	0.321 ***	0.424 ***	0.281 ***	0.383 ***	0.381 ***	0.288 ***	0.392 ***	0.429 ***	0.528 ***	0.397 ***	0.544 ***	0.629 ***	0.504 ***	0.466 ***	0.510 ***	0.365 ***	0.450 ***	0.432 ***	0.386 ***	0.519 ***	0.316 ***	0.411 ***	(.85)				
25	0.423 ***	0.302 ***	0.359 ***	0.311 ***	0.369 ***	0.408 ***	0.314 ***	0.372 ***	0.339 ***	0.322 ***	0.372 ***	0.342 ***	0.268 ***	0.350 ***	0.356 ***	0.315 ***	0.286 ***	0.473 ***	0.422 ***	0.321 ***	0.201 ***	0.276 ***	0.434 ***	0.294 ***	(.80)			
26	0.357 ***	0.237 ***	0.311 ***	0.251 ***	0.308 ***	0.291 ***	0.236 ***	0.389 ***	0.274 ***	0.320 ***	0.303 ***	0.389 ***	0.311 ***	0.334 ***	0.312 ***	0.302 ***	0.230 ***	0.359 ***	0.366 ***	0.322 ***	0.215 ***	0.215 ***	0.384 ***	0.320 ***	0.495 ***	(.75)		

หมายเหตุ N=3,562 (ความพึงพอใจในชีวิต), n=2,538 (ความพึงพอใจในการทำงาน), p<0.001 ตัวเลขในวงเล็บ คือ ค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยงของเครื่องมือ โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์

- ตัวแปร1 = ความอยากรู้อยากเห็นและความสนใจในโลก
- ตัวแปร2 = ความรักในการเรียนรู้
- ตัวแปร3 = การตัดสินใจที่ดี การคิดเชิงวิเคราะห์และการเปิดใจกว้าง
- ตัวแปร4 = ความคิดสร้างสรรค์ ความฉลาดและความริเริ่ม
- ตัวแปร5 = ความฉลาดทางสังคม
- ตัวแปร6 = ความฉลาดในการมองโลก/ฉลาดกลุ่มเล็กในมุมมองต่าง ๆ
- ตัวแปร7 = ความองอาจและกล้าหาญ
- ตัวแปร8 = ความอดทน ความขยันและความพากเพียร
- ตัวแปร9 = ความซื่อสัตย์ ความตรงไปตรงมาและความจริงใจ
- ตัวแปร10 = ความใจดีและความมีน้ำใจ
- ตัวแปร11 = ความสามารถในการรักและถูกรัก
- ตัวแปร12 = ความเป็นส่วนหนึ่ง ความเป็นทีมและความจงรักภักดี
- ตัวแปร13 = ความยุติธรรม ความเสมอภาคและความถูกต้อง
- ตัวแปร14 = ความเป็นผู้นำ
- ตัวแปร15 = การควบคุมและการมีวินัยในตนเอง
- ตัวแปร16 = ความระมัดระวัง ความสุขุมและวิจรรณญาณ
- ตัวแปร17 = การชื่นชมความงามและความเป็นเลิศ
- ตัวแปร18 = ความกตัญญู
- ตัวแปร19 = ความหวัง การมองโลกในแง่ดีและการมองอนาคต
- ตัวแปร20 = จิตวิญญาณ การมีจุดมุ่งหมายในชีวิตและความศรัทธา
- ตัวแปร21 = ความสุภาพอ่อนน้อมและความถ่อมตน
- ตัวแปร22 = อารมณ์ขันและความขี้เล่น
- ตัวแปร23 = ความสนุกสนาน ความกระตือรือร้นและพลังงาน
- ตัวแปร24 = การให้อภัยและความกรุณา
- ตัวแปร25 = ความพึงพอใจในชีวิต
- ตัวแปร26 = ความพึงพอใจในการทำงาน

จากตารางที่ 33 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะเด่นด้านต่างๆ กับความพึงพอใจในชีวิต พบว่า มีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทุกคู่ โดยค่าสัมประสิทธิ์ระหว่างความพึงพอใจในชีวิต กับคุณลักษณะเด่น ความกตัญญู มีความสัมพันธ์สูงสุด ($r = 0.473$, $p < 0.001$) รองมาคือ ความสนุกสนาน ความกระตือรือร้นและพลังงาน ($r = 0.434$, $p < 0.001$) ความอยากรู้อยากเห็นและความสนใจในโลก ($r = 0.423$, $p < 0.001$) ความหวัง การมองโลกในแง่ดี และการมองอนาคต ($r = 0.422$, $p < 0.001$) ความฉลาดในการมองโลก/ฉลาดลุ่มลึกในมุมมองต่าง ๆ ($r = 0.408$, $p < 0.001$) ความอดสาหัส ความขยันและความพากเพียร กับ ความสามารถในการรักและถูกรัก ($r = 0.372$, $p < 0.001$) ความฉลาดทางสังคม ($r = 0.369$, $p < 0.001$) การตัดสินใจที่ดี การคิดเชิงวิเคราะห์และการเปิดใจกว้าง ($r = 0.359$, $p < 0.001$) การควบคุมและการมีวินัยในตนเอง ($r = 0.356$, $p < 0.001$) ความเป็นผู้นำ ($r = 0.350$, $p < 0.001$) ความเป็นส่วนหนึ่ง ความเป็นทีม และความจงรักภักดี ($r = 0.342$, $p < 0.001$) ความซื่อสัตย์ ความตรงไปตรงมาและความจริงใจ ($r = 0.339$, $p < 0.001$) ความใจดีและความมีน้ำใจ ($r = 0.322$, $p < 0.001$) จิตวิญญาณ การมีจุดมุ่งหมายในชีวิต และความศรัทธา ($r = 0.321$, $p < 0.001$) ความระมัดระวัง ความสุขุมและวิจารณ์ญาณ ($r = 0.315$, $p < 0.001$) ความมองอาจและกล้าหาญ ($r = 0.314$, $p < 0.001$) ความคิดสร้างสรรค์ ความฉลาดและความริเริ่ม ($r = 0.314$, $p < 0.001$) ความรักในการเรียนรู้ ($r = 0.302$, $p < 0.001$) การให้อภัยและความกรุณา ($r = 0.294$, $p < 0.001$) การชื่นชมความงามและความเป็นเลิศ ($r = 0.286$, $p < 0.001$) อารมณ์ขันและความขี้เล่น ($r = 0.276$, $p < 0.001$) ความยุติธรรม ความเสมอภาคและความถูกต้อง ($r = 0.268$, $p < 0.001$) ความสุภาพอ่อนน้อมและความถ่อมตน ($r = 0.201$, $p < 0.001$) ตามลำดับ

สำหรับการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะเด่นด้านต่างๆ กับความพึงพอใจในการทำงาน พบว่า มีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทุกคู่ โดยค่าสัมประสิทธิ์ระหว่างความพึงพอใจในการทำงาน กับคุณลักษณะเด่น ความอดสาหัส ความขยันและความพากเพียร กับ ความเป็นส่วนหนึ่ง ความเป็นทีม และความจงรักภักดี ($r = 0.389$, $p < 0.001$) ความสนุกสนาน ความกระตือรือร้นและพลังงาน ($r = 0.384$, $p < 0.001$) ความหวัง การมองโลกในแง่ดี และการมองอนาคต ($r = 0.366$, $p < 0.001$) ความกตัญญู ($r = 0.359$, $p < 0.001$) ความอยากรู้อยากเห็นและความสนใจในโลก ($r = 0.357$, $p < 0.001$) ความเป็นผู้นำ ($r = 0.334$, $p < 0.001$) จิตวิญญาณ การมีจุดมุ่งหมายในชีวิต และความศรัทธา ($r = 0.322$, $p < 0.001$) ความใจดีและความมีน้ำใจ กับ การให้อภัยและความกรุณา ($r = 0.320$, $p < 0.001$) การควบคุมและการมีวินัยในตนเอง ($r = 0.312$, $p < 0.001$) การตัดสินใจที่ดี การคิดเชิงวิเคราะห์และการเปิดใจกว้าง กับ ความยุติธรรม ความเสมอภาคและความถูกต้อง ($r = 0.311$, $p < 0.001$) ความฉลาดทางสังคม ($r = 0.308$, $p < 0.001$)

ความสามารถในการรักและถูกรัก ($r = 0.303$, $p < 0.001$) ความระมัดระวัง ความสุขุมและ
 วิจารณ์ญาณ ($r = 0.302$, $p < 0.001$) ความฉลาดในการมองโลก/ฉลาดลุ่มลึกในมุมมองต่าง ๆ
 ($r = 0.291$, $p < 0.001$) ความซื่อสัตย์ ความตรงไปตรงมาและความจริงใจ ($r = 0.274$, $p < 0.001$)
 ความคิดสร้างสรรค์ ความฉลาดและความริเริ่ม ($r = 0.251$, $p < 0.001$) ความรักในการเรียนรู้
 ($r = 0.237$, $p < 0.001$) ความมองอาจและกล้าหาญ ($r = 0.236$, $p < 0.001$) การชื่นชมความงามและ
 ความเป็นเลิศ ($r = 0.230$, $p < 0.001$) ความสุภาพอ่อนน้อมและความถ่อมตน กับ อารมณ์ขันและ
 ความขี้เล่น ($r = 0.215$, $p < 0.001$) ตามลำดับ

ในการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) ควรจะมีการตรวจสอบ
 ปัญหาภาวะร่วมเส้นตรงพหุ (Multicollinearity) ระหว่างตัวแปร โดยมีเกณฑ์ในการพิจารณาดังนี้ ค่า
 ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้วยกันเองต้องมีค่าไม่เกิน .90 (Hair et al., 2006) โดยสามารถดูค่า
 ความสัมพันธ์ได้จากตารางที่ 33

ตอนที่ 5 วิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงการทำนาย โดยวิเคราะห์ ความถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)

ในส่วนนี้ เป็นการวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงทำนาย โดยวิเคราะห์คุณลักษณะเด่นที่มี
 อิทธิพลในการทำนายความสัมพันธ์ความพึงพอใจในชีวิตของวัยรุ่นตอนปลาย (17-20 ปี) และ
 วัยผู้ใหญ่ (21-60 ปี) เฉพาะคนทำงาน รวมถึงความพึงพอใจในการทำงานของวัยผู้ใหญ่ (21-60 ปี)
 เฉพาะคนทำงาน

สำหรับวัยผู้ใหญ่ (21-60 ปี) เพื่อให้ได้อัตราส่วนคนไทยที่สามารถนำมาใช้ในการวิเคราะห์
 ได้ทั้งความพึงพอใจในชีวิต และความพึงพอใจในการทำงาน ทางผู้วิจัยจึงได้เลือกเฉพาะกลุ่มวัย
 ผู้ใหญ่ (21-60 ปี) ที่มีงานทำในปัจจุบันเท่านั้น ($n=2,341$)

5.1 คุณลักษณะเด่นที่มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจในชีวิตของ วัยรุ่นตอนปลายและวัยผู้ใหญ่ เฉพาะคนทำงาน

เป็นการวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงการทำนาย ระหว่างคุณลักษณะเด่น กับความพึงพอใจ
 ในชีวิตของวัยรุ่นตอนปลาย (17-20 ปี) ดังแสดงในตารางที่ 34 และวัยผู้ใหญ่ (21-60 ปี) เฉพาะ
 คนทำงาน ดังแสดงในตารางที่ 35 โดยวิเคราะห์ความถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)
 ด้วยวิธีการคัดเลือกตัวแปรเข้าสู่สมการแบบเป็นขั้นตอน (Stepwise)

ตารางที่ 34 ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวทำนายในรูปคะแนนดิบ (*b*) มาตรฐาน (*Beta*) การทดสอบความมีนัยสำคัญทางสถิติของ *Beta* ที่ได้จากการคัดเลือกตัวแปร ด้วยวิธี *Stepwise* คุณลักษณะเด่นด้านต่างๆ กับความพึงพอใจในชีวิตของวัยรุ่นตอนปลาย (17-20 ปี) (*n*=776)

<i>VARIABLE</i>	<i>b</i>	<i>SE_b</i>	<i>Beta (β)</i>	<i>t</i>
(Constant)	-0.130	0.207	-	-0.627
ความกตัญญู	0.487	0.061	0.344	7.934 ***
ความสนุกสนาน ความกระตือรือร้นและพลังงาน	0.262	0.059	0.184	4.414 ***
การควบคุมและการมีวินัยในตนเอง	0.230	0.049	0.172	4.729 ***
ความอยากรู้อยากเห็นและความสนใจในโลก	0.211	0.066	0.151	3.212 **
ความฉลาดในการมองโลก/ฉลาดลุ่มลึกในมุมมองต่าง ๆ	0.186	0.063	0.134	2.939 **
การให้อภัยและความกรุณา	0.093	0.047	0.077	1.984 *
การชื่นชมความงามและความเป็นเลิศ	-0.178	0.049	-0.150	-3.648 ***
ความยุติธรรม ความเสมอภาคและความถูกต้อง	-0.191	0.064	-0.128	-2.984 **
ความฉลาดทางสังคม	-0.141	0.063	-0.098	-2.244 **
<i>Adjusted R Square(R²)</i>	<i>0.358</i>			
<i>Std. Error of the Estimate (SE)</i>	<i>0.573</i>			
<i>F</i>	<i>48.965 ***</i>			

หมายเหตุ * $p < 0.05$, ** $p < 0.01$, *** $p < 0.001$

จากตารางที่ 34 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) ด้วยวิธีการคัดเลือกตัวแปรเข้าสู่สมการแบบขั้นตอน (Stepwise) พบว่า ตัวแปรที่มีความสามารถในการทำนายความพึงพอใจในชีวิต ของวัยรุ่นตอนปลาย (17-20 ปี) 776 คน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ มีคุณลักษณะเด่น 9 ด้าน โดยเป็นคุณลักษณะเด่นที่มีอิทธิพลในทางบวก ทั้งหมด 6 ด้าน เรียงลำดับจากมากไปน้อย คือ 1) ความกตัญญู ($\beta = 0.344$) 2) ความสนุกสนาน ความกระตือรือร้นและพลังงาน ($\beta = 0.184$) 3) การควบคุมและการมีวินัยในตนเอง ($\beta = 0.172$) 4) ความอยากรู้อยากเห็นและความสนใจในโลก ($\beta = 0.151$) 5) ความฉลาดในการมองโลก/ฉลาดลุ่มลึกในมุมมองต่าง ๆ ($\beta = 0.134$) และ 6) การให้อภัยและความกรุณา ($\beta = 0.077$)

สำหรับคุณลักษณะเด่นที่มีอิทธิพลในทางลบ มีทั้งหมด 3 ด้าน เรียงลำดับจากมากไปน้อย คือ 1) การชื่นชมความงามและความเป็นเลิศ ($\beta = -0.150$) 2) ความยุติธรรม ความเสมอภาคและความถูกต้อง ($\beta = -0.128$) และ 3) ความฉลาดสังคม ($\beta = -0.098$) ตามลำดับ

จากค่า Adjusted R Square (R^2) แสดงว่า คุณลักษณะเด่นทั้ง 9 ด้าน สามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของความพึงพอใจในชีวิต ได้ร้อยละ 35.80 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001

นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย (b) สามารถเขียนสมการทำนาย ความพึงพอใจในชีวิตของวัยรุ่นตอนปลาย (17-20 ปี) 776 คน ได้ดังนี้

$$\begin{aligned} \text{ความพึงพอใจในชีวิต} = & -0.130 + 0.487 \text{ ความกตัญญู} *** + 0.262 \text{ ความสนุกสนาน} \\ & \text{ความกระตือรือร้น และพลังงาน} *** + 0.230 \text{ การควบคุมและ} \\ & \text{การมีวินัยในตนเอง} *** + 0.211 \text{ ความอยากรู้อยาก} \\ & \text{เห็นและความสนใจในโลก} ** + 0.186 \text{ ความฉลาดในการมอง} \\ & \text{โลก/ฉลาดลุ่มลึกในมุมมองต่าง ๆ} ** + 0.093 \text{ การให้อภัยและ} \\ & \text{ความกรุณา} * -0.178 \text{ การชื่นชมความงามและความเป็นเลิศ} *** \\ & -0.191 \text{ ความยุติธรรม ความเสมอภาคและความถูกต้อง} ** -0.141 \\ & \text{ความฉลาดทางสังคม} ** \end{aligned}$$

หมายเหตุ * $p < 0.05$, ** $p < 0.01$, *** $p < 0.001$

จากสมการทำนายสามารถแปลความหมายได้ดังนี้

1. ตัวแปรคุณลักษณะเด่น ด้านความกตัญญู

สามารถทำนายความพึงพอใจในชีวิตได้แตกต่างจากศูนย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย (b) เท่ากับ 0.487 นั่นหมายความว่า เมื่อกลุ่มตัวอย่างมีคะแนนคุณลักษณะเด่น ด้านความกตัญญู เพิ่มขึ้น 1 คะแนน จะทำให้ความพึงพอใจในชีวิตเพิ่มขึ้น 0.487 คะแนน เมื่อควบคุมคุณลักษณะเด่นในด้านอื่น ๆ ให้คงที่

2. ตัวแปรคุณลักษณะเด่น ด้านความสนุกสนาน ความกระตือรือร้น และพลังงาน

สามารถทำนายความพึงพอใจในชีวิตได้แตกต่างจากศูนย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย (b) เท่ากับ 0.262 นั่นหมายความว่า เมื่อกลุ่มตัวอย่างมีคะแนนคุณลักษณะเด่น ด้านความสนุกสนาน ความกระตือรือร้น และพลังงาน เพิ่มขึ้น 1 คะแนน จะทำให้ความพึงพอใจในชีวิตเพิ่มขึ้น 0.262 คะแนน เมื่อควบคุมคุณลักษณะเด่นในด้านอื่น ๆ ให้คงที่

3. ตัวแปรคุณลักษณะเด่น ด้านการควบคุมและการมีวินัยในตนเอง

สามารถทำนายความพึงพอใจในชีวิตได้แตกต่างจากศูนย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย (b) เท่ากับ 0.230 นั่นหมายความว่า เมื่อกลุ่มตัวอย่างมีคะแนนคุณลักษณะเด่น ด้านการควบคุมและการมีวินัยในตนเอง เพิ่มขึ้น 1 คะแนน จะทำให้ความพึงพอใจในชีวิตเพิ่มขึ้น 0.230 คะแนน เมื่อควบคุมคุณลักษณะเด่นในด้านอื่น ๆ ให้คงที่

4. ตัวแปรคุณลักษณะเด่น ด้านความอยากรู้อยากเห็น และความสนใจในโลก

สามารถทำนายความพึงพอใจในชีวิตได้แตกต่างจากศูนย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย (b) เท่ากับ 0.211 นั่นหมายความว่า เมื่อกลุ่มตัวอย่างมีคะแนนคุณลักษณะเด่น ด้านการอยากรู้อยากเห็น และความสนใจในโลก เพิ่มขึ้น 1 คะแนน จะทำให้ความพึงพอใจในชีวิตเพิ่มขึ้น 0.211 คะแนน เมื่อควบคุมคุณลักษณะเด่นในด้านอื่น ๆ ให้คงที่

5. ตัวแปรคุณลักษณะเด่น ด้านความฉลาดในการมองโลก/ฉลาดลุ่มลึกในมุมมองต่าง ๆ

สามารถทำนายความพึงพอใจในชีวิตได้แตกต่างจากศูนย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย (b) เท่ากับ 0.186 นั่นหมายความว่า เมื่อกลุ่มตัวอย่างมีคะแนนคุณลักษณะเด่น ด้านความฉลาดในการมองโลก/ฉลาดลุ่มลึกในมุมมองต่าง ๆ เพิ่มขึ้น 1 คะแนน จะทำให้ความพึงพอใจในชีวิตเพิ่มขึ้น 0.186 คะแนน เมื่อควบคุมคุณลักษณะเด่นในด้านอื่น ๆ ให้คงที่

6. ตัวแปรคุณลักษณะเด่น ด้านการให้อภัยและความกรุณา

สามารถทำนายความพึงพอใจในชีวิตได้แตกต่างจากศูนย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย (b) เท่ากับ 0.093 นั่นหมายความว่า เมื่อกลุ่มตัวอย่างมีคะแนนคุณลักษณะเด่น ด้านการให้อภัยและความกรุณา เพิ่มขึ้น 1 คะแนน จะทำให้ความพึงพอใจในชีวิตเพิ่มขึ้น 0.093 คะแนน เมื่อควบคุมคุณลักษณะเด่นในด้านอื่น ๆ ให้คงที่

7. ตัวแปรคุณลักษณะเด่น ด้านการชื่นชมความงามและความเป็นเลิศ

สามารถทำนายความพึงพอใจในชีวิตได้แตกต่างจากศูนย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย (b) เท่ากับ -0.178 นั่นหมายความว่า เมื่อกลุ่มตัวอย่างมีคะแนนคุณลักษณะเด่น ด้านการชื่นชมความงามและความเป็นเลิศ ลดลง 1 คะแนน จะทำให้ความพึงพอใจในชีวิตเพิ่มขึ้น 0.178 คะแนน เมื่อควบคุมคุณลักษณะเด่นในด้านอื่น ๆ ให้คงที่

8. ตัวแปรคุณลักษณะเด่น ด้านความยุติธรรม ความเสมอภาคและความถูกต้อง

สามารถทำนายความพึงพอใจในชีวิตได้แตกต่างจากศูนย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย (b) เท่ากับ -0.191 นั่นหมายความว่า เมื่อกลุ่มตัวอย่างมีคะแนนคุณลักษณะเด่น ด้านความยุติธรรม ความเสมอภาคและความถูกต้อง ลดลง 1 คะแนน จะทำให้ความพึงพอใจในชีวิตเพิ่มขึ้น 0.191 คะแนน เมื่อควบคุมคุณลักษณะเด่นในด้านอื่น ๆ ให้คงที่

9. ตัวแปรคุณลักษณะเด่น ด้านความฉลาดทางสังคม

สามารถทำนายความพึงพอใจในชีวิตได้แตกต่างจากศูนย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย (b) เท่ากับ -0.141 นั่นหมายความว่า เมื่อกลุ่มตัวอย่างมีคะแนนคุณลักษณะเด่น ด้านความฉลาดทางสังคม ลดลง 1 คะแนน จะทำให้ความพึงพอใจในชีวิตเพิ่มขึ้น 0.141 คะแนน เมื่อควบคุมคุณลักษณะเด่นในด้านอื่น ๆ ให้คงที่

จากสมการทำนายข้างต้นเราสามารถอธิบายได้อย่างง่ายต่อการทำความเข้าใจดังนี้ หากเราพิจารณาเฉพาะคุณลักษณะเด่นว่ากลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจในชีวิตเพิ่มขึ้น เมื่อมีคุณลักษณะเด่นด้าน “ความกตัญญู” “ความสนุกสนาน ความกระตือรือร้นและพลังงาน” “การควบคุมและการมีวินัยในตนเอง” “ความอยากรู้อยากเห็นและความสนใจในโลก” “ความฉลาดในการมองโลก/ฉลาดลุ่มลึกในมุมมองต่าง ๆ” และ “การให้อภัยและความกรุณา”

หากเราพิจารณาเฉพาะคุณลักษณะเด่นว่ากลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจในชีวิตลดลง เมื่อมีคุณลักษณะเด่นด้าน “การชื่นชมความงามและความเป็นเลิศ” “ความยุติธรรม ความเสมอภาคและความถูกต้อง” และ “ความฉลาดทางสังคม”

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 35 ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวทำนายในรูปคะแนนดิบ (*b*) มาตรฐาน (*Beta*) การทดสอบความมีนัยสำคัญทางสถิติของ *Beta* ที่ได้จากการคัดเลือกตัวแปรด้วยวิธี *Stepwise* คุณลักษณะเด่นด้านต่างๆ กับความพึงพอใจในชีวิตของวัยผู้ใหญ่ (21-60 ปี) ($n=2,341$ เฉพาะคนทำงาน)

<i>VARIABLE</i>	<i>b</i>	<i>SE_b</i>	<i>Beta (β)</i>	<i>t</i>
(Constant)	0.007	0.139	-	0.053
ความกตัญญู	0.540	0.046	0.349	11.816 ***
ความอยากรู้อยากเห็นและความสนใจในโลก	0.221	0.047	0.151	4.705 ***
ความฉลาดในการมองโลก/ฉลาดกลุ่มเล็กในมุมมองต่าง ๆ	0.202	0.043	0.133	4.734 ***
การควบคุมและการมีวินัยในตนเอง	0.164	0.034	0.114	4.825 ***
ความสนุกสนาน ความกระตือรือร้นและพลังงาน	0.159	0.038	0.112	4.129 ***
การให้อภัยและความกรุณา	0.138	0.031	0.106	4.392 ***
ความซื่อสัตย์ ความตรงไปตรงมาและความจริงใจ	0.137	0.043	0.083	3.179 **
ความสามารถในการรักและถูกรัก	0.087	0.042	0.057	2.066 *
การชื่นชมความงามและความเป็นเลิศ	-0.200	0.035	-0.150	-5.750 ***
ความยุติธรรม ความเสมอภาคและความถูกต้อง	-0.201	0.046	-0.121	-4.334 ***
ความใจดีและความมีน้ำใจ	-0.163	0.045	-0.106	-3.599 ***
ความคิดสร้างสรรค์ ความฉลาดและความริเริ่ม	-0.104	0.035	-0.086	-2.996 **
ความสุขอ่อนน้อมและความถ่อมตน	-0.095	0.034	-0.066	-2.794 **
<i>Adjusted R Square (R²)</i>	<i>0.300</i>			
<i>Std. Error of the Estimate (SE)</i>	<i>0.628</i>			
<i>F</i>	<i>78.070 ***</i>			

หมายเหตุ * $p < 0.05$, ** $p < 0.01$, *** $p < 0.001$

จากตารางที่ 35 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) ด้วยวิธีการคัดเลือกตัวแปรเข้าสู่สมการแบบขั้นตอน (Stepwise) พบว่า ตัวแปรที่มีความสามารถในการทำนายความพึงพอใจในชีวิต ของกลุ่มตัวอย่าง วัยผู้ใหญ่ 21-60 ปี 2,341 คน เฉพาะคนทำงาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ มีคุณลักษณะเด่น 13 ด้าน โดยเป็นคุณลักษณะเด่นที่มีอิทธิพลในทางบวก ทั้งหมด 8 ด้าน เรียงลำดับจากมากไปน้อย คือ 1) ความกตัญญู ($\beta = 0.349$) 2) ความอยากรู้อยากเห็น และความสนใจในโลก ($\beta = 0.151$) 3) ความฉลาดในการมองโลก/ฉลาดลุ่มลึกในมุมมองต่าง ๆ ($\beta = 0.133$) 4) การควบคุมและการมีวินัยในตนเอง ($\beta = 0.114$) 5) ความสนุกสนาน ความกระตือรือร้นและพลังงาน ($\beta = 0.112$) 6) การให้อภัยและความกรุณา ($\beta = 0.106$) 7) ความซื่อสัตย์ ความตรงไปตรงมาและความจริงใจ ($\beta = 0.083$) และ 8) ความสามารถในการรักและถูกรัก ($\beta = 0.057$) ตามลำดับ

สำหรับคุณลักษณะเด่นที่มีอิทธิพลในทางลบ มีทั้งหมด 5 ด้าน เรียงลำดับจากมากไปน้อย คือ 1) การชื่นชมความงามและความเป็นเลิศ ($\beta = -0.150$) 2) ความยุติธรรม ความเสมอภาคและความถูกต้อง ($\beta = -0.121$) 3) ความใจดีและความมีน้ำใจ ($\beta = -0.106$) 4) ความคิดสร้างสรรค์ ความฉลาดและความริเริ่ม ($\beta = -0.086$) และ 5) ความสุภาพอ่อนน้อมและความถ่อมตน ($\beta = -0.066$) ตามลำดับ

จากค่า *Adjusted R Square* (R^2) แสดงว่า คุณลักษณะเด่นทั้ง 13 ด้าน สามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของความพึงพอใจในชีวิต ได้ร้อยละ 30.00 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001

นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย (*b*) สามารถเขียนสมการทำนาย ความพึงพอใจในชีวิตของวัยผู้ใหญ่ (21-60 ปี) 2,341 คน (เฉพาะคนทำงาน) ได้ดังนี้

$$\begin{aligned} \text{ความพึงพอใจในชีวิต} = & 0.007 + 0.540 \text{ ความกตัญญู} *** + 0.221 \text{ ความอยากรู้อยากเห็น} \\ & \text{และความสนใจในโลก} *** + 0.202 \text{ ความฉลาดในการมองโลก/} \\ & \text{ฉลาดลุ่มลึกในมุมมองต่าง ๆ} *** + 0.164 \text{ การควบคุมและการมี} \\ & \text{วินัยในตนเอง} *** + 0.159 \text{ ความสนุกสนาน ความกระตือรือร้น} \\ & \text{และพลังงาน} *** + 0.138 \text{ การให้อภัยและความกรุณา} *** + 0.137 \\ & \text{ความซื่อสัตย์ ความตรงไปตรงมาและความจริงใจ} ** + 0.087 \\ & \text{ความสามารถในการรักและถูกรัก} * - 0.200 \text{ การชื่นชมความงามและ} \\ & \text{ความเป็นเลิศ} *** - 0.201 \text{ ความยุติธรรม ความเสมอภาคและความ} \\ & \text{ถูกต้อง} *** - 0.163 \text{ ความใจดี และความมีน้ำใจ} *** - 0.104 \text{ ความคิด} \\ & \text{สร้างสรรค์ ความฉลาดและความริเริ่ม} ** - 0.095 \text{ ความสุภาพ} \\ & \text{อ่อนน้อมและความถ่อมตน} ** \end{aligned}$$

หมายเหตุ * $p < 0.05$, ** $p < 0.01$, *** $p < 0.001$

จากสมการทำนายสามารถแปลความหมายได้ดังนี้

1. ตัวแปรคุณลักษณะเด่น ด้านความกตัญญู

สามารถทำนายความพึงพอใจในชีวิตได้แตกต่างจากศูนย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย (b) เท่ากับ 0.540 นั้นหมายความว่า เมื่อกลุ่มตัวอย่างมีคะแนนคุณลักษณะเด่น ด้านความกตัญญู เพิ่มขึ้น 1 คะแนน จะทำให้ความพึงพอใจในชีวิตเพิ่มขึ้น 0.540 คะแนน เมื่อควบคุมคุณลักษณะเด่นในด้านอื่น ๆ ให้คงที่

2. ตัวแปรคุณลักษณะเด่น ด้านความอยากรู้อยากเห็นและความสนใจในโลก

สามารถทำนายความพึงพอใจในชีวิตได้แตกต่างจากศูนย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย (b) เท่ากับ 0.221 นั้นหมายความว่า เมื่อกลุ่มตัวอย่างมีคะแนนคุณลักษณะเด่น ด้านความอยากรู้อยากเห็นและความสนใจในโลก เพิ่มขึ้น 1 คะแนน จะทำให้ความพึงพอใจในชีวิตเพิ่มขึ้น 0.221 คะแนน เมื่อควบคุมคุณลักษณะเด่นในด้านอื่น ๆ ให้คงที่

3. ตัวแปรคุณลักษณะเด่น ด้านความฉลาดในการมองโลก/ ฉลาดลุ่มลึกในมุมมองต่าง ๆ

สามารถทำนายความพึงพอใจในชีวิตได้แตกต่างจากศูนย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย (b) เท่ากับ 0.202 นั้นหมายความว่า เมื่อกลุ่มตัวอย่างมีคะแนนคุณลักษณะเด่น ด้านความฉลาดในการมองโลก/ ฉลาดลุ่มลึกในมุมมองต่าง ๆ เพิ่มขึ้น 1 คะแนน จะทำให้ความพึงพอใจในชีวิตเพิ่มขึ้น 0.202 คะแนน เมื่อควบคุมคุณลักษณะเด่นในด้านอื่น ๆ ให้คงที่

4. ตัวแปรคุณลักษณะเด่น ด้านการควบคุมและการมีวินัยในตนเอง

สามารถทำนายความพึงพอใจในชีวิตได้แตกต่างจากศูนย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย (b) เท่ากับ 0.164 นั้นหมายความว่า เมื่อกลุ่มตัวอย่างมีคะแนนคุณลักษณะเด่น ด้านการควบคุมและการมีวินัยในตนเอง เพิ่มขึ้น 1 คะแนน จะทำให้ความพึงพอใจในชีวิตเพิ่มขึ้น 0.164 คะแนน เมื่อควบคุมคุณลักษณะเด่นในด้านอื่น ๆ ให้คงที่

5. ตัวแปรคุณลักษณะเด่น ด้านความสนุกสนาน ความกระตือรือร้นและพลังงาน

สามารถทำนายความพึงพอใจในชีวิตได้แตกต่างจากศูนย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย (b) เท่ากับ 0.159 นั้นหมายความว่า เมื่อกลุ่มตัวอย่างมีคะแนนคุณลักษณะเด่น ด้านความสนุกสนาน ความกระตือรือร้นและพลังงาน เพิ่มขึ้น 1 คะแนน จะทำให้ความพึงพอใจในชีวิตเพิ่มขึ้น 0.159 คะแนน เมื่อควบคุมคุณลักษณะเด่นในด้านอื่น ๆ ให้คงที่

12. ตัวแปรคุณลักษณะเด่น ด้านความคิดสร้างสรรค์ ความฉลาดและความริเริ่ม

สามารถทำนายความพึงพอใจในชีวิตได้แตกต่างจากศูนย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย (b) เท่ากับ -0.104 นั่นหมายความว่า เมื่อกลุ่มตัวอย่างมีคะแนนคุณลักษณะเด่น ด้านความคิดสร้างสรรค์ ความฉลาดและความริเริ่ม ลดลง 1 คะแนน จะทำให้ความพึงพอใจในชีวิตเพิ่มขึ้น 0.104 คะแนน เมื่อควบคุมคุณลักษณะเด่นในด้านอื่น ๆ ใ้คงที่

13. ตัวแปรคุณลักษณะเด่น ด้านความสุภาพอ่อนน้อม และถ่อมตน

สามารถทำนายความพึงพอใจในชีวิตได้แตกต่างจากศูนย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย (b) เท่ากับ -0.095 นั่นหมายความว่า เมื่อกลุ่มตัวอย่างมีคะแนนคุณลักษณะเด่น ด้านความสุภาพอ่อนน้อม และถ่อมตน ลดลง 1 คะแนน จะทำให้ความพึงพอใจในชีวิตเพิ่มขึ้น 0.095 คะแนน เมื่อควบคุมคุณลักษณะเด่นในด้านอื่น ๆ ใ้คงที่

จากสมการทำนายข้างต้นเราสามารถอธิบายได้อย่างง่ายต่อการทำความเข้าใจ ดังนี้ หากเราพิจารณาเฉพาะคุณลักษณะเด่นว่ากลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจในชีวิตเพิ่มขึ้น เมื่อมีคุณลักษณะเด่นด้าน “ความกตัญญู” “ความอยากรู้อยากเห็น และความสนใจในโลก” “ความฉลาดในการมองโลก/ฉลาดกลุ่มเล็กในมุมมองต่าง ๆ” “การควบคุมและการมีวินัยในตนเอง” “ความสนุกสนานความกระตือรือร้น และพลังงาน” “การให้อภัยและความกรุณา” “ความซื่อสัตย์ ความตรงไปตรงมาและความจริงใจ” และ “ความสามารถในการรักและถูกรัก”

หากเราพิจารณาเฉพาะคุณลักษณะเด่นว่ากลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจในชีวิตลดลง เมื่อมีคุณลักษณะเด่นด้าน “การชื่นชมความงามและความเป็นเลิศ” “ความยุติธรรม ความเสมอภาคและความถูกต้อง” “ความใจดี และความมีน้ำใจ” “ความคิดสร้างสรรค์ ความฉลาดและความริเริ่ม” และ “ความสุภาพอ่อนน้อมและความถ่อมตน”

ศูนย์วิทยทรัพยากร

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

5.2 คุณลักษณะเด่นที่มีอิทธิพลต่อ ความพึงพอใจในการทำงานของวัยผู้ใหญ่เฉพาะ

คนทำงาน

เป็นการวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงการทำนาย ระหว่างคุณลักษณะเด่น กับความพึงพอใจในการทำงานของวัยผู้ใหญ่ (21-60 ปี) เฉพาะคนทำงาน ซึ่งทางผู้วิจัยได้เลือกวิเคราะห์เฉพาะกลุ่มตัวอย่างวัยผู้ใหญ่ที่มีงานทำ ซึ่งมีทั้งหมด 2,341 คน ดังแสดงในตารางที่ 36 โดยวิเคราะห์ความถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) ด้วยวิธีการคัดเลือกตัวแปรเข้าสู่สมการแบบเป็นขั้นตอน (Stepwise)

ตารางที่ 36 ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวทำนายในรูปคะแนนดิบ (*b*) มาตรฐาน (*Beta*) การทดสอบความมีนัยสำคัญทางสถิติของ *Beta* ที่ได้จากการคัดเลือกตัวแปร ด้วยวิธี *Stepwise* คุณลักษณะเด่นด้านต่างๆ กับความพึงพอใจในการทำงานของวัยผู้ใหญ่ (21-60 ปี) (*n*=2,341 เฉพาะคนทำงาน)

<i>VARIABLE</i>	<i>b</i>	<i>SE_b</i>	<i>Beta (β)</i>	<i>t</i>
(Constant)	0.706	0.145	-	4.877 ***
ความอดุสาหะ ความขยันและความพากเพียร	0.254	0.044	0.172	5.711 ***
ความอยากรู้อยากเห็นและความสนใจในโลก	0.233	0.052	0.157	4.474 ***
ความสนุกสนาน ความกระตือรือร้นและพลังงาน	0.221	0.047	0.154	4.726 ***
ความเป็นส่วนหนึ่ง ความเป็นทีมและความจงรักภักดี	0.243	0.047	0.147	5.130 ***
ความกตัญญู	0.168	0.047	0.107	3.539 ***
การให้อภัยและความกรุณา	0.117	0.030	0.089	3.893 ***
จิตวิญญาณ การมีจุดมุ่งหมายในชีวิตและความศรัทธา	0.073	0.038	0.051	1.934 *
การชื่นชมความงามและความเป็นเลิศ	-0.152	0.037	-0.112	-4.087 ***
ความซื่อสัตย์ ความตรงไปตรงมาและความจริงใจ	-0.127	0.045	-0.076	-2.812 **
ความองอาจและกล้าหาญ	-0.113	0.042	-0.070	-2.710 **
ความรักในการเรียนรู้	-0.077	0.034	-0.062	-2.261 *
อารมณ์ขันและความขี้เล่น	-0.059	0.030	-0.050	-1.979 *
<i>Adjusted R Square (R²)</i>	<i>0.230</i>			
<i>Std. Error of the Estimate (SE)</i>	<i>0.669</i>			
<i>F</i>	<i>59.279 ***</i>			

หมายเหตุ * $p < 0.05$, ** $p < 0.01$, *** $p < 0.001$

จากตารางที่ 36 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) ด้วยวิธีการคัดเลือกตัวแปรเข้าสู่สมการแบบขั้นตอน (Stepwise) พบว่า ตัวแปรที่มีความสามารถในการทำนายความพึงพอใจในการทำงาน ของกลุ่มตัวอย่าง วัยผู้ใหญ่ (21-60 ปี) 2,341 คน (เฉพาะคนทำงาน) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ มีคุณลักษณะเด่น 12 ด้าน โดยเป็นคุณลักษณะเด่นที่มีอิทธิพลในทางบวก ทั้งหมด 7 ด้าน เรียงลำดับจากมากไปน้อย คือ 1) ความอดุสาหะ ความขยันและความพากเพียร ($\beta = 0.172$) 2) ความอยากรู้อยากเห็นและความสนใจในโลก ($\beta = 0.157$) 3) ความสนุกสนาน ความกระตือรือร้นและพลังงาน ($\beta = 0.154$) 4) ความเป็นส่วนหนึ่ง ความเป็นทีม และความจงรักภักดี ($\beta = 0.147$) 5) ความกตัญญู ($\beta = 0.107$) 6) การให้อภัยและความกรุณา ($\beta = 0.089$) และ 7) จิตวิญญาณ การมีจุดมุ่งหมายในชีวิตและความศรัทธา ($\beta = 0.051$) ตามลำดับ

สำหรับคุณลักษณะเด่นที่มีอิทธิพลในทางลบ มีทั้งหมด 5 ด้าน เรียงลำดับจากมากไปน้อย คือ 1) การชื่นชมความงามและความเป็นเลิศ ($\beta = -0.112$) 2) ความซื่อสัตย์ ความตรงไปตรงมาและความจริงใจ ($\beta = -0.076$) 3) ความมองอาจและกล้าหาญ ($\beta = -0.070$) 4) ความรักในการเรียนรู้ ($\beta = -0.062$) และ 5) อารมณ์ขันและความขี้เล่น ($\beta = -0.050$) ตามลำดับ

จากค่า Adjusted R Square (R^2) แสดงว่า คุณลักษณะเด่นทั้ง 12 ด้าน สามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของความพึงพอใจในการทำงาน ได้ร้อยละ 23.00 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001

นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย (b) สามารถเขียนสมการทำนาย ความพึงพอใจในการทำงานของวัยผู้ใหญ่ (21-60 ปี) 2,341 คน (เฉพาะคนทำงาน) ได้ดังนี้

$$\begin{aligned} \text{ความพึงพอใจในการทำงาน} = & 0.706 + 0.254 \text{ ความอดุสาหะ ความขยันและความพากเพียร} \\ & *** + 0.233 \text{ ความอยากรู้อยากเห็นและความ} \\ & \text{สนใจในโลก***} + 0.221 \text{ ความสนุกสนาน ความ} \\ & \text{กระตือรือร้น และพลังงาน ***} + 0.243 \text{ ความเป็นส่วนหนึ่ง} \\ & \text{ความเป็นทีมและความจงรักภักดี ***} + 0.168 \text{ ความกตัญญู} \\ & *** + 0.117 \text{ การให้อภัยและความกรุณา***} \\ & + 0.073 \text{ จิตวิญญาณ การมีจุดมุ่งหมายในชีวิต และความ} \\ & \text{ศรัทธา *} - 0.152 \text{ การชื่นชมความงามและความเป็นเลิศ} \\ & *** - 0.127 \text{ ความซื่อสัตย์ ความตรงไปตรงมาและ ความ} \\ & \text{จริงใจความ**} - 0.113 \text{ ความมองอาจและกล้าหาญ **} - 0.077 \\ & \text{ความรักในการเรียนรู้ *} - 0.059 \text{ อารมณ์ขันและความขี้เล่น*} \end{aligned}$$

หมายเหตุ * $p < 0.05$, ** $p < 0.01$, *** $p < 0.001$

จากสมการทำนายสามารถแปลความหมายได้ดังนี้

1. ตัวแปรคุณลักษณะเด่น ด้านความอดสาหัส ความขยันและความพากเพียร

สามารถทำนายความพึงพอใจในการทำงานได้แตกต่างจากศูนย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย (b) เท่ากับ 0.254 นั่นหมายความว่า เมื่อกลุ่มตัวอย่างมีคะแนนคุณลักษณะเด่น ด้านความอดสาหัส ความขยันและความพากเพียร เพิ่มขึ้น 1 คะแนน จะทำให้ความพึงพอใจในการทำงานเพิ่มขึ้น 0.254 คะแนน เมื่อควบคุมคุณลักษณะเด่นในด้านอื่น ๆ ให้อยู่คงที่

2. ตัวแปรคุณลักษณะเด่น ด้านความอยากรู้อยากเห็นและความสนใจในโลก

สามารถทำนายความพึงพอใจในการทำงานได้แตกต่างจากศูนย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย (b) เท่ากับ 0.233 นั่นหมายความว่า เมื่อกลุ่มตัวอย่างมีคะแนนคุณลักษณะเด่น ด้านความอยากรู้อยากเห็นและความสนใจในโลก เพิ่มขึ้น 1 คะแนน จะทำให้ความพึงพอใจในการทำงานเพิ่มขึ้น 0.233 คะแนน เมื่อควบคุมคุณลักษณะเด่นในด้านอื่น ๆ ให้อยู่คงที่

3. ตัวแปรคุณลักษณะเด่น ด้านความสนุกสนาน ความกระตือรือร้นและพลังงาน

สามารถทำนายความพึงพอใจในการทำงานได้แตกต่างจากศูนย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย (b) เท่ากับ 0.221 นั่นหมายความว่า เมื่อกลุ่มตัวอย่างมีคะแนนคุณลักษณะเด่น ด้านความสนุกสนาน ความกระตือรือร้นและพลังงาน เพิ่มขึ้น 1 คะแนน จะทำให้ความพึงพอใจในการทำงานเพิ่มขึ้น 0.221 คะแนน เมื่อควบคุมคุณลักษณะเด่นในด้านอื่น ๆ ให้อยู่คงที่

4. ตัวแปรคุณลักษณะเด่น ด้านความเป็นส่วนหนึ่ง ความเป็นทีม และความจงรักภักดี

สามารถทำนายความพึงพอใจในการทำงานได้แตกต่างจากศูนย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย (b) เท่ากับ 0.243 นั่นหมายความว่า เมื่อกลุ่มตัวอย่างมีคะแนนคุณลักษณะเด่น ด้านความเป็นส่วนหนึ่ง ความเป็นทีม และความจงรักภักดี เพิ่มขึ้น 1 คะแนน จะทำให้ความพึงพอใจในการทำงานเพิ่มขึ้น 0.243 คะแนน เมื่อควบคุมคุณลักษณะเด่นในด้านอื่น ๆ ให้อยู่คงที่

5. ตัวแปรคุณลักษณะเด่น ด้านความกตัญญู

สามารถทำนายความพึงพอใจในการทำงานได้แตกต่างจากศูนย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย (b) เท่ากับ 0.168 นั่นหมายความว่า เมื่อกลุ่มตัวอย่างมีคะแนนคุณลักษณะเด่น ด้านความกตัญญู เพิ่มขึ้น 1 คะแนน จะทำให้ความพึงพอใจในการทำงานเพิ่มขึ้น 0.168 คะแนน เมื่อควบคุมคุณลักษณะเด่นในด้านอื่น ๆ ให้อยู่คงที่

6. ตัวแปรคุณลักษณะเด่น ด้านการให้อภัยและความกรุณา

สามารถทำนายความพึงพอใจในการทำงานได้แตกต่างจากศูนย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย (b) เท่ากับ 0.117 นั่นหมายความว่า เมื่อกลุ่มตัวอย่างมีคะแนนคุณลักษณะเด่น ด้านการให้อภัยและความกรุณา เพิ่มขึ้น 1 คะแนน จะทำให้ความพึงพอใจในการทำงานเพิ่มขึ้น 0.117 คะแนน เมื่อควบคุมคุณลักษณะเด่นในด้านอื่น ๆ ให้คงที่

7. ตัวแปรคุณลักษณะเด่น ด้านจิตวิญญาณ การมีจุดมุ่งหมายในชีวิต และความศรัทธา

สามารถทำนายความพึงพอใจในการทำงานได้แตกต่างจากศูนย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย (b) เท่ากับ 0.073 นั่นหมายความว่า เมื่อกลุ่มตัวอย่างมีคะแนนคุณลักษณะเด่น ด้านจิตวิญญาณ การมีจุดมุ่งหมายในชีวิต และความศรัทธา เพิ่มขึ้น 1 คะแนน จะทำให้ความพึงพอใจในการทำงานเพิ่มขึ้น 0.073 คะแนน เมื่อควบคุมคุณลักษณะเด่นในด้านอื่น ๆ ให้คงที่

8. ตัวแปรคุณลักษณะเด่น ด้านการชื่นชมความงามและความเป็นเลิศ

สามารถทำนายความพึงพอใจในการทำงานได้แตกต่างจากศูนย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย (b) เท่ากับ -0.152 นั่นหมายความว่า เมื่อกลุ่มตัวอย่างมีคะแนนคุณลักษณะเด่น ด้านการชื่นชมความงามและความเป็นเลิศ ลดลง 1 คะแนน จะทำให้ความพึงพอใจในการทำงานเพิ่มขึ้น 0.152 คะแนน เมื่อควบคุมคุณลักษณะเด่นในด้านอื่น ๆ ให้คงที่

9. ตัวแปรคุณลักษณะเด่น ด้านความซื่อสัตย์ ความตรงไปตรงมาและความจริงใจ

สามารถทำนายความพึงพอใจในการทำงานได้แตกต่างจากศูนย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย (b) เท่ากับ -0.127 นั่นหมายความว่า เมื่อกลุ่มตัวอย่างมีคะแนนคุณลักษณะเด่น ด้านความซื่อสัตย์ ความตรงไปตรงมาและความจริงใจ ลดลง 1 คะแนน จะทำให้ความพึงพอใจในการทำงานเพิ่มขึ้น 0.127 คะแนน เมื่อควบคุมคุณลักษณะเด่นในด้านอื่น ๆ ให้คงที่

10. ตัวแปรคุณลักษณะเด่น ด้านความองอาจและกล้าหาญ

สามารถทำนายความพึงพอใจในการทำงานได้แตกต่างจากศูนย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย (b) เท่ากับ -0.113 นั่นหมายความว่า เมื่อกลุ่มตัวอย่างมีคะแนนคุณลักษณะเด่น ด้านความองอาจและกล้าหาญ ลดลง 1 คะแนน จะทำให้ความพึงพอใจในการทำงานเพิ่มขึ้น 0.113 คะแนน เมื่อควบคุมคุณลักษณะเด่นในด้านอื่น ๆ ให้คงที่

11. ตัวแปรคุณลักษณะเด่น ด้านความรักในการเรียนรู้

สามารถทำนายความพึงพอใจในการทำงานได้แตกต่างจากศูนย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย (b) เท่ากับ -0.077 นั่นหมายความว่า เมื่อกลุ่มตัวอย่างมีคะแนนคุณลักษณะเด่น ด้านความรักในการเรียนรู้ ลดลง 1 คะแนน จะทำให้ความพึงพอใจในการทำงานเพิ่มขึ้น 0.077 คะแนน เมื่อควบคุมคุณลักษณะเด่นในด้านอื่น ๆ ให้คงที่

12. ตัวแปรคุณลักษณะเด่น ด้านอารมณ์ขันและความขี้เล่น

สามารถทำนายความพึงพอใจในการทำงานได้แตกต่างจากศูนย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย (b) เท่ากับ -0.059 นั่นหมายความว่า เมื่อกลุ่มตัวอย่างมีคะแนนคุณลักษณะเด่น ด้านอารมณ์ขันและความขี้เล่นลดลง 1 คะแนน จะทำให้ความพึงพอใจในการทำงานเพิ่มขึ้น 0.059 คะแนน เมื่อควบคุมคุณลักษณะเด่นในด้านอื่น ๆ ให้คงที่

จากสมการทำนายข้างต้นเราสามารถอธิบายได้อย่างง่ายต่อการทำความเข้าใจดังนี้ หากเราพิจารณาเฉพาะคุณลักษณะเด่นว่ากลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจในการทำงานเพิ่มขึ้น เมื่อมีคุณลักษณะเด่นด้าน “ความอดสาหัส ความขยันและความพากเพียร” “ความอยากรู้อยากเห็นและความสนใจในโลก” “ความสนุกสนาน ความกระตือรือร้นและพลังงาน” “ความเป็นส่วนหนึ่ง ความเป็นทีมและความจงรักภักดี” “ความกตัญญู” “การให้อภัยและความกรุณา” และ “จิตวิญญาณการมีจุดมุ่งหมายในชีวิตและความศรัทธา”

หากเราพิจารณาเฉพาะคุณลักษณะเด่นว่ากลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจในการทำงานลดลง เมื่อมีคุณลักษณะเด่นด้าน “การชื่นชมความงามและความเป็นเลิศ” “ความซื่อสัตย์ ความตรงไปตรงมาและความจริงใจ” “ความมองอาจและกล้าหาญ ความรักในการเรียนรู้” และ “อารมณ์ขันและความขี้เล่น”

ศูนย์วิทยทรัพยากร

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

5.3 คุณลักษณะเด่นที่มีอิทธิพล ต่อความพึงพอใจในชีวิตและความพึงพอใจในการทำงานของคนไทย

เป็นการวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงการทำนาย ระหว่างคุณลักษณะเด่น กับความพึงพอใจในชีวิต ของวัยรุ่นตอนปลาย (17-20 ปี) และ วัยผู้ใหญ่ (21-60 ปี) เฉพาะคนทำงาน รวมถึงความพึงพอใจในการทำงานของวัยผู้ใหญ่ (21-60 ปี) เฉพาะคนทำงานเช่นกัน ซึ่งทางผู้วิจัยได้นำคุณลักษณะเด่น 4 ด้าน คือ “ความอยากรู้อยากเห็นและความสนใจในโลก” “ความกตัญญู” “ความสนุกสนาน ความกระตือรือร้นและพลังงาน” และ “การให้อภัยและความกรุณา” ที่สามารถทำนายระดับความพึงพอใจในชีวิต และความพึงพอใจในการทำงานที่เพิ่มขึ้นของทั้ง 3 กลุ่มข้างต้น มาทำการวิเคราะห์ความถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) ด้วยวิธีการคัดเลือกตัวแปรเข้าสู่สมการแบบเป็นขั้นตอน (Enter) เพื่อให้ทราบถึงความสามารถในการร่วมกันอธิบายความแปรปรวนในแต่ละกลุ่ม โดยนำเสนอการวิเคราะห์ข้อมูลดังแสดงในตารางที่ 37 - ตารางที่ 39

ตารางที่ 37 ผลการวิเคราะห์ การทดสอบความมีนัยสำคัญทางสถิติของ $Beta$ ที่ได้จากการคัดเลือกตัวแปร ด้วยวิธี Enter ของ คุณลักษณะเด่น กับความพึงพอใจในชีวิตของวัยรุ่นตอนปลาย (17-20 ปี) ($n=776$)

VARIABLE	b	SE_b	Beta (β)	t
(Constant)	-0.197	0.196	-	-1.008
ความกตัญญู	0.395	0.056	0.279	7.043 ***
ความสนุกสนาน ความกระตือรือร้นและพลังงาน	0.311	0.059	0.218	5.289 ***
ความอยากรู้อยากเห็นและความสนใจในโลก	0.173	0.061	0.124	2.858 **
การให้อภัยและความกรุณา	0.072	0.041	0.060	1.753 *
<i>Adjusted R Square (R^2)</i>	0.319			
<i>Std. Error of the Estimate (SE)</i>	0.590			
<i>F</i>	91.697 ***			

หมายเหตุ * $p < 0.05$, ** $p < 0.01$, *** $p < 0.001$

จากตารางที่ 37 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) ด้วยวิธีการคัดเลือกตัวแปรเข้าสู่สมการแบบขั้นตอน (Enter) โดยผู้วิจัยได้นำคุณลักษณะเด่น 4 ด้าน คือ “ความอยากรู้อยากเห็นและความสนใจในโลก” “ความกตัญญู” “ความสนุกสนาน ความกระตือรือร้นและพลังงาน” และ “การให้อภัยและความกรุณา” ที่สามารถทำนายระดับความพึงพอใจในชีวิตและความพึงพอใจในการทำงานที่เพิ่มขึ้น ของทั้ง 3 กลุ่ม พบว่า คุณลักษณะเด่นทั้ง 4 ด้าน สามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของความพึงพอใจในชีวิตของวัยรุ่นตอนปลาย (17-20 ปี) ได้ร้อยละ 31.90 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001

ตารางที่ 38 ผลการวิเคราะห์ การทดสอบความมีนัยสำคัญทางสถิติของ $Beta$ ที่ได้จากการคัดเลือกตัวแปรด้วยวิธี *Enter* ของคุณลักษณะเด่น กับความพึงพอใจในชีวิต ของวัยผู้ใหญ่ (21-60 ปี) ($n=2,341$) เฉพาะคนทำงาน

<i>VARIABLE</i>	<i>b</i>	<i>SE_b</i>	<i>Beta (β)</i>	<i>t</i>
(Constant)	-0.045	0.124	-	-0.367
ความกตัญญู	0.442	0.038	0.286	11.604 ***
ความสนุกสนาน ความกระตือรือร้นและพลังงาน	0.192	0.038	0.135	5.036 ***
ความอยากรู้อยากเห็นและความสนใจในโลก	0.171	0.040	0.117	4.263 ***
การให้อภัยและความกรุณา	0.079	0.027	0.061	2.900 **
<i>Adjusted R Square(R²)</i>	0.259			
<i>Std. Error of the Estimate (SE)</i>	0.646			
<i>F</i>	205.103 ***			

หมายเหตุ * $p < 0.05$, ** $p < 0.01$, *** $p < 0.001$

จากตารางที่ 38 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) ด้วยวิธีการคัดเลือกตัวแปรเข้าสู่สมการแบบขั้นตอน (Enter) โดยผู้วิจัยได้นำคุณลักษณะเด่น 4 ด้าน คือ “ความอยากรู้อยากเห็นและความสนใจในโลก” “ความกตัญญู” “ความสนุกสนาน ความกระตือรือร้นและพลังงาน” และ “การให้อภัยและความกรุณา” ที่สามารถทำนายระดับความพึงพอใจในชีวิต และความพึงพอใจในการทำงานที่เพิ่มขึ้น ของทั้ง 3 กลุ่ม พบว่า คุณลักษณะเด่นทั้ง 4 ด้าน สามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของความพึงพอใจในชีวิตของวัยผู้ใหญ่ (21-60 ปี) เฉพาะคนทำงาน ได้ร้อยละ 25.90 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001

ตารางที่ 39 ผลการวิเคราะห์ การทดสอบความมีนัยสำคัญทางสถิติของ $Beta$ ที่ได้จากการคัดเลือกตัวแปร ด้วยวิธี Enter ของ คุณลักษณะเด่น กับความพึงพอใจในการทำงานของวัยผู้ใหญ่ (21-60 ปี) ($n=2,341$) เฉพาะคนทำงาน

<i>VARIABLE</i>	<i>b</i>	<i>SE_b</i>	<i>Beta (β)</i>	<i>t</i>
(Constant)	0.844	0.131	-	6.437 ***
ความสนุกสนาน ความกระตือรือร้นและพลังงาน	0.279	0.040	0.194	6.901 ***
การให้อภัยและความกรุณา	0.190	0.029	0.144	6.605 ***
ความกตัญญู	0.192	0.040	0.122	4.742 ***
ความอยากรู้อยากเห็นและความสนใจในโลก	0.112	0.043	0.075	2.626 **
<i>Adjusted R Square(R²)</i>	<i>0.190</i>			
<i>Std. Error of the Estimate (SE)</i>	<i>0.686</i>			
<i>F</i>	<i>138.210 ***</i>			

หมายเหตุ * $p < 0.05$, ** $p < 0.01$, *** $p < 0.001$

จากตารางที่ 39 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) ด้วยวิธีการคัดเลือกตัวแปรเข้าสู่สมการแบบขั้นตอน (Enter) โดยผู้วิจัยได้นำคุณลักษณะเด่น 4 ด้าน คือ “ความอยากรู้อยากเห็นและความสนใจในโลก” “ความกตัญญู” “ความสนุกสนาน ความกระตือรือร้นและพลังงาน” และ “การให้อภัยและความกรุณา” ที่สามารถทำนายระดับความพึงพอใจในชีวิตและความพึงพอใจในการทำงานที่เพิ่มขึ้น ของทั้ง 3 กลุ่ม พบว่า คุณลักษณะเด่นทั้ง 4 ด้าน สามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของความพึงพอใจในการทำงาน ของวัยผู้ใหญ่ (21-60 ปี) เฉพาะคนทำงาน ได้ร้อยละ 19.00 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001

จากตารางที่ 34 – ตารางที่ 39 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงการทำนาย โดยวิธีการถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) ด้วยวิธีการคัดเลือกตัวแปรเข้าสู่สมการแบบขั้นตอน Stepwise และ Enter ของคุณลักษณะเด่นด้านต่าง ๆ ที่มีอิทธิพลต่อกับความพึงพอใจในชีวิตและความพึงพอใจในการทำงาน โดยผู้วิจัยได้ทำการนำเสนอสรุปผลการวิเคราะห์ดังกล่าว ดังแสดงในตารางที่ 40

ตารางที่ 40 ตารางสรุปคุณลักษณะเด่นที่มีอิทธิพล ต่อความพึงพอใจในชีวิตและความพึงพอใจในการทำงานของกลุ่มวัยรุ่นตอนปลาย (17-20 ปี) และ วัยผู้ใหญ่ (21-60 ปี) เฉพาะคนทำงาน
เรียงค่า $Beta$ (β) จากมากไปน้อย

คุณลักษณะเด่น	วัยรุ่นตอนปลาย (17-20 ปี $n=776$)	วัยผู้ใหญ่ (21-60 ปี $n=2,341$) เฉพาะคนทำงาน
ความพึงพอใจ ในชีวิต	อิทธิพลทางบวก	อิทธิพลทางบวก
	1.ความกตัญญู	1.ความกตัญญู
	2.ความสนุกสนาน ความกระตือรือร้นและพลังงาน	2.ความอยากรู้อยากเห็นและความสนใจในโลก
	3.การควบคุมและการมีวินัยในตนเอง	3.ความฉลาดในการมองโลก/ฉลาดลุ่มลึกในมุมมองต่าง ๆ
	4.ความอยากรู้อยากเห็นและความสนใจในโลก	4.การควบคุมและการมีวินัยในตนเอง
	5.ความฉลาดในการมองโลก/ฉลาดลุ่มลึกในมุมมองต่าง ๆ	5.ความสนุกสนาน ความกระตือรือร้นและพลังงาน
	6.การให้อภัยและความกรุณา	6.การให้อภัยและความกรุณา
		7.ความซื่อสัตย์ ความตรงไปตรงมาและความจริงใจ
		8.ความสามารถในการรักและถูกรัก
	อิทธิพลทางลบ	อิทธิพลทางลบ
	1.การชื่นชมความงามและความเป็นเลิศ	1.การชื่นชมความงามและความเป็นเลิศ
	2.ความยุติธรรม ความเสมอภาคและความถูกต้อง	2.ความยุติธรรม ความเสมอภาคและความถูกต้อง
	3.ความฉลาดทางสังคม	3.ความใจดีและความมีน้ำใจ
		4.ความคิดสร้างสรรค์ ความฉลาดและความริเริ่ม
	5.ความสุภาพอ่อนน้อมและความถ่อมตน	
	$R^2 = 0.358, F = 48.965, P < 0.001$	$R^2 = 0.300, F = 78.070, P < 0.001$
ความพึงพอใจ ในการทำงาน	N/A	อิทธิพลทางบวก
		1.ความอดสาหะ ความขยันและความพากเพียร
		2.ความอยากรู้อยากเห็นและความสนใจในโลก
		3.ความสนุกสนาน ความกระตือรือร้นและพลังงาน
		4.ความเป็นส่วนหนึ่ง ความเป็นทีม และความจงรักภักดี
		5.ความกตัญญู
		6.การให้อภัยและความกรุณา
		7.จิตวิญญาณ การมีจุดมุ่งหมายในชีวิต และความศรัทธา
		อิทธิพลทางลบ
		1.การชื่นชมความงามและความเป็นเลิศ
		2.ความซื่อสัตย์ ความตรงไปตรงมาและความจริงใจ
		3.ความองอาจและกล้าหาญ
		4.ความรักในการเรียนรู้
		5.อารมณ์ขันและความขี้เล่น
	$R^2 = 0.230, F = 59.279, P < 0.001$	
ความพึงพอใจในชีวิต และในการทำงาน	อิทธิพลทางบวก	1. ความอยากรู้อยากเห็นและความสนใจในโลก
		2. ความสนุกสนาน ความกระตือรือร้นและพลังงาน
		3.ความกตัญญู
		4.การให้อภัยและความกรุณา
	ความพึงพอใจในชีวิต วัยรุ่นตอนปลาย $R^2 = 0.319, F = 91.697, P < 0.001$	
	ความพึงพอใจในชีวิต วัยผู้ใหญ่ $R^2 = 0.259, F = 205.103, P < 0.001$	
	ความพึงพอใจในการทำงาน วัยผู้ใหญ่ $R^2 = 0.190, F = 138.210, P < 0.001$	

จากตารางที่ 40 เมื่อพิจารณาคุณลักษณะเด่นที่มีอิทธิพลทางบวก ต่อความพึงพอใจในชีวิต และความพึงพอใจในการทำงานของกลุ่มวัยรุ่นตอนปลาย (17-20 ปี) และ วัยผู้ใหญ่ (21-60 ปี) เฉพาะคนทำงาน พบว่า มี 4 คุณลักษณะเด่นที่มีเหมือนกัน คือ 1) ความอยากรู้อยากเห็นและความสนใจในโลก 2) ความกตัญญู 3) ความสนุกสนาน ความกระตือรือร้นและพลังงานและ 4) การให้อภัยและความกรุณา ส่วนคุณลักษณะเด่นที่มีอิทธิพลทางลบ เหมือนกันมีเพียง 1 ด้าน คือ “การชื่นชมความงาม และความเป็นเลิศ”



ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 4

การอภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยนี้มีจุดมุ่งหมายที่จะศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะเด่น ความพึงพอใจในชีวิต และความพึงพอใจในการทำงาน ของคนไทยวัย 17-60 ปี ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากบทที่ 3 สามารถนำมาอภิปรายผลการวิจัยโดยแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ได้ดังนี้

1. คุณลักษณะเด่นของคนไทยโดยรวม และคนไทยในแต่ละกลุ่ม

ในส่วนนี้จะเป็นการนำเสนอการอภิปรายผลงานวิจัยในเรื่องคุณลักษณะเด่นของคนไทย โดยแยกตามกลุ่มต่างๆ ดังนี้

1.1 คุณลักษณะเด่นของคนไทยโดยรวม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล คุณลักษณะเด่นของคนไทยในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ($n=3,562$) พบว่า คุณลักษณะเด่น 5 อันดับแรกของคนไทย คือ 1) *ความยุติธรรม ความเสมอภาคและความถูกต้อง* ค่าเฉลี่ย 4.14 2) *ความกตัญญู* ค่าเฉลี่ย 4.07 3) *ความเป็นส่วนหนึ่ง ความเป็นทีมและความจงรักภักดี* ค่าเฉลี่ย 3.99 4) *ความสามารถในการรักและถูกรัก* ค่าเฉลี่ย 3.93 และ 5) *ความซื่อสัตย์ ความตรงไปตรงมาและความจริงใจ* ค่าเฉลี่ย 3.87 ตามลำดับ

จากผลงานวิจัยที่พบคุณลักษณะเด่นด้าน “*ความยุติธรรม ความเสมอภาคและความถูกต้อง*” ในคนไทยโดยรวม อาจเป็นเพราะสังคมไทยเป็นสังคมที่มีการปกครองในระบอบประชาธิปไตยมาเป็นเวลานาน เห็นได้จากชาติไทยเป็นชาติที่ไม่ยอมเป็นเมืองขึ้นของใคร นอกจากนี้ คนไทยยังเป็นคนที่รักอิสระและยังให้ความสำคัญกับเรื่องของสิทธิ ความเสมอภาค โดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่องของสิทธิส่วนบุคคลอีกด้วย ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ อานนท์ อาภาภิรม (2515) ที่ได้กล่าวไว้ว่า สังคมไทยเป็นสังคมที่มีการปกครองระบอบประชาธิปไตยมาเป็นเวลาเกือบ 40 ปี โดยได้รับเอา “ค่านิยมใหม่” ได้แก่ ความเสมอภาค อิสระเสรีภาพและความเป็นตัวของตัวเอง ซึ่งถือว่าเป็นอุดมการณ์ทางประชาธิปไตย ที่ให้ความสำคัญกับเรื่องของสิทธิเสรีภาพส่วนบุคคลในเรื่องของความเสมอภาคนั้น จะเห็นได้ชัดว่าสังคมไทยปัจจุบันเริ่มให้ความสำคัญกับเรื่องของความยุติธรรมเสมอภาคมากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของสิทธิผู้หญิงกับผู้ชายมากขึ้น ทั้งในแง่ของการดำเนินชีวิต การประกอบอาชีพ และด้านสังคม

สำหรับคุณลักษณะเด่นด้าน “ความกตัญญู” “ความเป็นส่วนหนึ่ง ความเป็นทีมและความจงรักภักดี” “ความสามารถในการรักและถูกรัก” และ “ความซื่อสัตย์ ความตรงไปตรงมาและความจริงใจ” ก็เป็นคุณลักษณะเด่นที่สอดคล้องกับพื้นฐานของสังคมไทยแต่เดิม เนื่องจากสังคมไทยเป็นสังคมเกษตรกรรม มีการรวมกลุ่ม ทำให้เกิดการพึ่งพาอาศัยช่วยเหลือซึ่งกันและกัน คนในสังคมอยู่กันแบบด้อยที่ด้อยอาศัย เกื้อกูลกันและมีความจริงใจต่อกัน จึงส่งผลให้เกิดความรู้สึกผูกพันกันอย่างใกล้ชิด ซึ่งความผูกพันนั่นเองที่ทำให้เกิด ความรักสามัคคีกัน การสำนึกรู้คุณ และความเห็นอกเห็นใจ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ อานนท์ อากาภิรม (2515) ที่ได้กล่าวไว้ว่า สังคมไทยเป็นสังคมเกษตรกรรม สมาชิกในสังคมมีความผูกพันกันใกล้ชิด เกิดการรวมกลุ่มกันตามสภาพภูมิศาสตร์ ความผูกพันกันอย่างใกล้ชิดดังกล่าว เรียกว่าเป็นความสัมพันธ์แบบปฐมภูมิ ซึ่งเป็นความสัมพันธ์ที่ทำให้เกิดความรักสามัคคี รักพวกพ้อง การอยู่ร่วมกันด้วยความซื่อสัตย์จริงใจ มีการพึ่งพาอาศัย การช่วยเหลือและความเห็นอกเห็นใจซึ่งกันและกัน คนในสังคมไทยจะรักพวกพ้อง มีความสามัคคี ซึ่งเห็นได้จากประเพณีการลงแขกเกี่ยวข้าวที่ทุกคนต่างมาช่วยกันด้วยความเต็มใจ เป็นต้น

เมื่อพิจารณาผลงานวิจัย คุณลักษณะเด่น 5 อันดับแรกของคนไทยรวม ยังพบอีกว่ามีความสอดคล้องกับการศึกษาค่านิยมทางวัฒนธรรมของ Hofstede (1980,1991 อ้างถึงใน สิริอร วิชชาวุธ, 2544) ที่ว่ากลุ่มประเทศในแถบเอเชีย (ซึ่งหมายรวมถึงประเทศไทย) นั้น มีค่านิยมทางวัฒนธรรมแบบความสัมพันธ์ที่แน่นแฟ้นทางสังคม (Collectivism) อยู่กันเป็นกลุ่มในแบบครอบครัว เครือญาติ และเพื่อน รักพวกพ้อง เน้นการพึ่งอาศัย ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

คุณลักษณะเด่นของคนไทย 5 อันดับคะแนนต่ำสุด คือ 1) การชื่นชมความงามและความเป็นเลิศ ค่าเฉลี่ย 3.67 2) ความฉลาดในการมองโลก/ฉลาดลุ่มลึกในมุมมองต่าง ๆ ค่าเฉลี่ย 3.65 3) การควบคุมและการมีวินัยในตนเอง ค่าเฉลี่ย 3.59 4) ความคิดสร้างสรรค์ ความฉลาดและความริเริ่ม ค่าเฉลี่ย 3.57 และ 5) ความองอาจและกล้าหาญ กับ ความรักในการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน 3.54

จากผลงานวิจัยที่พบว่า คนไทยมีคุณลักษณะเด่นด้าน “การชื่นชมความงามและความเป็นเลิศ” หรืออาจหมายถึง การชื่นชมความงดงาม และความสวยงามที่มีอยู่ในธรรมชาติ รวมถึงการเห็นสิ่งดีๆ และยกย่องในความดีและความสำเร็จของบุคคลอื่น ซึ่งคุณลักษณะเด่นนี้เห็นไม่เด่นชัดในคนไทย อาจเป็นเพราะ คนไทยโดยส่วนใหญ่ไม่ค่อยให้ความสำคัญกับเรื่องของการชื่นชมในความงาม และยินดีกับความสำเร็จของผู้อื่น ในทางตรงกันข้าม คนไทยเห็นใครดีไม่ค่อยได้ และบางครั้งก็มักจะมุ่งมองในจุดที่ไม่ดี หรือ ไม่คุ้นเคยกับการแสดงความยินดีหรือชื่นชมผู้อื่น ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ จริฎุ พรหมอยู่ (2526) และ สุพัตรา สุภาพ (2531) ที่ได้กล่าวไว้ว่า คนไทยมีลักษณะนิสัยรักตัวเอง ไม่ชอบเห็นใครได้ดี หรือ เห็นใครดีไม่ได้ เป็นคนขี้อิจฉาและคอยจับผิดหรือตำหนิผู้อื่นอยู่เสมอ

คุณลักษณะเด่นด้าน “ความฉลาดในการมองโลก/ฉลาดลุ่มลึกในมุมมองต่าง ๆ” และ “ความคิดสร้างสรรค์ ความฉลาดและความริเริ่ม” ที่ยังไม่เห็นในคนไทยเด่นชัดนั้น อาจเป็นเพราะครอบครัวคนไทยมีการอบรมสั่งสอน และปลูกฝังให้ยึดมั่นในขนบธรรมเนียมประเพณีที่สืบทอดกันมาเป็นเวลานาน รวมถึงลักษณะของคนไทยเองที่มักเป็นผู้ที่ยึดมั่นในสิ่งเดิมๆ ไม่ชอบการเปลี่ยนแปลงหรือคิดอะไรใหม่ ๆ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ อานนท์ อาภาภิรม (2514) ที่ได้กล่าวไว้ว่า คนไทยไม่ค่อยมีการเคลื่อนไหวหรือเปลี่ยนแปลงในสังคม เคยใช้ชีวิตความเป็นอยู่อย่างไรมักจะดำเนินชีวิตในแบบเดิมๆ และนั่นเป็นอุปสรรคสำคัญต่อการเปลี่ยนแปลงและริเริ่มในการใช้วิธีการใหม่ ๆ หรือคิดสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ (innovation) ให้เกิดขึ้น นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับแนวคิดของ วิรัช วิรัชนิภาวรรณ (2546) ที่กล่าวไว้เช่นเดียวกันว่า คนไทยไม่ชอบการเปลี่ยนแปลง ทั้งยังชอบทำอะไรที่มีมาแต่ดั้งเดิม โดยเฉพาะสิ่งที่ได้รับการสืบทอดมาแต่บรรพบุรุษ ซึ่งส่งผลให้คนไทยไม่เกิดการเรียนรู้ ขาดการคิดริเริ่ม รวมถึงสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ เพราะกลัวสิ่งที่จะเกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลง โดยเฉพาะการเปลี่ยนแปลงที่จะส่งผลกระทบต่อตนเอง

ส่วนคุณลักษณะเด่นด้าน “การควบคุมและการมีวินัยในตนเอง” ก็เช่นเดียวกัน คนไทยยังไม่ค่อยแสดงให้เห็น อาจเป็นเพราะค่านิยมพื้นฐานของคนไทยประการหนึ่งคือ คนไทยรักอิสระเสรี ชอบความสะดวกสบาย ทำให้คนไทยมักชอบทำอะไรตามใจตัวเอง ไม่ชอบการอยู่ในระเบียบแบบแผน ไม่ชอบการมีกฎเกณฑ์ หรือข้อบังคับ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ อานนท์ อาภาภิรม (2515) ที่ได้กล่าวไว้ว่า ลักษณะนิสัยของคนไทยชอบความสะดวกสบาย มักไม่ค่อยสนใจในเรื่องของระเบียบแบบแผน และทำอะไรตามใจตัวเอง เหมือนที่กล่าวว่า “ทำอะไรตามใจ คือไทยแท้” นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับแนวคิดของ ทศนีย์ ทองสว่าง (2537) ที่กล่าวไว้เช่นเดียวกันว่า คนไทยขาดระเบียบวินัยในตนเองและไม่นิยมปฏิบัติตามระเบียบวินัยของส่วนรวม ทั้งนี้เพราะขาดการอบรมจากครอบครัว รวมถึงโรงเรียนและสิ่งแวดล้อมต่างๆ

สำหรับคุณลักษณะเด่นด้าน “ความองอาจและกล้าหาญ” ที่ยังไม่ค่อยปรากฏในคนไทยนั้น อาจเป็นเพราะ สังคมไทยเป็นสังคมที่ให้ความสำคัญกับเรื่องความสัมพันธ์อันดี ไม่ชอบความขัดแย้ง และมักจะหลีกเลี่ยงการเผชิญกับความขัดแย้งที่เกิดขึ้น ลักษณะดังกล่าว สอดคล้องกับแนวคิดของ สนิท สมัครงการ (2521 อ้างถึงใน อดุลย์ ต้นประยูร, 2523) ซึ่งกล่าวไว้ว่า คนไทยนั้นไม่ชอบความขัดแย้ง ให้ความสำคัญกับการรักษาสัมพันธ์ภาพอันดี จึงทำให้ไม่ค่อยกล้าแสดงความคิดเห็น หรือกล้าพูดอะไรตรงๆ บางครั้ง คนไทยก็เป็นคนที่ไม่ค่อยยอมรับและไม่ค่อยกล้าแสดงออกหรือทำให้บุคคลเหล่านั้นรับรู้ เพราะกลัวว่าหากเกิดความขัดแย้งจะส่งผลกระทบต่อสัมพันธ์ภาพอันดี

2. คุณลักษณะเด่นคนไทย เพศชาย และเพศหญิง

จากการวิเคราะห์ข้อมูลคุณลักษณะเด่นของคนไทย เพศชาย ($n=1,402$) และเพศหญิง ($n=2,160$) พบว่า คุณลักษณะเด่น 5 อันดับแรกของคนไทยเพศชาย คือ 1) ความยุติธรรม ความเสมอภาคและความถูกต้อง ค่าเฉลี่ย 4.12 2) ความกตัญญู ค่าเฉลี่ย 3.99 3) ความเป็นส่วนหนึ่ง ความเป็นทีม และความจงรักภักดี ค่าเฉลี่ย 3.94 4) การตัดสินใจที่ดี การคิดเชิงวิเคราะห์และการเปิดใจกว้าง ค่าเฉลี่ย 3.87 และ 5) ความเป็นผู้นำ ค่าเฉลี่ย 3.86 ตามลำดับ

จากผลงานวิจัยคุณลักษณะเด่นของเพศชาย พบว่า มีความสอดคล้องกับคุณลักษณะเด่นของคนไทยโดยรวมในด้าน “ความยุติธรรม ความเสมอภาคและความถูกต้อง” “ความกตัญญู” และ “ความเป็นส่วนหนึ่ง ความเป็นทีม และความจงรักภักดี”

ส่วนคุณลักษณะเด่นที่เพศชายมีโดดเด่น คือ ด้าน “การตัดสินใจที่ดี การคิดเชิงวิเคราะห์และการเปิดใจกว้าง” และ “ความเป็นผู้นำ” อาจเป็นเพราะสังคมไทยยกย่องให้เพศชายแสดงบทบาทของความเป็นผู้นำ โดยมีการอบรมสั่งสอนกันมาตั้งแต่สมัยโบราณในเรื่องของการยกย่องให้เพศชายเป็นใหญ่ในบ้านและเป็นผู้นำในการตัดสินใจต่างๆ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ สุพัตรา สุภาพ (2531) ที่ได้กล่าวไว้ว่า ลักษณะทั่วไปของครอบครัวไทยส่วนใหญ่ ได้รับการอบรมสั่งสอนโดยถือให้ผู้ชายเป็นใหญ่ มีค่านิยมในการยกย่องให้เพศชายเป็นผู้นำทั้งในด้านครอบครัวและการทำงาน เหมือนดังคำกล่าวที่ว่า “ผู้ชายเป็นช้างเท้าหน้า” สิ่งเหล่านี้ มีส่วนต่อการผลักดันให้บทบาทของเพศชายจะต้องมีความรับผิดชอบ ทั้งยังต้องใช้ความสามารถในด้านการคิดวิเคราะห์และตัดสินใจในเรื่องสำคัญๆ และยังได้กล่าวอีกด้วยว่า ความเป็นเพศชายจะเน้นพฤติกรรมที่แสดงถึงความสามารถของบุคคลในการที่จะผลักดันตนเองไปสู่ความสำเร็จในชีวิต และเน้นบทบาทความเป็นผู้นำ เช่นเดียวกัน

นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาคคุณลักษณะเด่น 5 อันดับแรกของคนไทยเพศชาย ยังพบด้วยว่า มีความสอดคล้องกับผลการศึกษาของ Linley et al., (2007) ที่พบว่า เพศชายในประเทศอังกฤษมีคุณลักษณะเด่นด้าน “ความยุติธรรม ความเสมอภาคและความถูกต้อง” และ “การตัดสินใจที่ดี การคิดเชิงวิเคราะห์และการเปิดใจกว้าง” เช่นเดียวกัน

สำหรับคุณลักษณะเด่น 5 อันดับแรกของคนไทยเพศหญิง คือ 1) ความยุติธรรม ความเสมอภาคและความถูกต้อง ค่าเฉลี่ย 4.15 2) ความกตัญญู ค่าเฉลี่ย 4.12 3) ความเป็นส่วนหนึ่ง ความเป็นทีม และความจงรักภักดี ค่าเฉลี่ย 4.01 4) ความสามารถในการรักและถูกรัก ค่าเฉลี่ย 3.99 และ 5) ความใจดีและความมีน้ำใจ ค่าเฉลี่ย 3.92 ตามลำดับ

จากผลงานวิจัยคุณลักษณะเด่นของเพศหญิง พบว่า มีความสอดคล้องกับคุณลักษณะเด่นของคนไทยโดยรวมในด้าน “ความยุติธรรม ความเสมอภาคและความถูกต้อง” “ความกตัญญู” “ความเป็นส่วนหนึ่ง ความเป็นทีม และความจงรักภักดี” และ “ความสามารถในการรักและถูกรัก”

ส่วนคุณลักษณะเด่นที่เทศหญิงมีโดดเด่น คือ ด้าน “ความใจดีและความมีน้ำใจ” ซึ่งเป็นเรื่องของความมีน้ำใจ การเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ หรือการมีจิตอาสา นั้น อาจเป็นเพราะเทศหญิงเป็นเพศที่ “ได้รับบทบาทให้เป็นผู้ดูแลคนในครอบครัว โดยเฉพาะอย่างยิ่ง จะต้องให้ความเอาใจใส่ในเรื่องของความสัมพันธ์ ความรู้สึกอันดี จึงทำให้เทศหญิงได้รับการเลี้ยงดูมาโดยปลูกฝังให้มีจิตใจโอบอ้อมอารี เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ซึ่งเป็นคุณลักษณะสำคัญต่อการประสานสัมพันธ์ระหว่างคนในครอบครัว อีกทั้งโดยลักษณะของเทศหญิงเอง ที่เป็นเพศซึ่งมีความอ่อนโยน อ่อนหวาน และชอบช่วยเหลือผู้อื่น สอดคล้องกับแนวคิดของ ทศนีย์ ทองสว่าง (2537) ที่กล่าวไว้ว่า คนไทยส่วนใหญ่มีน้ำใจ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ช่วยเหลือบุคคลอื่น เป็นธรรมเนียมนิยมของไทยแท้แต่โบราณ ไครมาถึงเรือนชานให้ต้อนรับ ซึ่งเทศหญิงเป็นเพศที่ได้รับการเลี้ยงดูอย่างใกล้ชิดจากครอบครัว ให้ดูแลบ้านเรือน รวมถึงแขกเหรื่อของสามี จึงได้รับการปลูกฝังและซึมซับธรรมเนียมในเรื่องดังกล่าว

เมื่อพิจารณาคคุณลักษณะเด่น 5 อันดับแรกของคนไทยเทศหญิง พบว่า มีความสอดคล้องกับผลการศึกษาของ Linley et al., (2007) ที่พบว่า เทศหญิงในประเทศอังกฤษมีคุณลักษณะเด่นด้าน “ความยุติธรรม ความเสมอภาคและความถูกต้อง” และ “ความใจดีและความมีน้ำใจ” รวมถึงยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ Ryff (1989) ที่พบเช่นเดียวกันว่า ในเทศหญิงมีคุณลักษณะเด่นด้าน “ความใจดีและความมีน้ำใจ” และ “ความสามารถในการรักและถูกรัก”

1.3 คุณลักษณะเด่นคนไทย กลุ่มวัยรุ่นตอนปลาย และวัยผู้ใหญ่

จากการวิเคราะห์ข้อมูล คุณลักษณะเด่นของคนไทย กลุ่มวัยรุ่นตอนปลาย (17-20 ปี) ($n=776$) และวัยผู้ใหญ่ (21-60 ปี) ($n=2,786$) พบว่า

คุณลักษณะเด่น 5 อันดับแรกของคนไทย วัยรุ่นตอนปลาย (17-20 ปี) คือ 1) ความกตัญญู ค่าเฉลี่ย 4.07 2) ความสามารถในการรักและถูกรัก กับ ความยุติธรรม ความเสมอภาคและความถูกต้อง มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน 4.02 3) ความเป็นส่วนหนึ่ง ความเป็นทีมและความจงรักภักดี ค่าเฉลี่ย 3.93 4) อารมณ์ขันและความขี้เล่น ค่าเฉลี่ย 3.90 และ 5) ความหวัง การมองโลกในแง่ดีและการมองอนาคต มีค่าเฉลี่ย 3.84 ตามลำดับ

จากผลงานวิจัยคุณลักษณะเด่นของวัยรุ่นตอนปลาย พบว่า มีความสอดคล้องกับความเป็นคนไทยโดยรวมในด้าน “ความยุติธรรม ความเสมอภาคและความถูกต้อง” “ความกตัญญู” “ความเป็นส่วนหนึ่ง ความเป็นทีมและความจงรักภักดี” และ “ความสามารถในการรักและถูกรัก” ซึ่งได้มีการอธิบายรายละเอียดแล้วข้างต้น

ส่วนคุณลักษณะเด่นที่วัยรุ่นตอนปลายมีโดดเด่น คือ ด้าน “*อารมณ์ขันและความขี้เล่น*” และ “*ความหวัง การมองโลกในแง่ดีและการมองอนาคต*” โดยคุณลักษณะด้าน “*อารมณ์ขันและความขี้เล่น*” ซึ่งเป็นเรื่องของความสนุกสนานร่าเริง อารมณ์ดี นั้น อาจเป็นเพราะลักษณะของวัยรุ่นมีความสดใสร่าเริงในตัวเองและเป็นช่วงวัยที่มีภาระหน้าที่ความรับผิดชอบในด้านต่างๆ ไม่มากนัก อีกทั้งยังเป็นช่วงวัยที่รักการเที่ยวเล่นสนุก เฮฮา อยู่กับกลุ่มสังคมเพื่อนเป็นหลัก ด้วยความสอดคล้องกับลักษณะธรรมชาติของช่วงวัยดังกล่าว จึงทำให้คุณลักษณะเด่นข้อนี้ปรากฏชัด ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ จิตตินันท์ เทชะอุบต์ (2543) ที่ได้กล่าวไว้ว่า วัยรุ่นเป็นช่วงวัยที่ชอบแสวงหาความสนุกสนาน มีความร่าเริงสดใส นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับแนวคิดของ แก้วตา คณะวรรณ (2510) อ้างถึงใน พรรณทิพย์ ศิริวรรณบุษย์, 2551) ที่ได้กล่าวไว้ว่า วัยรุ่นจะสนใจที่จะมีสัมพันธ์ทางอันดีกับผู้อื่น ชอบเข้าสังคมและรักอิสระ

ส่วนคุณลักษณะด้าน “*ความหวัง การมองโลกในแง่ดี และการมองอนาคต*” เป็นเรื่องของ การมีความหวัง มองโลกแง่ดี ซึ่งการที่พบในช่วงวัยนี้ อาจเป็นเพราะวัยรุ่นเป็นช่วงวัยที่มีโลกส่วนตัว และมีความเป็นตัวของตัวเอง รักความมีอิสระทั้งในด้านความคิดและการกระทำ รวมถึงอายุที่ยังน้อย จึงทำให้มองโลกสวยงาม เพราะยังขาดประสบการณ์ชีวิต สอดคล้องกับแนวคิดของ สุพัทธรา สุภาพ (2531) ที่ได้กล่าวไว้ว่า วัยรุ่นโดยทั่วไปนั้นมักจะมองสิ่งต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในแง่ดี จะมีความหวัง มีความฝันถึงจุดหมายในอนาคต มีการตั้งเป้าหมายและวางแผนอนาคต โครงการชีวิต โดยเฉพาะในเรื่องของอาชีพการงานที่อยากจะเป็น

เมื่อพิจารณาคคุณลักษณะเด่น 5 อันดับแรกของวัยรุ่นตอนปลาย พบว่า มีความสอดคล้องกับผลการศึกษาของ Seligman, Steen, Park, และ Peterson (2005) ที่ศึกษา วัยรุ่นสหรัฐอเมริกา มีคุณลักษณะเด่น คือ “*ความหวัง การมองโลกในแง่ดีและการมองอนาคต*” เช่นเดียวกัน

สำหรับคุณลักษณะเด่น 5 อันดับแรกของกลุ่มวัยผู้ใหญ่ (21-60 ปี) คือ 1) *ความยุติธรรม* 2) *ความเสมอภาคและความถูกต้อง* ค่าเฉลี่ย 4.17 3) *ความกตัญญู* ค่าเฉลี่ย 4.07 4) *ความเป็นส่วนหนึ่ง* 5) *ความเป็นทีมและความจงรักภักดี* ค่าเฉลี่ย 4.00 6) *ความสามารถในการรักและถูกรัก* ค่าเฉลี่ย 3.91 และ 7) *ความซื่อสัตย์ ความตรงไปตรงมาและความจริงใจ* ค่าเฉลี่ย 3.90 ตามลำดับ

จากผลงานวิจัยจะเห็นได้ว่า คุณลักษณะเด่นของวัยผู้ใหญ่มีความสอดคล้องกับคุณลักษณะเด่น 5 อันดับแรกของคนไทยโดยรวม อาจเป็นเพราะคนไทยในงานวิจัยครั้งนี้ส่วนใหญ่เป็นคนไทย ในช่วงวัยผู้ใหญ่ (21-60 ปี) จึงทำให้คุณลักษณะเด่นมีความสอดคล้องกัน ซึ่งรายละเอียดได้มีการอธิบายไว้แล้วข้างต้น

เมื่อพิจารณาคูณลักษณะเด่น 5 อันดับแรกของวัยผู้ใหญ่ พบว่า มีความสอดคล้องกับผล การศึกษาของ Seligman, Steen, Park, และ Peterson (2005) ที่ศึกษาพบว่า วัยผู้ใหญ่สหรัฐอเมริกา และวัยผู้ใหญ่ทั่วโลก มีคุณลักษณะเด่น คือ “ความซื่อสัตย์ ความตรงไปตรงมาและความจริงใจ” เช่นเดียวกัน

1.4 คุณลักษณะเด่นคนไทย อาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว พนักงานบริษัท/องค์กรเอกชน และ รัฐบาล/รัฐวิสาหกิจ

จากการวิเคราะห์ข้อมูล คุณลักษณะเด่นของคนไทย อาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว ($n=54$) อาชีพพนักงานบริษัท/องค์กรเอกชน ($n=2,008$) และอาชีพรัฐบาล/รัฐวิสาหกิจ ($n=296$) พบว่า คุณลักษณะเด่น 5 อันดับแรกของคนไทย อาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว คือ 1) ความยุติธรรม ความเสมอภาคและความถูกต้อง ค่าเฉลี่ย 4.12 2) ความกตัญญู ค่าเฉลี่ย 4.05 3) ความซื่อสัตย์ ความตรงไปตรงมาและความจริงใจ ค่าเฉลี่ย 4.00 4) การตัดสินใจที่ดี การคิดเชิงวิเคราะห์และการเปิดใจกว้าง ค่าเฉลี่ย 3.96 และ 5) ความเป็นส่วนหนึ่ง ความเป็นทีมและความจงรักภักดี ค่าเฉลี่ย 3.94 ตามลำดับ

จากผลงานวิจัยคุณลักษณะเด่นของอาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว พบว่า มีความสอดคล้องกับคุณลักษณะเด่นของคนไทยโดยรวมในด้าน “ความยุติธรรม ความเสมอภาคและความถูกต้อง” “ความกตัญญู” “ความซื่อสัตย์ ความตรงไปตรงมาและความจริงใจ” และ “ความเป็นส่วนหนึ่ง ความเป็นทีมและความจงรักภักดี”

ส่วนคุณลักษณะเด่นที่อาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัวมีโดดเด่น คือ ด้าน “การตัดสินใจที่ดี การคิดเชิงวิเคราะห์และการเปิดใจกว้าง” น่าจะเป็นเพราะด้วยฐานะและบทบาทการเป็นเจ้าของกิจการ ที่ต้องมีภาระความรับผิดชอบในการบริหารจัดการในทุกๆด้าน รวมถึงการเป็นจุดศูนย์รวมอำนาจ โดยเฉพาะในเรื่องของการตัดสินใจต่างๆ ซึ่งล้วนแล้วแต่เป็นสิ่งสำคัญที่ส่งผลต่อการดำเนินธุรกิจและความสำเร็จขององค์กร สอดคล้องกับแนวคิดของ สุทธิรักษ์ ฅมยาศิริกุล (2545) ที่ได้กล่าวถึง คุณลักษณะของผู้ประกอบการหรือเจ้าของกิจการไว้โดยมีคุณลักษณะที่สอดคล้องต้องกัน คือ ความสามารถในการตัดสินใจโดยประเมินโอกาสและวิเคราะห์ได้อย่างเฉียบแหลม

อาชีพพนักงานบริษัท/องค์กรเอกชน มีคุณลักษณะเด่น 5 อันดับแรก คือ 1) ความยุติธรรม ความเสมอภาคและความถูกต้อง ค่าเฉลี่ย 4.21 2) ความกตัญญู ค่าเฉลี่ย 4.09 3) ความเป็นส่วนหนึ่ง ความเป็นทีมและความจงรักภักดี ค่าเฉลี่ย 4.04 4) ความซื่อสัตย์ ความตรงไปตรงมาและความจริงใจ ค่าเฉลี่ย 3.93 และ 5) ความสามารถในการรักและถูกรัก ค่าเฉลี่ย 3.92 ตามลำดับ

จากผลงานวิจัยจะเห็นได้ว่า คุณลักษณะเด่นของอาชีพพนักงานบริษัท/องค์กรเอกชน มีความสอดคล้องกับคุณลักษณะเด่น 5 อันดับแรกของคนไทยโดยรวม อาจเป็นเพราะคนไทยในงานวิจัยครั้งนี้ส่วนใหญ่อยู่ในช่วงทำงานและประกอบอาชีพพนักงานบริษัท/องค์กรเอกชน จึงทำให้มีคุณลักษณะเด่นสอดคล้องกัน ซึ่งรายละเอียดได้มีการอธิบายไว้แล้วข้างต้น

ส่วนอาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ มีคุณลักษณะเด่น 5 อันดับแรก คือ 1) *ความยุติธรรม ความเสมอภาคและความถูกต้อง* ค่าเฉลี่ย 4.21 2) *ความกตัญญู* ค่าเฉลี่ย 4.07 3) *ความเป็นส่วนหนึ่ง ความเป็นทีม และความจงรักภักดี* ค่าเฉลี่ย 4.01 4) *ความซื่อสัตย์ ความตรงไปตรงมาและความจริงใจ* ค่าเฉลี่ย 3.93 และ 5) *การตัดสินใจที่ดี การคิดเชิงวิเคราะห์และการเปิดใจกว้าง กับ ความสุภาพอ่อนน้อมและความถ่อมตน* ค่าเฉลี่ย 3.90 เท่ากัน ตามลำดับ

จากผลงานวิจัยคุณลักษณะเด่นของอาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ พบว่ามีความสอดคล้องกับคุณลักษณะเด่นของคนไทยโดยรวมในด้าน “*ความยุติธรรม ความเสมอภาคและความถูกต้อง*” “*ความกตัญญู*” “*ความซื่อสัตย์ ความตรงไปตรงมาและความจริงใจ*” และ “*ความเป็นส่วนหนึ่ง ความเป็นทีม และความจงรักภักดี*”

ส่วนคุณลักษณะเด่นที่อาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจมีโดดเด่น คือ ด้าน “*การตัดสินใจที่ดี การคิดเชิงวิเคราะห์และการเปิดใจกว้าง*” และ “*ความสุภาพอ่อนน้อมและความถ่อมตน*” ซึ่งการมีคุณลักษณะเด่นด้าน “*การตัดสินใจที่ดี การคิดเชิงวิเคราะห์และการเปิดใจกว้าง*” นั้น อาจเป็นเพราะในส่วนของงานราชการนั้น จะมีบทบาทหรือมีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาประเทศในด้านต่างๆ ดังนั้น จึงต้องมีทักษะในการคิด วิเคราะห์และตัดสินใจในเรื่องต่างๆ อย่างรอบคอบ เนื่องจากการตัดสินใจดำเนินการใดๆ ก็ตามจะส่งผลกระทบต่อคนเป็นจำนวนมากรวมถึงส่งผลกระทบต่อภาพรวมของการพัฒนาในระดับประเทศอีกด้วย ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดเรื่องคุณสมบัติของข้าราชการที่ปรากฏในพระราชกำหนดเก่า จ.ศ. 117 (2288 อ้างถึงใน สมบัติ กุสุมาวดี, 2552) ได้กล่าวไว้ว่า คุณสมบัติข้าราชการต้องประกอบด้วยวุฒิ 4 ประการซึ่งหนึ่งในสี่ข้อนั้นได้กล่าวถึงเรื่องของปัญญาวุฒิ คือ บุคคลผู้ที่จำเริญด้วยการมีความฉลาด และปัญญา รวมถึงการคิดอ่านที่ดี

ส่วนคุณลักษณะเด่นด้าน “*ความสุภาพอ่อนน้อมและความถ่อมตน*” ซึ่งเป็นเรื่องของ การเคารพให้เกียรติ อ่อนน้อมมีสัมมาคารวะ อาจเป็นเพราะ ในระบบงานราชการไทยยังยึดถือในเรื่องของระบบศักดินา ผู้ใหญ่ ผู้น้อย อยู่มาก ซึ่งเป็นเรื่องที่สืบทอดกันมาในการบริหารงาน ส่งผลให้การอ่อนน้อม ถ่อมตน มีสัมมาคารวะ รวมถึงความเกรงใจ และการให้เกียรติ ระหว่างผู้ใหญ่ ผู้น้อย ยังคงต้องมีอยู่ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ อคิน รพีพัฒน์, ปรกาศทอง สิริสุข, และ พรรณี ภัทรพลรักษ์, (2527) ที่กล่าวว่า สังคมไทยสมัยก่อนมีรูปแบบความสัมพันธ์ระหว่างผู้ใหญ่และผู้น้อย ผู้น้อย หมายถึงผู้ที่มิตำแหน่งต่ำกว่า เป็นผู้รับคำสั่ง จึงต้องตั้งอยู่บนความมีเคารพบนอบ รวมถึงการมี

สัมมาคารวะ อีกทั้งโครงสร้างของสังคมไทย ยังเน้นให้ความสำคัญในเรื่องของผู้น้อยที่ต้องเชื่อฟัง ผู้ใหญ่อีกด้วย นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับแนวคิดของไพบูลย์ ช่างเรียน (2514) ที่ได้กล่าวไว้ว่า ระบบการบริหารแบบราชการยังคงความเป็นเจ้านายอยู่ โดยเฉพาะการเคารพ มีสัมมาคารวะผู้ที่อาวุโสกว่า ทำให้บุคคลที่เป็นผู้น้อยมีความเกรงใจ อ่อนน้อม ไม่กล้าคัดค้านความคิดเห็นของผู้ใหญ่ รวมถึงสอดคล้องแนวคิดของ จินตนา บิลมาศ, ธาณินทร์ อุดมและ มนัส บุญประกอบ (2551) ที่ได้กล่าวไว้ถึงหลักจริยธรรมในการทำงานของข้าราชการในกลุ่มการจัดทำจรรยาข้าราชการที่ว่า การทำงานข้าราชการที่ดีจำเป็นต้องมีพฤติกรรมประการหนึ่งนั่นคือความสุภาพต่อชนทั้งปวง

1.5 คุณลักษณะเด่นคนไทย ตำแหน่งงานระดับผู้บริหาร และ ตำแหน่งงานระดับพนักงาน

จากการวิเคราะห์คุณลักษณะเด่นของคนไทย ตำแหน่งผู้บริหาร/ผู้จัดการ/หัวหน้างาน ($n=1,003$) และเจ้าหน้าที่/พนักงาน ($n=1,355$) พบว่า คุณลักษณะเด่น 5 อันดับแรกของคนไทย ตำแหน่งผู้บริหาร/ผู้จัดการ/หัวหน้างาน คือ 1) ความยุติธรรม ความเสมอภาคและความถูกต้อง ค่าเฉลี่ย 4.26 2) ความกตัญญู ค่าเฉลี่ย 4.10 3) ความเป็นส่วนหนึ่ง ความเป็นทีม และความจงรักภักดี ค่าเฉลี่ย 4.05 4) ความซื่อสัตย์ ความตรงไปตรงมาและความจริงใจ ค่าเฉลี่ย 3.97 และ 5) การตัดสินใจที่ดี การคิดเชิงวิเคราะห์และการเปิดใจกว้าง ค่าเฉลี่ย 3.95 ตามลำดับ

จากผลงานวิจัยคุณลักษณะเด่นของตำแหน่งผู้บริหาร/ผู้จัดการ/หัวหน้างาน พบว่ามีความสอดคล้องกับคุณลักษณะเด่นของคนไทยโดยรวมในด้าน “ความยุติธรรม ความเสมอภาคและความถูกต้อง” “ความกตัญญู” “ความเป็นส่วนหนึ่ง ความเป็นทีมและความจงรักภักดี” และ “ความซื่อสัตย์ ความตรงไปตรงมาและความจริงใจ”

ส่วนคุณลักษณะเด่นที่ตำแหน่งผู้บริหาร/ผู้จัดการ/หัวหน้างาน มีโดดเด่น คือ ด้าน “การตัดสินใจที่ดี การคิดเชิงวิเคราะห์และการเปิดใจกว้าง ” ซึ่งเป็นเรื่องของคุณสมบัติในการคิดวิเคราะห์ การตัดสินใจที่ดี อาจเป็นเพราะในตำแหน่งผู้บริหารหรือผู้นำ จะต้องมียุทธศาสตร์ที่ความรับผิดชอบสูงต่อองค์กรและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ดังนั้น ในการตัดสินใจดำเนินงานต่างๆ จึงต้องเป็นไปอย่างรอบคอบ ผ่านการวิเคราะห์ในแง่มุมต่างๆ มาอย่างดี โดยต้องเปิดใจกว้างรับความคิดเห็นจากผู้ได้บังคับบัญชาเพื่อให้สามารถสร้างผลงานที่ดีและมีประสิทธิผลสูงอีกด้วย สอดคล้องกับแนวคิดของ แน่งน้อย พงษ์สามารถ (2519) ที่ได้กล่าวว่า คุณลักษณะของผู้นำนั้น นอกจากจะมีความรู้ความสามารถ ควรต้องมีคุณสมบัติในการคิดวิเคราะห์ตัดสินใจที่ดี นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับการศึกษาพฤติกรรมมองการณ์ไกลของพิบูล ที่ปะปาล (2550) ที่ได้กล่าวไว้ว่า คุณลักษณะของผู้นำหรือผู้บริหารนั้น ต้องมีความสามารถด้านสติปัญญาที่ฉลาด สามารถเก็บรวบรวม สังเคราะห์และแปลข้อมูลจำนวนมากๆ ได้ และยังคงมีวิสัยทัศน์ สามารถแก้ปัญหา

และตัดสินใจได้อย่างถูกต้อง

เมื่อพิจารณาคูณลักษณะเด่น 5 อันดับแรกของตำแหน่งผู้บริหาร/ผู้จัดการ/หัวหน้างาน พบว่า มีความสอดคล้องกับผลการศึกษาของ Ruch, Furrer, และ Huwyler (2004) ที่ศึกษาคูณลักษณะเด่น ในตำแหน่งงานระดับผู้บริหาร (Executives) ประเทศสวิตเซอร์แลนด์ พบว่า ในตำแหน่งงานระดับผู้บริหาร มีคุณลักษณะเด่นด้าน “ความยุติธรรม ความเสมอภาคและความถูกต้อง” เช่นเดียวกัน

ส่วนตำแหน่งเจ้าหน้าที่/พนักงาน พบคุณลักษณะเด่น 5 อันดับแรก คือ 1) ความยุติธรรม ความเสมอภาคและความถูกต้อง ค่าเฉลี่ย 4.19 2) ความกตัญญู ค่าเฉลี่ย 4.07 3) ความเป็นส่วนหนึ่ง ความเป็นทีม และความจงรักภักดี ค่าเฉลี่ย 4.02 4) ความสามารถในการรักและถูกรัก ค่าเฉลี่ย 3.91 และ 5) ความซื่อสัตย์ ความตรงไปตรงมาและความจริงใจ ค่าเฉลี่ย 3.90 ตามลำดับ

จากผลงานวิจัยจะเห็นได้ว่า คุณลักษณะเด่นของตำแหน่งเจ้าหน้าที่/พนักงาน มีความสอดคล้องกับคุณลักษณะเด่น 5 อันดับแรกของคนไทยโดยรวม อาจเป็นเพราะคนไทยในงานวิจัย ครั้งนี้ส่วนใหญ่เป็นคนไทยเป็นคนที่อยู่ในระดับตำแหน่งเจ้าหน้าที่/พนักงาน จึงทำให้ คุณลักษณะเด่นมีความสอดคล้องกัน ซึ่งรายละเอียดได้มีการอธิบายไว้แล้วข้างต้น

เมื่อพิจารณาคูณลักษณะเด่น 5 อันดับแรกของตำแหน่งเจ้าหน้าที่/พนักงาน พบว่า มีความสอดคล้องกับผลการศึกษาของ Ruch, Furrer, และ Huwyler (2004) ที่ศึกษาคูณลักษณะเด่นใน ตำแหน่งงานระดับพนักงาน (Employee) ในประเทศสวิตเซอร์แลนด์ พบว่า “ความยุติธรรม ความเสมอภาคและความถูกต้อง” และ “ความสามารถในการรักและถูกรัก” เช่นเดียวกัน

2. คุณลักษณะเด่นเฉพาะของคนไทยในแต่ละกลุ่ม

ในส่วนนี้จะเป็นการนำเสนอการอภิปรายผลในเรื่องคุณลักษณะเด่นเฉพาะของคนไทยในแต่ละกลุ่ม ดังนี้

2.1 คุณลักษณะเด่นเฉพาะของคนไทย วัยรุ่นตอนปลาย เพศชาย และ เพศหญิง

จากการวิเคราะห์คุณลักษณะเด่นคนไทย กลุ่มวัยรุ่นตอนปลาย เปรียบเทียบเพศชาย ($n=334$) และเพศหญิง ($n=442$) พบว่ามีคุณลักษณะเด่นเฉพาะในกลุ่มวัยรุ่นตอนปลาย (17-20 ปี) 4 ด้านที่เพศชายมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าเพศหญิงในกลุ่มอายุเดียวกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ คือ 1) การตัดสินใจที่ดี การคิดเชิงวิเคราะห์และการเปิดใจกว้าง 2) ความคิดสร้างสรรค์ ความฉลาดและความริเริ่ม 3) ความองอาจและกล้าหาญ และ 4) การควบคุมและการมีวินัยในตนเอง

จากผลงานวิจัยที่พบว่า คุณลักษณะเด่นด้าน “การตัดสินใจที่ดี การคิดเชิงวิเคราะห์และการเปิดใจกว้าง” และ “ความคิดสร้างสรรค์ ความฉลาดและความริเริ่ม” มีในวัยรุ่นเพศชายสูงกว่าเพศ

หญิงนั้น อาจเป็นเพราะค่านิยมของสังคมไทยที่ยกย่องให้เพศชายต้องมีลักษณะของความเป็นผู้นำที่มีความเข้มแข็ง เก่งกล้าและมีความสามารถ รูปแบบการเลี้ยงดูจึงมุ่งเน้นการปลูกฝังให้เพศชายต้องเป็นผู้ริเริ่ม กล้าแสดงความคิดและตัดสินใจ ส่วนคุณลักษณะเด่นด้าน “ความองอาจและกล้าหาญ” และ “การควบคุมและการมีวินัยในตนเอง” ก็เป็นสิ่งที่เพศชายถูกคาดหวังให้สามารถควบคุมและดูแลตนเองได้ เพื่อที่จะเป็นหลักให้คนในครอบครัวสามารถพึ่งพิงได้ต่อไป ดังจะเห็นได้ว่าในครอบครัวไทยมักสนับสนุนให้บุตรชายมีอาชีพรับราชการเป็นตำรวจหรือทหาร เพื่อฝึกฝนให้มีความอดทน อดอาจกล้าหาญและมีระเบียบวินัย ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ สุพัตรา สุภาพ (2531) ที่ได้กล่าวไว้ว่า ลักษณะทั่วไปของครอบครัวไทยส่วนใหญ่ได้รับการอบรมสั่งสอนโดยถือให้ผู้ชายเป็นใหญ่ มีค่านิยมในการยกย่องให้เพศชายเป็นผู้นำทั้งในด้านครอบครัวและการทำงาน เหมือนดังคำกล่าวที่ว่า “ผู้ชายเป็นช้างเท้าหน้า” จึงผลักดันให้บทบาทของเพศชายจะต้องเป็นผู้มีความรับผิดชอบ ทั้งยังต้องใช้ความสามารถในด้านการคิดวิเคราะห์และตัดสินใจในเรื่องสำคัญๆ รวมถึงจากบทความนี้ได้กล่าวถึงความเป็นเพศชายจะเน้นพฤติกรรมที่แสดงถึงความสามารถของบุคคลในการที่จะผลักดันตนเองไปสู่ความสำเร็จในชีวิตและเน้นบทบาทความเป็นผู้นำเช่นเดียวกัน

ส่วนคุณลักษณะเด่นเฉพาะที่วัยรุ่นเพศหญิงมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าเพศชายในกลุ่มเดียวกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นั้นมี 6 ด้าน คือ 1) ความใจดีและความมีน้ำใจ 2) ความสามารถในการรักและถูกรัก 3) ความเป็นส่วนหนึ่ง ความเป็นทีมและความจงรักภักดี 4) การชื่นชมความงามและความเป็นเลิศ 5) ความกตัญญู และ 6) จิตวิญญูณ การมีจุดมุ่งหมายในชีวิตและความศรัทธา

จากผลงานวิจัยที่พบว่าวัยรุ่นเพศหญิงจะมีเรื่องของ “ความใจดีมีน้ำใจ” และ “ความสามารถในการรักและถูกรัก” ที่สูงกว่าเพศชาย อาจเป็นเพราะสังคมไทยมองว่าเพศหญิงเป็นเพศที่อ่อนแอกว่าเพศชาย พ่อแม่หรือผู้ใหญ่ในครอบครัวคนไทยจึงเลี้ยงดูบุตรสาวด้วยความรักและควบคุมดูแลอย่างใกล้ชิด จึงได้รับการปลูกฝังให้มีคุณสมบัติของผู้หญิงไทยที่มุ่งเน้นด้านการมีจิตใจที่ดีงาม มีความอ่อนโยนและพร้อมทำหน้าที่ด้านงานบ้านงานเรือนต่างๆ ให้เป็นไปโดยเรียบร้อย นอกจากนี้ในเรื่องของ “ความกตัญญู” ในฐานะที่เป็นมารดาที่จะต้องอบรมสั่งสอนให้บุตรมีความกตัญญูต่อบิดามารดาอีกด้วย ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของสุพัตรา สุภาพ (2531) ได้กล่าวถึงหน้าที่ของผู้หญิงในสังคมและวัฒนธรรมไทย คือ เป็นภรรยา เป็นมารดา และเป็นแม่บ้าน โดยมุ่งเน้นการเป็นผู้ที่เสริมสร้างบุคคลในครอบครัวให้เกิดความรู้สึกพึงพอใจในชีวิต ดังนั้น การส่งเสริมเรื่องความรัก ความสัมพันธ์ภายในบ้านจึงเป็นบทบาทสำคัญ ส่วนคุณลักษณะเด่นด้าน “ความเป็นส่วนหนึ่ง ความเป็นทีม และความจงรักภักดี” และ “ความกตัญญู” ที่เพศหญิงมีมากกว่า น่าจะเป็นเพราะเพศหญิงในสังคมไทยจะยึดมั่นและผูกพันกับสถาบันครอบครัวที่ให้การเลี้ยงดู อบรมสั่งสอนตนเองมาอย่างใกล้ชิด จึงมีหน้าที่ในฐานะที่เป็นบุตรที่จะต้องกตัญญูต่อคนในครอบครัวหรือผู้มีพระคุณ และ

มีความจงรักภักดีต่อสามีหรือครอบครัวของตน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของอานนท์ อาภาภิรม (2515) ที่ได้กล่าวถึง การที่ครอบครัวไทยมีความเข้มข้นในเรื่องความสัมพันธ์ทางสายโลหิตอย่างแน่นแฟ้น นั่นคือ บิดา มารดา และบุตร รวมถึงหลานมีความผูกพันกันอย่างแน่นหนา จึงทำให้ยังคงมีการติดต่อและเยี่ยมเยียนกันอยู่เสมอ จนบางคนเติบโตเป็นหนุ่มสาวมีเหย้ามีเรือนไปแล้ว ก็ยังไม่ค่อยจะยอมจากพ่อจากแม่ไปอยู่ที่ไหนไกลๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ที่ เป็น “แม่” จะมีความผูกพันกับ “ลูก” มากยิ่งกว่าบุคคลอื่น ดังนั้นถึงแม้ลูกจะตกทุกข์ได้ยากเพียงใด ผู้เป็นแม่ก็จะยังคงคอยติดตามเอาใจใส่ช่วยเหลืออยู่ตลอดเวลา รวมถึงผู้หญิงที่แต่งงานออกเรือนไปแล้วก็จะต้องเคารพเชื่อฟังสามี ดังนั้นจึงเป็นการแสดงให้เห็นถึงความเป็นสมาชิกซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของสถาบันครอบครัวยังมีได้หมดไป แม้จะเติบโตขึ้นหรือแยกครอบครัวไปแล้วก็ตาม

ผลงานวิจัยยังพบอีกว่า วัยรุ่นเพศหญิงจะมีคุณลักษณะเด่นด้าน “การชื่นชมความงามและความเป็นเลิศ” มากกว่าเพศชาย อาจเป็นเพราะเพศหญิง โดยธรรมชาติจะชื่นชอบในเรื่องความสวย ความงาม และได้รับการอบรมปลูกฝังตั้งแต่วัยเด็กให้มีความสามารถด้านศิลปะ งานบ้านงานเรือน มีความนิยมชมชอบการแต่งกายและของสวยงาม ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ อานนท์ อาภาภิรม (2515) ที่กล่าวถึงการอบรมเลี้ยงดูบุตร โดยนอกเหนือจากการเน้นหนักเรื่องความเป็นระเบียบและมารยาททางสังคมต่างๆ แล้ว ยังรวมถึงการอบรมให้รู้จักรักสวยรักงามอีกด้วย

นอกจากนี้ วัยรุ่นเพศหญิงยังมีคุณลักษณะเด่นมากกว่าเพศชายในเรื่อง “จิตวิญญาณ การมีอุดมการณ์ในชีวิตและความศรัทธา” อาจเนื่องมาจากชาวไทยส่วนใหญ่จะมีความยึดมั่นศรัทธาในศาสนา ขนบธรรมเนียมประเพณี ซึ่งส่งผลต่อเนื้อให้รูปแบบในการอบรมสั่งสอนลูกหลานในครอบครัวคนไทยจะมีความเข้มงวดและยึดมั่นอยู่ในขนบธรรมเนียมประเพณีต่างๆ ตามไปด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งเด็กผู้หญิงนั้นจะมีความใกล้ชิดกับครอบครัวมากกว่าเด็กผู้ชาย จึงได้รับการเลี้ยงดูจากพ่อแม่หรือปู่ย่าตายายซึ่งเป็นผู้ที่ผ่านประสบการณ์ดำเนินชีวิตมามาก การซึมซับในคำสอนแนวทางการดำเนินชีวิตตามกรอบประเพณี รวมถึงการมีความศรัทธาหรือยึดมั่นในศาสนาและความเชื่อต่างๆ จึงมีโอกาสมากกว่า ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ วรภัทร์ ภูเจริญ (2549) ที่กล่าวถึงผู้หญิงจะถูกเลี้ยงดูมาให้อยู่ในกรอบประเพณี ถูกอบรมมาให้เป็นคนดีมากที่สุดด้วยความกลัว ความหัวอ่อน จะเชื่อพ่อแม่ง่าย ซึ่งคนเชื่อพ่อแม่ส่วนใหญ่จะส่งผลให้ได้ดิบได้ดีกันทั้งนั้น เช่นเดียวกับแนวคิดของ วิทยากร เชียงกุล (2552) ที่กล่าวถึงบทบาทของพ่อแม่ ที่มีต่อวัยรุ่น โดยพ่อแม่จะให้การดูแลวัยรุ่นหญิง อย่างห่วงใยและใกล้ชิดทำให้เกิดการซึมซับและยึดมั่นในขนบธรรมเนียมมากกว่าวัยรุ่นชาย จึงอาจทำให้วัยรุ่นชายมักก่อปัญหา มากกว่าวัยรุ่นหญิง โดยอาจเกิดจากปัจจัยมาจากอิทธิพลของวัฒนธรรมในการเลี้ยงดูนั่นเอง

เมื่อพิจารณาจากผลงานวิจัยคุณลักษณะเด่นเฉพาะของเพศหญิง พบว่า มี 2 คุณลักษณะเด่นที่สอดคล้องกับงานวิจัยของ Rawewan (2004) และ Ryff (1989) ที่ศึกษากลุ่มวัยรุ่นตอนปลาย (17-20 ปี) เพศชาย และ เพศหญิง พบว่า ชายและหญิงมีคุณลักษณะเด่นแตกต่างกันในเรื่องของ “ความใจดีและความมีน้ำใจ” และ “ความสามารถในการรักและถูกรัก” โดยเพศหญิงมีคุณลักษณะเด่นดังกล่าวมากกว่าเพศชาย จะเห็นได้ว่า ทั้ง 2 คุณลักษณะเด่นเป็นคุณลักษณะเด่นที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ จิตตินันท์ เตชะคุปต์ (2543) ที่กล่าวว่า วัยรุ่นหญิงนั้น จะมีความสามารถในการเรียนรู้การสร้างสัมพันธ์ที่ลึกซึ้งได้เร็วและดีกว่าวัยรุ่นชาย

2.2 คุณลักษณะเด่นเฉพาะของคนไทย วัยผู้ใหญ่ เพศชาย และ เพศหญิง

จากการวิเคราะห์คุณลักษณะเด่นคนไทย วัยผู้ใหญ่ (21-60 ปี) เปรียบเทียบเพศชาย ($n=1,068$) และเพศหญิง ($n=1,718$) พบว่า ในกลุ่มวัยผู้ใหญ่ (21-60 ปี) มีคุณลักษณะเด่น 7 ด้านที่เพศชายมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าเพศหญิง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ คือ 1) ความอยากรู้อยากเห็นและความสนใจในโลก 2) ความรักในการเรียนรู้ 3) การตัดสินใจที่ดี การคิดเชิงวิเคราะห์และการเปิดใจกว้าง 4) ความคิดสร้างสรรค์ ความฉลาดและความริเริ่ม 5) ความฉลาดในการมองโลก/ฉลาดลุ่มลึกในมุมมองต่างๆ 6) ความมองอาจและกล้าหาญ และ 7) ความสนุกสนาน ความกระตือรือร้นและพลังงาน

จากผลการวิจัยที่พบคุณลักษณะเด่นของวัยผู้ใหญ่เพศชายสูงกว่าเพศหญิงในทั้ง 7 ด้านข้างต้น น่าจะสืบเนื่องมาจากการที่เพศชายมีแรงผลักดันตนเองค่อนข้างสูงกว่าเพศหญิงในการขับเคลื่อนให้ตนเองสามารถมุ่งไปสู่ความสำเร็จในด้านต่างๆ ได้ ซึ่งจะเห็นได้ว่า คุณลักษณะเด่นทั้ง 7 ด้านเป็นคุณลักษณะที่เกี่ยวข้องกับสติปัญญาและความรู้ รวมถึง ความกล้าหาญ กล้าคิด กล้าทำ และยืนหยัดเพื่อฝ่าฟันอุปสรรคความยากลำบากต่างๆ ซึ่งล้วนเป็นคุณสมบัติที่จำเป็นในการกระตุ้นและสนับสนุนให้ได้มาซึ่งการมีข้อมูลความรู้ที่เพียงพอ เกิดความคิด มีมุมมองและพลังชีวิตที่จะนำไปสู่เป้าหมายแห่งความสำเร็จได้ทั้งสิ้น สอดคล้องกับแนวคิดของ สุพัตรา สุภาพ (2531) ที่กล่าวว่า ลักษณะทั่วไปของครอบครัวไทยส่วนใหญ่จะอบรมสั่งสอนโดยถือให้ผู้ชายเป็นใหญ่ มีค่านิยมในการยกย่องให้ “ผู้ชายเป็นช้างเท้าหน้า” คือเป็นผู้นำทั้งในด้านครอบครัวและการทำงาน จึงผลักดันให้บทบาทของเพศชายจะต้องมีความรับผิดชอบ ต้องใช้ความสามารถในการคิดวิเคราะห์และตัดสินใจในเรื่องสำคัญๆ รวมถึงยังได้กล่าวถึงความเป็นเพศชายจะเน้นพฤติกรรมที่แสดงถึงความสามารถของบุคคลในการที่จะผลักดันตนเองไปสู่ความสำเร็จในชีวิตควบคู่ไปกับการเน้นบทบาทความเป็นผู้นำด้วย

นอกจากนี้ ผลการวิจัยดังกล่าวยังพบว่ามีความสอดคล้องกับการศึกษาของ Linley et al., (2007) ที่ศึกษาเกี่ยวกับความแตกต่างของคุณลักษณะเด่นเพศชายและเพศหญิง จากกลุ่มตัวอย่างใน

ประเทศอังกฤษ ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับกลุ่มตัวอย่างคนไทย พบว่ามีคุณลักษณะเด่น 3 ด้านที่เพศชายมีมากกว่าเพศหญิงเหมือนกัน คือ “การตัดสินใจที่ดี การคิดเชิงวิเคราะห์และการเปิดใจกว้าง” “ความคิดสร้างสรรค์ ความฉลาดและความริเริ่ม” และ “ความฉลาดในการมองโลก/ฉลาดลุ่มลึก ในมุมมองต่าง ๆ” เช่นเดียวกัน

ส่วนคุณลักษณะเด่นที่เพศหญิงมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าเพศชายในกลุ่มเดียวกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ มี 8 ด้าน คือ 1) ความซื่อสัตย์ ความตรงไปตรงมาและความจริงใจ 2) ความใจดีและความมีน้ำใจ 3) ความสามารถในการรักและถูกรัก 4) ความเป็นส่วนหนึ่ง ความเป็นทีม และความจงรักภักดี 5) การควบคุมและการมีวินัยในตนเอง 6) ความกตัญญู 7) จิตวิญญาณ การมีจุดมุ่งหมายในชีวิตและความศรัทธา และ 8) การให้อภัยและความกรุณา

ผลการวิจัยที่พบว่าคุณลักษณะเด่นด้าน “ความซื่อสัตย์ ความตรงไปตรงมาและความจริงใจ” และ “การควบคุมและการมีวินัยในตนเอง” มีในผู้ใหญ่เพศหญิงมากกว่าเพศชายนั้น อาจเป็นเพราะผู้หญิงไทยถูกปลูกฝังมาอย่างเข้มงวดในการวางตัวที่เหมาะสมและยึดมั่นในขนบธรรมเนียมประเพณีตามวัฒนธรรมไทยอย่างจริงจัง ดังนั้น ผู้หญิงไทยจึงเติบโตมาท่ามกลางความสามารถในการรักษา วินัยและต้องควบคุมตนเองให้ปฏิบัติตามสอดคล้องกับวัฒนธรรมไทยอย่างเคร่งครัด โดยเฉพาะหญิงที่แต่งงานแล้วจะต้องซื่อสัตย์ต่อสามีและมีหน้าที่ต่อครอบครัวในฐานะของภรรยาและแม่ที่ดี ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ อานนท์ อาภาภิรม (2515) ที่กล่าวถึงวัฒนธรรมว่าเป็นวิถีการดำเนินชีวิต และคนที่มีวัฒนธรรม มักหมายความว่า เป็นคนมีระเบียบวินัย ส่วนสุพัตรา สุภาพ (2531) ได้กล่าวถึงฐานะของหญิงในสังคมไทยที่ถูกกำหนดว่าถ้าหญิงใดแต่งงาน ก็ยังคงถือคติที่ว่าต้องรักและซื่อสัตย์ต่อสามีคนเดียว ห้ามแบ่งความรักหรือไปมีความสัมพันธ์ทางเพศกับชายอื่น เพราะถือว่าผิดศีลธรรมอย่างร้ายแรง

นอกจากนี้ เพศหญิงยังมีคุณลักษณะเด่นมากกว่าเพศชายในเรื่อง “ความใจดีและความมีน้ำใจ” “ความสามารถในการรักและถูกรัก” “ความเป็นส่วนหนึ่ง ความเป็นทีม และความจงรักภักดี” “ความกตัญญู” “การให้อภัยและความกรุณา” และ “จิตวิญญาณ การมีจุดมุ่งหมายในชีวิตและความศรัทธา” คุณลักษณะเด่นข้างต้น แสดงให้เห็นถึงความเป็นมนุษย์ ซึ่งล้วนเป็นผลพวงมาจากความสัมพันธ์ขั้นพื้นฐานที่เริ่มต้นจากสถาบันครอบครัวซึ่งมีบทบาทหลักในการเลี้ยงดู อบรม สั่งสอนและขัดเกลาบุรุษหลานของตนให้เติบโตขึ้นเป็นคนดีในสังคม ทั้งนี้ ในครอบครัวคนไทยเรายังคงพบว่าเพศหญิงจะได้รับการเลี้ยงดูและเติบโตมาด้วยความผูกพันใกล้ชิดกับครอบครัวมากกว่าเพศชาย ดังนั้น เพศหญิง โดยธรรมชาติที่มีความอ่อนไหวด้านอารมณ์ความรู้สึกมากกว่า เพศชายจะสามารถซึมซับในเรื่องของจิตใจและให้ความสำคัญกับเรื่องของความรัก ความสัมพันธ์ และสถาบันครอบครัวอย่างลึกซึ้งกว่ามาก จึงเห็นได้ว่า เพศหญิง โดยส่วนใหญ่แล้วจะปรากฏชัด

ถึงลักษณะของความเป็นคนใจดีมีน้ำใจ การแสดงออกถึงความอ่อนไหวต่อความรักความผูกพัน ต่างๆ เช่น ความกตัญญูต่อพ่อแม่ ครูบาอาจารย์ ผู้มีพระคุณ รวมถึงการรู้จักให้อภัยไม่เคืองแค้นกัน คุณลักษณะเด่นเหล่านี้ เป็นสิ่งที่ถ่ายทอดกันมาด้วยการอบรมสั่งสอนจากครอบครัว พ่อแม่หรือ ผู้ปกครอง นอกจากนี้ ผู้หญิงไทยที่ออกเรือนแล้ว มักจะให้ฝ่ายชายที่เป็นคู่ของตนมาอยู่กับบิดามารดาของตนมากกว่า นั้นย่อมแสดงถึงความรักความผูกพันอย่างใกล้ชิดของเพศหญิงที่ยังรู้สึกว่าคุณยังคงเป็นสมาชิกหรือเป็นส่วนหนึ่งของสถาบันครอบครัว แต่ในขณะเดียวกัน เพศหญิงก็จะได้รับผลกระทบได้ง่ายหากครอบครัวหรือความสัมพันธ์มีปัญหา ดังนั้น เพศหญิงจึงมีแนวโน้มมากกว่าที่จะหาทางออกด้วยการค้นหาสิ่งยึดเหนี่ยวทางใจต่างๆ เช่น ความเชื่อมั่นศรัทธาในศาสนา ตัวบุคคล หรือสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่เคารพสักการะ เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ สุพัตรา สุภาพ (2531) ที่กล่าวถึงหน้าที่ของสถาบันครอบครัวที่ทำหน้าที่ในการเลี้ยงดูผู้เยาว์ให้เติบโตขึ้นในสังคม โดยไม่มีสถาบันใดที่ทำหน้าที่ได้ดีกว่าสถาบันนี้ เพราะนอกจากการเลี้ยงดูทางด้านร่างกายแล้ว การให้ความรักความอบอุ่นและการอบรมทางด้านจิตใจนั้น เด็กจะหาจากที่อื่นใดเสมือนครอบครัวนั้นยากมาก ถ้าปราศจากครอบครัว การคงอยู่ของมนุษย์อาจจะไม่สมบูรณ์ นอกจากนี้ ยังได้กล่าวถึงลักษณะครอบครัวไทยในแง่ของความผูกพันทางสายโลหิตว่า บิดามารดามักจะรักและห่วงใยลูกของตนเสมอไม่ว่าจะโตหรือสมรสแล้ว โดยทั่วไปคู่สมรสมักจะชอบอยู่กับบิดามารดาของฝ่ายหญิงคืออยู่กับพ่อตาแม่ยายมากกว่า และจะให้ความรักแก่ครอบครัวทั้งในรูปแบบของความรักและเคารพระหว่างสามีและภรรยา ความรักของบิดามารดาต่อบุตร ความรักและกตัญญูต่อผู้เคยอุปการะ ส่วนในแง่ของการค้นหาสิ่งยึดเหนี่ยวจิตใจของเพศหญิงนั้น สอดคล้องกับแนวคิดของ วรภัทร์ ภูเจริญ (2549) ที่กล่าวถึงจำนวนผู้หญิงที่บรรลุนิติภาวะมีมากกว่าผู้ชายสามถึงสี่เท่า เนื่องจากผู้หญิงถูกเลี้ยงดูมาก่อนข้างจะอยู่ในครอบครัว ในประเพณี ถูกฝึกมาให้มีความอดทนอดกลั้นมาก ซึ่งเป็นสิ่งที่มีผลต่อการฝึกปฏิบัติธรรม หญิงหลายคนที่มีทุกข์มาก ส่วนใหญ่เป็นเรื่องสามี เรื่องแฟน จึงทำให้เข้าวัดกันมากขึ้น ซึ่งหากสังเกตดูตามวัดต่างๆ จะพบเห็นว่าผู้หญิงเข้าวัดมากกว่าผู้ชาย

ผลการวิจัยดังกล่าวมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ Ryff (1989) ที่พบเช่นเดียวกันว่า ในกลุ่มวัยผู้ใหญ่ (21-60 ปี) เพศชายและเพศหญิงมีคุณลักษณะเด่นแตกต่างกัน โดยเพศหญิงจะมีคุณลักษณะเด่นในด้าน “ความใจดีและความมีน้ำใจ” และ “ความสามารถในการรักและถูกรัก” มากกว่าเพศชาย

2.3 คุณลักษณะเด่นเฉพาะใน ตำแหน่งงานระดับผู้บริหารและตำแหน่งงานระดับ เจ้าหน้าที่/พนักงาน

จากการวิเคราะห์คุณลักษณะเด่นคนไทยเปรียบเทียบกันระหว่างตำแหน่งงานในระดับผู้บริหาร/ผู้จัดการ/หัวหน้างาน ($n=1,003$) และ เจ้าหน้าที่/พนักงาน ($n=1,355$) พบว่า มีคุณลักษณะเด่น 13 ด้านที่ตำแหน่งผู้บริหาร/ผู้จัดการ/หัวหน้างาน มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าตำแหน่งเจ้าหน้าที่/พนักงาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ คือ 1) ความอยากรู้อยากเห็นและความสนใจในโลก 2) ความรักในการเรียนรู้ 3) การตัดสินใจที่ดี การคิดเชิงวิเคราะห์และการเปิดใจกว้าง 4) ความคิดสร้างสรรค์ ความฉลาดและความริเริ่ม 5) ความฉลาดทางสังคม 6) ความฉลาดในการมองโลก/ฉลาดลุ่มลึกในมุมมองต่าง ๆ 7) ความอดสาหัส ความขยันและความพากเพียร 8) ความซื่อสัตย์ ความตรงไปตรงมาและความจริงใจ 9) ความยุติธรรม ความเสมอภาคและความถูกต้อง 10) ความเป็นผู้นำ 11) การควบคุมและการมีวินัยในตนเอง 12) ความระมัดระวัง ความสุขุมและวิจรรณญาณ และ 13) ความหวัง การมองโลกในแง่ดีและการมองอนาคต

จากผลการวิจัยที่พบว่า ระดับผู้บริหารมีคุณลักษณะเด่น 13 ด้านข้างต้นในระดับที่มากกว่าตำแหน่งเจ้าหน้าที่/พนักงานนั้น เมื่อนำมาพิจารณาโดยเปรียบเทียบกับแนวคิดของ Peterson & Seligman, 2004 ที่จัดคุณลักษณะเด่น โดยแบ่งแยกประเภทออกเป็น 6 คุณลักษณะหลัก คือ 1) สติปัญญาและความรู้ 2) ความกล้าหาญ 3) ความเป็นมนุษย์ 4) ความยุติธรรม 5) การควบคุมอารมณ์ และ 6) ความเข้าใจในตนเอง แล้วนั้น พบว่าคุณลักษณะทั้ง 13 ด้าน ได้กระจายโดยครอบคลุมครบทั้ง 6 คุณลักษณะหลัก (ดูตารางที่ 41 ประกอบ)

จากตารางจะเห็นได้ว่า ผลการวิจัยมีความสอดคล้องกับการศึกษาพฤติกรรมองค์การของพิบูล ที่ปะปาล (2550) ที่ว่า เมื่อก้าวถึงคุณลักษณะของผู้บริหารนั้น จะมุ่งเน้นไปที่การศึกษาภาวะผู้นำซึ่งจะมีบุคลิกภาพและความสามารถที่มีลักษณะโดดเด่นเป็นพิเศษเฉพาะบางอย่างที่จะไม่พบในตัวบุคคลที่ไม่ใช่ผู้นำ โดยคุณลักษณะเฉพาะตัวของผู้นำที่แตกต่างจากบุคคลอื่นที่ไม่ใช่ผู้นำและมีความสอดคล้องกับคุณลักษณะเด่นที่พบในผลการวิจัย ได้แก่ การมีความซื่อสัตย์และยึดถือหลักคุณธรรม มีความจริงใจไม่หลอกลวง สามารถสร้างความเชื่อถือได้กับผู้ตาม มีความปรารถนาที่จะนำผู้อื่น มีอิทธิพลและนำผู้อื่นได้ มีความสามารถด้านสติปัญญาที่ฉลาด สามารถเก็บรวบรวมสังเคราะห์และแปลข้อมูลจำนวนมาก ๆ ได้ และยังต้องมีวิสัยทัศน์ สามารถแก้ปัญหา และตัดสินใจได้อย่างถูกต้อง และมีวุฒิภาวะทางอารมณ์ ไม่มุ่งเน้นที่ตนเองมากเกินไปและสามารถควบคุมอารมณ์ความรู้สึกรู้สึกของตนได้ และยังสอดคล้องกับแนวคิดของ เน่งน้อย พงษ์สามารถ (2519) ที่กล่าวถึง คุณลักษณะของผู้นำว่านอกจากจะมีความรู้ความสามารถแล้ว ยังต้องมีคุณลักษณะใน

ด้านความอยากรู้อยากเห็น มีความคิดสร้างสรรค์ กระตือรือร้นในการขวนขวายหาความรู้ สามารถ
 คิดวิเคราะห์ตัดสินใจได้ดี มีความอดุสาหะขยัน ซื่อสัตย์จริงใจและมีความสามารถในการปรับตัว
 นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับแนวคิดของ รังสรรค์ ประเสริฐศรี (2544) ที่กล่าวว่า บุคลิกภาพของผู้นำ
 ควรประกอบไปด้วย ความซื่อสัตย์ เชื่อมั่นตนเอง กล้าแสดงออก กระตือรือร้น อารมณ์ขัน โอบอ้อม
 อารี อดทน คิตรีเริ่ม เข้าใจผู้อื่น สามารถปรับตัวได้ดี รวมถึงยังสอดคล้องกับแนวคิดเกี่ยวกับ
 พฤติกรรมของผู้นำของ Wexley และ Yukl (1984 อ้างถึงใน สิทธิโชค วรรณสันติกุล, 2546) ที่ว่าผู้นำ
 ต้องสนใจใคร่รู้ คิตรีเริ่ม มองหาโอกาสและสิ่งใหม่ ๆ มีการตัดสินใจที่ดี เป็นผู้นำ จูงใจโน้มน้าวผู้
 ตามได้ มีความสามารถในการควบคุมและจัดระเบียบให้เกิดขึ้นได้ ซึ่งจะเห็นได้ว่าคุณลักษณะเด่นที่
 พบในกลุ่มผู้บริหารที่ได้จากผลการวิจัยมีความสอดคล้องต้องกันกับคุณลักษณะของผู้นำที่พึงมีเกือบ
 ทั้งหมด



ศูนย์วิทยทรัพยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 41 แสดง คุณลักษณะเด่น 13 ด้านของผู้บริหารจากผลการวิจัยนี้ โดยจัดประเภทตาม

6 คุณลักษณะหลักของ Peterson & Seligman (2004) และเปรียบเทียบกับแนวคิดของคุณลักษณะผู้นำที่พึงมี

6 คุณลักษณะหลัก 24 คุณลักษณะเด่น (Peterson & Seligman, 2004)		คุณลักษณะ เด่นเฉพาะ 13 ด้านของ ผู้บริหารจาก ผลการวิจัยนี้	ผู้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับคุณลักษณะผู้นำ			
			เน้นน้อย พึงสามารถ (2519)	พิบูล ที่ปะปาล (2550)	รังสรรค์ ประเสริฐศรี (2544)	Wexley และ Yukl (1984 อ้างถึงใน สิทธิ โชค วราสันติ นุกูล, 2546)
1.สติปัญญาและความรู้						
1	ความคิดสร้างสรรค์ ความฉลาดและความริเริ่ม	✓	✓	N/A	✓	✓
2	ความอยากรู้อยากเห็นและความสนใจในโลก	✓	✓	N/A	N/A	✓
3	การตัดสินใจที่คิดเชิงวิเคราะห์และการเปิดใจกว้าง	✓	✓	✓	N/A	✓
4	ความรักในการเรียนรู้	✓	✓	N/A	N/A	N/A
5	ความฉลาดในการมองโลก/ฉลาดกลุ่มเล็กในมุมมองต่างๆ	✓	N/A	✓	N/A	N/A
2.ความกล้าหาญ						
6	ความซื่อสัตย์ ความตรงไปตรงมาและความจริงใจ	✓	✓	✓	✓	N/A
7	ความองอาจและกล้าหาญ	N/A	N/A	N/A	✓	N/A
8	ความอดสาหัส ความขยันและความพากเพียร	✓	✓	N/A	✓	N/A
9	ความสนุกสนาน ความกระตือรือร้นและพลังงาน	N/A	N/A	N/A	✓	N/A
3.ความเป็นมนุษย์						
10	ความใจดีและความมีน้ำใจ	N/A	N/A	N/A	✓	N/A
11	ความสามารถในการรักและถูกรัก	N/A	N/A	N/A	✓	N/A
12	ความฉลาดทางสังคม	✓	✓	N/A	✓	N/A
4.ความยุติธรรม						
13	ความยุติธรรม ความเสมอภาคและความถูกต้อง	✓	N/A	N/A	N/A	N/A
14	ความเป็นผู้นำ	✓	N/A	✓	✓	✓
15	ความเป็นส่วนหนึ่ง ความเป็นทีมและความจงรักภักดี	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
5.การควบคุมอารมณ์						
16	การให้อภัยและความกรุณา	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
17	ความสุภาพอ่อนน้อมและถ่อมตน	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
18	ความระมัดระวัง ความสุขุมและวิจารณ์ญาณ	✓	N/A	✓	N/A	N/A
19	การควบคุมและการมีวินัย	✓	N/A	N/A	N/A	✓
6.ความเข้าใจในตนเอง						
20	การชื่นชมในความงามและความเป็นเลิศ	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
21	ความกตัญญู	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
22	ความหวัง การมองโลกในแง่ดี และการมองอนาคต	✓	N/A	✓	N/A	N/A
23	อารมณ์ขันและความขี้เล่น	N/A	N/A	N/A	✓	N/A
24	จิตวิญญาณการมีจุดมุ่งหมายในชีวิต และความศรัทธา	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A

เมื่อพิจารณา 13 คุณลักษณะเด่นของผู้บริหารที่พบในงานวิจัยนี้ควบคู่ไปกับแนวคิด

6 คุณลักษณะหลัก 24 คุณลักษณะเด่นของ Peterson & Seligman (2004) และแนวคิดคุณลักษณะของภาวะผู้นำที่พึงมีตามที่ได้แสดงในตารางที่ 41 แล้ว ผู้วิจัยมีข้อสังเกตเพิ่มเติมว่า การมีภาวะผู้นำที่สมบูรณ์ควรมีคุณลักษณะที่ครอบคลุมให้ครบอยู่ในทั้ง 6 ประเภทของคุณลักษณะหลักข้างต้น นอกจากนั้นการเป็นผู้นำที่ดีและมีประสิทธิภาพ อาจจะสามารถแบ่งได้เป็น 3 มุมมอง ได้แก่ ผู้นำด้าน “เก่งคิด” สามารถคิดวิเคราะห์ ริเริ่มสร้างสรรค์ สนใจใฝ่เรียนรู้ ฉลาดในการมีมุมมองต่างๆ ผู้นำด้าน “เก่งงาน” อุตสาหะขยันพากเพียร สุขุมรอบคอบมีวิจรรย์ญาณ มีวินัยในตนเอง และ ผู้นำด้าน “เก่งคน” มีภาวะผู้นำ ยุติธรรมเสมอภาค ซื่อสัตย์จริงใจ มองโลกแง่ดีคิดถึงอนาคต และ มีความฉลาดทางสังคม สอดคล้องกับแนวคิดของ Robin และ Coulter (1966) รวมถึง Stoner และ Freeman (1989) ที่กล่าวว่าทักษะสำคัญในการจัดการของผู้นำ (management skills) สามารถจัดแบ่งได้ 3 ประเภท ประกอบด้วย ทักษะด้านความคิด ทักษะด้านมนุษย์ และทักษะด้านเทคนิค นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับแนวคิดของ Rath และ Conchie (2008) ที่กล่าวว่า คุณลักษณะเด่นของผู้นำ สามารถจัดประเภทได้ 4 กลุ่ม คือ ผู้นำนักคิดเชิงกลยุทธ์ ผู้นำนักสร้างความสัมพันธ์ ผู้นำนักสร้างอิทธิพล และ ผู้นำนักจัดการ ซึ่งคุณลักษณะเด่นที่กล่าวข้างต้นนั้นเป็นส่วนสำคัญและจำเป็นต่อผู้นำในการเพิ่มศักยภาพของการบริหารจัดการบุคลากรภายในองค์กรให้มีประสิทธิภาพสูงสุด

นอกจากนี้ ผลการวิจัยดังกล่าว ยังมีความสอดคล้องกับการศึกษาของ Ruch, Furrer, และ Huwyler (2004) ที่ศึกษาเกี่ยวกับความแตกต่างของคุณลักษณะเด่นในตำแหน่งงานระดับผู้บริหารและพนักงานในประเทศสวิตเซอร์แลนด์ โดยเมื่อเปรียบเทียบระหว่างผลการศึกษาในไทยกับสวิตเซอร์แลนด์ จะมีเหมือนกันเพียง 2 คุณลักษณะเด่นเฉพาะที่ระดับผู้บริหาร มีมากกว่า ระดับพนักงาน คือ “ความเป็นผู้นำ” และ “การตัดสินใจที่ดี การคิดเชิงวิเคราะห์และการเปิดใจกว้าง”

เมื่อมาพิจารณาในส่วนคุณลักษณะเด่นของตำแหน่งเจ้าหน้าที่/พนักงานที่พบว่ามีความเฉลี่ยสูงกว่าตำแหน่งผู้บริหาร/ผู้จัดการ/หัวหน้างาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งมี 2 ด้าน คือ 1) ความสุภาพอ่อนน้อมและความอ่อนตน และ 2) อารมณ์ขันและความขี้เล่น นั้นการที่ตำแหน่งเจ้าหน้าที่/พนักงานมีคุณลักษณะเด่นด้าน “ความสุภาพอ่อนน้อมและความอ่อนตน” น่าจะเป็นเพราะในสังคมการทำงานของคนไทยยังคงได้รับอิทธิพลมาจากวัฒนธรรมไทยที่ให้ความสำคัญกับระบบอาวุโส และจะได้รับการปลูกฝังมาอย่างต่อเนื่องให้ผู้ผู้น้อยต้องนอบน้อมต่อผู้ที่มีอาวุโสกว่า ฉะนั้นในการทำงานจึงยังพบเห็นอยู่เสมอที่พนักงานจะต้องมีความเคารพยำเกรงผู้ที่มีตำแหน่งหน้าที่สูงกว่าตน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ อकिन, รพีพัฒน์, ปรกาศทอง, สิริสุข, และ พรรณี, ฉัตรพลรักษ์, (2527) ที่กล่าวว่า ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาจำเป็นต้องแสดงความเคารพ เคารพและเชื่อฟังผู้บังคับบัญชาของตน เพราะอยู่ในฐานะของผู้รับคำสั่ง และอาจสืบเนื่องจาก สังคมไทยสมัยก่อนมีรูปแบบ

ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ใหญ่และผู้น้อย บุคคลที่เป็นผู้ใหญ่เป็นบุคคลที่มีฐานะสูงกว่า ผู้น้อยจึงต้องตั้งอยู่บนความมีเคารพบนอบ รวมถึงการมีสัมมาคารวะ อีกทั้ง โครงสร้างของสังคมไทย ยังเน้นให้ความสำคัญในเรื่องของผู้น้อยที่ต้องเชื่อฟังผู้ใหญ่อีกด้วย

ส่วนคุณลักษณะเด่นด้าน “อารมณ์ขันและความขี้เล่น” ซึ่งเป็นพฤติกรรมที่พบมากในกลุ่มเจ้าหน้าที่/พนักงานนั้น อาจเป็นไปได้ว่า ระดับพนักงานซึ่งเป็นสมาชิกส่วนใหญ่ในองค์กรของไต้หวัน ได้รับอิทธิพลจากลักษณะความเป็นคนไทย ที่รักอิสระ สนุกสนาน ชอบอยู่เป็นกลุ่มก้อนกับพวกพ้องเดียวกัน ประกอบกับความรับผิดชอบของตำแหน่งงานในระดับนี้ยังไม่มากนัก ระดับความเครียดจึงไม่สูงเมื่อเทียบกับตำแหน่งงานบริหาร ดังนั้น การมีอารมณ์ขันและขี้เล่นจึงสามารถแสดงออกได้ง่ายกว่าและยังเป็นวิธีการหนึ่งที่ช่วยสร้างความผ่อนคลายและก่อให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีในที่ทำงานอีกด้วย ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ สุพัตรา สุภาพ (2531) ที่กล่าวถึงค่านิยมของคนไทยในการรักความสนุกสนาน ไม่ว่าจะอยู่ในสังคมเมืองหรือสังคมชนบท ที่มักจะเห็นความสนุกสนานแฝงในกิจกรรมต่างๆ เสมอทั้งในยามว่างหรือยามทำงาน การมารวมกันก็เพื่อใช้เวลาและกำลังกายในการทำกิจกรรมที่จะทำให้ได้ทั้งงานและความสนุกสนานเพลิดเพลิน ตลอดจนทำให้รู้จักกันดี มีความใกล้ชิด จนเป็นผลให้เกิดเอกลักษณ์อย่างหนึ่ง คือ การทำงานเป็นเล่น ทำเล่นเป็นงาน อย่างไรก็ตาม ผู้เขียนได้แสดงทรรศนะที่น่าสนใจเกี่ยวกับค่านิยมของคนไทยในข้อนี้ว่า ความรักสนุกสนานถ้าใช้ให้ถูกทาง ถูกเวลา และสถานการณ์ก็จะเป็นสิ่งที่ดี แต่ในบางครั้ง การที่คนไทยอาจจะรักสนุกมากเกินไป จนกระทั่งส่งผลให้ขาดความตั้งใจและจริงจังต่อการปฏิบัติงานก็เป็นได้

3. คุณลักษณะเด่นที่มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจในชีวิต และความพึงพอใจในการทำงานของคนไทย

ในส่วนนี้จะเป็นการนำเสนอการอภิปรายผลในเรื่องคุณลักษณะเด่นที่มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจในชีวิตของวัยรุ่นตอนปลาย และวัยผู้ใหญ่เฉพาะคนทำงาน ดังนี้

3.1 คุณลักษณะเด่นที่มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจในชีวิตของวัยรุ่นตอนปลาย

จากการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า คุณลักษณะเด่นที่สามารถทำนายความพึงพอใจในชีวิตของกลุ่มวัยรุ่นตอนปลาย (17-20 ปี) ($n=776$) ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยคุณลักษณะเด่นที่มีอิทธิพลในทางบวก เรียงลำดับจากมากไปน้อย คือ 1) ความกตัญญู ($\beta = 0.344$) 2) ความสนุกสนาน ความกระตือรือร้นและพลังงาน ($\beta = 0.184$) 3) การควบคุมและการมีวินัยในตนเอง ($\beta = 0.172$) 4) ความอยากรู้อยากเห็นและความสนใจในโลก ($\beta = 0.151$) 5) ความฉลาดในการมองโลก/ฉลาดลุ่มลึกในมุมมองต่าง ๆ ($\beta = 0.134$) และ 6) การให้อภัยและความกรุณา ($\beta = 0.077$)

จากผลงานวิจัยได้แสดงให้เห็นว่าคุณลักษณะเด่นที่สามารถทำนายความพึงพอใจในชีวิตของกลุ่มวัยรุ่นตอนปลายในทางบวก คือ คุณลักษณะเด่นด้าน “*ความกตัญญู*” ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะความกตัญญูเป็นค่านิยมที่คนไทยให้ความสำคัญเป็นอย่างมาก ดังนั้น เมื่อเด็กหรือผู้ที่เยาว์วัยกว่ามีการแสดงออกซึ่งความกตัญญู นอกจากจะได้รับความรู้สึกที่ดีทางใจจากการกระทำที่ตอบสนองต่อผู้ใหญ่หรือบุพการีที่มีบุญคุณกับตนแล้ว ยังได้รับความรักความชื่นชมจากผู้ใหญ่ คนรอบข้างและสังคมเป็นรางวัลตอบแทนอีกด้วย ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ทศนีย์ ทองสว่าง (2537) ที่กล่าวไว้ว่า การแสดงออกซึ่งความกตัญญูรู้คุณคนจะทำให้เกิดความรู้สึกผูกพันทางจิตใจและความเกรงอกเกรงใจซึ่งกันและกันระหว่างคนในสังคม เช่น การที่ลูกมีความกตัญญูรู้คุณต่อพ่อแม่ นอกจากส่งผลให้ลูกมีความเคารพและเชื่อฟังในคำสอนของพ่อแม่แล้ว ยังทำให้มีความเกรงอกเกรงใจ ไม่กล้าทำในสิ่งที่ทำให้ท่านเกิดความไม่สบายใจ ดังนั้น หากคนแต่ละคนมีความกตัญญู ก็จะส่งผลต่อส่วนรวมโดยจะนำมาซึ่งความสุขสงบในสังคมในที่สุด นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับแนวคิดของ อานนท์ อาภาภิรม (2514) ที่ได้กล่าวไว้ว่า คนไทยส่วนใหญ่ให้การยกย่องคนที่มีความกตัญญูรู้จักบุญคุณของผู้มีพระคุณ บุคคลที่มีความกตัญญูจะได้รับการสรรเสริญจากสังคมว่าเป็นบุคคลที่น่าคบหาสมาคมด้วยเช่นเดียวกันกับแนวคิดของ วุฒิพงษ์ ถายะพงษ์ (2552) ที่ได้กล่าวไว้ว่า การสำนึกบุญคุณนั้นส่งผลทำให้เกิดการขอบคุณ ขอบโทษ รอยยิ้ม ซึ่งสิ่งเหล่านี้ก่อให้เกิดสันติสุขและความสุขหรือความพึงพอใจในชีวิตที่แท้จริง ส่วนแนวคิดของ วิทยา นาควัชระ (2552) ก็ได้กล่าวไว้ว่า การรู้สึกขอบคุณชีวิตที่ทำให้เราพบสิ่งดี ๆ การรู้สึกชื่นชมสิ่งเล็กๆ ที่เกิดขึ้นในแต่วันนั้นจะเป็นปัจจัยที่สามารถนำไปสู่ความพึงพอใจในชีวิตได้

นอกจากนี้ ยังพบว่ามีสอดคล้องกับผลการศึกษาของ Peterson และ Seligman (2007 อ้างถึงในพรณี ชูจิรวงศ์, 2552) ที่พบว่าคุณลักษณะด้าน “*ความกตัญญู*” เป็นคุณลักษณะที่ส่งผลต่อความพึงพอใจในชีวิตมากที่สุดเช่นกัน

ส่วนคุณลักษณะเด่นด้าน “*ความสนุกสนาน ความกระตือรือร้นและพลังงาน*” และ “*ความอยากรู้อยากเห็นและความสนใจในโลก*” ที่ส่งผลต่อความพึงพอใจในชีวิตของช่วงอายุนี้ด้วยเช่นเดียวกันนั้น อาจเป็นเพราะมาจากลักษณะนิสัยแต่เดิมของคนไทยซึ่งมีพื้นฐานของความรักสนุก มีความอยากรู้อยากเห็นและมักให้ความสนใจในเหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นอยู่แล้ว สังเกตได้จากการมีคำที่เรียกกันติดปากว่า “ไทยมุง” และด้วยวัยของกลุ่มอายุนี้ ซึ่งชอบความสนุกสนาน โปรดปรานการได้ผจญภัย เพราะทำให้รู้สึกท้าทาย ตื่นเต้น ได้ลองในสิ่งใหม่ๆ ซึ่งจะเห็นได้ว่า คุณลักษณะเด่นทั้งสองสามารถตอบสนองความต้องการตามธรรมชาติของช่วงวัย จึงทำให้เกิดความพึงพอใจในการดำเนินชีวิตตามมา ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ วิทยา นาควัชระ (2552) ที่ได้กล่าวว่า คนเราจะมีความพึงพอใจในชีวิตต้องหัดสนใจ เรียนรู้ ชอบลองสิ่งใหม่ ทำให้เกิดความสุขตื่นเต้น รวมถึงบทความของ

ชฎาภา ประเสริฐทรง (2549) ที่ได้กล่าวถึงพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่ได้พระราชทานในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่นักศึกษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ในวันที่ 6 กรกฎาคม 2531 ว่า คุณสมบัติประการหนึ่ง ซึ่งจะส่งผลต่อความพึงพอใจในการดำเนินชีวิต คือ การมีความรอบรู้มีความสามารถในการประสานประโยชน์กับบุคคลอื่น หรือนั่นก็คือ การเป็นคนที่มีความอยากรู้ และสนใจในโลกล้วนเอง

นอกจากนี้ ยังพบว่ามีความสอดคล้องกับการศึกษาของ Rokeach (1973) ที่ศึกษาค่านิยม และวัฒนธรรมของปัจเจกบุคคลพบว่า คุณลักษณะหรือค่านิยมที่ส่งผลหรือเกี่ยวข้องกับสิ่งที่ปรารถนาในชีวิต หรืออีกนัยหนึ่ง คือความพึงพอใจในชีวิต นั่นคือ ความสนุกสนาน ตื่นเต้นในชีวิต รวมถึงสอดคล้องกับการศึกษาของ Peterson และ Seligman (2007 อ้างถึงในพรณี ชูจิรวงศ์, 2552) ที่ได้กล่าวว่าคุณลักษณะด้าน “ความอยากรู้อยากเห็นและความสนใจในโลก” และ “ความสนุกสนาน ความกระตือรือร้นและพลังงาน” เป็นคุณลักษณะที่ส่งผลต่อความพึงพอใจในชีวิตได้มากที่สุดเช่นกัน

คุณลักษณะเด่นด้าน “การควบคุมและการมีวินัยในตนเอง” สามารถสร้างความพึงพอใจในชีวิตให้วัยรุ่นตอนปลายได้ น่าจะเป็นเพราะการมีระเบียบวินัยเป็นเรื่องที่ส่งผลดีทั้งต่อตนเองและต่อส่วนรวมในสังคม นำไปสู่สังคมที่สงบสุข ดังนั้น การที่บุคคลในช่วงวัยนี้ รู้จักรักษาระเบียบวินัย มีความรับผิดชอบที่ดี เป็นการแสดงให้เห็นถึงความสามารถในการควบคุมตนเองได้ดี ไม่ทำอะไรเพียงเพื่อความพอใจของตัวเองเท่านั้น แต่ยังรู้จักกระทำโดยนึกถึงคนส่วนรวมอีกด้วย ซึ่งนอกจากทำให้ผู้ปฏิบัติรู้สึกดีต่อตนเองแล้ว บุคคลที่พบเห็นก็ยิ่งรู้สึกชื่นชอบเพราะเห็นว่าผู้ที่แสดงถึงความมีระเบียบวินัยน่าจะเติบโตขึ้นไปเป็นผู้ใหญ่ที่ดีของสังคมอีกด้วย สอดคล้องกับแนวคิดของ สุพัทธา สุภาพ (2531) ที่ได้กล่าวว่า การมีระเบียบวินัย ได้แก่ การรู้จักทำตามกฎเกณฑ์ ไม่ฝ่าฝืน ไม่เห็นแก่ความสบายเล็กๆ น้อยๆ หรือเห็นแก่ประโยชน์ของตนเองเป็นหลักจนขาดระเบียบ การมีระเบียบวินัย จะสร้างให้เกิดการประพฤติปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ที่สังคมนั้นต้องการ ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการอยู่ร่วมกัน ซึ่งหากเราเคารพและปฏิบัติตามระเบียบ คนในสังคมก็จะอยู่อย่างปกติสุขและส่งผลต่อความพึงพอใจในชีวิตต่อไป

ส่วนการมีคุณลักษณะเด่นด้าน “ความฉลาดในการมองโลก/ฉลาดลุ่มลึกในมุมมองต่าง ๆ” สามารถส่งผลต่อความพึงพอใจในชีวิตของกลุ่มวัยรุ่นตอนปลายได้นั้น อาจเป็นเพราะช่วงวัยนี้เป็นช่วงหัวเลี้ยวหัวต่อของการแยกแยะสิ่งที่ดีและไม่ดี การมีคุณลักษณะเด่นข้อนี้จะทำให้รู้สึกถึงความเข้าใจต่อความเป็นไปของโลกมากขึ้น ส่งผลต่อความมั่นใจและมีความพึงพอใจในการดำเนินชีวิตต่อไปในอนาคต ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ จิตตินันท์ เตชะคุปต์ (2543) ที่ได้กล่าวว่า ช่วงวัยรุ่นเป็นช่วงวัยที่สามารถคิดวิเคราะห์ และแสดงความคิดเห็นต่อสิ่งต่างๆ ได้อย่างกว้างขวางและลึกซึ้ง

ทำให้มองเห็นความแตกต่างของสิ่งต่างๆ ได้มากขึ้น สามารถแยกแยะสิ่งที่ชอบไม่ชอบ ดีไม่คือออกจากกันได้ ซึ่งความสามารถในการพิจารณาด้วยเหตุผลนี้ ช่วยให้วัยรุ่นเรียนรู้ตนเองและวิธีการแก้ไขปัญหาได้ดี จึงส่งผลให้เกิดความพึงพอใจในชีวิตได้

ส่วนคุณลักษณะเด่นด้าน “การให้อภัยและความกรุณา” อาจเป็นเพราะการรู้จักให้อภัย ให้ความรัก มีความเมตตากรุณาต่อกัน จะส่งผลทำให้จิตใจเบิกบานและมีความสุขสบายใจ ซึ่งเป็นคุณลักษณะที่ใกล้เคียงกับคำสอนทางพุทธศาสนาในเรื่องของเมตตากรุณา อันเป็นหลักธรรมที่ถูกปลูกฝังให้มีในคนไทยมาช้านาน สอดคล้องกับแนวคิดของ วิทยา นาควัชระ (2552) ที่ได้กล่าวว่า คนเราต้องรู้จักแสดงความรัก ทำจิตใจให้เบิกบาน รู้จักให้ความเมตตากรุณา และรู้จักให้อภัย จะทำให้เรานั้นสามารถประสบความสำเร็จอย่างมีความพึงพอใจในชีวิตได้ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับแนวคิดของ วุฒิพงษ์ ทยะพงษ์ (2552) ที่ได้กล่าวไว้ในหัวข้อของการสำนึกว่าคุณ ว่าส่งผลต่อเนื้อที่ ทำให้เกิดการขอบคุณ ขอโทษ รอยยิ้ม รวมถึงการให้อภัย ซึ่งสิ่งเหล่านี้ล้วนแล้วแต่ก่อให้เกิดสันติสุขและความพึงพอใจในชีวิตที่แท้จริง

นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับการศึกษาของ Rokeach (1973) ที่ศึกษาเรื่องค่านิยมและวัฒนธรรมของปัจเจกบุคคล พบว่า คุณลักษณะหรือค่านิยมที่ส่งผลหรือเกี่ยวพันกับสิ่งที่ปรารถนาในชีวิต หรืออีกนัยหนึ่ง คือความพึงพอใจในชีวิต นั่นคือ การรู้จักให้อภัย

สำหรับคุณลักษณะเด่นที่สามารถทำนายความพึงพอใจในชีวิตของกลุ่มวัยรุ่นตอนปลาย (17-20 ปี) ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยคุณลักษณะเด่นที่มีอิทธิพลในทางลบ เรียงลำดับจากมากไปน้อย คือ 1) การชื่นชมความงามและความเป็นเลิศ ($\beta = -0.150$) 2) ความยุติธรรม ความเสมอภาค และความถูกต้อง ($\beta = -0.128$) และ 3) ความฉลาดสังคม ($\beta = -0.098$) ตามลำดับ

จากผลงานวิจัย คุณลักษณะเด่นที่สามารถทำนายความพึงพอใจในชีวิตของกลุ่มวัยรุ่นตอนปลายในทางลบ คือ คุณลักษณะเด่นด้าน “การชื่นชมความงามและความเป็นเลิศ” อาจเป็นเพราะคุณลักษณะเด่นด้านนี้ เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการที่บุคคลคนหนึ่งสามารถค้นพบ ตระหนักถึงคุณค่า รู้สึกชื่นชมยินดี ซาบซึ้งในคุณค่าของสิ่งต่างๆ และพึงพอใจกับความดีงามหรือสิ่งดี ๆ ต่างๆ ที่เกิดขึ้นในโลกและสังคม (Haidt 2003 อ้างถึงใน Peterson & Seligman, 2004) ผู้วิจัยเห็นว่า มีความสอดคล้องกับ หลักคำสอนทางพุทธศาสนาในเรื่องของ พรหมวิหาร 4 ในด้านมูทิตา หรือความยินดีเมื่อผู้อื่นได้ดี (พระมหาสุทธีชัย จิตชโย, 2546) แต่เมื่อพิจารณาคุณลักษณะและค่านิยมของคนไทย กลับพบว่าคนไทยมีลักษณะนิสัยที่เห็นใครดีไม่ได้ เป็นคนขี้อิจฉาและคอยจับผิดหรือตำหนิผู้อื่นอยู่เสมอ (จรัญ พรหมอยู่, 2526) จึงอาจแสดงให้เห็นว่า คนไทยนั้นขาดพรหมวิหาร 4 ในเรื่องของมูทิตา คือ ไม่รู้จักที่จะยินดี และยังมีความอิจฉา กับความสำเร็จของผู้อื่น และนั่นอาจจะเป็นเหตุให้เกิด

ความไม่พอใจ ไม่สบายใจ จึงส่งผลต่อความพึงพอใจในชีวิตที่ลดลง (พระมหาสุทธีชัย ฐิตชโย, 2546)

นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ Linley et al., (2007) ที่พบเช่นเดียวกันว่า คุณลักษณะเด่นด้าน “การชื่นชมความงามและความเป็นเลิศ” นั้น ไม่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในชีวิตที่เพิ่มขึ้น

ส่วนคุณลักษณะเด่น ด้าน “ความยุติธรรม ความเสมอภาคและความถูกต้อง” ที่สามารถทำนายความพึงพอใจในชีวิต ในทางลบ อาจเป็นเพราะ ความยุติธรรมเป็นเรื่องเกี่ยวกับการเรียกร้องความรู้สึกที่บุคคลอยากได้รับการตอบสนองในสิ่งที่ตนร้องขอ ในบางครั้งอาจจะได้สมดังที่หวังหรือ ในบางครั้งก็อาจต้องพบกับความผิดหวัง ขณะเดียวกันการเรียกร้องนั้นก็ต้องใช้พลังในการต่อสู้ เพื่อให้ได้สิ่งนั้นมา สอดคล้องกับแนวคิดของ อังคณา บุญสิทธิ์ (2550) ที่ได้กล่าวไว้ว่า ความยุติธรรมไม่ได้หมายความว่าต้องเป็นมาตรฐานเดียวกันหรือแปลว่าเหมือนกัน เพราะความยุติธรรมแบบหนึ่งในที่หนึ่งหรือในสถานการณ์หนึ่ง อาจจะไม่ใช้ความยุติธรรมในอีกที่หนึ่ง หรือในอีกสถานการณ์หนึ่ง อย่างไรก็ตาม เนื่องจากความยุติธรรมเป็นเรื่องของมุมมอง การสื่อสาร ซึ่งอาจทำให้คนมีความเข้าใจที่คลาดเคลื่อนหรือเข้าใจไม่ตรงกันได้ ความขัดแย้งทางความคิดจึงมีโอกาสเกิดขึ้นได้สูง และอาจนำมาซึ่งความรู้สึกคับข้องใจ รู้สึกเหมือนถูกเอาเปรียบ จึงเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้คนเราไม่สามารถมีความพึงพอใจในชีวิตตามที่คาดหวังได้ในที่สุด

ส่วนคุณลักษณะเด่น ด้าน “ความฉลาดสังคม” ที่สามารถทำนายความพึงพอใจในชีวิต ในทางลบ อาจเป็นเพราะ ช่วงวัยรุ่นเป็นช่วงวัยที่ยังมีวุฒิภาวะทางอารมณ์น้อย มีอารมณ์อ่อนไหวง่าย อีกทั้งยังมีอารมณ์ความรู้สึกเป็นเด็กอยู่มาก จึงส่งผลต่อการปรับตัวและการรับรู้อารมณ์ความรู้สึกของผู้อื่นให้มีน้อยตามไปด้วย สอดคล้องกับแนวคิดของ จิตตินันท์ เตชะคุปต์ (2543) ที่ได้กล่าวว่า ช่วงวัยรุ่นเป็นช่วงวัยที่เริ่มเติบโตเป็นผู้ใหญ่ มากขึ้นแต่อารมณ์ ความรู้สึก การรับรู้ยังเป็นเด็กอยู่มาก ทำให้แสดงออกถึงความเอาแต่ใจตนเอง และไม่มีความอดทนในการรอคอย

3.2 คุณลักษณะเด่นที่มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจในชีวิตของวัยรุ่นผู้ใหญ่ เฉพาะคนทำงาน

คุณลักษณะเด่นที่สามารถทำนายความพึงพอใจในชีวิต ของกลุ่มวัยรุ่นผู้ใหญ่ (21-60 ปี) ($n=2,341$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยคุณลักษณะเด่นที่มีอิทธิพลในทางบวก เรียงลำดับจากมากไปน้อย คือ 1) ความกตัญญู ($\beta = 0.349$) 2) ความอยากรู้อยากเห็นและความสนใจในโลก ($\beta = 0.151$) 3) ความฉลาดในการมองโลก/ฉลาดกลุ่มเล็กในมุมมองต่าง ๆ ($\beta = 0.133$) 4) การควบคุมและการมีวินัยในตนเอง ($\beta = 0.114$) 5) ความสนุกสนาน ความกระตือรือร้นและพลังงาน

($\beta = 0.112$) 6) การให้อภัยและความกรุณา ($\beta = 0.106$) 7) ความซื่อสัตย์ ความตรงไปตรงมาและความจริงใจ ($\beta = 0.080$) และ 8) ความสามารถในการรักและถูกรัก ($\beta = 0.057$) ตามลำดับ

จากผลงานวิจัยจะเห็นได้ว่า คุณลักษณะเด่นที่สามารถทำนายความพึงพอใจในชีวิตของกลุ่มวัยผู้ใหญ่ ในทางบวกนั้น มีเหมือนกันกับกลุ่มวัยรุ่นตอนปลาย คือ “ความกตัญญู” “ความอยากรู้อยากเห็นและความสนใจในโลก” “ความฉลาดในการมองโลก/ฉลาดลุ่มลึกในมุมมองต่าง ๆ” “การควบคุมและการมีวินัยในตนเอง” “ความสนุกสนาน ความกระตือรือร้นและพลังงาน” และ “การให้อภัยและความกรุณา” ซึ่งได้ชี้แจงรายละเอียดไว้แล้วในข้างต้น โดยผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่าเป็นเพราะเป็นคุณลักษณะที่เกิดขึ้นตั้งแต่ในช่วงวัยเด็ก จึงเป็นไปได้ว่าอาจยังมีสืบต่อมา และยังคงแสดงให้เห็นอย่างต่อเนื่องแม้จะเติบโตขึ้นเป็นวัยผู้ใหญ่แล้วก็ตาม

ส่วนคุณลักษณะเด่น ที่สามารถทำนายความพึงพอใจในชีวิตของกลุ่มวัยผู้ใหญ่ ในทางบวก ที่มีแสดงให้เห็น คือ คุณลักษณะเด่นด้าน “ความซื่อสัตย์ ความตรงไปตรงมาและความจริงใจ” และ “ความสามารถในการรักและถูกรัก” อาจเป็นเพราะในสังคมไทย คนไทยจะมีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด มีการพึ่งพาอาศัย ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน นอกจากจะทำให้เกิดการเห็นอกเห็นใจกันแล้ว ยังนำมาซึ่งความรู้สึกรู้สึกว่าสามารถไว้วางใจกันได้ ดังนั้นจึงแสดงออกต่อกันด้วยความซื่อสัตย์และจริงใจ ทำให้บรรยากาศในการอยู่ร่วมกันจึงเป็นไปอย่างสงบสุข สอดคล้องกับแนวคิดของ อานนท์ อาภาภิรม (2515) ซึ่งได้กล่าวไว้ว่า สังคมไทยสมัยก่อนเป็นสังคมเกษตรกรรม สมาชิกในสังคมจึงมีความผูกพันกันใกล้ชิด เกิดการรวมกลุ่ม ตามสภาพภูมิศาสตร์ ความผูกพันกันอย่างใกล้ชิดดังกล่าว เรียกว่าเป็นความสัมพันธ์แบบปฐมภูมิ ซึ่งเป็นความสัมพันธ์ที่ทำให้เกิดการพึ่งพาอาศัย การช่วยเหลือ และความเห็นอกเห็นใจซึ่งกันและกัน ทำให้คนไทยให้ความสำคัญในเรื่องของความซื่อสัตย์ จริงใจ เนื่องจากจะเป็นคุณลักษณะที่ส่งผลให้เกิดความพึงพอใจในชีวิต

สำหรับสามารถทำนายความพึงพอใจในชีวิตของกลุ่มวัยผู้ใหญ่ (21-60 ปี) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยคุณลักษณะเด่นที่มีอิทธิพลในทางลบ เรียงลำดับจากมากไปน้อย คือ 1) การชื่นชมความงามและความเป็นเลิศ ($\beta = -0.150$) 2) ความยุติธรรม ความเสมอภาคและความถูกต้อง ($\beta = -0.121$) 3) ความใจดีและความมีน้ำใจ ($\beta = -0.106$) 4) ความคิดสร้างสรรค์ ความฉลาดและความริเริ่ม ($\beta = -0.086$) และ 5) ความสุภาพอ่อนน้อมและความถ่อมตน ($\beta = -0.066$) ตามลำดับ

จากผลงานวิจัยจะเห็นได้ว่า คุณลักษณะเด่นที่สามารถทำนายความพึงพอใจในชีวิตของกลุ่มวัยผู้ใหญ่ ในทางลบนั้น มีเหมือนกันกับกลุ่มวัยรุ่นตอนปลาย คือ “การชื่นชมความงามและความเป็นเลิศ” และ “ความยุติธรรม ความเสมอภาคและความถูกต้อง” ซึ่งได้กล่าวรายละเอียดไว้แล้วในข้างต้น โดยผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่าเป็นเพราะเป็นคุณลักษณะที่เกิดขึ้นตั้งแต่ในช่วงวัยเด็ก จึงเป็นไปได้ว่าอาจยังคงมีอยู่อย่างต่อเนื่องและแสดงให้เห็นในวัยผู้ใหญ่ได้เช่นกัน

ส่วนคุณลักษณะเด่นด้าน “*ความใจดีและความมีน้ำใจ*” ที่สามารถทำนายความพึงพอใจในชีวิต ของกลุ่มวัยผู้ใหญ่ ในทางลบ อาจจะเป็นเพราะ การมีน้ำใจหรือความใจดี เป็นเรื่องของการเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ การให้ความช่วยเหลือ ซึ่งคนในสังคมไทยได้รับการปลูกฝัง จนกลายเป็นธรรมเนียมปฏิบัติ แต่ในบางครั้ง เมื่อมีมากเกินไป อาจก่อให้เกิดผลเสียมากกว่าผลดีก็เป็นได้ สอดคล้องกับแนวคิดของ ทศนีย์ ทองสว่าง (2537) ที่ได้กล่าวว่า คนไทยส่วนใหญ่มีความใจดีเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ช่วยเหลือบุคคลทั่วไป แม้จะเป็นบุคคลแปลกหน้าก็ตาม จนกลายเป็นธรรมเนียมไทยแต่โบราณ จนบางครั้งมุ่งเน้นการมีน้ำใจมากเกินไป ส่งผลกระทบต่อความเป็นอยู่ของครอบครัว หรือกระทั่งผลกระทบต่อสังคม

ส่วนคุณลักษณะเด่นด้าน “*ความคิดสร้างสรรค์ ความฉลาดและความริเริ่ม*” ที่สามารถทำนายความพึงพอใจในชีวิต ของกลุ่มวัยผู้ใหญ่ ในทางลบ อาจเป็นเพราะคนไทยมีการยึดมั่นขนบธรรมเนียมประเพณีที่สืบต่อกันมานาน และมีความเชื่ออย่างเคร่งครัดว่าเป็นสิ่งที่ควรปฏิบัติ ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อความคิดและการไม่ยอมเปลี่ยนแปลง ทำให้ไม่เกิดการคิดอะไรใหม่ ๆ สอดคล้องกับแนวคิดของ อานนท์ อาภาภิรม (2514) ซึ่งได้กล่าวไว้ว่า คนไทยไม่ค่อยมีการเคลื่อนไหวหรือเปลี่ยนแปลงในสังคม เคยใช้ชีวิตความเป็นอยู่อย่างไร ก็มักจะดำเนินชีวิตในแบบเดิมๆ และนั่นเป็นอุปสรรคสำคัญต่อการเปลี่ยนแปลงและริเริ่มในการใช้วิธีการใหม่ ๆ หรือคิดสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ (innovation) ให้เกิดขึ้น และการไม่ริเริ่มหรือคิดสิ่งใหม่ๆ จะทำให้ไม่เกิดการพัฒนา ซึ่งอาจเป็นเหตุผลต่อความรู้สึกพึงพอใจในชีวิตที่ลดลง

ส่วนคุณลักษณะเด่นด้าน “*ความสุภาพอ่อนน้อมและความถ่อมตน*” อาจเป็นเพราะคนไทยให้ความเคารพนับถือผู้อาวุโสมาตั้งแต่สมัยโบราณ กระทั่งจนถึงปัจจุบัน รวมถึงมีความเกรงอกเกรงใจ จนไม่กล้าแสดงออก ทั้งในเรื่องของการคิด การพูด และลงมือทำ และกลายเป็นความรู้สึกอึดอัดลำบากใจในที่สุด สอดคล้องกับแนวคิดของ สุพัตรา สุภาพ (2531) ที่ได้กล่าวว่า การเคารพ อ่อนน้อมต่อผู้อาวุโสได้รับการถ่ายทอดจากรุ่นสู่รุ่น ยึดถือเป็นประเพณีที่สำคัญ ซึ่งบุคคลที่เป็นผู้น้อยหรืออ่อนวัยกว่า โดยทั่วไปก็ต้องมีความเกรงใจ และไม่กล้าคัดค้าน หรือแสดงความคิดเห็น รวมถึงไม่กล้าขัดใจ เมื่อได้รับการร้องขอ จนบางครั้ง เกิดการกระทำแบบไม่เต็มใจ ซึ่งอาจจะส่งผลกระทบต่อความรู้สึกคับข้องใจ หรือ รู้สึกถึงความไม่เท่าเทียมกันทางความคิด และนั่นอาจจะส่งผลกระทบต่อความรู้สึกพึงพอใจในชีวิตที่ลดลงได้

เมื่อพิจารณาคูณลักษณะเด่นที่สามารถทำนายความพึงพอใจในชีวิต ของกลุ่มวัยผู้ใหญ่ ในทางลบ ข้างต้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ Linley et al., (2007) ที่พบว่า คุณลักษณะเด่นด้าน “*การชื่นชมความงามและความเป็นเลิศ*” นั้น ไม่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในชีวิตที่เพิ่มขึ้น เช่นเดียวกัน

3.3 คุณลักษณะเด่นที่มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจในการทำงาน ของวัยผู้ใหญ่ เฉพาะ

คนทำงาน

จากการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า คุณลักษณะเด่นที่สามารถทำนายความพึงพอใจในการทำงานของกลุ่มวัยผู้ใหญ่ (21-60 ปี) ($n=2,341$) ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยคุณลักษณะเด่นที่มีอิทธิพลในทางบวก เรียงลำดับจากมากไปน้อย คือ 1) ความอดสาหัส ความขยันและความพากเพียร ($\beta = 0.172$) 2) ความอยากรู้อยากเห็นและความสนใจในโลก ($\beta = 0.157$) 3) ความสนุกสนาน ความกระตือรือร้นและพลังงาน ($\beta = 0.154$) 4) ความเป็นส่วนหนึ่ง ความเป็นทีม และความจงรักภักดี ($\beta = 0.147$) 5) ความกตัญญู ($\beta = 0.107$) 6) การให้อภัยและความกรุณา ($\beta = 0.089$) และ 7) จิตวิญญาณ การมีจุดมุ่งหมายในชีวิต และความศรัทธา ($\beta = 0.051$) ตามลำดับ

จากผลงานวิจัย คุณลักษณะเด่นที่สามารถทำนายความพึงพอใจในการทำงานของกลุ่มวัยผู้ใหญ่ เฉพาะคนทำงาน ในทางบวก คือ คุณลักษณะเด่นด้าน “ความอดสาหัส ความขยันและความพากเพียร” “ความอยากรู้อยากเห็นและความสนใจในโลก” และ “ความเป็นส่วนหนึ่ง ความเป็นทีม และความจงรักภักดี” อาจเป็นเพราะ ความขยัน พากเพียร รวมถึงการทำงานประสานกันเป็นทีม เป็นองค์ประกอบสำคัญ ที่จะทำให้งานสำเร็จลุล่วง ส่วนความอยากรู้อยากเห็นสนใจใฝ่รู้ จะส่งผลต่อการเรียนรู้ที่ทำให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและมีผลต่อความสำเร็จในการทำงาน เช่นเดียวกัน สอดคล้องบทความของชฎาภา ประเสริฐทรง (2549) ที่ได้กล่าวถึง พระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่ได้พระราชทานในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่นักศึกษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ในวันที่ 6 กรกฎาคม 2531 ว่า “คุณสมบัติซึ่งจะสร้างความพึงพอใจในชีวิตและความสำเร็จในการทำงาน คือ ความอดสาหัสอดทน การมีความรอบรู้ สนใจใฝ่รู้ และการมีความสามารถในการประสานประโยชน์กับบุคคลอื่น”

ส่วนคุณลักษณะเด่นด้าน “ความสนุกสนาน ความกระตือรือร้นและพลังงาน” อาจเป็นเพราะ คนส่วนใหญ่ไม่ชอบทำสิ่งเดิม ๆ แต่ชอบความท้าทายตื่นเต้น ชอบเรียนรู้และทดลองสิ่งใหม่ๆ ซึ่งจะส่งผลต่อความรู้สึกสนุกกับสิ่งที่ทำ อันเป็นการเสริมสร้างพลังและก่อให้เกิดความกระตือรือร้นในการทำงาน สอดคล้องกับแนวคิดของ วิทยา นาควัชระ (2552) ที่ได้กล่าวว่า คนเรา จะมีความพึงพอใจในชีวิตต้องหัดสนใจ เรียนรู้ ชอบลองสิ่งใหม่ และรู้สึกตื่นเต้นกับสิ่งที่ทำ ซึ่งในการทำงานหากบุคคลรู้สึกสนุก กระตือรือร้น หรือมีพลังในการทำงานจะส่งผลให้เกิดความพึงพอใจในการทำงานได้

ส่วนคุณลักษณะเด่นด้าน “ความกตัญญู” และ “การให้อภัยและความกรุณา” อาจเป็นเพราะความกตัญญูทศเวท เป็นค่านิยมที่มีความสำคัญ บุคคลที่มีความกตัญญูจะได้รับการชื่นชมจากบุคคลรอบข้าง ความกตัญญูยังสามารถช่วยลดความรู้สึกละอายใจและเป็นจุดเริ่มของการกระทำความดี เช่น การสำนึกขอบุคคล การกล่าวขอโทษและให้อภัย ซึ่งล้วนเป็นสิ่งสำคัญที่ทำให้บรรยากาศในการทำงานร่วมกันระหว่างคนหมู่มากเป็นไปอย่างราบรื่น และยังช่วยสร้างความสัมพันธ์อันดีให้เกิดขึ้นได้ในที่สุด สอดคล้องกับแนวคิดของ วุฒิพงษ์ ฉายะพงษ์ (2552) ที่เขียนเกี่ยวกับการสำนึกว่าคุณค่าส่งผลทำให้เกิดการขอบุคคล ขอโทษ รอยยิ้ม รวมถึงการให้อภัย ซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็นสิ่งสำคัญ รวมถึงจำเป็นต่อการอยู่ร่วมกันในสังคมการทำงาน เพราะการทำงานของบุคลากรในองค์กรต้องมีการปฏิสัมพันธ์กัน มีการประสานระหว่างหน่วยงาน ทั้งภายในและภายนอกองค์กร และเป็นธรรมดาที่การปฏิสัมพันธ์ดังกล่าวอาจก่อให้เกิดความไม่เข้าใจหรือความขัดแย้งระหว่างกันได้ ดังนั้นการสำนึกว่าคุณค่า การให้อภัย จึงเป็นคุณลักษณะนิสัยที่สำคัญและจำเป็นอย่างมาก ที่ช่วยให้บุคลากรเกิดความเข้าใจซึ่งกันและกัน เห็นอกเห็นใจกัน เมื่อเกิดปัญหาหรือความผิดพลาดที่เกิดขึ้นจากการทำงานก็จะให้อภัยซึ่งกัน ก่อให้เกิดบรรยากาศที่ดีในการทำงาน และนั่นจะส่งผลต่อระดับความพึงพอใจในการทำงานของบุคลากรที่เพิ่มขึ้น

ส่วนคุณลักษณะเด่นด้าน “จิตวิญญาณ การมีอุดมการณ์ในชีวิต และความศรัทธา” อาจเป็นเพราะ คนไทยได้รับการสั่งสอนให้ยึดหลักปฏิบัติตามพุทธศาสนา รวมถึงยึดหลักธรรมทางศาสนา เป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจ ซึ่งในการทำงานมักจะต้องเผชิญกับปัญหาหรืออุปสรรคในหลายๆ ด้าน ส่งผลให้คนไทยต้องหามสิ่งยึดเหนี่ยวเพื่อให้เกิดความสบายใจ จิตใจผ่องใส พร้อมรับมือกับปัญหาหรืออุปสรรคได้อย่างเข้มแข็ง สอดคล้องกับแนวคิดของ สุพัตรา สุภาพ (2531) ได้กล่าวถึงค่านิยมที่เยาวชนของชาติควรยึดถือปฏิบัติ ตามที่คณะกรรมการวัฒนธรรมได้บัญญัติค่านิยมไว้ 5 ประการ เมื่อ พ.ศ. 2525 โดยหนึ่งในค่านิยมที่ควรส่งเสริม คือ การปฏิบัติตามคุณธรรมของศาสนา เนื่องจากทุกศาสนาสอนให้คนมีเมตตากรุณาต่อกัน ให้มีการกระทำที่ดีในรูปแบบต่างๆ รวมถึงให้มีทัศนคติที่ดี มีจิตใจที่งดงาม มีพฤติกรรมที่ประกอบด้วยคุณธรรม สุจริต ที่กาย วาจา และใจ ดังนั้น การปฏิบัติตามคุณธรรมของศาสนา นอกจากจะเป็นประโยชน์แก่ชีวิตของแต่ละบุคคลแล้ว ยังเป็นประโยชน์แก่สังคมโดยรวม ค่านิยมข้างต้น เป็นการชี้ให้เห็นว่า ความศรัทธาในศาสนาจะสนับสนุนให้คนเราเข้าใจชีวิต มีหลักในการดำเนินชีวิต เกิดทัศนคติที่ดี ซึ่งถือเป็นจุดเริ่มต้นที่สำคัญของความพร้อมในการปฏิบัติภารกิจต่างๆ รวมถึงการมีศรัทธาในตนเองที่พร้อมจะรับมือกับความเปลี่ยนแปลงและปัญหาต่างๆ เพื่อเอาชนะอุปสรรคในชีวิตหรือในการทำงานที่เกิดขึ้น ซึ่งเมื่อทำสำเร็จตามเป้าหมายก็จะเกิดผลให้เกิดความพึงพอใจตามมา

เมื่อพิจารณาคูณลักษณะเด่นที่สามารถทำนายความพึงพอใจในการทำงาน ของกลุ่มวัยผู้ใหญ่ ในทางบวก ชำรงตัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ Lafferty (1989 อ้างถึงใน สิริอร วิชชาวุธ, 2544) ที่กล่าวถึงบุคลิกลักษณะทางบวกที่สร้างความเพิ่มพูนศักยภาพของผลงาน และนั่นรวมถึงความพึงพอใจในงานคือ การมีลักษณะความอดทนมุ่งมั่น อยากรู้อยากเห็นเปิดรับความคิดใหม่ ๆ กระตือรือร้นและเปิดใจกว้าง รวมถึงยังสอดคล้องกับแนวคิดของ Nord et al., (1988 อ้างถึงใน สิริอร วิชชาวุธ, 2544) เกี่ยวกับค่านิยมภายในตัวงานที่ส่งผลต่อความพึงพอใจในการทำงาน นั่นคือความอยากรู้อยากเห็น การได้ทำงานที่น่าสนใจ ทำทาย รวมถึงการได้เรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับบทความของ Demartini (2006 อ้างถึงใน อัฐพงศ์ เพลทินพฤษยา, 2552) ที่กล่าวว่าในการทำงานของคนเรา จะต้องมีความมุ่งมั่นชัดเจน และมีความเชื่อว่าเราสามารถทำได้ ซึ่งการทำงานโดยมีความมุ่งมั่นที่ชัดเจน มีความเชื่อทั้งหัวใจและจิตวิญญาณ และลงมือปฏิบัติ ก็จะส่งผลต่อความสำเร็จของงาน และนั่นจะก่อให้เกิดความพึงพอใจในการทำงานที่เพิ่มขึ้นตามไปด้วย

สำหรับคุณลักษณะเด่นที่สามารถทำนายความพึงพอใจในการทำงานของกลุ่มวัยผู้ใหญ่ เฉพาะคนทำงาน ในทางลบ เรียงลำดับจากมากไปน้อย คือ 1) การชื่นชมความงามและความเป็นเลิศ ($\beta = -0.112$) 2) ความซื่อสัตย์ ความตรงไปตรงมาและความจริงใจ ($\beta = -0.076$) 3) ความมองอาวและกล้าหาญ ($\beta = -0.070$) 4) ความรักในการเรียนรู้ ($\beta = -0.062$) และ 5) อารมณ์ขันและความขี้เล่น ($\beta = -0.050$)

คุณลักษณะเด่นด้าน “การชื่นชมในความงามและความเป็นเลิศ” ในแง่ของการทำงานอาจหมายถึงการรู้จักเป็นคนที่ชื่นชมในความสำเร็จ หรือผลงานของผู้อื่น แต่จากการศึกษาเกี่ยวกับคุณลักษณะของคนไทยพบว่า คนไทยมีลักษณะนิสัย เห็นใครดีไม่ได้ เป็นคนขี้อิจฉา และคอยจับผิดหรือตำหนิผู้อื่นอยู่เสมอ (จริญ พรหมอยู่, 2526) นั่นก็แสดงว่าคนไทยขาดคุณลักษณะนิสัยที่สอดคล้องกับหลักคำสอนทางพุทธศาสนาในเรื่องของ พรหมวิหาร 4 ในด้านมุทิตา หรือความยินดีเมื่อผู้อื่นได้ดี (พระมหาสุทธีชัย จิตฺตชโย, 2546) ส่งผลทำให้ระดับความพึงพอใจของคนทำงานในองค์การลดลง

ส่วนคุณลักษณะเด่น “ความซื่อสัตย์ ความตรงไปตรงมาและความจริงใจ” และ “ความมองอาวและกล้าหาญ” ที่สามารถทำนายความพึงพอใจในการทำงานของกลุ่มวัยผู้ใหญ่ เฉพาะคนทำงาน ในทางลบ อาจเป็นเพราะ สังคมไทยเป็นสังคมที่อยู่ด้วยกันแบบพึ่งพาอาศัย ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มีความสัมพันธ์แบบใกล้ชิด ให้ความสำคัญในเรื่องของความรู้สึก ดังนั้นจะเห็นได้ว่าคนไทยมักจะหลีกเลี่ยงความขัดแย้ง ทั้งด้วยความเกรงใจและเพราะด้วยความกลัวว่าจะส่งผลต่อความสัมพันธ์อันดีต่อไป สอดคล้องกับแนวคิดของ อานนท์ อภาภิรม (2515) ที่ได้กล่าวว่า ความสัมพันธ์แบบใกล้ชิดของคนในสังคมนั้น อาจส่งผล ให้การเป็นคนพูดและทำอะไรตรง ๆ

หรือกลัวคิด กล้าทำ รวมถึงแสดงออกถึงความตรงไปตรงมา จริงใจมากเกินไป อาจจะส่งผลต่อความสัมพันธ์ หรือก่อให้เกิดความขัดแย้ง โดยเฉพาะในสังคมการทำงาน เมื่อเกิดความขัดแย้ง ก็จะเกิดความรู้สึกที่ไม่ดีต่อกันตามมา และนั่นจะส่งผลความพึงพอใจในการทำงานที่ลดลงได้เช่นกัน

ส่วนคุณลักษณะเด่น “ความรักในการเรียนรู้” ที่สามารถทำนายความพึงพอใจในการทำงานของกลุ่มวัยผู้ใหญ่ เฉพาะคนทำงาน ในทางลบ อาจเป็นเพราะ คนไทยมีลักษณะนิสัยเกลียดคร้าน ทำให้ไม่ค่อยชอบการอ่านหนังสือ จึงไม่เกิดการเรียนรู้ในสิ่งต่างๆ นอกจากนี้ คนไทยก็ไม่ชอบการเปลี่ยนแปลง ชอบอะไรที่มีมาแต่ดั้งเดิม ทำให้การมีความรู้เป็นสิ่งที่ทำให้รู้สึกว่ามีประโยชน์ โดยเฉพาะหากการเปลี่ยนแปลงนั้นเป็นสิ่งที่ส่งผลกระทบต่อตนเอง สอดคล้องกับบทความผู้จัดการออนไลน์ (2552) ที่นำเสนอข้อมูลทางสถิติโดยสำนักงานสถิติแห่งชาติ ที่ทำการสำรวจในปี 2548 ระบุว่าอัตราการการอ่านหนังสือของคนไทยเฉลี่ยมีเพียงปีละ 2 เล่ม ส่วนการสำรวจในปี 2551 พบว่าคนไทยใช้เวลาในการอ่านหนังสือนอกเวลาเรียนและนอกเวลาทำงานเฉลี่ย 39 นาทีต่อวัน ดังนั้นการไม่รักที่จะเรียนรู้ จะส่งผลกระทบต่อเนื่องไปสู่การพัฒนาตนเองในด้านต่างๆ ทั้งนี้ โดยพื้นฐานจากการที่คนไทยไม่รักการอ่าน หรือ ไม่ค่อยชอบไปในสถานที่ที่ให้ความรู้ เช่น ห้องสมุด พิพิธภัณฑ์ เพื่อชวนขยาย หาความรู้ใหม่ ๆ ที่เป็นประโยชน์กับชีวิต แต่กลับชอบความสบาย และขาดระเบียบวินัย ดังนั้น การส่งเสริมให้คนไทยเปลี่ยนลักษณะนิสัยให้มารักการเรียนรู้ อาจขัดแย้งกับพื้นฐานนิสัยของคนไทยที่เป็นอยู่เดิมค่อนข้างมาก ซึ่งอาจส่งผลต่อความพึงพอใจในการทำงานลดลงได้

ส่วนคุณลักษณะเด่น “อารมณ์ขันและความขี้เล่น” ที่สามารถทำนายความพึงพอใจในการทำงานของกลุ่มวัยผู้ใหญ่ เฉพาะคนทำงาน ในทางลบ อาจเป็นเพราะการมีอารมณ์ขันเป็นเรื่องของคนไทยซึ่งมีลักษณะนิสัยในเรื่องความรักสนุก สนุกสนานกับทุกกิจกรรมที่ทำ ซึ่งบางครั้งความสนุกสนานที่มากเกินไป อาจทำให้ไม่มีสติ ขาดสมาธิในการทำงาน ส่งผลกระทบต่อการละเอียดและก่อให้เกิดความผิดพลาดในการทำงานหรืออาจทำให้งานขาดประสิทธิภาพได้ สอดคล้องกับแนวคิดของ อานนท์ อาภาภิรม (2515) ที่ได้กล่าวว่า คนไทยส่วนใหญ่รักความสนุก ขี้เล่น มีอารมณ์ขัน ทำกิจกรรมต่างๆ อยู่บนพื้นฐานของความสนุก จนบางครั้งทำให้ขาดความจริงจัง ปล่อยปะละเลยต่อหน้าที่ ขาดความรับผิดชอบ ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญในสังคมการทำงาน ในความเป็นจริงของการทำงานนั้น จะต้องใช้ความอดทนอดทน ความจริงจัง เพื่อให้บุคคลสามารถทำงานจนบรรลุความสำเร็จตามเป้าหมายได้ และเมื่อบุคคลทำงานบรรลุความสำเร็จ ก็จะส่งผลกระทบต่อเนื่องให้เกิดความพึงพอใจในการทำงานด้วยเช่นกัน ดังนั้น ในทางกลับกัน หากบุคคลทำงานอย่างไม่มีสมาธิ หรือละเลยต่อรายละเอียดที่จำเป็นในงานจนเกิดความผิดพลาด ก็อาจนำมาซึ่งความพึงพอใจในชีวิตในการทำงานที่ลดลงได้ในที่สุด

ข้อเสนอแนะองค์การ

จากผลการศึกษาเรื่องคุณลักษณะเด่นที่ส่งผลต่อความพึงพอใจในชีวิตและความพึงพอใจในงานที่ได้ค้นพบจากงานวิจัยฉบับนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อนำไปปรับใช้ในการบริหารองค์การและการบริหารทรัพยากรมนุษย์ให้มีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้นได้ ดังนี้

1. คุณลักษณะเด่นที่แตกต่างระหว่างระดับผู้บริหารและระดับพนักงาน

- ผลการศึกษาได้แสดงให้เห็นว่า มี 13 คุณลักษณะเด่น ได้แก่ 1) ความอยากรู้อยากเห็นและความสนใจในโลก 2) ความรักในการเรียนรู้ 3) การตัดสินใจที่ดี การคิดเชิงวิเคราะห์และการเปิดใจกว้าง ค่าเฉลี่ย 4) ความคิดสร้างสรรค์ ความฉลาดและความริเริ่ม 5) ความฉลาดทางสังคม 6) ความฉลาดในการมองโลก/ฉลาดลุ่มลึกในมุมมองต่าง ๆ 7) ความอดุสาหะ ความขยันและความพากเพียร 8) ความซื่อสัตย์ ความตรงไปตรงมาและความจริงใจ 9) ความยุติธรรม ความเสมอภาคและความถูกต้อง 10) ความเป็นผู้นำ 11) การควบคุมและการมีวินัยในตนเอง 12) ความระมัดระวัง ความสุขุมและวิจารณ์ญาณ และ 13) ความหวัง การมองโลกในแง่ดีและการมองอนาคต

- จากคุณลักษณะเด่นทั้ง 13 ด้าน เป็นการแสดงให้เห็นถึงคุณลักษณะอันโดดเด่นที่มีสอดคล้องกันในกลุ่มบุคคลซึ่งเป็นผู้บริหาร ผู้จัดการ หัวหน้างาน หรือ เป็นกลุ่มของผู้นำที่มีผู้ได้บังคับบัญชาที่ต้องดูแลนั่นเอง (กล่าวถึงในงานก่อนหน้า) ดังนั้น คุณลักษณะเด่นทั้ง 13 ด้านจึงเรียกได้ว่าเป็นคุณลักษณะเบื้องต้นของผู้นำที่พบในคนไทย ซึ่งนักจิตวิทยาอุตสาหกรรมที่ทำงานในองค์การต่างๆ สามารถนำไปประยุกต์ใช้กับการบริหารจัดการด้านการคัดเลือกและจัดวางบุคลากรให้เหมาะสมกับตำแหน่งงาน (ซูซึ สมิตชิโกะ, 2539) โดยใช้เป็นเกณฑ์พิจารณาในการสรรหาและคัดเลือกบุคลากรที่จะเข้ามาทำงานในระดับตำแหน่งงานที่เป็นหัวหน้าหรือผู้บังคับบัญชาภายในองค์การ ซึ่งจะช่วยให้สามารถคัดเลือกบุคลากรได้ตรงกับความสามารถที่ตำแหน่งงานนั้นต้องการได้มากขึ้น และยังนำไปสู่ความพึงพอใจของบุคลากรที่เข้ามาทำงานในตำแหน่งนั้นๆ อีกด้วย นอกจากนี้ ยังสามารถนำไปประยุกต์กับงานวิจัยด้านบุคลากร (Personnel Research) โดยนำมาใช้ในการพัฒนาขึ้นเป็นเครื่องมือทดสอบสำหรับการคัดเลือก การจัดวาง การจำแนก และการเลื่อนตำแหน่งของบุคลากร (ซูซึ สมิตชิโกะ, 2539) ซึ่งองค์การสามารถนำผลการประเมินที่ได้ มาใช้ประกอบการพิจารณาเพื่อค้นหาบุคลากรภายในองค์การที่เหมาะสมต่อการเติบโตขึ้นเป็นระดับหัวหน้าหรือผู้บังคับบัญชาในอนาคตได้ รวมถึงนำมาใช้เป็นแนวทางในการบริหารจัดการการออกแบบหลักสูตรเพื่อการฝึกอบรมและพัฒนาภาวะผู้นำ การจัดทำแผนพัฒนาบุคลากรรายบุคคลที่สอดคล้องกับการเติบโตและความก้าวหน้าในอาชีพต่อไป

2. คุณลักษณะเด่นที่ส่งผลต่อความพึงพอใจในชีวิตและในการทำงาน

- เนื่องจากการเพิ่มระดับความพึงพอใจและประสิทธิภาพของบุคคลและหน่วยงานให้ถึงระดับสูงสุด ถือเป็นหน้าที่หลักที่สำคัญอย่างหนึ่งของการพัฒนาองค์การ (ชูชัย สมิติไกร, 2539) ซึ่งผลการศึกษานในงานวิจัยนี้ ได้ค้นพบประเด็นที่น่าสนใจว่ามี 4 คุณลักษณะเด่นที่มีอิทธิพลทำนายนความพึงพอใจในชีวิตและในการทำงานได้ อันประกอบด้วย 1) ความอยากรู้อยากเห็นและความสนใจในโลก 2) ความสนุกสนาน กระตือรือร้นและพลังงาน 3) ความกตัญญู และ 4) การให้อภัยและความกรุณา ซึ่งหากทุกๆ วัน ได้มีการนำคุณลักษณะเด่นที่ค้นพบนั้นมาฝึกหรือปฏิบัติในกิจกรรมรูปแบบใหม่ๆ จะสามารถส่งผลกระทบเชิงบวกในระยะยาวต่อความพึงพอใจในชีวิตได้ (Seligman, Steen, Park & Peterson, 2005) ดังนั้น Tayyab Rashid แห่งมหาวิทยาลัยเพนซิลวาเนีย จึงได้มีการคิดค้นวิธีการหรือสร้างสรรค์กิจกรรมใหม่ๆ รวมถึงการแนะนำภาพยนตร์หรือเพลงที่จะช่วยส่งเสริมคุณลักษณะเด่นทั้ง 24 ด้านให้มากยิ่งขึ้น และยังได้มีการทดสอบอย่างเป็นระบบอีกด้วยว่าวิธีการหรือกิจกรรมเหล่านั้นสามารถส่งผลต่อความพึงพอใจในชีวิตที่ยั่งยืนได้ (Tayyab & Afroze, 2005) ด้วยแนวคิดดังกล่าว หากองค์การต่างๆ ในประเทศไทยมีการจัดกิจกรรมภายในองค์การเพื่อให้พนักงานได้เข้าร่วม รวมถึง ระดับผู้นำหรือผู้บังคับบัญชามีการจัดสรรงานที่ส่งเสริมให้พนักงานได้ปฏิบัติงานโดยมีความเกี่ยวข้องกับการส่งเสริมคุณลักษณะเด่นทั้ง 4 ข้อข้างต้นแล้ว ก็จะเป็นการสนับสนุนให้พนักงานมีความพึงพอใจในชีวิตและในการทำงานที่เพิ่มขึ้นด้วยเช่นกัน สำหรับตัวอย่างกิจกรรมที่น่าสนใจและสามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้ อาทิเช่น

- เพื่อส่งเสริมคุณลักษณะเด่นด้าน “ความอยากรู้อยากเห็นและความสนใจในโลก”:
การมอบหมายงานที่เกี่ยวกับการค้นหาข้อมูล บทความ งานวิจัยใหม่ๆ ที่เกี่ยวข้องกับงานที่รับผิดชอบ การให้เข้าร่วมงานสัมมนาที่จัดโดยองค์การภายนอก การเปิดโอกาสให้พนักงานได้ไปศึกษางานหรือพูดคุยแลกเปลี่ยนในสิ่งที่สนใจกับผู้เชี่ยวชาญเรื่องนั้นๆ ทั้งภายในและภายนอกองค์การ

- เพื่อส่งเสริมคุณลักษณะเด่นด้าน “ความสนุกสนาน กระตือรือร้นและพลังงาน”:
การสนับสนุนกิจกรรมด้านกีฬาหรือการออกกำลังกาย สันทนาการ เช่น การร้องเพลง เล่นดนตรี การส่งเสริมให้พนักงานมีการเฉลิมฉลองเมื่องานบรรลุความสำเร็จตามที่ตั้งไว้

- เพื่อส่งเสริมคุณลักษณะเด่นด้าน “ความกตัญญู”:
การสนับสนุนหรือสร้างค่านิยมด้านการสำนึกรู้คุณหรือแสดงความรู้สึกรักขอบคุณต่อผู้ที่ให้ความช่วยเหลือหรือมีส่วนสนับสนุนต่อความสำเร็จของตน

- เพื่อส่งเสริมคุณลักษณะเด่นด้าน “การให้อภัยและความกรุณา”: การสนับสนุนให้มีการอบรมเพื่อพัฒนาด้านจิตใจ อารมณ์ เช่น การฟังธรรม ปฏิบัติธรรม หรือการจัดให้มีกิจกรรมทางศาสนาต่างๆ เพื่อส่งเสริมให้เกิดบรรยากาศที่ดีในการอยู่ร่วมกัน

3. การส่งเสริมให้พนักงานได้ทำงานที่สอดคล้องกับคุณลักษณะเด่นตามแนวคิดของจิตวิทยาเชิงบวก

- จากแนวคิดเรื่องการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในการทำงานของพนักงาน หากองค์กรต้องการให้พนักงานมีพฤติกรรมใด ก็ควรจะต้องจัดให้มีสิ่งจูงใจที่จะจูงใจให้บุคคลมีพฤติกรรมตามที่องค์กรต้องการได้ ทั้งนี้ การจัดให้มีสิ่งสนองความต้องการในการพัฒนาศักยภาพของพนักงาน โดยส่งเสริมให้พนักงานมีโอกาสที่จะทำในสิ่งที่ถนัดและมีความสนใจ เป็นการใช้หลักการเสริมแรงทางบวกซึ่งจะมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของพนักงานได้ (สิริอร วิชชาวุธ, 2544) นอกจากนี้การจัดให้พนักงานได้ทำงานที่เหมาะสมและมีความสอดคล้องกับลักษณะนิสัยของตน ก็จัดเป็นสิ่งจูงใจอย่างหนึ่งที่มีผลต่อผลการปฏิบัติงานที่ดีขึ้นได้เช่นเดียวกัน (แน่งน้อย พงษ์สามารถ, 2519)

ดังนั้น หากองค์กรหรือผู้บังคับบัญชามีความต้องการที่จะพัฒนาให้ผลการปฏิบัติงานของพนักงานดีขึ้น ก็สามารถนำเรื่องของกรมุ่งเน้นที่คุณลักษณะเด่นมาปรับใช้ได้โดยการค้นหาคุณลักษณะเด่นซึ่งเป็นจุดดีที่มีในตัวของพนักงาน และส่งเสริมให้พนักงานได้ทำงานที่มีความสอดคล้องตามความสามารถหรือมีความสอดคล้องกับคุณลักษณะเด่นของตนเอง ก็จะทำให้พนักงานรู้สึกว่าจะสามารถทำงานนั้นได้สำเร็จ มีกำลังใจ มีสมาธิและเพลิดเพลินกับงานที่ทำ จึงเกิดเป็นผลงานที่ดีซึ่งจะเป็นแรงจูงใจต่อเนื้องให้มีความเชื่อมั่นในความสามารถของตนเองเพิ่มขึ้นอีกด้วย แนวทางดังกล่าวมีความสอดคล้องกับแนวคิดจิตวิทยาเชิงบวก หรือ จิตวิทยานิยามที่สามารถนำมาปรับใช้ในการปรับปรุงการปฏิบัติงาน รวมถึงการมุ่งมองไปที่ประเด็นของการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรมมนุษย์ในมุมมองใหม่ คือ มองหาทางป้องกันแทนการรักษา ด้วยการค้นคว้าหาความรู้เกี่ยวกับคุณลักษณะที่ดีของมนุษย์ และการศึกษาพฤติกรรมของบุคคลและสังคมในแง่ของการมองโลกในแง่ดี (optimism) ความมีสมาธิรู้สึกเป็นสุขในสิ่งที่ทำ (flow and peak performance) ความพึงพอใจในชีวิต (happiness) ความเป็นอยู่ที่ดีทางใจ (subjective well-being) ฯลฯ ซึ่งเมื่อส่งเสริมแล้วจะนำมาซึ่งความเข้มแข็งทางจิตจึงเป็นการป้องกันมิให้สุขภาพจิตเสื่อมได้ (สิทธิโชค วรรณสันติกุล, 2549)

กล่าวโดยสรุป ในการบริหารจัดการบุคลากรภายในองค์กรที่มีประสิทธิภาพนั้น องค์กรควรส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้นำหรือผู้บังคับบัญชา มุ่งเน้นการบริหารงานโดยพัฒนาคุณลักษณะเด่น ซึ่งเป็นจุดดีของพนักงานที่เป็นผู้ได้บังคับบัญชา อันจะนำไปสู่วิธีการปฏิบัติต่อพนักงานในเชิงบวก รวมถึงการช่วยให้พนักงานได้มีการพัฒนาและส่งเสริมให้ใช้คุณลักษณะเด่นของตนเองให้เอื้อต่อการทำงานเพื่อนำไปสู่ความพึงพอใจในการทำงานที่เพิ่มมากขึ้น ส่งผลต่อการเพิ่ม

ประสิทธิภาพให้กับองค์กร และยังเป็นการพัฒนาด้านจิตใจของบุคลากรในองค์กรได้อย่าง
สมบูรณ์อีกด้วย



ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะเด่น ความพึงพอใจในชีวิตและความพึงพอใจในการทำงาน ของคนไทยวัย 17-60 ปี ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย

1. คุณลักษณะเด่น
2. ความพึงพอใจในชีวิต
3. ความพึงพอใจในการทำงาน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาในครั้งนี้ ได้แก่ คนไทยช่วงอายุ 17-60 ปี ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล จำนวน 3,562 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ สำหรับการเก็บข้อมูลในการศึกษาครั้งนี้ คือแบบวัดคุณลักษณะเด่น แบบวัดความพึงพอใจในชีวิตและแบบวัดความพึงพอใจในการทำงาน มีลักษณะข้อกระทงที่มีคำตอบให้เลือกตอบเป็นมาตรฐานค่า (Rating scale) โดยแบ่งเป็น 3 ส่วนดังนี้

2.1 แบบวัดคุณลักษณะเด่น มีข้อกระทงทั้งหมด 240 ข้อ เป็นข้อกระทงทางบวกทั้งหมด ผู้วิจัยได้รับอนุญาตให้ใช้และแปลแบบวัดคุณลักษณะเด่น (Peterson & Seligman, 2004) จาก Dr. Healy H. Mayerson ประธานของสถาบัน The Value in Action Institute, Cincinnati OHIO ประเทศสหรัฐอเมริกา (ภาคผนวก ก.) แบบวัดคุณลักษณะเด่น มีลักษณะเป็นมาตรฐานค่า

(Rating Scale) 5 ระดับ ได้แก่ ไม่ตรงเลย ไม่ค่อยตรง ไม่ตรงและตรงพอๆกัน ค่อนข้างตรง ตรงที่สุด

2.2 แบบวัดความพึงพอใจในชีวิต มีข้อกระทงรวมทั้งหมด 5 ข้อ เป็นข้อกระทงทางบวกทั้งหมด ผู้วิจัยแปลมาจากแบบวัดความพึงพอใจในชีวิตของ Pavot และ Diener (1993) ชื่อแบบวัด Satisfaction with Life Scale (SWLS) (ภาคผนวก ค.) ซึ่งเป็นแบบวัดที่ทางผู้วิจัยจะดำเนินการแปลเป็นภาษาไทยและแจ้งให้ผู้พัฒนาแบบวัด ได้รับทราบถึงการนำแบบวัดดังกล่าวมาใช้กับงานวิจัยนี้ เพื่อให้เกิดความเหมาะสมในการนำมาใช้ศึกษาในครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงได้ทำการปรับปรุงแบบวัดความพึงพอใจในชีวิตให้มีลักษณะเป็นมาตรประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ได้แก่ ไม่ตรงเลย ไม่ค่อยตรง ไม่ตรงและตรงพอๆกัน ค่อนข้างตรง ตรงที่สุด

2.3 แบบวัดความพึงพอใจในการทำงาน มีข้อกระทงทั้งหมด 4 ข้อ เป็นข้อกระทงทางบวกทั้งหมด ผู้วิจัยแปลแบบวัดความพึงพอใจในการทำงานของ Quinn และ Shepard (1974) ชื่อแบบวัด Overall Job Satisfaction (OJS) (ภาคผนวก ค.) ซึ่งเป็นแบบวัดที่ทางผู้วิจัยจะดำเนินการแปลเป็นภาษาไทยและแจ้งให้ผู้พัฒนาแบบวัด ได้รับทราบถึงการนำแบบวัดดังกล่าวมาใช้กับงานวิจัยนี้ เพื่อให้เกิดความเหมาะสมในการนำมาใช้ศึกษาในครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงได้ทำการปรับปรุงแบบวัดความพึงพอใจในการทำงานให้มีลักษณะเป็นมาตรประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ได้แก่ ไม่ตรงเลย ไม่ค่อยตรง ไม่ตรงและตรงพอๆกัน ค่อนข้างตรง ตรงที่สุด

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการศึกษาครั้งนี้ มีการเก็บข้อมูล 2 ครั้ง การเก็บข้อมูลครั้งที่ 1 ผู้วิจัยเก็บข้อมูลจากนิสิตนักศึกษา บุคคลทั่วไป พนักงานองค์การทั้งภาครัฐและเอกชน จำนวน 200 คน เพื่อวิเคราะห์คุณภาพของแบบวัด และการเก็บข้อมูลในครั้งที่ 2 มีจุดมุ่งหมายเพื่อวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของงานวิจัย การเก็บข้อมูลในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการติดต่อ ขอความร่วมมือจากเจ้าหน้าที่สถาบันการศึกษา รวมถึงองค์การต่างๆ ทั้งภาครัฐและเอกชนด้วยตนเอง

ผู้วิจัยดำเนินการแจกแบบวัดให้แก่ นิสิต นักศึกษา บุคคลทั่วไป พนักงานองค์การทั้งภาครัฐและเอกชน ทั้งหมด รวม 4,000 ชุดโดยประมาณ ให้กับกลุ่มตัวอย่าง โดยผู้วิจัยคัดเลือกแบบวัดเฉพาะชุดที่สมบูรณ์จำนวน 3,562 ชุด คิดเป็นร้อยละ 89.05 มาวิเคราะห์ สำหรับชุดที่ไม่สมบูรณ์ คือชุดที่ผู้ตอบแบบวัด ตอบไม่ครบทุกข้อ

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ผลข้อมูลเป็นไปเพื่อตอบคำถามงานวิจัย ดังต่อไปนี้

1. คุณลักษณะเด่น 5 อันดับแรกของคนไทยโดยรวมและคนไทยในแต่ละกลุ่ม
 - 1.1 คุณลักษณะเด่นของคนไทยโดยรวม
 - 1.2 คุณลักษณะเด่นของคนไทยแยกตามเพศ
 - 1.3 คุณลักษณะเด่นของคนไทยแยกตามกลุ่มอายุ
 - 1.4 คุณลักษณะเด่นของคนไทยแยกตามอาชีพ
 - 1.5 คุณลักษณะเด่นของคนไทยแยกตามตำแหน่งงาน
2. คุณลักษณะเด่นเฉพาะที่พบในแต่ละกลุ่มของคนไทยในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล
 - 2.1 คุณลักษณะเด่นเฉพาะในกลุ่มวัยรุ่นตอนปลาย(17-20 ปี) เพศชายและเพศหญิง
 - 2.2 คุณลักษณะเด่นเฉพาะในกลุ่มวัยผู้ใหญ่ (21-60 ปี) เพศชายและเพศหญิง
 - 2.3 คุณลักษณะเด่นเฉพาะในตำแหน่งงานระดับผู้บริหารและระดับพนักงาน
3. คุณลักษณะเด่นที่มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจในชีวิตและความพึงพอใจในการทำงานของคนไทยในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล
 - 3.1 คุณลักษณะเด่นที่มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจในชีวิตของวัยรุ่นตอนปลาย (17-20 ปี) วัยผู้ใหญ่ (21-60 ปี) เฉพาะคนทำงาน
 - 3.2 คุณลักษณะเด่นที่มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจในการทำงานของวัยผู้ใหญ่ (21-60 ปี) เฉพาะคนทำงาน
 - 3.3 คุณลักษณะเด่นที่มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจในชีวิตและความพึงพอใจในการทำงานของกลุ่มวัยรุ่นตอนปลาย (17-20 ปี) และวัยผู้ใหญ่ (21-60 ปี) เฉพาะคนทำงาน

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยพบว่า คุณลักษณะเด่น 5 อันดับแรก ของคนไทยในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล คือ 1) ความยุติธรรม ความเสมอภาคและความถูกต้อง 2) ความกตัญญู 3) ความเป็นส่วนหนึ่ง ความเป็นทีมและความจงรักภักดี 4) ความสามารถในการรักและถูกรัก และ 5) ความซื่อสัตย์ ความตรงไปตรงมาและความจริงใจ

สำหรับคุณลักษณะเด่นของคนไทย 5 อันดับคะแนนต่ำสุด คือ 1) การชื่นชมความงามและความเป็นเลิศ 2) ความฉลาดในการมองโลก/ฉลาดลุ่มลึกในมุมมองต่าง ๆ 3) การควบคุมและการมีวินัยในตนเอง ค่าเฉลี่ย 3.59 4) ความคิดสร้างสรรค์ ความฉลาดและความริเริ่ม และ 5) ความมองอาจและกล้าหาญ กับ ความรักในการเรียนรู้

เมื่อวิเคราะห์ข้อมูลโดยแยกวิเคราะห์กลุ่มตัวอย่างเพศชายและเพศหญิง พบว่า คุณลักษณะเด่น 5 อันดับแรกของเพศชาย คือ 1) ความยุติธรรม ความเสมอภาคและความถูกต้อง 2) ความกตัญญู 3) ความเป็นส่วนหนึ่ง ความเป็นทีมและความจงรักภักดี 4) การตัดสินใจที่ดี การคิดเชิงวิเคราะห์และการเปิดใจกว้าง และ 5) ความเป็นผู้นำ

ส่วนเพศหญิง คือ 1) ความยุติธรรม ความเสมอภาคและความถูกต้อง 2) ความกตัญญู 3) ความเป็นส่วนหนึ่ง ความเป็นทีม และความจงรักภักดี 4) ความสามารถในการรักและถูกรัก และ 5) ความใจดีและความมีน้ำใจ

สำหรับคุณลักษณะเด่น 5 อันดับแรกของวัยรุ่นตอนปลาย คือ 1) ความกตัญญู 2) ความสามารถในการรักและถูกรัก กับความยุติธรรม ความเสมอภาคและความถูกต้อง 3) ความเป็นส่วนหนึ่ง ความเป็นทีมและความจงรักภักดี 4) อารมณ์ขันและความขี้เล่น และ 5) ความหวัง การมองโลกในแง่ดีและการมองอนาคต

ส่วนคุณลักษณะเด่น 5 อันดับแรกกลุ่มวัยผู้ใหญ่ คือ 1) ความยุติธรรม ความเสมอภาคและความถูกต้อง 2) ความกตัญญู 3) ความเป็นส่วนหนึ่ง ความเป็นทีม และความจงรักภักดี 4) ความสามารถในการรักและถูกรัก และ 5) ความซื่อสัตย์ ความตรงไปตรงมาและความจริงใจ

สำหรับคุณลักษณะเด่น 5 อันดับแรกของอาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว คือ 1) ความยุติธรรม ความเสมอภาคและความถูกต้อง 2) ความกตัญญู 3) ความซื่อสัตย์ ความตรงไปตรงมาและความจริงใจ 4) การตัดสินใจที่ดี การคิดเชิงวิเคราะห์และการเปิดใจกว้าง และ 5) ความเป็นส่วนหนึ่ง ความเป็นทีมและความจงรักภักดี

ส่วนคุณลักษณะเด่น 5 อันดับแรกของอาชีพพนักงานบริษัท/องค์กรเอกชน คือ

1) ความยุติธรรม ความเสมอภาคและความถูกต้อง 2) ความกตัญญู 3) ความเป็นส่วนหนึ่ง ความเป็นทีม และความรักภักดี ค่าเฉลี่ย 4) ความซื่อสัตย์ ความตรงไปตรงมาและความจริงใจ ค่าเฉลี่ย 3.93 และ 5) ความสามารถในการรักและถูกรัก

ส่วนคุณลักษณะเด่น 5 อันดับแรกของอาชีพข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ คือ 1) ความยุติธรรม ความเสมอภาคและความถูกต้อง 2) ความกตัญญู 3) ความเป็นส่วนหนึ่ง ความเป็นทีม และความรักภักดี 4) ความซื่อสัตย์ ความตรงไปตรงมาและความจริงใจ และ 5) การตัดสินใจที่ดี การคิดเชิงวิเคราะห์และการเปิดใจกว้าง กับ ความสุภาพอ่อนน้อมและความถ่อมตน

สำหรับคุณลักษณะเด่น 5 อันดับแรกของตำแหน่งผู้บริหาร/ผู้จัดการ/หัวหน้างาน คือ

1) ความยุติธรรม ความเสมอภาคและความถูกต้อง 2) ความกตัญญู 3) ความเป็นส่วนหนึ่ง ความเป็นทีม และความรักภักดี 4) ความซื่อสัตย์ ความตรงไปตรงมาและความจริงใจ และ 5) การตัดสินใจที่ดี การคิดเชิงวิเคราะห์และการเปิดใจกว้าง

ส่วนคุณลักษณะเด่น 5 อันดับแรกของตำแหน่งเจ้าหน้าที่/พนักงาน คือ 1) ความยุติธรรม ความเสมอภาคและความถูกต้อง 2) ความกตัญญู 3) ความเป็นส่วนหนึ่ง ความเป็นทีม และความรักภักดี 4) ความสามารถในการรักและถูกรัก และ 5) ความซื่อสัตย์ ความตรงไปตรงมาและความจริงใจ

สำหรับคุณลักษณะเด่นเฉพาะในกลุ่มวัยรุ่นตอนปลาย (17-20 ปี) เพศชายมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าเพศหญิงในกลุ่มอายุเดียวกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นั้นมี 4 ด้าน คือ 1) การตัดสินใจที่ดี การคิดเชิงวิเคราะห์และการเปิดใจกว้าง 2) ความคิดสร้างสรรค์ ความฉลาดและความริเริ่ม 3) ความองอาจและกล้าหาญ และ 4) การควบคุมและการมีวินัยในตนเอง

ส่วนคุณลักษณะเด่นเฉพาะที่วัยรุ่นตอนปลาย(17-20 ปี) เพศหญิงมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าเพศชายในกลุ่มเดียวกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นั้นมี 6 ด้าน คือ 1) ความใจดีและความมีน้ำใจ 2) ความสามารถในการรักและถูกรัก 3) ความเป็นส่วนหนึ่ง ความเป็นทีมและความจงรักภักดี 4) การชื่นชมความงามและความเป็นเลิศ 5) ความกตัญญู และ 6) จิตวิญญาณ การมีจุดหมายในชีวิตและความศรัทธา

สำหรับคุณลักษณะเด่นเฉพาะที่วัยผู้ใหญ่ (21-60 ปี) เพศชายมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าเพศหญิงในกลุ่มอายุเดียวกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นั้นมี 7 ด้าน คือ 1) ความอยากรู้อยากเห็นและความสนใจในโลก 2) ความรักในการเรียนรู้ 3) การตัดสินใจที่ดี การคิดเชิงวิเคราะห์และการเปิดใจกว้าง 4) ความคิดสร้างสรรค์ ความฉลาดและความริเริ่ม 5) ความฉลาดในการมองโลก/ฉลาดลุ่มลึกในมุมมองต่างๆ 6) ความองอาจและกล้าหาญ และ 7) ความสนุกสนาน ความกระตือรือร้นและพลังงาน

ส่วนคุณลักษณะเด่นเฉพาะที่วัยผู้ใหญ่ (21-60 ปี) เพศหญิงมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าเพศชายในกลุ่มเดียวกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นั้นมี 8 ด้าน คือ 1) ความซื่อสัตย์ ความตรงไปตรงมาและความจริงใจ 2) ความใจดีและความมีน้ำใจ 3) ความสามารถในการรักและถูกรัก 4) ความเป็นส่วนหนึ่ง ความเป็นทีม และความจงรักภักดี 5) การควบคุมและการมีวินัยในตนเอง 6) ความกตัญญู 7) จิตวิญญูณ การมีจุดมุ่งหมายในชีวิตและความศรัทธา และ 8) การให้อภัยและความกรุณา

สำหรับคุณลักษณะเด่นเฉพาะที่ตำแหน่งผู้บริหาร/ผู้จัดการ/หัวหน้างาน มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าตำแหน่งเจ้าหน้าที่/พนักงาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นั้นมี 13 ด้าน คือ 1) ความอยากรู้อยากเห็นและความสนใจในโลก 2) ความรักในการเรียนรู้ 3) การตัดสินใจที่ดี การคิดเชิงวิเคราะห์และการเปิดใจกว้าง 4) ความคิดสร้างสรรค์ ความฉลาดและความริเริ่ม 5) ความฉลาดทางสังคม 6) ความฉลาดในการมองโลก/ฉลาดลุ่มลึกในมุมมองต่าง ๆ 7) ความอดสาหัส ความขยันและความพากเพียร 8) ความซื่อสัตย์ ความตรงไปตรงมาและความจริงใจ 9) ความยุติธรรม ความเสมอภาคและความถูกต้อง 10) ความเป็นผู้นำ 11) การควบคุมและการมีวินัยในตนเอง 12) ความระมัดระวัง ความสุขุมและวิจาร์ณญาณ และ 13) ความหวัง การมองโลกในแง่ดีและการมองอนาคต

ส่วนคุณลักษณะเด่นเฉพาะที่ตำแหน่งเจ้าหน้าที่/พนักงาน มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าตำแหน่งผู้บริหาร/ผู้จัดการ/หัวหน้างาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นั้นมี 2 ด้าน คือ 1) ความสุภาพอ่อนน้อมและความถ่อมตน และ 2) อารมณ์ขันและความขี้เล่น

นอกจากนั้น ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) ด้วยวิธีการคัดเลือกตัวแปรเข้าสู่สมการแบบขั้นตอน (Enter) โดยผู้วิจัยได้นำคุณลักษณะเด่น 4 ด้านคือ 1) ความอยากรู้อยากเห็นและความสนใจในโลก 2) ความกตัญญู 3) ความสนุกสนาน ความกระตือรือร้นและพลังงาน และ 4) การให้อภัยและความกรุณา ที่สามารถทำนายระดับความพึงพอใจในชีวิตและความพึงพอใจในการทำงานที่เพิ่มขึ้น ของทั้ง 3 กลุ่ม พบว่า คุณลักษณะเด่นทั้ง 4 ด้าน สามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของความพึงพอใจในชีวิต ของวัยรุ่นตอนปลาย (17-20 ปี) ได้ร้อยละ 31.90 ส่วนความพึงพอใจในชีวิตของวัยผู้ใหญ่ (21-60 ปี) สามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวน ได้ร้อยละ 25.90

สำหรับความพึงพอใจในการทำงานของวัยผู้ใหญ่ (21-60 ปี) คุณลักษณะเด่นทั้ง 4 ด้าน สามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวน ได้ร้อยละ 19.00

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. การศึกษาคุณลักษณะเด่นของคนไทยในครั้งนี้ เป็นการศึกษาคุณลักษณะเด่นหลายด้าน โดยข้อคำถามที่ใช้ในการศึกษา มีจำนวนถึง 240 ข้อ ซึ่งในการตอบแบบสอบถามแต่ละครั้งจะใช้ระยะเวลาาน อาจส่งผลต่อความตั้งใจและความสามารถในการตอบของผู้ตอบแบบสอบถาม ดังนั้นสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป ทางผู้วิจัยมองว่า ควรมีการพิจารณาข้อคำถามให้มีความเหมาะสม เลือกศึกษาตัวแปรเฉพาะที่น่าสนใจหรือที่ต้องการศึกษาเท่านั้น เพื่อลดข้อจำกัด หรือปัญหาที่จะเกิดขึ้นในงานวิจัยครั้งต่อไป

2. กลุ่มตัวอย่างในงานวิจัยครั้งนี้ ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 60.64) ช่วงอายุ 21-60 ปี (ร้อยละ 78.21) และมีอาชีพพนักงานบริษัท/องค์กร (ร้อยละ 56.37) ซึ่งจะเห็นได้ว่ากลุ่มตัวอย่างของงานวิจัยครั้งนี้ มีสัดส่วนที่ยังไม่เหมาะสม ซึ่งอาจส่งผลต่อความคลาดเคลื่อนของขนาดกลุ่มตัวอย่าง (effect size) ดังนั้นในการวิจัยครั้งต่อไป น่าจะมีการเก็บกลุ่มตัวอย่างให้มีสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน รวมถึงควรกระจายให้ครอบคลุมในทุกสาขาอาชีพด้วย

3. การวิจัยในครั้งนี้ เก็บข้อมูลกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล เท่านั้น ผู้วิจัยมองว่าหากต้องการศึกษาคุณลักษณะเด่นที่แสดงความเป็นเอกลักษณ์ของคนไทยทั้งประเทศ การเก็บกลุ่มตัวอย่างควรมีการเก็บให้ครอบคลุมหลายจังหวัด โดยกระจายให้ทั่วทุกภาคของประเทศไทย

4. แบบวัดคุณลักษณะเด่น เป็นแบบวัดที่ได้รับอนุญาตจากต่างประเทศมาแปลเป็นภาษาไทย เพื่อใช้กับคนไทย โดยเงื่อนไขการนำแบบวัดมาใช้ นั้นไม่สามารถดัดแปลง หรือเปลี่ยนแปลงข้อมูลจากเดิมได้ จึงทำให้ข้อคำถามบางส่วนไม่สอดคล้องกับวัฒนธรรม ค่านิยมของคนไทย ซึ่งผู้วิจัยมองว่า การทำวิจัยครั้งต่อไป ควรมีการพิจารณาในเรื่องของข้อคำถาม ความหมาย รวมถึงการสื่อสารให้สอดคล้องกับค่านิยม วัฒนธรรมของประชากร หรือกลุ่มตัวอย่างที่จะทำการศึกษา

5. การวัดความพึงพอใจในชีวิตและความพึงพอใจในการทำงานครั้งนี้ เป็นการวัดความพึงพอใจแบบโดยรวมเท่านั้น ไม่สามารถที่จะวิเคราะห์จำแนกออกเป็นรายด้านได้ สำหรับในการทำวิจัยครั้งต่อไป ผู้วิจัยอาจจะเลือกศึกษาความพึงพอใจในชีวิตและในการทำงาน โดยจำแนกออกเป็นรายด้าน เพื่อให้การวิเคราะห์ข้อมูลมีความชัดเจนและครอบคลุมมากยิ่งขึ้น

6. การศึกษาความสัมพันธ์ของตัวแปรคุณลักษณะเด่น ความพึงพอใจในชีวิตและความพึงพอใจในการทำงานครั้งนี้ ผู้วิจัยมองว่า มีตัวแปรอื่นๆ ที่น่าจะนำมาร่วมศึกษาเช่น ความผูกพันของพนักงานต่อองค์กร (Organization Engagement) ผลการปฏิบัติงาน (Job Performance) หรือภาวะผู้นำ (Leadership) เป็นต้น ทั้งนี้ ผู้วิจัยมองว่าการศึกษาดังกล่าวน่าจะเป็น

ประโยชน์ต่อองค์การในการวางแผนหรือกำหนดนโยบายด้านการบริหารงานบุคคล การส่งเสริม
ความผูกพันของบุคลากรที่มีต่อองค์การ การพัฒนาประสิทธิภาพของผลการปฏิบัติงานให้มี
เพิ่มมากขึ้น



ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

กระมล ทองธรรมชาติ. “คุณธรรมและจริยธรรมของพลเมืองไทย”. วารสารไทย 2 (มกราคม-มีนาคม 2535): 80-82.

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. คุณลักษณะสำคัญที่พึงประสงค์ของคนไทยในแต่ละช่วงวัย. กรุงเทพมหานคร: สำนักมาตรฐานการศึกษาและพัฒนาศึกษาและพัฒนาศึกษา สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2547.

ก่อ สวัสดิพานิช. วัยรุ่นกับค่านิยมและระบบศีลธรรม. กรุงเทพมหานคร: กรมสามัญ, 2518.

จรัญ พรหมอยู่. ความเข้าใจเกี่ยวกับสังคมไทย. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์, 2526.

จอห์น เอฟ. ดีมาร์ตินี่. พลังบำบัดมหัศจรรย์. แปลโดย อัฐพงษ์ เฟลีนพฤชา. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ต้นไม้, 2552.

จันทร์สุดา หอมหวล. ลักษณะนิสัยของคนไทย. [ออนไลน์]. 2545. แหล่งที่มา:

<http://www.school.net.th/library/create-web.html> [2545, พฤษภาคม 27]

จิตตินันท์ เตชะคุปต์. วัยรุ่นยุคใหม่สู่การพัฒนาเต็มศักยภาพอย่างสร้างสรรค์. วารสารสุโขทัยธรรมมาธิราช 13 (กันยายน-ธันวาคม 2543): 39-53.

จินตนา บิลมาศ, ธานินทร์ อุดม, และ มนัส บุญประกอบ. คู่มือการจัดทำจรรยาข้าราชการ. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานก.พ., 2551.

ฉวีวรรณ จรรณประเสริฐ. สังคมไทย. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์เจริญพัฒน์, 2522.

ชฎาภา ประเสริฐทรง. การสร้างสุขและความสำเร็จในการทำงาน [ออนไลน์]. 2549. แหล่งที่มา:

http://www.academic.hcu.ac.th/forum/board_post.asp [2549, พฤศจิกายน 1]

ชัยพร วิชชาวุธ. “แนวทางการพัฒนาจริยธรรมตามทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม”. จริยธรรมกับการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530.

ชิตาพร เลี้ยงวิจิตร. ลักษณะบุคลิกที่ส่งผลต่อความพึงพอใจในงาน และอัตราขาดงาน: ศึกษาเฉพาะกรณีบริษัทเอกชนแห่งหนึ่ง. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาจิตวิทยาอุตสาหกรรมและองค์การ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2545.

ชูชัย สมทิธิไกร. “จิตวิทยาอุตสาหกรรมและองค์การที่เหมาะสมกับประเทศ: การเรียนการสอน และการวิจัย”. วารสารจิตวิทยา 3 (มกราคม-เมษายน 2539): 16-17.

- ณัฐนันท์ คงคาหลวง. เหตุผลของการมีพฤติกรรมทางเพศที่ขาดการป้องกันในสตรีวัยรุ่นตอนปลาย และวัยผู้ใหญ่ตอนต้น. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชาจิตวิทยาพัฒนาการ คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2548.
- เดบอราห์ นอร์วิลล์. พลังการขอบคุณทางสู่ความรุ่งโรจน์. แปลโดย พรรณี ชูจิรวงศ์. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ต้นไม้, 2552.
- ทัศนีย์ ทองสว่าง. สังคมไทย. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์, 2537.
- ธีระพร อูวรรณโณ. การสร้างเสริมลักษณะนิสัยเด็กปฐมวัยด้านจริยธรรม หน่วยที่ 9. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2526.
- นฤมล ผ่องใส. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจในงาน ความขัดแย้งระหว่างบทบาทงานและครอบครัวกับความพึงพอใจในชีวิตของอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาจิตวิทยาอุตสาหกรรมและองค์การ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2544.
- นิชภา จินดาวิทย์. ความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบทางบุคลิกภาพ (MBTI) ความพึงพอใจในงาน และความพึงพอใจในชีวิต ของพนักงานต้อนรับบนเครื่องบินสายการบินไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาจิตวิทยาการให้คำปรึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2548.
- เน่งน้อย พงษ์สามารถ. จิตวิทยาอุตสาหกรรม. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2519.
- บรรพต วีระชัย. สังคมวิทยาและมานุษยวิทยา. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2519.
- ผู้จัดการออนไลน์. คนไทยอ่านหนังสือน้อย [ออนไลน์]. 2552. แหล่งที่มา:
<http://www.bookandreading.com/thaireading> [2009, สิงหาคม 14]
- ฝนทิพ ชลชัยไพศาล. การพัฒนามาตรวัดบุคลิกภาพของไมเยอร์-บริดจ์ ฟอร์มจี ฉบับภาษาไทย เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของพนักงานคุมประพฤติ กรมคุมประพฤติ กระทรวงยุติธรรม. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาจิตวิทยาการให้คำปรึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2540.
- พระมหาสุทธิชัย จิตชโย. ศึกษาเชิงวิเคราะห์พระมหาวีร 4 ในคัมภีร์ทางพระพุทธศาสนา. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาพุทธศาสนศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, 2546.
- พระเทพเทวี. ธรรมนุญชีวิต. พิมพ์ครั้งที่ 77. กรุงเทพมหานคร: อัมรินทร์พรินติ้ง, 2531.
- พรรณทิพย์ ศิริวรรณบุษย์. ทฤษฎีจิตวิทยาพัฒนาการ. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2551.
- พิบูล ทีปะปาล. พฤติกรรมองค์การสมัยใหม่. กรุงเทพมหานคร: อมรการพิมพ์, 2550.
- พงษ์จันทร์ ภูษาพานิชย์. จิตวิทยาอุตสาหกรรมและองค์การ. เชียงใหม่: ภาควิชาจิตวิทยาอุตสาหกรรมและองค์การ, 2547.

- เพ็ญพิไล ฤทธากานานนท์. พัฒนาการมนุษย์. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: ชรรมาเพรส, 2550.
- ไพฑูรย์ เครือแก้ว. ลักษณะสังคมไทยและการพัฒนาชุมชน. กรุงเทพมหานคร: เกื้อกูลการพิมพ์, 2506.
- ไพฑูรย์ ช่างเรียน. ลักษณะสังคมและการปกครองของไทย. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, 2514.
- ไพฑูรย์ รัตนมังคละ. บุคลิกภาพของคนไทย. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์วัฒนาพานิช, 2514.
- มาร์คัส บักกิ่งแฮม และ โดแนลด์ โอ. คลิฟตัน. เจาะจุดแข็ง. แปลโดย เอช เยี่ยมประทุม. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์เนชั่นบุ๊ก, 2548.
- มิสยา ซิกเซนต์มิสยาอี. ธุรกิจที่ดั่งาม . แปลโดย เจริญเกียรติ ชนสุขถาวร และ วิไล ตระกูลสิน. กรุงเทพมหานคร: แปลนพรัตน์ดีง, 2551.
- เมธี ศรีวิริยะเลิศกุล. ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมความเป็นสมาชิกที่ดีขององค์กรกับความพึงพอใจในงานและผลการปฏิบัติงานของพนักงานองค์กรเอกชนขนาดใหญ่แห่งหนึ่ง. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาจิตวิทยาอุตสาหกรรมและองค์การ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2542.
- เยาวลักษณ์ มั่นประชา. ศึกษาผลของกลุ่มจิตสัมพันธ์ต่อความพึงพอใจในชีวิต ของนักเรียนปกติ และนักเรียนที่มีความพิการ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชาจิตวิทยาการปรึกษา คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2542.
- รังสรรค์ ประเสริฐศรี. ภาวะผู้นำ. กรุงเทพมหานคร: ชนราชการพิมพ์, 2544.
- รัชณา สิงห์ทอง. ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมเผชิญปัญหา ความพึงพอใจในชีวิต แรงสนับสนุนทางสังคม และภาวะซึมเศร้า ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชาจิตวิทยาชุมชน ภาควิชาจิตวิทยาและการแนะแนว คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2545.
- รัตนา บุรพากุล. ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการครูศูนย์การเรียนนอกโรงเรียนจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาการศึกษาผู้ใหญ่ คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2531.
- วรภัทร์ ภูเจริญ. ธรรมะสอนหญิง. กรุงเทพมหานคร: สามลดา, 2549.
- วัชรภรณ์ เฟงจิตต์. ความสัมพันธ์ระหว่างค่านิยมทางวัตถุกับความพึงพอใจในชีวิต: การศึกษาเปรียบเทียบระหว่างผู้ปฏิบัติศาสนกิจตามแนวสันตโตโสภ ผู้เป็นสมาชิกสโมสรโรดารีและพนักงานทั่วไปในองค์กรขนาดใหญ่ในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชาจิตวิทยาสังคม คณะจิตวิทยา มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์, 2543.
- วิทยา นาควัชระ. ความสุข 3 อย่างสร้างได้. กรุงเทพมหานคร: อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง, 2552.
- วิทยากร เชียงกุล. จิตวิทยาวัยรุ่น. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์สายธาร, 2552.

- วิรัช วิรัชนิการวรรณ. วิเคราะห์ลักษณะอุปนิสัยของคนไทยที่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาประเทศ. วารสารรัฐศาสตร์ 4 (ตุลาคม-ธันวาคม 2546): 30-41.
- วิรุทธ วิเชียร โชติ. “บุคลิกภาพประชาธิปไตยกับสังคมไทย” ในพัฒนาวิถึผล 9. กรุงเทพมหานคร: กรุงเทพมหานครพิมพ์, 2516.
- วุฒิพงศ์ ถายะพิงค์. ปาฐกถารายการสำนึกผู้คุณ. กรุงเทพมหานคร: อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง, 2552.
- สมาคมสุขภาพจิตแห่งประเทศไทย. “จิตวิทยา”. วารสารสมาคมสุขภาพจิตแห่งประเทศไทย. 14 (มกราคม 2512): 15-29.
- สมพร พรหมดี. การวิเคราะห์เนื้อหาเกี่ยวกับลักษณะความเป็นพลเมืองดีในหนังสือเรียนตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 (ฉบับปรับปรุงพ.ศ. 2533). กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2539.
- สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ และคณะ. “วิสัยทัศน์ของการศึกษาไทยในอนาคต”. วารสารศรีปทุม 1 (กรกฎาคม-ธันวาคม 2541): 9-30.
- สมบัติ กุสุมาวดี. คุณลักษณะข้าราชการไทยในทศวรรษหน้า. [ออนไลน์]. 2552. แหล่งที่มา: <http://www.conference.nida.ac.th/rc2009> [2010, พฤษภาคม 7]
- สิทธิโชค วรรณสันติกุล. จิตวิทยาพฤติกรรมนิยม จิตวิทยานิยาม และอุเบกขาธรรมในชีวิตกับการทำงาน. วารสารศิลปศาสตร์ 1 (มกราคม-มิถุนายน 2549): 301-325.
- สิทธิโชค วรรณสันติกุล. จิตวิทยาสังคม: ทฤษฎีและการประยุกต์. กรุงเทพมหานคร: ซีเอ็ดยูเคชั่น, 2546.
- สิริอร วิชชาวุธ. จิตวิทยาอุตสาหกรรมและองค์การเบื้องต้น. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2544.
- สนิท สมักรการ. ความขัดแย้งปัญหาและอนาคตของสังคมไทย รายงานการวิจัย. กรุงเทพมหานคร: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, 2520. (อัดสำเนา)
- สัญญา สัญญาวิวัฒน์. คุณภาพและคุณธรรมในการพัฒนาประเทศ. กรุงเทพมหานคร: เจ้าพระยาการพิมพ์, 2527.
- สุทธิรักษ์ ถมยาศิริกุล. คุณลักษณะของผู้ประกอบการที่ประสบความสำเร็จ [ออนไลน์]. 2545. แหล่งที่มา: <http://www.school.net.th/library/create-web> [2010, พฤษภาคม 7]
- สุภาวี มีตรสมหวัง. สังคมไทย. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2523.
- สุรพล พยอมแย้ม. จิตวิทยาอุตสาหกรรม. กรุงเทพมหานคร: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2537.
- สุพัตรา สุภาพ. สังคมและวัฒนธรรมไทย ค่านิยม ครอบครัวยุคใหม่ ศาสนา ประเพณี. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, 2531.

ไสว มาลาทอง. คู่มือการศึกษาจริยธรรมสำหรับนักเรียน นิสิต นักศึกษา นักบริหาร นักปกครอง และประชาชนผู้สนใจทั่วไป. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์การศาสนา, 2542.

ศิริชัย กาญจนวาสี, ทวีวัฒน์ ปิตยานนท์, ดิเรก ศรีสุขโข. การเลือกใช้สถิติที่เหมาะสมสำหรับงานวิจัย. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2552.

ศรีเรือน แก้วกังวาล. ทฤษฎีจิตวิทยาบุคลิกภาพ. พิมพ์ครั้งที่ 12. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์หมอชาวบ้าน, 2548.

อकिन รพีพัฒน์, ประกายทอง สิริสุข, และ พรรณี ฉัตรพลรักษ์. สังคมไทยในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ พ.ศ. 2325-2416. กรุงเทพมหานคร: มูลนิธิโครงการตำราสังคมศาสตร์ และมนุษยศาสตร์, 2527.

อานนท์ อภาภิรม. มนุษย์สังคม:สังคมและวัฒนธรรมไทย. กรุงเทพมหานคร: ภาควิชาสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2514.

อานนท์ อภาภิรม. มนุษย์สังคม:สังคมและวัฒนธรรมไทย. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร: ภาควิชาสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2515.

อดุลย์ ดันประยูร. สังคมวิทยาชนบทและเมือง. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์, 2523.

อังคณา บุญสิทธิ์. สิทธิมนุษยชนในวิถีทางของความยุติธรรมเชิงสมานฉันท์. กรุงเทพมหานคร: กลุ่มสืบเสาะและพินิจ สำนักพัฒนาการคุ้มครองประพฤติ กรมคุ้มครองประพฤติ กระทรวงยุติธรรม, 2550.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาษาอังกฤษ

- Buckingham, M. Go put your strengths to work. New York: Free Press, 2007.
- Buckingham, M., & Clifton, D. O. Now, discover your strengths. New York: The Free Press, 2001.
- Clifton, D. O., & Nelson, P. Soar with your strengths. New York: Dell Publishing, 1992.
- Eisenberger, R., Cummings, J., Armeli, S., & Lynch, P. (1997). Perceived organizational support, discretionary treatment, and job satisfaction. *Journal of Applied Psychology* 82: 812-820.
- Erikson, E. H. The development stages of Erik Erikson [online]. 1902-1994 Available from: <http://www.learningplaceonline.com/stages/organize/Erikson.htm> [2007, December 8]
- Foster, R. J. A summary of selected positive psychology literature supporting strengths-Articulation [online]. 2005. Available from: [http:// www.dependablestrengths.com/assets/documents/archive/sum_lit](http://www.dependablestrengths.com/assets/documents/archive/sum_lit) [2005, July 19]
- Hair, Jr.J.F., Black, W.C., Babin, B.J., Anderson, R.E., & Tatham, R.L. Multivariate data analysis. Upper Saddle River, NJ: Pearson Prentice Hall, 2006.
- Linley, A. P., Maltby, J., Wood, A. M., Joseph, S., Harrington, S., Peterson, C., Park, N., & Seligman, M. E. P. (2007). Character strengths in the United Kingdom: The VIA inventory of strengths. *Journal of Personality and Individual Differences* 43: 341-351.
- Luthams, F. Organization Behavior. New York: Mo Graw-Hill, 1992.
- Park, N., Peterson, C., & Seligman, M. E. P. (2004). Strengths of character and well-being. *Journal of Social and Clinical Psychology* 23: 603-619.
- Park, N., Peterson, C., & Seligman, M. E. P. (2006). Character strengths in fifty-four nations and the fifty US states. *Journal of Positive Psychology*: 118-129.
- Pavot, W., & Diener, E. (1993). Review of the satisfaction with life scale. *Journal of Psychological Assessment* 5: 164-162.
- Peterson, C., & Seligman, M. E. P. Character strengths and virtues: a handbook and classification. Washington, DC: APA Press, 2004.
- Quinn, R. P., & Shepard, L. G. (1974). The 1972-1973 quality of employment survey. Ann Arbor: Institute for Social Research, University of Michigan.
- Rath, T., & Conchie, B. Strengths Based Leadership. New York: Gallup Press, 2008.

- Raweevan Kttipoonwongvanich. (2004). Personality of the thai adolescent in bangkok age 15-19 years old. Master's Thesis, Faculty of Graduate Studies Mahidol University: 8-42.
- Robin, S.P., & Coulter, M. Management. New Jersey: Prentice-Hall, 1966.
- Robin, S.P., Water-March, T., Cacioppe, R., & Millett, B. Organizational behavior:Concept, Controversies and applications: Australia and New Zealand. New York: Prentice-Hall, 1994.
- Rokeach, M. Beliefs, attitude, and values. San Francisco: Jossey-Bass, 1973.
- Ruch, W., Furrer, G., & Huwyler, D. (2004). Character strengths of Executives and Employees. International Positive Psychology Summit Sept 30 – Oct 3, 2004.
- Ryan, R. Soaring on your strengths. England: Penguin Book, 2006.
- Ryff, D. C. (1989). Happiness Is Everything, or Is It? Explorations on the Meaning of Psychological Well-Being. *Journal of Personality and Social Psychology* 57: 1069-1081.
- Seligman, M. E. P. Authentic Happiness. New York: New York: The Free Press, 2002.
- Seligman, M. E. P., Steen, T. A., Park, N., & Peterson, C. (2005). Positive psychology progress empirical validation of interventions. *Journal of American Psychologist* 60: 410-421.
- Spector, E. P. Industrial & Organizational Psychology ; Research and Practice. New York: John Wiley & Sons, 2000.
- Stoner, J.A.F., & Freeman, R.E. Management. New Jersey: Prentice-Hall, 1999.
- Tayyab, R., & Afroze, A. 340 Ways to use VIA Character Strengths [online]. 2005. Available from: <http://www.viacharacter.org/Practice/Exercises.aspx> [20 June 2009]
- White, A. Organizational Behavioral. New Jersey: Printice - Hall, 1965.



ภาคผนวก

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ก.

1. รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ช่วยตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) และความถูกต้องทางด้านภาษาของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้
 - 1.ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พรรณระพี สุทธิวรรณ
 - 2.อาจารย์ ดร.กฤษยา พิธิษฐสังฆการ

2. รายชื่อผู้เชี่ยวชาญการแปลภาษาอังกฤษ-ภาษาไทย/ ภาษาไทย- ภาษาอังกฤษ (Thai native speaker) ที่ช่วยแปลข้อกระทงต่างๆ ในแต่ละมาตรวัดจากภาษาอังกฤษ (Original English) เป็นภาษาไทย ตามขั้นตอน Forward Translation
 - 1.นางสาวนัตรา วาสิกคุต
 - 2.Mrs. Sudawan Ariyasap

3. รายชื่อผู้เชี่ยวชาญการแปลภาษาไทย- ภาษาอังกฤษ / อังกฤษ-ภาษาไทย (English native speaker) ที่ช่วยแปลข้อกระทงต่างๆ ในแต่ละมาตรวัดจากภาษาไทยกลับเป็นภาษาอังกฤษตามขั้นตอน Backward Translation
 - 1.Dr. Mark Banette

4. รายชื่อผู้เชี่ยวชาญด้านจิตวิทยาและการแปลภาษา (Native Speaker) ที่ช่วยตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) และความถูกต้องทางด้านภาษา โดยเปรียบเทียบความสอดคล้องกัน ระหว่างต้นฉบับภาษาอังกฤษ (Original English) กับฉบับแปลภาษาไทย (Backward English)
 - 1.ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พรรณระพี สุทธิวรรณ
 - 2.อาจารย์ ดร.กฤษยา พิธิษฐสังฆการ
 - 3.Dr. Mark Banette



ภาคผนวก ข.

ตารางแสดงข้อมูลค่าเฉลี่ย (M) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)

คุณลักษณะเด่นของคนไทย แยกตามกลุ่มอายุ

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางแสดงค่าเฉลี่ย (M) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) คุณลักษณะเด่นของคนไทย แยกตามกลุ่มอายุ และเรียงลำดับตามคะแนนเฉลี่ยจากมากไปน้อย ($N=3,562$)

ลำดับ	คุณลักษณะเด่น		ลำดับ	คุณลักษณะเด่น		ลำดับ	คุณลักษณะเด่น	
	กลุ่มอายุ 17-20 ปี ($n=776$)	M SD		กลุ่มอายุ 21-40 ปี ($n=2,774$)	M SD		กลุ่มอายุ 41-60 ปี ($n=512$)	M SD
1	ความกล้าหาญ	4.07 0.51	1	ความยุติธรรม ความเสมอภาคและความถูกต้อง	4.15 0.46	1	ความยุติธรรม ความเสมอภาคและความถูกต้อง	4.24 0.45
2	ความสามารถในการรักและถูกรัก	4.02 0.49	2	ความกล้าหาญ	4.06 0.49	2	ความกล้าหาญ	4.11 0.48
2	ความยุติธรรม ความเสมอภาคและความถูกต้อง	4.02 0.48	3	ความเป็นส่วนหนึ่ง ความเป็นทีม และความจงรักภักดี	3.99 0.47	3	ความเป็นส่วนหนึ่ง ความเป็นทีม และความจงรักภักดี	4.06 0.47
3	ความเป็นส่วนหนึ่ง ความเป็นทีม และความจงรักภักดี	3.93 0.49	4	ความสามารถในการรักและถูกรัก	3.94 0.49	4	ความซื่อสัตย์ ความตรงไปตรงมาและความจริงใจ	4.01 0.44
4	อารมณ์ขันและความขี้เล่น	3.90 0.61	5	ความซื่อสัตย์ ความตรงไปตรงมาและความจริงใจ	3.87 0.46	5	การให้อภัยและความกรุณา	3.96 0.55
5	ความหวัง การมองโลกในแง่ดี และการมองอนาคต	3.84 0.51	6	ความใจดีและความมีน้ำใจ	3.86 0.49	5	ความระมัดระวัง ความสุขุมและวิจรรณญาณ	3.96 0.48
6	ความใจดีและความมีน้ำใจ	3.82 0.49	6	ความเป็นผู้นำ	3.86 0.46	5	การตัดสินใจที่ดี การคิดเชิงวิเคราะห์และการเปิดใจกว้าง	3.96 0.50
7	ความฉลาดทางสังคม	3.80 0.50	7	ความหวัง การมองโลกในแง่ดี และการมองอนาคต	3.84 0.50	6	ความสุภาพอ่อนน้อมและความถ่อมตน	3.94 0.54
8	ความเป็นผู้นำ	3.79 0.47	8	การตัดสินใจที่ดี การคิดเชิงวิเคราะห์และการเปิดใจกว้าง	3.83 0.52	6	ความอดุสหาะ ความขยันและความพากเพียร	3.94 0.50
9	ความซื่อสัตย์ ความตรงไปตรงมาและความจริงใจ	3.78 0.47	9	ความสุภาพอ่อนน้อมและความถ่อมตน	3.81 0.53	7	ความเป็นผู้นำ	3.93 0.45
10	การให้อภัยและความกรุณา	3.76 0.59	10	ความอดุสหาะ ความขยันและความพากเพียร	3.80 0.53	8	จิตวิญญาณ การมีอุดมการณ์ในชีวิต และความศรัทธา	3.91 0.52
11	จิตวิญญาณ การมีอุดมการณ์ในชีวิต และความศรัทธา	3.75 0.54	10	การให้อภัยและความกรุณา	3.80 0.59	8	ความใจดีและความมีน้ำใจ	3.91 0.50
12	ความสุภาพอ่อนน้อมและความถ่อมตน	3.74 0.52	11	ความฉลาดทางสังคม	3.79 0.50	9	ความหวัง การมองโลกในแง่ดี และการมองอนาคต	3.88 0.51
13	ความสนุกสนาน ความกระตือรือร้นและพลังงาน	3.73 0.50	12	อารมณ์ขันและความขี้เล่น	3.75 0.64	10	ความฉลาดทางสังคม	3.82 0.49
14	การตัดสินใจที่ดี การคิดเชิงวิเคราะห์และการเปิดใจกว้าง	3.70 0.53	13	จิตวิญญาณ การมีอุดมการณ์ในชีวิต และความศรัทธา	3.74 0.54	11	การควบคุมและการมีวินัยในตนเอง	3.80 0.51
15	ความอดุสหาะ ความขยันและความพากเพียร	3.69 0.53	14	ความระมัดระวัง ความสุขุมและวิจรรณญาณ	3.74 0.51	11	ความสามารถในการรักและถูกรัก	3.80 0.51
16	การชื่นชมความงามและความเป็นเลิศ	3.66 0.60	15	ความอยากรู้อยากเห็นและความสนใจในโลก	3.73 0.51	12	ความอยากรู้อยากเห็นและความสนใจในโลก	3.76 0.54
17	ความอยากรู้อยากเห็นและความสนใจในโลก	3.64 0.51	16	ความสนุกสนาน ความกระตือรือร้นและพลังงาน	3.69 0.53	13	ความฉลาดในการมองโลก/ฉลาดลุ่มลึกในมุมมองต่าง ๆ	3.73 0.51
17	ความระมัดระวัง ความสุขุมและวิจรรณญาณ	3.64 0.51	17	การชื่นชมความงามและความเป็นเลิศ	3.67 0.57	14	การชื่นชมความงามและความเป็นเลิศ	3.71 0.57
18	ความฉลาดในการมองโลก/ฉลาดลุ่มลึกในมุมมองต่าง ๆ	3.56 0.52	18	ความฉลาดในการมองโลก/ฉลาดลุ่มลึกในมุมมองต่าง ๆ	3.66 0.49	15	ความสนุกสนาน ความกระตือรือร้นและพลังงาน	3.70 0.52
19	การควบคุมและการมีวินัยในตนเอง	3.54 0.53	19	ความคิดสร้างสรรค์ ความฉลาดและความริเริ่ม	3.60 0.62	16	ความคิดสร้างสรรค์ ความฉลาดและความริเริ่ม	3.65 0.63
20	ความองอาจและกล้าหาญ	3.52 0.51	20	ความรักในการเรียนรู้	3.57 0.61	17	ความองอาจและกล้าหาญ	3.60 0.45
21	ความคิดสร้างสรรค์ ความฉลาดและความริเริ่ม	3.43 0.63	21	การควบคุมและการมีวินัยในตนเอง	3.55 0.53	18	อารมณ์ขันและความขี้เล่น	3.59 0.67
22	ความรักในการเรียนรู้	3.41 0.59	22	ความองอาจและกล้าหาญ	3.54 0.49	19	ความรักในการเรียนรู้	3.58 0.62

หมายเหตุ : คุณลักษณะเด่นที่นำเสนอในแถบสีเขียวเข้มนี้ เป็นคุณลักษณะเด่นที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงที่สุด 5 อันดับ แรกในกลุ่มตัวอย่างคนไทย วัยรุ่นตอนปลาย (17-20 ปี) วัยผู้ใหญ่ตอนต้น (21-40 ปี) และ วัยผู้ใหญ่ตอนปลาย (41-60 ปี)



ภาคผนวก ค.

เอกสารเกี่ยวกับการขออนุญาตใช้แบบสอบถาม

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จดหมายขออนุญาตในการใช้แบบสอบถามคุณลักษณะเด่น Peterson และ Seligman (2004)

RE: VIA Survey - More Detail for Requesting permission

จาก: **viastrengths** (viastrengths@scrippscenter.com)

ส่งเมื่อ: 20 สิงหาคม 2550 6:16:03

ถึง: tny_s2005@hotmail.com

BELOW IS THE AGREEMENT FOR THE TRANSLATION OF THE ADULT VIA SURVEY, SCORING AND FEEDBACK QUESTIONS TO THAI. IF YOU AGREE WITH THE CONDITIONS, WE WILL SEND THE AGREEMENT FOR SIGNATURE ALONG WITH THE SURVEY, SCORING KEY AND FEEDBACK QUESTIONS. PLEASE LET ME KNOW AND ALSO PLEASE SEND AN ADDRESS WHERE YOU WOULD LIKE IT MAILED.

I am responding to your interest in conducting research on strengths and virtues in Thai by using a translated version of the Adult VIA Strengths Surveys (see Attachment). We are delighted in your interest. We would love to have you translate the survey into Thai with the understanding that all of the rights to this product, intellectual and commercial, will remain with VIA, and VIA reserves the exclusive right to present the Thai version to the public.

As a part of this agreement we request that you also translate the "feedback paragraphs" that are used to communicate an individual's results so that the feedback can be provided in the same language in which the survey was taken. We have also provided you, confidentially, with the scoring key which should not be shared with individuals taking the survey or anyone else. Further, you agree to provide us with the full translation of questions and feedback paragraphs and scoring key within 3 months from the date of this letter otherwise the agreement will be null and void.

Additionally, we require that appropriate public notice of copyright/ownership be affixed to all translations as follows: (c)2003 Values in Action Institute, All Rights Reserved. Lastly, you are not permitted to charge consumers for the use of the survey.

I have attached the Adult VIA Strengths Surveys to clarify the subject of this letter of agreement and have attached the feedback paragraphs to be translated as mentioned above. Please sign the two copies enclosed herein and return one to me at the address below. We are excited to learn about your discoveries, and thank you for your interest.

-----Original Message-----

From: Mr.Thanayot Siridumrongsak [mailto:tny_s2005@hotmail.com]

Sent: Thursday, July 19, 2007 9:44 PM

To: info@viastrengths.org

Cc: tny_s2005@hotmail.com; tny_s2005@yahoo.com

Subject: RE: VIA Survey - More Detail for Requesting permission

July 20, 2007 Chulalongkorn University (<http://www.chula.ac.th>)

Dear VIA Officer, I am Thanayot Siridumrongsak. Now I am a second-year master's student in the faculty of Psychology, Chulalongkorn University. I am interested in psychology and would like to apply it for the development of Human Resource in Organization to increase job efficiency. The issue that I specially focus on is Human Potential Development. My goal is to draw out the strengths or distinctive abilities of human to develop them to their efficiency.

I have read and become very impressed by your research study, Positive Psychology Progress (Empirical Validation of

จดหมายขออนุญาตในการใช้แบบสอบถามคุณลักษณะเด่น Peterson และ Seligman (2004)

Interventions. July-August 2005. American Psychologist) which studied about Character Strengths from more than 40 cross cultural countries and classified the 24 strengths in 6 virtues. The study inspires me to direct my thesis on the investigation of the Thai people character strengths. There have never been any research studies on the topic of the Character Strengths in Thailand before. I anticipate that if we can study character strengths of the Thai people, the research results will be extremely beneficial for the development of human resources or organization in the long run.

Therefore, I would like to ask for your permission to translate and use the measurement scales of Character Strengths and Virtues (CSV) and use it with Thai people of different age group, educational levels, as well as different regions and this will be associate with life satisfaction. For the accuracy of translation, I will follow the Forward-Backward Translation rule to Thai language. To gain the accurate CSV assessment, I would like to request for your score analysis. From the analysis, we could estimate whether Character Strengths profile of Thai people is associated or not. My thesis will be supervision by Assistant Professor Dr. Phanrapee Suthiwan, Director of Development Psychology of Chulalongkorn University and Dr. Kullaya Pisitsungkagarn, Assistant dean in research and foreign affairs. I will send you the psychometric properties of the translations my data and all research results upon my thesis. Should you have any suggestion, please let me know.

Best Regards, Thanayot Siridumrongsak

```
>From: "viastrengths" <viastrengths@scrippscenter.com>
>Reply-To: <info@viastrengths.org>
>To: <tny_s2005@hotmail.com>
>Subject: RE: VIA Survey - Request for Research submitted
>Date: Thu, 19 Jul 2007 09:57:48 -0400
>MIME-Version: 1.0
>Received: from rrcs-agw-02.hrndva.rr.com ([24.28.200.152]) by bay0-mc9-f12.bay0.hotmail.com with Microsoft SMTPSVC(6.0.3790.2668); Thu, 19 Jul 2007 06:58:58 -0700
>Received: from rrcs-70-62-247-34.central.biz.rr.com (HELO chrisj30304) ([70.62.247.34]) by rrcs-agw-02.hrndva.rr.com with ESMTF; 19 Jul 2007 09:51:05 -0400
>X-Message-Info: LsUYwvHHnt1+hmisna2R00JIG5+OMdp+Rz3ZjfUjg9qZLuNJRa5FqLSu/03AqT3S
>References: <001e01c7c9645b50429d05281444d8@webalpha>
>X-Mailer: Microsoft Office Outlook 11
>Thread-Index: AcfJZLUBb1WCAALITJ05PthGz7WURwAp+zaA
>X-MimeOLE: Produced By Microsoft MimeOLE V6.00.2900.3138
>Return-Path: viastrengths@scrippscenter.com
>X-OriginalArrivalTime: 19 Jul 2007 13:58:58.0078 (UTC) FILETIME=[F3B963E0:01C7CA0C]
>
>Thank you for your interest in VIA. If you are requesting permission to do research, please provide us with more detail.
>
>
>-----Original Message-----
>From: mailer@ctd.com [mailto:mailer@ctd.com]
>Sent: Wednesday, July 18, 2007 1:55 PM
>To: info@viastrengths.org; chrispet@umich.edu; npark@uri.edu
>Subject: VIA Survey - Request for Research submitted
>
>Name: Mr.Thanayot Siridumrongsak
```


จดหมายขออนุญาตในการใช้แบบสอบถามคุณลักษณะเด่น Peterson และ Seligman (2004)

>Degree: Second-year master's student
 >Title: Industrial and Organization Psychology
 >Institution: Chulalongkorn University
 >Address: 254 Phayathai Road, Patumwan, Bangkok Thailand. 10330
 > Tel: +662-215-0871-3
 > Fax: +662-215-4804
 >Email: tny_s2005@hotmail.com
 >Phone: +668-6599-9832
 >
 >
 >Survey Requested: Both
 >Project Description: The study of CSV inspired me to direct my thesis on the investigation of the Thai people Character Strengths and Virtues (CSV) with different age group, educational levels, as well as different regions and this will be associate with life satisfaction by using questionnaire survey and collecting both qualitative and quantitative data. The research results will be extremely beneficial for understanding CSV of Thai people and leading to the development of human resources or organization in the long run.
 >
 >

ป้องกันขยะคอมพิวเตอร์ใน MSN 8 <http://join.msn.com/?page=features/junkmail>
<http://join.msn.com/?page=features/junkmail>

ศูนย์วิทยทรัพยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จดหมายขออนุญาตในการใช้แบบสอบถามคุณลักษณะเด่น Peterson และ Seligman (2004)



August 21, 2007

Mr. Thanayot Siridumrongsak
528/3 MOO 10 Phetkasem 63 Road
Bangkae, Bangkok
Thailand 10160

Dear Mr. Siridumrongsak,

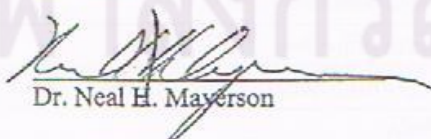
I am responding to your interest in conducting research on strengths and virtues in Thailand by using a translated version of the Adult VIA Strengths Surveys (see Attachment). We are delighted in your interest. We would love to have you translate the survey into Thai with the understanding that all of the rights to this product, intellectual and commercial, will remain with VIA, and VIA reserves the exclusive right to present the Thai version to the public.

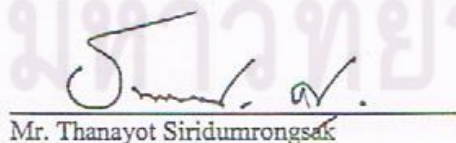
As a part of this agreement we request that you also translate the "feedback paragraphs" that are used to communicate an individual's results so that the feedback can be provided in the same language in which the survey was taken. We have also provided you, confidentially, with the scoring key which should not be shared with individuals taking the survey or anyone else. Further, you agree to provide us with the full translation of questions and feedback paragraphs and scoring key within 3 months from the date of this letter otherwise the agreement will be null and void.

Additionally, we require that appropriate public notice of copyright/ownership be affixed to all translations as follows: ©2003 Values in Action Institute, All Rights Reserved. Lastly, you are not permitted to charge consumers for the use of the survey.

I have attached the Adult and Youth VIA Strengths Surveys to clarify the subject of this letter of agreement and have attached the feedback paragraphs to be translated as mentioned above. Please sign the two copies enclosed herein and return one to me at the address below. We are excited to learn about your discoveries, and thank you for your interest.

Sincerely,


Dr. Neal H. Mayerson


Mr. Thanayot Siridumrongsak

Enclosures
312 Walnut St. Suite 3600 Cincinnati OH 45202 Telephone: 513.621.7500 FAX: 513.621.2864 www.viastrengths.org

จดหมายขออนุญาตในการใช้แบบสอบถามความพึงพอใจในชีวิต Pavot และ Diener (1993)

Re: SPN Profile Message: Permission to translate SWLS for Thesis

จาก: ediener@cyrus.psych.uiuc.edu

ส่งเมื่อ: 25 มีนาคม 2551 5:37:18

ถึง: tny_s2005@hotmail.com

Yes, you have permission. You can see my web site too, about the SWLS. Please send me the translated copy, too, when complete so that I can make it available to others, if you don't mind.
ED

Quoting Thanayot Siridumrongsak <tny_s2005@hotmail.com>:

>
> 25 Mar, 2008 Chulalongkorn University (<http://www.chula.ac.th>)
>
> Dear Ed Diener,
>
> I am Thanayot Siridumrongsak. Now I am a second-year master's
> student in the faculty of Psychology' Chulalongkorn University. I am
> interested in psychology and would like to apply it for the
> development of Human Resource in Organization to increase job
> efficiency. The issue that I specially focus on is Human Potential
> Development. My goal is to draw out the strengths or distinctive
> abilities of human to develop them to their efficiency.
>
> Now, I am working on my thesis of Relations among Character
> Strengths, Life Satisfaction, and Job Satisfaction of Thai People in
> the Bangkok Metropolis. The thesis objective is to investigate the
> Thai people Character Strengths in different age group, educational
> levels, as well as different area which there have never been any
> research studies on the topic of Character Strength in Thailand
> before. With the permission of the Value in Action Institute, we are
> able to use Character Strength and Virtues (Peterson & Seligman
> 2004) in our thesis including translation to Thai language.
> According to our thesis studying about the relations between
> Character strengths and Life satisfaction, we would like to use the
> satisfaction with life scale which we have read from the research
> study, Review of the Satisfaction with Life Scale by William Pavot
> and Ed Diener (1993), Department of Psychology, University of
> Illinois. The research also shows that the satisfaction with Life
> Scale is in the public domain. Permission is not needed to use it.
> However, due to our thesis studying among Thai people, we would like
> to ask permission to translate the satisfaction with Life Scale to
> Thai language and use it in our thesis.
> My thesis will be supervision by Assistant Professor Dr. Phanrapee
> Suthiwan, Director of Development Psychology of Chulalongkorn
> University and Dr.Kullaya Pisitsungkagarn, Assistant dean in
> research and foreign affairs. I will send you the psychometric
> properties of the translations my data and all research results upon
> my thesis.
>
> Should you have any suggestion, please let me know.
>
> Best Regards,
> Thanayot Siridumrongsak
> e-mail : tny_s2005@hotmail.com / tny_s2005@yahoo.com
> Address : 528/3 Phetkasem Rd. Bangkae Bangkae Bangkok 10160 Thailand
>
>

จดหมายขออนุญาตในการใช้แบบสอบถามความพึงพอใจในชีวิต Pavot และ Diener (1993)

```
>  
> -----  
> Sent courtesy of Social Psychology Network  
> <http://www.socialpsychology.org/>  
>  
>
```



ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จดหมายขออนุญาตในการใช้แบบสอบถามความพึงพอใจในงาน Quinn และ Shepard (1974)

RE: Citation for the job satisfaction measurement

จาก: **Mr.Thanayot Siridumrongsak** (tny_s2005@hotmail.com)

ส่งเมื่อ: 10 พฤษภาคม 2551 10:22:02

ถึง: Yan Fu (yanfu@isr.umich.edu)

Dear Yan Fu,

According to your permission to use Quinn and Shepard's job satisfaction measurement in my thesis and translate it into Thai, I did appreciate it and would like to thank for your help.

Now, it was during in the process and work on with my adviser. I will inform you occasionally for the progress.

Best regards,

Thanayot Siridumrongsak

Subject: RE: Citation for the job satisfaction measurement

Date: Tue, 29 Apr 2008 15:57:41 -0400

From: yanfu@isr.umich.edu

To: tny_s2005@hotmail.com

Dear Thanayot Siridumrongsak,

You have permission to use Quinn and Shepard's job satisfaction measurement in your thesis and you can translate it into Thai. Please cite the source: Quinn, Robert P., and Linda J. Shepard. 1974. *The 1972-73 quality of employment survey: descriptive statistics, with comparison data from the 1969-70 survey of working conditions*. Ann Arbor: Survey Research Center, Institute for Social Research, University of Michigan.

We don't own copyright to the journal article "Perceived Organizational Support, Discretionary Treatment, and Job Satisfaction", published in the Journal of Applied Psychology.

You can take the items you are interested in from the original measurement and adapt to your needs.

I hope this answers your questions.

Thanks,

จดหมายขออนุญาตในการใช้แบบสอบถามความพึงพอใจในงาน Quinn และ Shepard (1974)

Yan Fu

Population Studies Center Library

Institute for Social Research

University of Michigan

426 Thompson Street

Ann Arbor, MI 48106-1248

734-763-2152

From: Mr.Thanayot Siridumrongsak [mailto:tny_s2005@hotmail.com]

Sent: Monday, April 28, 2008 12:55 PM

To: Yan Fu

Cc: tny_s2005@hotmail.com

Subject: Citation for the job satisfaction measurement

Dear Yang Fu,

Thank you very much for your reply.

I am sorry for my previous email which may be not clear enough about the document I refer to. With this email, I already attach the files concerning with Quinn and Shepard's job satisfaction measurement which are as follow;

-The four items from Quinn and Shepard's job satisfaction measurement. It was used in the research study: *Perceived Organizational Support, Discretionary Treatment, and Job Satisfaction by Robert Eisenberger and his team, Department of Psychology, University of Delaware*. I also copy and attach the Microsoft Word files of this measurement for you to see clearly.

-The reference: In the research ISR Code no.4001 also show the name of research which is the original copy of the Quinn and Shepard's job satisfaction measurement. It refers to the Research Study: *The 1972-1973 quality of employment survey, Ann Arbor: Institute for Social Research, University of Michigan*. This reference brings me to search and found it in ISR Institute's website. So I have sent email to you for ask permission to use the Quinn and Shepard's job satisfaction measurement in my thesis.

I do hope that you will understand more about my request. Should you have any

การพิมพ์ข้อความของ Windows Live Hotmail

Page 3 of 3

จดหมายขออนุญาตในการใช้แบบสอบถามความพึงพอใจในงาน Quinn และ Shepard (1974)

suggestion, please let me know.

I am looking forward to your reply.

Best Regards,

Thanayot Siridumrongsak

Express yourself instantly with MSN Messenger! [MSN Messenger](#)

Enrich your blog with Windows Live Writer. [Windows Live Writer](#)



ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย



ภาคผนวก ง.

หนังสือขออนุญาตในการเก็บข้อมูล

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย



ที่ ศธ. 0512.7/ 638

คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
อาคารวิทยกิตติ ชั้น 16 สยามสแควร์
ปทุมวัน กทม. 10330

26 มีนาคม 2552

เรื่อง ขออนุญาตให้นิสิตรวบรวมข้อมูลจากหน่วยงานของท่าน

เรียน กรรมการบริษัท ยูไนเต็ท สตีลเวิร์ค จำกัด ผ่านที่ปรึกษากรรมการบริษัท คุณสมโภชน์ ประสพสุขเจริญ

ด้วย นายธนยศ ศิริดำรงศักดิ์ นิสิตระดับปริญญาโทบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาอุตสาหกรรมและองค์การ คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง "ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะเด่น ความพึงพอใจในชีวิต และความพึงพอใจในงาน ของคนไทยในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล" (RELATIONS AMONG CHARACTER STRENGTHS, LIFE SATISFACTION AND JOB SATISFACTION OF THAI PEOPLE IN THE BANGKOK METROPOLIS) โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พรรณระพี สุทธิวรณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา การศึกษาวิจัยดังกล่าวมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลกับบุคลากรในองค์กรที่บริษัท ยูไนเต็ท สตีลเวิร์ค จำกัด ซึ่งอยู่ในความดูแลของท่าน โดยแบบสอบถามที่ใช้เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับคุณลักษณะเด่น, ความคิดเห็นเกี่ยวกับชีวิตโดยรวมและความคิดเห็นในเรื่องการทำงาน ทั้งนี้ ข้อมูลที่ได้จะถูกเก็บเป็นความลับ เพื่อนำไปประมวลผลทางสถิติ รวมทั้งเป็นการนำเสนอในภาพรวมเท่านั้น โดยไม่มีการอ้างอิงถึงผู้ตอบแบบสอบถามแต่อย่างใด

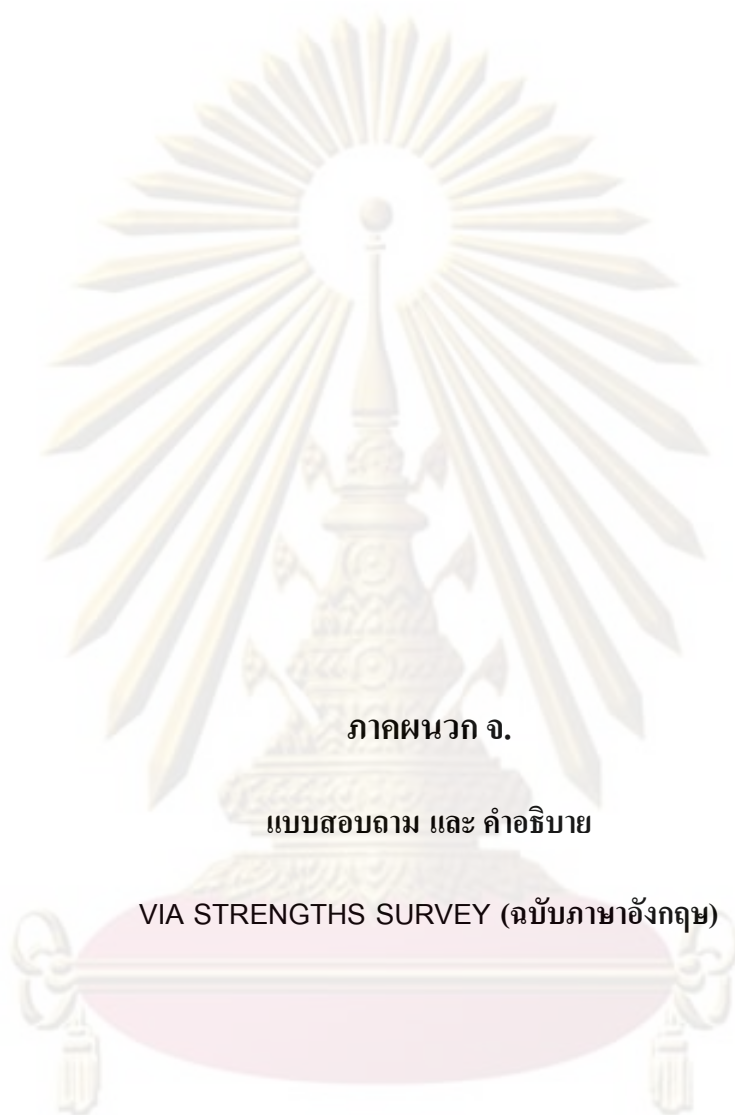
ในการนี้ คณะจิตวิทยาจึงใคร่ขอความอนุเคราะห์มายังท่าน เพื่อโปรดอนุญาตให้นิสิตรวบรวมข้อมูลระหว่างวันที่ 1 มีนาคม - 31 พฤษภาคม 2552 หากท่านมีข้อสงสัยและต้องการทราบรายละเอียดของงานวิจัยเพิ่มเติมสามารถติดต่อนายธนยศ ศิริดำรงศักดิ์ ได้ที่ 086-599-9832 ในวันและเวลาที่ท่านสะดวก

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ด้วย จักขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต)

คณบดีคณะจิตวิทยา



ภาคผนวก จ.

แบบสอบถาม และ คำอธิบาย

VIA STRENGTHS SURVEY (ฉบับภาษาอังกฤษ)

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย



VIA STRENGTHS SURVEY

©2003 Values in Action Institute All Rights Reserved

1: I find the world a very interesting place.

Very Much Unlike Me Unlike Me Neutral Like Me Very Much Like Me

2: I always go out of my way to attend educational events.

Very Much Unlike Me Unlike Me Neutral Like Me Very Much Like Me

3: I always identify the reasons for my actions.

Very Much Unlike Me Unlike Me Neutral Like Me Very Much Like Me

4: Being able to come up with new and different ideas is one of my strong points.

Very Much Unlike Me Unlike Me Neutral Like Me Very Much Like Me

5: I am very aware of my surroundings.

Very Much Unlike Me Unlike Me Neutral Like Me Very Much Like Me

6: I always have a broad outlook on what is going on.

Very Much Unlike Me Unlike Me Neutral Like Me Very Much Like Me

7: I have taken frequent stands in the face of strong opposition.

Very Much Unlike Me Unlike Me Neutral Like Me Very Much Like Me

8: I never quit a task before it is done.

Very Much Unlike Me Unlike Me Neutral Like Me Very Much Like Me

9: I always keep my promises.

Very Much Unlike Me Unlike Me Neutral Like Me Very Much Like Me

10: I am never too busy to help a friend.

Very Much Unlike Me Unlike Me Neutral Like Me Very Much Like Me

11: I am always willing to take risks to establish a relationship.

Very Much Unlike Me Unlike Me Neutral Like Me Very Much Like Me

12: I never miss group meetings or team practices.

Very Much Unlike Me Unlike Me Neutral Like Me Very Much Like Me

13: I always admit when I am wrong.

Very Much Unlike Me Unlike Me Neutral Like Me Very Much Like Me

14: In a group, I try to make sure everyone feels included.

Very Much Unlike Me Unlike Me Neutral Like Me Very Much Like Me

15: I have no trouble eating healthy foods.

Very Much Unlike Me Unlike Me Neutral Like Me Very Much Like Me

16: I have never deliberately hurt anyone.

Very Much Unlike Me Unlike Me Neutral Like Me Very Much Like Me

17: It is important to me that I live in a world of beauty.

Very Much Unlike Me Unlike Me Neutral Like Me Very Much Like Me

18: I always express my thanks to people who care about me.

Very Much Unlike Me Unlike Me Neutral Like Me Very Much Like Me

19: I always look on the bright side.

Very Much Unlike Me Unlike Me Neutral Like Me Very Much Like Me

20: I am a spiritual person.

Very Much Unlike Me Unlike Me Neutral Like Me Very Much Like Me

21: I am always humble about the good things that have happened to me.

Very Much Unlike Me Unlike Me Neutral Like Me Very Much Like Me

22: Whenever my friends are in a gloomy mood, I try to tease them out of it.

Very Much Unlike Me Unlike Me Neutral Like Me Very Much Like Me

23: I want to fully participate in life, not just view it from the sidelines.

Very Much Unlike Me Unlike Me Neutral Like Me Very Much Like Me

24: I always let bygones be bygones.

Very Much Unlike Me Unlike Me Neutral Like Me Very Much Like Me

25: I am never bored.

Very Much Unlike Me Unlike Me Neutral Like Me Very Much Like Me

26: I love to learn new things.

Very Much Unlike Me Unlike Me Neutral Like Me Very Much Like Me

27: I always examine both sides of an issue.

Very Much Unlike Me Unlike Me Neutral Like Me Very Much Like Me

28: When someone tells me how to do something, I automatically think of alternative ways to get the same thing done.

Very Much Unlike Me Unlike Me Neutral Like Me Very Much Like Me

29: I know how to handle myself in different social situations.

Very Much Unlike Me Unlike Me Neutral Like Me Very Much Like Me

30: Regardless of what is happening, I keep in mind what is most important.

Very Much Unlike Me Unlike Me Neutral Like Me Very Much Like Me

31: I have overcome an emotional problem by facing it head on.

Very Much Unlike Me Unlike Me Neutral Like Me Very Much Like Me

32: I always finish what I start.

Very Much Unlike Me Unlike Me Neutral Like Me Very Much Like Me

33: My friends tell me that I know how to keep things real.

Very Much Unlike Me Unlike Me Neutral Like Me Very Much Like Me

34: I really enjoy doing small favors for friends.

Very Much Unlike Me Unlike Me Neutral Like Me Very Much Like Me

35: There are people in my life who care as much about my feelings and well-being as they do about their own.

Very Much Unlike Me Unlike Me Neutral Like Me Very Much Like Me

36: I really enjoy being a part of a group.

Very Much Unlike Me Unlike Me Neutral Like Me Very Much Like Me

37: Being able to compromise is an important part of who I am.

Very Much Unlike Me Unlike Me Neutral Like Me Very Much Like Me

38: As a leader, I treat everyone equally well regardless of his or her experience.

Very Much Unlike Me Unlike Me Neutral Like Me Very Much Like Me

39: Even when candy or cookies are under my nose, I never overeat.

Very Much Unlike Me Unlike Me Neutral Like Me Very Much Like Me

40: "Better safe than sorry" is one of my favorite mottoes.

Very Much Unlike Me Unlike Me Neutral Like Me Very Much Like Me

41: The goodness of other people almost brings tears to my eyes.

Very Much Unlike Me Unlike Me Neutral Like Me Very Much Like Me

42: I get chills when I hear about acts of great generosity.

Very Much Unlike Me Unlike Me Neutral Like Me Very Much Like Me

43: I can always find the positive in what seems negative to others.

Very Much Unlike Me Unlike Me Neutral Like Me Very Much Like Me

44: I practice my religion.

Very Much Unlike Me Unlike Me Neutral Like Me Very Much Like Me

45: I do not like to stand out in a crowd.

Very Much Unlike Me Unlike Me Neutral Like Me Very Much Like Me

46: Most people would say I am fun to be with.

Very Much Unlike Me Unlike Me Neutral Like Me Very Much Like Me

47: I never dread getting up in the morning.

Very Much Unlike Me Unlike Me Neutral Like Me Very Much Like Me

48: I rarely hold a grudge.

Very Much Unlike Me Unlike Me Neutral Like Me Very Much Like Me

49: I am always busy with something interesting.

Very Much Unlike Me Unlike Me Neutral Like Me Very Much Like Me

50: I am thrilled when I learn something new.

Very Much Unlike Me Unlike Me Neutral Like Me Very Much Like Me

51: I make decisions only when I have all of the facts.

Very Much Unlike Me Unlike Me Neutral Like Me Very Much Like Me

52: I like to think of new ways to do things.

Very Much Unlike Me Unlike Me Neutral Like Me Very Much Like Me

53: No matter what the situation, I am able to fit in.

Very Much Unlike Me Unlike Me Neutral Like Me Very Much Like Me

54: My view of the world is an excellent one.

Very Much Unlike Me Unlike Me Neutral Like Me Very Much Like Me

55: I never hesitate to publicly express an unpopular opinion.

Very Much Unlike Me Unlike Me Neutral Like Me Very Much Like Me

56: I am a goal-oriented person.

Very Much Unlike Me Unlike Me Neutral Like Me Very Much Like Me

57: I believe honesty is the basis for trust.

Very Much Unlike Me Unlike Me Neutral Like Me Very Much Like Me

58: I go out of my way to cheer up people who appear down.

Very Much Unlike Me Unlike Me Neutral Like Me Very Much Like Me

59: There are people who accept my shortcomings.

Very Much Unlike Me Unlike Me Neutral Like Me Very Much Like Me

60: I am an extremely loyal person.

Very Much Unlike Me Unlike Me Neutral Like Me Very Much Like Me

61: I treat all people equally regardless of who they might be.

Very Much Unlike Me Unlike Me Neutral Like Me Very Much Like Me

62: One of my strengths is helping a group of people work well together even when they have their differences.

Very Much Unlike Me Unlike Me Neutral Like Me Very Much Like Me

63: I am a highly disciplined person.

Very Much Unlike Me Unlike Me Neutral Like Me Very Much Like Me

64: I always think before I speak.

Very Much Unlike Me Unlike Me Neutral Like Me Very Much Like Me

65: I experience deep emotions when I see beautiful things.

Very Much Unlike Me Unlike Me Neutral Like Me Very Much Like Me

66: At least once a day, I stop and count my blessings.

Very Much Unlike Me Unlike Me Neutral Like Me Very Much Like Me

67: Despite challenges, I always remain hopeful about the future.

Very Much Unlike Me Unlike Me Neutral Like Me Very Much Like Me

68: My faith never deserts me during hard times.

Very Much Unlike Me Unlike Me Neutral Like Me Very Much Like Me

69: I do not act as if I am a special person.

Very Much Unlike Me Unlike Me Neutral Like Me Very Much Like Me

70: I welcome the opportunity to brighten someone else's day with laughter.

Very Much Unlike Me Unlike Me Neutral Like Me Very Much Like Me

71: I never approach things halfheartedly.

Very Much Unlike Me Unlike Me Neutral Like Me Very Much Like Me

72: I never seek vengeance.

Very Much Unlike Me Unlike Me Neutral Like Me Very Much Like Me

73: I am always curious about the world.

Very Much Unlike Me Unlike Me Neutral Like Me Very Much Like Me

74: Every day, I look forward to the opportunity to learn and grow.

Very Much Unlike Me Unlike Me Neutral Like Me Very Much Like Me

75: I value my ability to think critically.

Very Much Unlike Me Unlike Me Neutral Like Me Very Much Like Me

76: I pride myself on being original.

Very Much Unlike Me Unlike Me Neutral Like Me Very Much Like Me

77: I have the ability to make other people feel interesting.

Very Much Unlike Me Unlike Me Neutral Like Me Very Much Like Me

78: I have never steered a friend wrong by giving bad advice.

Very Much Unlike Me Unlike Me Neutral Like Me Very Much Like Me

79: I must stand up for what I believe even if there are negative results.

Very Much Unlike Me Unlike Me Neutral Like Me Very Much Like Me

80: I finish things despite obstacles in the way.

Very Much Unlike Me Unlike Me Neutral Like Me Very Much Like Me

81: I tell the truth even if it hurts.

Very Much Unlike Me Unlike Me Neutral Like Me Very Much Like Me

82: I love to make other people happy.

Very Much Unlike Me Unlike Me Neutral Like Me Very Much Like Me

83: I am the most important person in someone else's life.

Very Much Unlike Me Unlike Me Neutral Like Me Very Much Like Me

84: I work at my very best when I am a group member.

Very Much Unlike Me Unlike Me Neutral Like Me Very Much Like Me

85: Everyone's rights are equally important to me.

Very Much Unlike Me Unlike Me Neutral Like Me Very Much Like Me

86: I am very good at planning group activities.

Very Much Unlike Me Unlike Me Neutral Like Me Very Much Like Me

87: I control my emotions.

Very Much Unlike Me Unlike Me Neutral Like Me Very Much Like Me

88: My friends believe that I make smart choices about what I say and do.

Very Much Unlike Me Unlike Me Neutral Like Me Very Much Like Me

89: I see beauty that other people pass by without noticing.

Very Much Unlike Me Unlike Me Neutral Like Me Very Much Like Me

90: If I receive a gift, I always let the person who gave it know I appreciated it.

Very Much Unlike Me Unlike Me Neutral Like Me Very Much Like Me

91: I have a clear picture in my mind about what I want to happen in the future.

Very Much Unlike Me Unlike Me Neutral Like Me Very Much Like Me

92: My life has a strong purpose.

Very Much Unlike Me Unlike Me Neutral Like Me Very Much Like Me

93: I never brag about my accomplishments.

Very Much Unlike Me Unlike Me Neutral Like Me Very Much Like Me

94: I try to have fun in all kinds of situations.

Very Much Unlike Me Unlike Me Neutral Like Me Very Much Like Me

95: I love what I do.

Very Much Unlike Me Unlike Me Neutral Like Me Very Much Like Me

96: I always allow others to leave their mistakes in the past and make a fresh start.

Very Much Unlike Me Unlike Me Neutral Like Me Very Much Like Me

97: I am excited by many different activities.

Very Much Unlike Me Unlike Me Neutral Like Me Very Much Like Me

98: I am a true life-long learner.

Very Much Unlike Me Unlike Me Neutral Like Me Very Much Like Me

99: My friends value my objectivity.

Very Much Unlike Me Unlike Me Neutral Like Me Very Much Like Me

100: I am always coming up with new ways to do things.

Very Much Unlike Me Unlike Me Neutral Like Me Very Much Like Me

101: I always know what makes someone tick.

Very Much Unlike Me Unlike Me Neutral Like Me Very Much Like Me

102: People describe me as "wise beyond my years."

Very Much Unlike Me Unlike Me Neutral Like Me Very Much Like Me

103: I call for action while others talk.

Very Much Unlike Me Unlike Me Neutral Like Me Very Much Like Me

104: I am a hard worker.

Very Much Unlike Me Unlike Me Neutral Like Me Very Much Like Me

105: My promises can be trusted.

Very Much Unlike Me Unlike Me Neutral Like Me Very Much Like Me

106: I have voluntarily helped a neighbor in the last month.

Very Much Unlike Me Unlike Me Neutral Like Me Very Much Like Me

107: My family and close friends cannot do anything that would make me stop loving them.

Very Much Unlike Me Unlike Me Neutral Like Me Very Much Like Me

108: I never bad-mouth my group to outsiders.

Very Much Unlike Me Unlike Me Neutral Like Me Very Much Like Me

109: I give everyone a chance.

Very Much Unlike Me Unlike Me Neutral Like Me Very Much Like Me

110: To be an effective leader, I treat everyone the same.

Very Much Unlike Me Unlike Me Neutral Like Me Very Much Like Me

111: I never want things that are bad for me in the long run, even if they make me feel good in the short run.

Very Much Unlike Me Unlike Me Neutral Like Me Very Much Like Me

112: I always avoid activities that are physically dangerous.

Very Much Unlike Me Unlike Me Neutral Like Me Very Much Like Me

113: I have often been left speechless by the beauty depicted in a movie.

Very Much Unlike Me Unlike Me Neutral Like Me Very Much Like Me

114: I am an extremely grateful person.

Very Much Unlike Me Unlike Me Neutral Like Me Very Much Like Me

115: If I get a bad grade or evaluation, I focus on the next opportunity, and plan to do better.

Very Much Unlike Me Unlike Me Neutral Like Me Very Much Like Me

116: In the last ~24 hours, I have spent 30 minutes in prayer, meditation or contemplation.

Very Much Unlike Me Unlike Me Neutral Like Me Very Much Like Me

117: I am proud that I am an ordinary person.

Very Much Unlike Me Unlike Me Neutral Like Me Very Much Like Me

118: I try to add some humor to whatever I do.

Very Much Unlike Me Unlike Me Neutral Like Me Very Much Like Me

119: I look forward to each new day.

Very Much Unlike Me Unlike Me Neutral Like Me Very Much Like Me

120: I believe it is best to forgive and forget.

Very Much Unlike Me Unlike Me Neutral Like Me Very Much Like Me

121: I have many interests.

Very Much Unlike Me Unlike Me Neutral Like Me Very Much Like Me

121

122: I always go out of my way to visit museums.

Very Much Unlike Me Unlike Me Neutral Like Me Very Much Like Me

122

123: When the topic calls for it, I can be a highly rational thinker.

Very Much Unlike Me Unlike Me Neutral Like Me Very Much Like Me

123

124: My friends say that I have lots of new and different ideas.

Very Much Unlike Me Unlike Me Neutral Like Me Very Much Like Me

124

125: I always get along well with people I have just met.

Very Much Unlike Me Unlike Me Neutral Like Me Very Much Like Me

125

126: I am always able to look at things and see the big picture.

Very Much Unlike Me Unlike Me Neutral Like Me Very Much Like Me

126

127: I always stand up for my beliefs.

Very Much Unlike Me Unlike Me Neutral Like Me Very Much Like Me

127

128: I do not give up.

Very Much Unlike Me Unlike Me Neutral Like Me Very Much Like Me

128

129: I am true to my own values.

Very Much Unlike Me Unlike Me Neutral Like Me Very Much Like Me

129

130: I always call my friends when they are sick.

Very Much Unlike Me Unlike Me Neutral Like Me Very Much Like Me

130

131: I always feel the presence of love in my life.

Very Much Unlike Me Unlike Me Neutral Like Me Very Much Like Me

131

132: It is important for me to maintain harmony within my group.

Very Much Unlike Me Unlike Me Neutral Like Me Very Much Like Me

132

133: I am strongly committed to principles of justice and equality

Very Much Unlike Me Unlike Me Neutral Like Me Very Much Like Me

133

134: I believe that our human nature brings us together to work for common goals.

Very Much Unlike Me Unlike Me Neutral Like Me Very Much Like Me

134

135: I can always stay on a diet.

Very Much Unlike Me Unlike Me Neutral Like Me Very Much Like Me

135

136: I think through the consequences every time before I act.

Very Much Unlike Me Unlike Me Neutral Like Me Very Much Like Me

136

137: I am always aware of the natural beauty in the environment.

Very Much Unlike Me Unlike Me Neutral Like Me Very Much Like Me

137

138: I go to extremes to acknowledge people who are good to me.

Very Much Unlike Me Unlike Me Neutral Like Me Very Much Like Me

138

139: I have a plan for what I want to be doing five years from now.

Very Much Unlike Me Unlike Me Neutral Like Me Very Much Like Me

139

140: My faith makes me who I am.

Very Much Unlike Me Unlike Me Neutral Like Me Very Much Like Me

140

141: I prefer to let other people talk about themselves.

Very Much Unlike Me Unlike Me Neutral Like Me Very Much Like Me

141

142: I never allow a gloomy situation to take away my sense of humor.

Very Much Unlike Me Unlike Me Neutral Like Me Very Much Like Me

142

143: I have lots of energy.

Very Much Unlike Me Unlike Me Neutral Like Me Very Much Like Me

143

144: I am always willing to give someone a chance to make amends.

Very Much Unlike Me Unlike Me Neutral Like Me Very Much Like Me

144

145: I can find something of interest in any situation.

Very Much Unlike Me Unlike Me Neutral Like Me Very Much Like Me

145

146: I read all of the time.

Very Much Unlike Me Unlike Me Neutral Like Me Very Much Like Me

146

147: Thinking things through is part of who I am.

Very Much Unlike Me Unlike Me Neutral Like Me Very Much Like Me

147

148: I am an original thinker.

Very Much Unlike Me Unlike Me Neutral Like Me Very Much Like Me

148

149: I am good at sensing what other people are feeling.

Very Much Unlike Me Unlike Me Neutral Like Me Very Much Like Me

149

150: I have a mature view on life.

Very Much Unlike Me Unlike Me Neutral Like Me Very Much Like Me

150

151: I always face my fears.

Very Much Unlike Me Unlike Me Neutral Like Me Very Much Like Me

151

152: I never get sidetracked when I work.

Very Much Unlike Me Unlike Me Neutral Like Me Very Much Like Me

152

153: I take pride in not exaggerating who or what I am.

Very Much Unlike Me Unlike Me Neutral Like Me Very Much Like Me

153

154: I am as excited about the good fortune of others as I am about my own.

Very Much Unlike Me Unlike Me Neutral Like Me Very Much Like Me

154

155: I can express love to someone else.

Very Much Unlike Me Unlike Me Neutral Like Me Very Much Like Me

155

156: Without exception, I support my teammates or fellow group members.

Very Much Unlike Me Unlike Me Neutral Like Me Very Much Like Me

156

157: I refuse to take credit for work I have not done.

Very Much Unlike Me Unlike Me Neutral Like Me Very Much Like Me

157

158: My friends always tell me I am a strong but fair leader.

Very Much Unlike Me Unlike Me Neutral Like Me Very Much Like Me

158

159: I can always say "enough is enough."

Very Much Unlike Me Unlike Me Neutral Like Me Very Much Like Me

159

160: I always keep straight right from wrong.

Very Much Unlike Me Unlike Me Neutral Like Me Very Much Like Me

160

161: I greatly appreciate all forms of art.

Very Much Unlike Me Unlike Me Neutral Like Me Very Much Like Me

161

162: I feel thankful for what I have received in life.

Very Much Unlike Me Unlike Me Neutral Like Me Very Much Like Me

162

163: I know that I will succeed with the goals I set for myself.

Very Much Unlike Me Unlike Me Neutral Like Me Very Much Like Me

163

164: I believe that each person has a purpose in life.

Very Much Unlike Me Unlike Me Neutral Like Me Very Much Like Me

164

165: I rarely call attention to myself.

Very Much Unlike Me Unlike Me Neutral Like Me Very Much Like Me

165

166: I have a great sense of humor.

Very Much Unlike Me Unlike Me Neutral Like Me Very Much Like Me

166

167: I cannot wait to get started on a project.

Very Much Unlike Me Unlike Me Neutral Like Me Very Much Like Me

167

168: I rarely try to get even.

Very Much Unlike Me Unlike Me Neutral Like Me Very Much Like Me

168

169: It is very easy for me to entertain myself.

Very Much Unlike Me Unlike Me Neutral Like Me Very Much Like Me

169

170: If I want to know something, I immediately go to the library or the Internet and look it up.

Very Much Unlike Me Unlike Me Neutral Like Me Very Much Like Me

170

171: I always weigh the pro's and con's.

Very Much Unlike Me Unlike Me Neutral Like Me Very Much Like Me

171

172: My imagination stretches beyond that of my friends.

Very Much Unlike Me Unlike Me Neutral Like Me Very Much Like Me

172

173: I am aware of my own feelings and motives.

Very Much Unlike Me Unlike Me Neutral Like Me Very Much Like Me

173

174: Others come to me for advice.

Very Much Unlike Me Unlike Me Neutral Like Me Very Much Like Me

174

175: I have overcome pain and disappointment.

Very Much Unlike Me Unlike Me Neutral Like Me Very Much Like Me

175

176: I stick with whatever I decide to do.

Very Much Unlike Me Unlike Me Neutral Like Me Very Much Like Me

176

177: I would rather die than be phony.

Very Much Unlike Me Unlike Me Neutral Like Me Very Much Like Me

177

178: I enjoy being kind to others.

Very Much Unlike Me Unlike Me Neutral Like Me Very Much Like Me

178

179: I can accept love from others.

Very Much Unlike Me Unlike Me Neutral Like Me Very Much Like Me

179

180: Even if I disagree with them, I always respect the leaders of my group.

Very Much Unlike Me Unlike Me Neutral Like Me Very Much Like Me

180

181: Even if I do not like someone, I treat him or her fairly.

Very Much Unlike Me Unlike Me Neutral Like Me Very Much Like Me

181

182: As a leader, I try to make all group members happy.

Very Much Unlike Me Unlike Me Neutral Like Me Very Much Like Me

182

183: Without exception, I do my tasks at work or school or home by the time they are due.

Very Much Unlike Me Unlike Me Neutral Like Me Very Much Like Me

183

184: I am a very careful person.

Very Much Unlike Me Unlike Me Neutral Like Me Very Much Like Me

184

185: I am in awe of simple things in life that others might take for granted.

Very Much Unlike Me Unlike Me Neutral Like Me Very Much Like Me

185

186: When I look at my life, I find many things to be grateful for.

Very Much Unlike Me Unlike Me Neutral Like Me Very Much Like Me

186

187: I am confident that my way of doing things will work out for the best.

Very Much Unlike Me Unlike Me Neutral Like Me Very Much Like Me

187

188: I believe in a universal power, a god.

Very Much Unlike Me Unlike Me Neutral Like Me Very Much Like Me

188

189: I have been told that modesty is one of my most notable characteristics.

Very Much Unlike Me Unlike Me Neutral Like Me Very Much Like Me

189

190: I find satisfaction in making others smile or laugh.

Very Much Unlike Me Unlike Me Neutral Like Me Very Much Like Me

190

191: I can hardly wait to see what life has in store for me in the weeks and years ahead.

Very Much Unlike Me Unlike Me Neutral Like Me Very Much Like Me

191

192: I am usually willing to give someone another chance.

Very Much Unlike Me Unlike Me Neutral Like Me Very Much Like Me

192

193: I think my life is extremely interesting.

Very Much Unlike Me Unlike Me Neutral Like Me Very Much Like Me

193

194: I read a huge variety of books.

Very Much Unlike Me Unlike Me Neutral Like Me Very Much Like Me

194

195: I try to have good reasons for my important decisions.

Very Much Unlike Me Unlike Me Neutral Like Me Very Much Like Me

195

196: In the last month I have found an original solution to a problem in my life.

Very Much Unlike Me Unlike Me Neutral Like Me Very Much Like Me

196

197: I always know what to say to make people feel good.

Very Much Unlike Me Unlike Me Neutral Like Me Very Much Like Me

197

198: I may not say it to others, but I consider myself to be a wise person.

Very Much Unlike Me Unlike Me Neutral Like Me Very Much Like Me

198

199: I always speak up in protest when I hear someone say mean things.

Very Much Unlike Me Unlike Me Neutral Like Me Very Much Like Me

199

200: When I make plans, I am certain to make them work.

Very Much Unlike Me Unlike Me Neutral Like Me Very Much Like Me

200

201: My friends always tell me I am down to earth.

Very Much Unlike Me Unlike Me Neutral Like Me Very Much Like Me

201

202: I am thrilled when I can let others share the spotlight.

Very Much Unlike Me Unlike Me Neutral Like Me Very Much Like Me

202

203: I have a neighbor or someone at work or school that I really care about as a person.

Very Much Unlike Me Unlike Me Neutral Like Me Very Much Like Me

203

204: It is important to me to respect decisions made by my group.

Very Much Unlike Me Unlike Me Neutral Like Me Very Much Like Me

204

205: I believe that everyone should have a say.

Very Much Unlike Me Unlike Me Neutral Like Me Very Much Like Me

205

206: As a leader, I believe that everyone in the group should have a say in what the group does.

Very Much Unlike Me Unlike Me Neutral Like Me Very Much Like Me

206

207: For me, practice is as important as performance.

Very Much Unlike Me Unlike Me Neutral Like Me Very Much Like Me

207

208: I always make careful choices.

Very Much Unlike Me Unlike Me Neutral Like Me Very Much Like Me

208

209: I often have a craving to experience great art, such as music, drama, or paintings.

Very Much Unlike Me Unlike Me Neutral Like Me Very Much Like Me

209

210: I feel a profound sense of appreciation every day.

Very Much Unlike Me Unlike Me Neutral Like Me Very Much Like Me

210

211: If I feel down, I always think about what is good in my life.

Very Much Unlike Me Unlike Me Neutral Like Me Very Much Like Me

211

212: My beliefs make my life important.

Very Much Unlike Me Unlike Me Neutral Like Me Very Much Like Me

212

213: No one would ever describe me as arrogant.

Very Much Unlike Me Unlike Me Neutral Like Me Very Much Like Me

213

214: I believe life is more of a playground than a battlefield.

Very Much Unlike Me Unlike Me Neutral Like Me Very Much Like Me

214

215: I awaken with a sense of excitement about the day's possibilities.

Very Much Unlike Me Unlike Me Neutral Like Me Very Much Like Me

215

216: I do not want to see anyone suffer, even my worst enemy.

Very Much Unlike Me Unlike Me Neutral Like Me Very Much Like Me

216

217: I really enjoy hearing about other countries and cultures.

Very Much Unlike Me Unlike Me Neutral Like Me Very Much Like Me

217

218: I love to read nonfiction books for fun.

Very Much Unlike Me Unlike Me Neutral Like Me Very Much Like Me

218

219: My friends value my good judgment.

Very Much Unlike Me Unlike Me Neutral Like Me Very Much Like Me

219

220: I have a powerful urge to do something original during this next year.

Very Much Unlike Me Unlike Me Neutral Like Me Very Much Like Me

220

221: It is rare that someone can take advantage of me.

Very Much Unlike Me Unlike Me Neutral Like Me Very Much Like Me

221

222: Others consider me to be a wise person.

Very Much Unlike Me Unlike Me Neutral Like Me Very Much Like Me

222

223: I am a brave person.

Very Much Unlike Me Unlike Me Neutral Like Me Very Much Like Me

223

224: When I get what I want, it is because I worked hard for it.

Very Much Unlike Me Unlike Me Neutral Like Me Very Much Like Me

224

225: Others trust me to keep their secrets.

Very Much Unlike Me Unlike Me Neutral Like Me Very Much Like Me

225

226: I always listen to people talk about their problems.

Very Much Unlike Me Unlike Me Neutral Like Me Very Much Like Me

226

227: I easily share feelings with others

Very Much Unlike Me Unlike Me Neutral Like Me Very Much Like Me

227

228: I gladly sacrifice my self-interest for the benefit of the group I am in.

Very Much Unlike Me Unlike Me Neutral Like Me Very Much Like Me

228

229: I believe that it is worth listening to everyone's opinions.

Very Much Unlike Me Unlike Me Neutral Like Me Very Much Like Me

229

230: When I am in a position of authority, I never blame others for problems.

Very Much Unlike Me Unlike Me Neutral Like Me Very Much Like Me

230

231: I exercise on a regular basis. ✓

Very Much Unlike Me Unlike Me Neutral Like Me Very Much Like Me

231

232: I cannot imagine lying or cheating. ✓

Very Much Unlike Me Unlike Me Neutral Like Me Very Much Like Me

232

233: I have created something of beauty in the last year. ✓

Very Much Unlike Me Unlike Me Neutral Like Me Very Much Like Me

233

234: I have been richly blessed in my life. ✓

Very Much Unlike Me Unlike Me Neutral Like Me Very Much Like Me

234

235: I expect the best. ✓

Very Much Unlike Me Unlike Me Neutral Like Me Very Much Like Me

235

236: I have a calling in my life. ✓

Very Much Unlike Me Unlike Me Neutral Like Me Very Much Like Me

236

237: People are drawn to me because I am humble. ✓

Very Much Unlike Me Unlike Me Neutral Like Me Very Much Like Me

237

238: I am known for my good sense of humor.

Very Much Unlike Me Unlike Me Neutral Like Me Very Much Like Me

238

239: People describe me as full of zest.

Very Much Unlike Me Unlike Me Neutral Like Me Very Much Like Me

239

240: I try to respond with understanding when someone treats me badly.

Very Much Unlike Me Unlike Me Neutral Like Me Very Much Like Me

240

ศูนย์วิทยทรัพยากร

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

This document is to be used for research purposes only.
©2003 Values in Action Institute All Rights Reserved

VIA STRENGTHS SURVEY FEEDBACK
© 2003 Values in Action Institute All Rights Reserved

StrengthID	Title	Description
1	Appreciation of beauty and excellence	You notice and appreciate beauty, excellence, and/or skilled performance in all domains of life, from nature to art to mathematics to science to everyday experience.
2	Bravery and valor	You are a courageous person who does not shrink from threat, challenge, difficulty, or pain. You speak up for what is right even if there is opposition. You act on your convictions.
3	Capacity to love and be loved	You value close relations with others, in particular those in which sharing and caring are reciprocated. The people to whom you feel most close are the same people who feel most close to you.
4	Caution, prudence, and discretion	You are a careful person, and your choices are consistently prudent ones. You do not say or do things that you might later regret.
5	Citizenship, teamwork, and loyalty	You excel as a member of a group. You are a loyal and dedicated teammate, you always do your share, and you work hard for the success of your group.
6	Creativity, ingenuity, and originality	Thinking of new ways to do things is a crucial part of who you are. You are never content with doing something the conventional way if a better way is possible.
7	Curiosity and interest in the world	You are curious about everything. You are always asking questions, and you find all subjects and topics fascinating. You like exploration and discovery.
8	Fairness, equity, and justice	Treating all people fairly is one of your abiding principles. You do not let your personal feelings bias your decisions about other people. You give everyone a chance.
9	Forgiveness and mercy	You forgive those who have done you wrong. You always give people a second chance. Your guiding principle is mercy and not revenge.
10	Gratitude	You are aware of the good things that happen to you, and you never take them for granted. Your friends and family members know that you are a grateful person because you always take the time to express your thanks.
11	Honesty, authenticity, and genuineness	You are an honest person, not only by speaking the truth but by living your life in a genuine and authentic way. You are down to earth and without pretense; you are a "real" person.
12	Hope, optimism, and future-mindedness	You expect the best in the future, and you work to achieve it. You believe that the future is something that you can control.
13	Humor and playfulness	You like to laugh and tease. Bringing smiles to other people is important to you. You try to see the light side of all situations.

This document is to be used for research purposes only.

14 Industry, diligence, and perseverance	You work hard to finish what you start. No matter the project, you "get it out the door" in timely fashion. You do not get distracted when you work, and you take satisfaction in completing tasks.
15 Judgment, critical thinking, and open-mindedness	Thinking things through and examining them from all sides are important aspects of who you are. You do not jump to conclusions, and you rely only on solid evidence to make your decisions. You are able to change your mind.
16 Kindness and generosity	You are kind and generous to others, and you are never too busy to do a favor. You enjoy doing good deeds for others, even if you do not know them well.
17 Leadership	You excel at the tasks of leadership: encouraging a group to get things done and preserving harmony within the group by making everyone feel included. You do a good job organizing activities and seeing that they happen.
18 Love of learning	You love learning new things, whether in a class or on your own. You have always loved school, reading, and museums-anywhere and everywhere there is an opportunity to learn.
19 Modesty and humility	You do not seek the spotlight, preferring to let your accomplishments speak for themselves. You do not regard yourself as special, and others recognize and value your modesty.
20 Perspective wisdom	Although you may not think of yourself as wise, your friends hold this view of you. They value your perspective on matters and turn to you for advice. You have a way of looking at the world that makes sense to others and to yourself.
21 Self-control and self-regulation	You self-consciously regulate what you feel and what you do. You are a disciplined person. You are in control of your appetites and your emotions, not vice versa.
22 Social intelligence	You are aware of the motives and feelings of other people. You know what to do to fit in to different social situations, and you know what to do to put others at ease.
23 Spirituality, sense of purpose, and faith	You have strong and coherent beliefs about the higher purpose and meaning of the universe. You know where you fit in the larger scheme. Your beliefs shape your actions and are a source of comfort to you.
24 Zest, enthusiasm, and energy	Regardless of what you do, you approach it with excitement and energy. You never do anything halfway or halfheartedly. For you, life is an adventure.

This document is to be used for research purposes only.

ภาคผนวก ฉ. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

คำนำ

จากการศึกษาเกี่ยวกับคุณลักษณะเด่นมาแล้วกว่า 40 ประเทศทั่วโลก พบว่าบุคคลทุกคนล้วนมีคุณลักษณะเด่นเฉพาะตัว แต่จะมีแตกต่างกันออกไป แบบวัดนี้จะทำให้ผู้ตอบได้ทราบถึงคุณลักษณะเด่นเฉพาะของตนเอง และสามารถนำผลดังกล่าว ไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาด้านตนเอง ทั้งในเรื่องงาน และเรื่องส่วนตัว ซึ่งหากเราสามารถนำคุณลักษณะเด่นเฉพาะของตนเองในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นได้นั้น ก็จะสามารถสร้างความสุขให้กับตนเองได้อีกด้วย

แบบวัดฉบับนี้ได้รับการพัฒนาขึ้น เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการศึกษางานวิจัย เรื่อง “ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะเด่น ความคิดเห็นเกี่ยวกับชีวิตโดยรวม และความคิดเห็นในเรื่องการทำงาน ของคนไทยในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล” ซึ่งแบบวัดประกอบด้วย 4 ส่วน คือ ข้อมูลทั่วไป แบบวัดคุณลักษณะเด่น (Character Strengths) แบบวัดความคิดเห็นเกี่ยวกับชีวิตโดยรวม (Life Satisfaction) และ แบบวัดความคิดเห็นในเรื่องการทำงาน (Job Satisfaction)

คำชี้แจง

ขอขอบคุณทุกท่านที่ให้ความร่วมมือตอบแบบวัดฉบับนี้ แบบวัดนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อนำไปใช้ประกอบการวิจัยในการศึกษา ของนิสิตสาขาวิชาจิตวิทยาอุตสาหกรรมและองค์การ คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

คณะผู้ทำวิจัยขอยืนยันให้ท่านมั่นใจว่า ข้อมูลที่ท่านได้ให้ความร่วมมือในการตอบแบบวัดฉบับนี้จะถูกเก็บไว้เป็นความลับ และไม่มีภาระระบุชื่อผู้ตอบ ใช้เวลาในการทำทั้งสิ้นประมาณ 30 นาที แบบวัดนี้จะนำไปใช้ตามวัตถุประสงค์เพื่อการศึกษาเท่านั้น คณะผู้วิจัยจึงขอให้ท่านได้โปรดตอบคำถามในแบบวัดฉบับนี้ด้วยความตั้งใจ ตอบให้ครบถ้วน และ ตรงตามความเป็นจริง เพื่อการแปลผลอย่างเที่ยงตรง

แบบวัดฉบับนี้ได้แบ่งออกเป็น 4 ส่วน ดังนี้ คือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ส่วนที่ 2 แบบวัดคุณลักษณะเด่น

ส่วนที่ 3 แบบวัดความคิดเห็นเกี่ยวกับชีวิตโดยรวม

ส่วนที่ 4 แบบวัดความคิดเห็นในเรื่องการทำงาน (กรณีคนที่มิ่งานทำในปัจจุบันเท่านั้น)

สุดท้ายนี้ ขอขอบคุณท่านด้วยความจริงใจ ที่กรุณาสละเวลาอันมีค่า เพื่อทำแบบวัดฉบับนี้

ขอขอบพระคุณ
ผู้ดำเนินงานวิจัย

ข้อมูลทั่วไป

ส่วนที่ 1

คำชี้แจง เมื่ออ่านข้อความในแต่ละข้อแล้ว โปรดทำเครื่องหมาย

✓ ลงในหน้าช่อง ที่ตรงกับลักษณะของท่านตามความเป็นจริง

และเติมข้อความในช่องว่างให้ครบถ้วน

1. เพศ ชาย หญิง

2. อายุผู้ตอบแบบสอบถาม _____ ปี

3. ระดับการศึกษาสูงสุด ต่ำกว่า ม.6/ปวช./เทียบเท่า ม.6/ปวช./เทียบเท่า อนุปริญญา/ปวส./เทียบเท่า
 ปริญญาตรี/เทียบเท่า ปริญญาโท สูงกว่าปริญญาโท

4. สถานภาพการสมรส โสด สมรส/อยู่ด้วยกัน แยกกันอยู่/หย่าร้าง/ม่าย

5. สถานภาพการทำงาน (เลือกตอบเพียง 1 ข้อ)

นักเรียน/นักศึกษา

ไม่ได้ทำงาน/ว่างงาน

ทำงาน

เรียนและทำงานไปด้วย

กรุณาทำหน้าถัดไป

กรุณาทำข้อ 6-11

6. อาชีพ ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว พนักงานบริษัท/องค์กรเอกชน รัฐบาล/เจ้าหน้าที่รัฐ
 รัฐวิสาหกิจ อื่นๆ _____

7. รายได้ต่อเดือน ต่ำกว่าหรือเท่ากับ 10,000 บาท 10,001 – 20,000 บาท 20,001 – 30,000 บาท
 30,001 – 40,000 บาท 40,001 – 50,000 บาท 50,000 บาท ขึ้นไป

8. หน่วยงานที่สังกัด ฝ่าย _____ แผนก _____

9. ตำแหน่งงานปัจจุบัน กรรมการผู้จัดการ/ผู้บริหาร ผู้จัดการ หัวหน้างาน
 เจ้าหน้าที่ อื่นๆ _____

10. อายุงานรวม (ตั้งแต่เริ่มทำงาน) _____ ปี

11. อายุงาน (ที่ทำงานปัจจุบัน) _____ ปี

กรุณาทำหน้าถัดไป

แบบวัดคุณลักษณะเด่น

ส่วนที่ 2

คำชี้แจง ให้ท่านตอบคำถามเกี่ยวกับคุณลักษณะเด่น โดยอ่านข้อความในคอลัมน์ซ้ายมือ จากนั้น ให้ท่านพิจารณาว่าข้อความในแต่ละข้อนั้น ท่านคิดว่าข้อความเหล่านั้น ตรงกับตัวท่าน มากน้อยเพียงใด แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในคำตอบ

ข้อความ	ระดับของความคิดเห็น				
	ไม่ตรง เลย (1)	ไม่ค่อย ตรง (2)	ไม่ตรง และตรง พอ ๆ กัน (3)	ค่อนข้าง ตรง (4)	ตรง ที่สุด (5)
1.ฉันพบว่าโลกใบนี้เป็นสถานที่ที่น่าสนใจ					
2.ฉันไขว่คว้าที่จะเข้าร่วมกิจกรรมทางการศึกษาเสมอ					
3.ฉันมีเหตุผลสำหรับการกระทำของฉันเสมอ					
4.จุดแข็งอย่างหนึ่งของฉันคือ ความสามารถในการมีความคิดแปลกใหม่					
5.ฉันรับรู้ได้ดีถึงสิ่งต่างๆที่เกิดขึ้นรอบตัว					
6.ฉันมองภาพรวมของสิ่งต่างๆที่เกิดขึ้นเสมอ					
7.ฉันมักจะยืนหยัดกับความคิดของตนเองแม้เมื่อมีคนคัดค้านอย่างรุนแรง					
8.ฉันไม่เคยล้มเลิกการทำงานกลางคัน					
9.ฉันรักษาสัญญาเสมอ					
10.ฉันไม่เคยยุ่งเกินกว่าที่จะช่วยเพื่อน					
11.ฉันเต็มใจที่จะเสี่ยงเพื่อสร้างความสัมพันธ์เสมอ					
12.ฉันไม่เคยพลาดการประชุมหรือการทำอะไรกับกลุ่ม					
13.เมื่อฉันทำผิด ฉันยอมรับผิดเสมอ					
14.ในกลุ่ม ฉันพยายามทำให้ทุกคนรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม					
15.ฉันไม่มีปัญหาในการกินอาหารเพื่อสุขภาพ					
16.ฉันไม่เคยง้อใจทำร้ายใคร					
17.การอยู่ในสิ่งแวดล้อมที่สวยงาม ประณีตพิถีพิถัน มีความสำคัญสำหรับฉัน					

ข้อความ	ระดับของความคิดเห็น				
	ไม่ตรง เลย (1)	ไม่ค่อย ตรง (2)	ไม่ตรง และตรง พอ ๆ กัน (3)	ค่อนข้าง ตรง (4)	ตรง ที่สุด (5)
18.ฉันแสดงความขอบคุณต่อผู้ที่ห่วงใยฉันเสมอ					
19.ฉันมองสิ่งต่างๆในแง่ดีเสมอ					
20.ฉันเป็นคนยึดมั่นในศาสนา					
21.ฉันถ่อมตนเกี่ยวกับสิ่งดีๆที่เกิดขึ้นกับฉันเสมอ					
22.เมื่อไรก็ตามที่เพื่อนของฉันรู้สึกหดหู่ ฉันพยายามหยอกล้อเพื่อให้เขารู้สึกดีขึ้น					
23.ถ้าเปรียบชีวิตเหมือนกีฬา ฉันต้องการเป็นผู้เล่น ไม่ใช่เป็นแค่ผู้ดูอยู่ข้างสนาม					
24.ฉันปล่อยให้สิ่งที่เกิดขึ้นไปแล้ว แล้วกันไปเสมอ					
25.ฉันไม่เคยเบื่อเลย					
26.ฉันชอบเรียนรู้อะไรใหม่ๆ					
27.ฉันพิจารณาประเด็นต่างๆทั้งสองด้านเสมอ					
28.เมื่อมีคนแนะนำวิธีการแก้ไขปัญหาให้ฉัน ฉันจะคิดถึงวิธีแก้ปัญหาแบบอื่นๆ ได้ด้วย โดยทันที					
29.ฉันรู้ว่าจะทำตัวอย่างไรในสถานการณ์ต่างๆทางสังคม					
30.ไม่ว่าเกิดอะไรขึ้น ฉันรู้เสมอว่าอะไรสำคัญที่สุดสำหรับตนเอง					
31.ฉันฝ่าฟันความทุกข์ใจ ด้วยการเผชิญหน้ากับปัญหาที่เกิดขึ้น					
32.ฉันทำงานที่ฉันริเริ่มไว้จนเสร็จเสมอ					
33.เพื่อนบอกฉันว่า ฉันรู้วิธีการทำสิ่งต่างๆให้เกิดขึ้นได้จริง					
34.ฉันมีความสุขมากกับการทำสิ่งเล็กๆน้อยๆให้เพื่อน					
35.ในชีวิตของฉัน มีหลายคนที่ใส่ใจกับความรู้สึกและความเป็นอยู่ของฉันมากพอๆกับที่พวกเขาใส่ใจกับความรู้สึกและความเป็นอยู่ของตนเอง					
36.ฉันมีความสุขมากในการเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม					

ข้อความ	ระดับของความคิดเห็น				
	ไม่ตรง เลย (1)	ไม่ค่อย ตรง (2)	ไม่ตรง และตรง พอ ๆ กัน (3)	ค่อนข้าง ตรง (4)	ตรง ที่สุด (5)
37.ความสามารถในการประนีประนอมเป็นลักษณะที่สำคัญข้อหนึ่งของฉัน					
38.ในฐานะผู้นำ ฉันปฏิบัติต่อทุกคนดีเท่าเทียมกันโดยไม่คำนึงถึงประสบการณ์ของพวกเขา					
39.ต่อให้มีขมหรือ คุณก็มาวางอยู่ตรงหน้า ฉันก็ไม่เคยทานเกินพอดี					
40.“ปลอดภัยไว้ก่อน” เป็นคำขวัญที่ฉันชอบมากที่สุดข้อหนึ่ง					
41.ความดีของผู้อื่นทำให้ฉันตื่นตันใจจนแทบจะหลังน้ำตา					
42.ฉันน้ำตาคลอด้วยความตื่นตันเวลาได้ยินถึงความเสียสละอันยิ่งใหญ่ของใครๆ					
43.ฉันสามารถค้นพบข้อดี ในสิ่งที่คนอื่นมองไม่ได้ได้เสมอ					
44.ฉันปฏิบัติตามคำสอนในศาสนาของฉัน					
45.ฉันไม่ชอบโดดเด่นท่ามกลางฝูงชน					
46.คนส่วนใหญ่จะบอกว่าฉันเป็นคนสนุกสนานที่ได้อยู่ด้วย					
47.ฉันตื่นขึ้นอย่างแจ่มใสและพร้อมรับกับวันใหม่					
48.ฉันไม่ค่อยผูกใจพยาบาท					
49.ฉันมีอะไรน่าสนใจให้ทำ เต็มมือเสมอ					
50.ฉันรู้สึกตื่นเต้นเมื่อได้เรียนรู้สิ่งใหม่					
51.ฉันจะตัดสินใจต่อเมื่อฉันมีข้อมูลจริงครบถ้วนเท่านั้น					
52.ฉันชอบคิดหาวิธีใหม่ๆ เพื่อทำสิ่งต่างๆ					
53.ฉันปรับตัวให้เข้ากับทุกๆ สถานการณ์นี้ได้					
54.ฉันมีมุมมองที่ดีเกี่ยวกับโลก					

ข้อความ	ระดับของความคิดเห็น				
	ไม่ตรง เลย (1)	ไม่ค่อย ตรง (2)	ไม่ตรง และตรง พอ ๆ กัน (3)	ค่อนข้าง ตรง (4)	ตรง ที่สุด (5)
55.ฉันไม่เคยลังเลที่จะแสดงความคิดของตนเอง แม้ความคิดนั้นจะไม่ตรงกับความคิดของคนส่วนใหญ่					
56.ฉันเป็นคนที่มุ่งเน้นไปที่เป้าหมาย					
57.ฉันเชื่อว่าความซื่อสัตย์เป็นพื้นฐานของความไว้วางใจ					
58.ฉันทิ้งเรื่องอื่นไว้ก่อน เพื่อไปให้กำลังใจแก่คนที่กำลังรู้สึกแย่					
59.มีหลายคนที่ยอมรับข้อบกพร่องของฉัน					
60.ฉันเป็นคนที่จงรักภักดีอย่างมาก					
61.ฉันปฏิบัติต่อทุกคนอย่างเท่าเทียมกันไม่ว่าพวกเขาจะเป็นใคร					
62.จุดแข็งอย่างหนึ่งของฉัน คือการช่วยให้คนที่แตกต่างกันทำงานร่วมกันได้อย่างดี					
63.ฉันเป็นคนมีวินัยสูง					
64.ฉันคิดก่อนพูดเสมอ					
65.ฉันรู้สึกซาบซึ้งเวลาเห็นอะไรที่สวยงาม					
66.ฉันนึกถึงสิ่งดี ๆ ที่เกิดขึ้นกับตัวเอง ได้อย่างน้อยวันละครั้ง					
67.ถึงแม้จะมีอุปสรรคต่างๆ ฉันก็ยังมีหวังเสมอ					
68.แม้จะพบความยากลำบาก แต่ฉันก็ไม่เคยละทิ้งสิ่งที่ฉันเชื่อมั่นและศรัทธา					
69.ฉันไม่เคยทำตัวเป็นคนมีอภิสิทธิ์เหนือคนอื่น					
70.ในแต่ละวัน ฉันชอบทำให้คนอื่นหัวเราะ					
71.ฉันทุ่มเทเต็มที่กับทุกอย่างที่ทำ					
72.ฉันไม่เคยต้องการแก้แค้น					
73.ฉันสนใจใคร่รู้เกี่ยวกับสิ่งต่างๆเสมอ					

ข้อความ	ระดับของความคิดเห็น				
	ไม่ตรง เลย	ไม่ค่อย ตรง	ไม่ตรง และตรง พอ ๆ กัน	ค่อนข้าง ตรง	ตรง ที่สุด
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
74. ในทุกวัน ฉันอยากที่จะมีโอกาสได้เรียนรู้และเติบโตมากขึ้น					
75. ฉันเห็นคุณค่าของความสามารถในการคิดเชิงวิเคราะห์ของฉัน					
76. ฉันภาคภูมิใจที่ฉันมีความคิดริเริ่ม					
77. ฉันสามารถทำให้ผู้อื่นรู้สึกได้ว่าเขาเป็นคนสำคัญ					
78. ฉันไม่เคยตั้งใจให้คำแนะนำผิดๆกับเพื่อน					
79. ฉันจะยึดมั่นในสิ่งที่ฉันเชื่อ ถึงแม้จะมีผลเสียเกิดขึ้นก็ตาม					
80. ถึงจะมีอุปสรรคใดๆ ฉันก็ฝ่าฟันไปได้จนสำเร็จ					
81. ฉันพูดความจริงแม้มันจะทิ่มแทงใจก็ตาม					
82. ฉันชอบทำให้ผู้อื่นมีความสุข					
83. ฉันเป็นคนที่สำคัญที่สุดในชีวิตของใครบางคน					
84. ฉันทำงานอย่างเต็มที่เวลาที่ฉันเป็นสมาชิกในกลุ่ม					
85. ฉันเคารพในสิทธิของทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน					
86. ฉันเก่งมากในการวางแผนกิจกรรมกลุ่ม					
87. ฉันควบคุมอารมณ์ของฉันได้					
88. เพื่อนๆมองว่าฉันเป็นคนรู้จักกาลเทศะ					
89. ฉันมองเห็นความสวยงามเล็กๆน้อยๆที่คนอื่นมองข้าม					
90. ทุกครั้งที่ฉันได้รับของขวัญจากใคร ฉันจะทำให้เขารู้ว่า ฉันรู้สึกขอบคุณ					
91. ฉันมีภาพที่ชัดเจนในใจเกี่ยวกับสิ่งที่ฉันต้องการให้เกิดขึ้นในอนาคต					
92. ชีวิตของฉันมีจุดหมายที่แน่นอน					
93. ฉันไม่เคยโอ้อวดความสำเร็จของตนเอง					
94. ฉันสนุกได้ในทุกๆสถานการณ์					
95. ฉันรักสิ่งที่ฉันทำ					

ข้อความ	ระดับของความคิดเห็น				
	ไม่ตรง เลย	ไม่ค่อย ตรง	ไม่ตรง และตรง พอ ๆ กัน	ค่อนข้าง ตรง	ตรง ที่สุด
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
96.ฉันไม่ติดใจกับความผิดพลาดในอดีตของคนอื่นและให้โอกาสเขากลับตัวเสมอ					
97.กิจกรรมที่หลากหลายต่างๆทำให้ฉันรู้สึกตื่นเต้น					
98.ฉันใฝ่ใจที่จะเรียนรู้อยู่ตลอดชีวิต					
99.เพื่อนของฉันยกย่องในความเป็นกลางของฉัน					
100.ฉันคิดวิธีการใหม่ๆในการทำสิ่งต่างๆอยู่เสมอ					
101.ฉันรู้ว่าอะไรที่ทำให้ผู้อื่นเกิดแรงจูงใจ					
102.ผู้คนพูดถึงฉันว่า “ฉลาดเกินอายุ”					
103.คนอื่นชอบพูดแต่ฉันชอบลงมือทำ					
104.ฉันเป็นคนขยันทำงาน					
105.คำสัญญาของฉันสามารถเชื่อถือได้					
106.ฉันอาสาช่วยเหลือเพื่อนบ้านในเดือนที่ผ่านมา					
107.ครอบครัวและเพื่อนสนิทของฉันไม่อาจทำอะไรที่จะทำให้ฉันหยุดรักพวกเขาได้					
108.ฉันไม่เคยพูดไม่ดีเกี่ยวกับกลุ่มของฉันกับคนภายนอก					
109.ฉันให้โอกาสทุกคน					
110.ในการที่จะเป็นผู้นำที่มีประสิทธิภาพ ฉันปฏิบัติต่อทุกคนเหมือนกัน					
111.ฉันไม่เคยอยากได้อะไรที่ไม่ดีต่อฉันในระยะยาว ถึงแม้สิ่งนั้นจะทำให้ฉันรู้สึกดีในตอนนั้นก็ตาม					
112.ฉันหลีกเลี่ยงกิจกรรมที่เป็นอันตรายต่อร่างกายเสมอ					
113.ฉันรู้สึกดีเมื่ออย่างลึกซึ้ง เวลาได้ชมภาพยนตร์ดีๆ					
114.ฉันเป็นคนที่กตัญญูมาก					
115.หากฉันสอบได้คะแนนน้อยหรือทำงานได้ไม่ดี ฉันจะวางแผนแก้ตัวใหม่ให้ดีขึ้น					

ข้อความ	ระดับของความคิดเห็น				
	ไม่ตรง เลย (1)	ไม่ค่อย ตรง (2)	ไม่ตรง และตรง พอ ๆ กัน (3)	ค่อนข้าง ตรง (4)	ตรง ที่สุด (5)
116. ใน 1 วันที่ผ่านมา ฉันใช้เวลา ประมาณ 30 นาที สวดมนต์ หรือนั่งสมาธิ หรือ ไตร่ตรองถึงสิ่งต่างๆที่เกิดขึ้น					
117. ฉันพอใจที่ฉันเป็นคนติดดิน					
118. ฉันพยายามใส่อารมณ์ขันในสิ่งที่ฉันทำ					
119. วันใหม่แต่ละวัน เป็นวันที่ฉันรอคอย					
120. ฉันเชื่อว่าคนเราควรจะให้ภัยกัน					
121. ฉันมีความสนใจที่หลากหลาย					
122. ฉันหาโอกาสไปเยี่ยมชมพิพิธภัณฑ์เสมอ					
123. เมื่อมีเรื่องสำคัญที่ต้องคิด ฉันจะคิดโดยยึดเหตุผลเป็นหลัก					
124. เพื่อนของฉันบอกว่าฉันมีความคิดใหม่และแตกต่างมากมาย					
125. ฉันเข้ากับผู้ที่ฉันเพิ่งรู้จักได้ดีเสมอ					
126. ฉันมองเห็นภาพรวมของสิ่งต่างๆได้เสมอ					
127. ฉันปกป้องความเชื่อของฉันเสมอ					
128. ฉันไม่ลืมหัก/ฉันไม่ยอมแพ้					
129. ฉันยึดมั่นในค่านิยมของฉันอย่างแท้จริง					
130. ฉันโทรหาเพื่อนเวลาที่พวกเขาป่วยเสมอ					
131. ฉันสัมผัสได้เสมอถึงความรักจากคนรอบข้าง					
132. การรักษาความสามัคคีภายในกลุ่มเป็นสิ่งสำคัญสำหรับฉัน					
133. ฉันยึดมั่นอย่างแน่วแน่ในเรื่องของความยุติธรรมและความเสมอภาค					
134. ฉันเชื่อว่าโดยธรรมชาติแล้ว คนเราต้องพึ่งพากัน					
135. ฉันควบคุมตนเองในเรื่องการกินอาหารได้เสมอ					
136. ฉันไตร่ตรองผลที่จะเกิดขึ้นก่อนที่ฉันจะลงมือทำทุกครั้ง					

ข้อความ	ระดับของความคิดเห็น				
	ไม่ตรง เลย	ไม่ค่อย ตรง	ไม่ตรง และตรง พอ ๆ กัน	ค่อนข้าง ตรง	ตรง ที่สุด
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
137.ฉันเห็นถึงความมั่งคั่งของธรรมชาติรอบตัวอยู่เสมอ					
138.ฉันแสดงความขอบคุณอย่างชัดเจนกับผู้ที่ดีต่อฉัน					
139.ฉันวางแผนสิ่งที่ยากทำในอีกห้าปีข้างหน้า					
140.ความเชื่อ ความศรัทธาที่ฉันมี ทำให้ฉันเป็นอย่างที่ฉันเป็นอยู่ทุกวันนี้					
141.ฉันเลือกที่จะปล่อยให้ผู้อื่นพูดเรื่องของเขา มากกว่าที่ฉันจะเล่าเรื่องของตัวฉันเอง					
142.ฉันไม่เคยปล่อยให้สถานการณ์ที่หู่ปั่นทอนอารมณ์ขึ้นของฉัน					
143.ฉันมีพลังงานมากมาย					
144.ฉันเต็มใจเสมอที่จะให้คนอื่นได้มีโอกาสแก้ตัวอีกครั้ง					
145.ฉันสามารถค้นหาความน่าสนใจในสถานการณ์ต่างๆได้					
146.ฉันอ่านหนังสือตลอดเวลา					
147.การคิดอย่างรอบคอบเป็นส่วนหนึ่งของตัวฉัน					
148.ฉันเป็นผู้ที่มีความคิดริเริ่ม					
149.ฉันเก่งในการรับรู้ความรู้สึกของผู้อื่น					
150.ฉันมองชีวิตอย่างคนที่เป็นผู้ใหญ่					
151.ฉันกล้าเสมอที่จะเผชิญหน้ากับความกลัวที่ฉันมี					
152.ฉันไม่เคยถูกเบียดเบียนความสนใจเวลาที่ฉันทำงาน					
153.ฉันภูมิใจ ที่ฉันไม่พูดเกินจริงเกี่ยวกับตัวเอง					
154.ฉันตื่นเต้นกับความโชคดีของคนอื่น ราวกับว่าเป็นความโชคดีของตัวเอง					
155.เวลาฉันรักใคร ฉันแสดงออกได้ถึงความรักที่มีต่อเขา					
156.ฉันสนับสนุนเพื่อนร่วมทีมหรือสมาชิกในกลุ่มโดยไม่มีข้อยกเว้น					
157.ฉันไม่ยอมรับความดีความชอบในงานที่ฉันไม่ได้ทำ					
158.เพื่อนๆบอกฉันเสมอว่า ฉันเป็นผู้นำที่เด็ดขาดแต่ยุติธรรม					

ข้อความ	ระดับของความคิดเห็น				
	ไม่ตรง เลย (1)	ไม่ค่อย ตรง (2)	ไม่ตรง และตรง พอ ๆ กัน (3)	ค่อนข้าง ตรง (4)	ตรง ที่สุด (5)
159.ฉันสามารถบอกกับตัวเองได้เสมอว่า “พอก็คือพอ”					
160.ฉันสามารถแยกแยะได้เสมอว่าอะไรถูกอะไรผิด					
161.ฉันซาบซึ้งเป็นอย่างมากกับศิลปะทุกแขนง					
162.ฉันรู้สึกขอบคุณสำหรับสิ่งที่คุณได้รับในชีวิต					
163.ฉันรู้ว่าฉันจะประสบความสำเร็จในเป้าหมายที่ฉันตั้งไว้ให้กับตัวเอง					
164.ฉันเชื่อว่าแต่ละคนมีจุดหมายในชีวิต					
165.ฉันแทบจะไม่เรียกร้องความสนใจจากผู้อื่น					
166.ฉันมีอารมณ์ขันมากมาย					
167.ฉันอดใจรอไม่ไหวที่จะได้เริ่มงานใหม่ ๆ					
168.ฉันแทบจะไม่เคยพยายามแก้แค้นใคร					
169.ฉันหาทางทำให้ตนเองเพลิดเพลินได้ไม่ยาก					
170.หากฉันต้องการรู้อะไร ฉันจะไปห้องสมุดหรือเข้าอินเทอร์เน็ตเพื่อหาข้อมูลทันที					
171.ฉันตั้งน้ำหนักระหว่างข้อดีและข้อเสียเสมอ					
172.ฉันมีจินตนาการกว้างไกลกว่าเพื่อนๆ ของฉัน					
173.ฉันเข้าใจถึงความต้องการและความรู้สึกของตนเอง					
174.คนอื่น ๆ มาหาฉันเพื่อขอคำแนะนำ					
175.ฉันสามารถเอาชนะความเจ็บปวดและความผิดหวังมาได้โดยตลอด					
176.ฉันยึดมั่นกับสิ่งที่ฉันตัดสินใจทำ					
177.ฉันยอมตายดีกว่าเป็นคนหลอกลวง					
178.ฉันชอบให้ความเมตตาต่อผู้อื่น					

ข้อความ	ระดับของความคิดเห็น				
	ไม่ตรง เลย	ไม่ค่อย ตรง	ไม่ตรง และตรง พอ ๆ กัน	ค่อนข้าง ตรง	ตรง ที่สุด
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
179.ฉันเปิดรับความรักจากผู้อื่นได้					
180.ฉันเคารพผู้นำกลุ่มของฉันเสมอ แม้ว่าฉันไม่เห็นด้วยกับพวกเขาก็ตาม					
181.ถึงฉันจะไม่ชอบใคร แต่ฉันก็จะไม่ทำตัวลำเอียงกับเขา					
182.ในฐานะเป็นผู้นำ ฉันพยายามทำให้สมาชิกทุกคนในกลุ่มมีความสุข					
183.ฉันทำงานที่ทำงาน ที่โรงเรียน หรือที่บ้าน เสร็จทันเวลาโดยไม่มีข้อยกเว้น					
184.ฉันเป็นคนที่รอบคอบมาก					
185.ฉันรู้สึกตื่นเต้นยินดีกับเรื่องเล็กๆน้อยๆ ในชีวิต ที่คนอื่นอาจมองข้ามไปได้					
186.เมื่อฉันมองชีวิตของฉัน ฉันรู้สึกขอบคุณสำหรับสิ่งต่างๆที่เกิดขึ้นในชีวิต					
187.ฉันมั่นใจว่าวิธีการทำงานของฉันจะเป็นวิธีที่ดีที่สุดที่จะประสบความสำเร็จ					
188.ฉันเชื่อในอำนาจของธรรมชาติหรือสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ในสากลโลก					
189.ใครๆก็บอกฉันว่า ลักษณะเด่นของฉันคือ ฉันเป็นคนอ่อนน้อมถ่อมตน					
190.ฉันรู้สึกพึงพอใจที่ทำให้ผู้อื่นยิ้มหรือหัวเราะ					
191.ฉันอดใจแทบไม่ไหว ที่จะรอดูว่าชีวิตในอนาคตของฉันจะเป็นอย่างไร					
192.ฉันมักเต็มใจให้โอกาสผู้อื่นอีกสักครั้ง					
193.ฉันคิดว่าชีวิตของฉันน่าสนใจมาก					
194.ฉันอ่านหนังสือหลากหลายมาก					
195.ฉันพยายามใช้เหตุผลเวลาที่ต้องตัดสินใจที่สำคัญๆ					
196.ในเดือนที่แล้ว ฉันหาวิธีใหม่ๆได้หนึ่งวิธีที่จะแก้ปัญหาในชีวิตของฉัน					
197.ฉันรู้เสมอว่าจะพูดอะไรเพื่อให้ผู้อื่นรู้สึกดี					
198.ฉันอาจไม่ได้บอกผู้อื่น แต่ฉันคิดว่าฉันเป็นคนฉลาด					

ข้อความ	ระดับของความคิดเห็น				
	ไม่ตรง เลย	ไม่ค่อย ตรง	ไม่ตรง และตรง พอ ๆ กัน	ค่อนข้าง ตรง	ตรง ที่สุด
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
199.ฉันจะพูดตำหนิเสมอ เวลาที่ได้ยินใครพูดทำร้ายจิตใจผู้อื่น					
200.เมื่อฉันวางแผนใดๆ ฉันแน่ใจว่าจะทำตามแผนจนสำเร็จได้					
201.เพื่อนๆบอกฉันเสมอว่าฉันเป็นคนติดดิน					
202.ฉันรู้สึกดีใจเมื่อได้เปิดโอกาสให้ผู้อื่นได้แสดงความสามารถบ้าง					
203.ฉันมีเพื่อนที่ฉันห่วงใยอย่างจริงจัง					
204.การเคารพการตัดสินใจของกลุ่มเป็นสิ่งที่สำคัญสำหรับฉัน					
205.ฉันเชื่อว่าทุกคนควรได้แสดงความคิดเห็น					
206.ในฐานะผู้นำ ฉันเชื่อว่าทุกคนในกลุ่มควรได้แสดงความคิดเห็นในสิ่งที่กลุ่มทำ					
207.สำหรับฉันแล้ว การจะทำอะไรให้ดีต้องหมั่นฝึกฝน					
208.เมื่อต้องเลือกอะไร ฉันจะเลือกอย่างรอบคอบเสมอ					
209.ฉันมักปรารถนาอย่างแรงกล้า ที่จะได้สัมผัสศิลปะอันยิ่งใหญ่เช่น ดนตรี ละครหรือ ภาพวาด					
210.ในแต่ละวัน ฉันซาบซึ้งและเห็นคุณค่าในสิ่งต่างๆที่ฉันมี					
211.เมื่อฉันรู้สึกแย่ ฉันมักคิดถึงสิ่งดีๆในชีวิตของฉันเสมอ					
212.อุดมการณ์ที่ฉันมี ทำให้ชีวิตของฉันมีความหมาย					
213.ไม่เคยมีใครบอกฉันว่า ฉันเป็นคนเย่อหยิ่ง					
214.ฉันเชื่อว่าชีวิตเป็นเหมือนสนามเด็กเล่นมากกว่าสนามรบ					
215.ฉันตื่นขึ้นมาอย่างกระปรี้ กระเปร่า พร้อมทั้งจะทำสิ่งต่างๆในวันใหม่					
216.ฉันไม่อยากจะเห็นใครมีความทุกข์ ถึงแม้จะเป็นคนที่ฉันเกลียดที่สุดก็ตาม					
217.ฉันชอบมากที่จะฟังเรื่องราวต่างๆเกี่ยวกับประเทศและวัฒนธรรมอื่นๆ					
218.ฉันสนุกและเพลิดเพลินกับการอ่านหนังสือที่ไม่ใช่เรื่องแต่ง หรือ นวนิยาย					
219.เพื่อนของฉันยกย่องการตัดสินใจที่ดีของฉัน					

ข้อความ	ระดับของความคิดเห็น				
	ไม่ตรง เลย	ไม่ค่อย ตรง	ไม่ตรง และตรง พอ ๆ กัน	ค่อนข้าง ตรง	ตรง ที่สุด
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
220.ฉันมีความปรารถนาอย่างแรงกล้าที่จะทำสิ่งใหม่ๆในปีหน้า					
221.ไม่ค่อยมีใคร ที่จะสามารถเอาเปรียบฉันได้					
222.คนอื่นมองว่าฉันเป็นคนฉลาด					
223.ฉันเป็นคนกล้าหาญ					
224.การที่ฉันได้สิ่งที่ฉันต้องการเป็นเพราะฉันทำงานหนักเพื่อให้ได้มา					
225.คนอื่นไว้ใจให้ฉันเก็บความลับของพวกเขา					
226.ฉันรับฟังเสมอเมื่อคนอื่นมาเล่าปัญหาของเขาให้ฉันฟัง					
227.ฉันเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่นได้อย่างง่ายดาย					
228.ฉันยินดีเสียผลประโยชน์ส่วนตัวเพื่อผลประโยชน์ของกลุ่มที่ฉันอยู่					
229.ฉันเชื่อว่าการรับฟังความคิดเห็นของคนทุกคน เป็นสิ่งที่มีคุณค่า					
230.เมื่อฉันอยู่ในตำแหน่งที่มีอำนาจสั่งการ ฉันไม่เคยตำหนิผู้อื่นเมื่อเกิดปัญหา					
231.ฉันออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ					
232.ฉันนึกภาพตัวเองพูดจาโกหกหรือทำอะไรผิดโกงใครไม่ออก					
233.ฉันได้สร้างบางสิ่งที่สวยงามในปีที่แล้ว					
234.ฉันได้รับสิ่งดีๆมากมายในชีวิตของฉัน					
235.ฉันคาดหวังสิ่งที่ดีที่สุด					
236.ฟ้าได้ลิขิตชีวิตฉันไว้แล้ว					
237.ผู้คนที่ชื่นชอบฉันเพราะฉันเป็นคนอ่อนน้อมถ่อมตน					
238.ใครๆก็รู้จักฉันดีว่า ฉันเป็นคนที่มีอารมณ์ขัน					
239.ใครๆก็บอกว่าฉันเป็นคนที่สนุกสนานกับชีวิต					
240.ถึงใครจะทำไม่ดีกับฉัน ฉันก็จะพยายามเข้าอกเข้าใจและยังคงทำดีกับเขา					

แบบวัดความคิดเห็นเกี่ยวกับชีวิตโดยรวม

ส่วนที่ 3

คำชี้แจง ให้ท่านตอบคำถามโดยอ่านข้อความในคอลัมน์ซ้ายมือ จากนั้นให้ท่านพิจารณาว่าข้อความในแต่ละข้อนั้น **ท่านคิดว่า** ข้อความเหล่านั้น **ตรงกับตัวท่าน** มากน้อยเพียงใด แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในคำตอบ

ข้อความ	ระดับของความคิดเห็น				
	ไม่ตรง เลย (1)	ไม่ค่อย ตรง (2)	ไม่ตรง และตรง พอ ๆ กัน (3)	ค่อนข้าง ตรง (4)	ตรง ที่สุด (5)
1. โดยส่วนใหญ่แล้ว ชีวิตจริงของฉันใกล้เคียงกับชีวิตที่ฉันฝันไว้					
2. องค์กรประกอบต่างๆ ในชีวิตของฉันดีมาก					
3. ฉันพอใจกับชีวิตของตนเอง					
4. ที่ผ่านมา ฉันได้สิ่งสำคัญต่างๆ ในชีวิตอย่างที่ฉันต้องการแล้ว					
5. ถ้าย้อนชีวิตกลับไปได้ ฉันแทบจะ <u>ไม่</u> อยากเปลี่ยนแปลงอะไรเลย					

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบวัดความคิดเห็นในเรื่องการทำงาน

ส่วนที่ 4

คำชี้แจง ให้ท่านตอบคำถามโดยอ่านข้อความในคอลัมน์ซ้ายมือ จากนั้น ให้ท่านพิจารณาว่าข้อความในแต่ละข้อนั้น **ท่านคิดว่า** ข้อความเหล่านั้น **ตรงกับตัวท่าน มากน้อยเพียงใด แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในคำตอบ**

ข้อความ	ระดับของความคิดเห็น				
	ไม่ตรง เลย (1)	ไม่ค่อย ตรง (2)	ไม่ตรง และตรง พอ ๆ กัน (3)	ค่อนข้าง ตรง (4)	ตรง ที่สุด (5)
1. ถ้าเพื่อนสนิท เข่นปากว่าสนใจจะทำงานแบบเดียวกับฉัน ฉันจะสนับสนุนเต็มที่					
2. โดยรวมแล้ว ฉันพอใจมากกับงานที่ทำอยู่					
3. โดยทั่วไป งานของฉันในขณะนี้ตรงกับงานที่ฉันนี้กอยากทำตั้งแต่ตอนเริ่มเข้าทำงานแล้ว					
4. แม้จะรู้ว่า งานที่ทำอยู่ตอนนี้เป็นอย่างไร แต่หากย้อนเวลากลับไปได้ฉันก็ยังคงจะรับทำงานนี้อยู่ดี					

เฉพาะผู้ที่มีงานทำในปัจจุบันเท่านั้น

**กรุณากรอกข้อมูลให้ครบถ้วน และตรวจสอบ
ความถูกต้องของแบบวัดก่อนนำส่งเจ้าหน้าที่**



ภาคผนวก ช.

เอกสารอธิบายคุณลักษณะเด่น 24 ด้าน

ศูนย์วิทยทรัพยากร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

คำอธิบายรายละเอียด คุณลักษณะเด่น 24 ด้าน

ลำดับ	หัวข้อ	รายละเอียด
1	การชื่นชมความงามและความเป็นเลิศ (Appreciation of beauty and excellence)	คุณสังเกตและชื่นชมความงาม ความเป็นเลิศ และ/หรือผลการทำงานที่ดีในทุกด้านของชีวิต ตั้งแต่ธรรมชาติไปจนถึงศิลปะ คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ รวมถึงประสบการณ์ในแต่ละวัน
2	ความองอาจและกล้าหาญ (Bravery and valor)	คุณเป็นคนกล้าหาญ ไม่ถอยหนีจากภัยคุกคาม ความท้าทาย ความยากลำบากหรือความเจ็บปวด คุณพูดในสิ่งที่你认为ถูกต้องอย่างไม่ลังเลแม้จะก่อให้เกิดความขัดแย้ง คุณปฏิบัติตนบนพื้นฐานของสิ่งที่คุณยึดมั่น
3	ความสามารถในการรักและถูกรัก (Capacity to love and be loved)	คุณให้ความสำคัญกับการมีความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดกับผู้อื่น โดยเฉพาะผู้ที่ มีน้ำใจและเอาใจใส่ ต่อคุณ เหมือนที่คุณมีต่อเขา คนที่คุณรู้สึกใกล้ชิดมากที่สุดก็รู้สึกใกล้ชิดกับคุณมากที่สุดเช่นกัน
4	ความระมัดระวัง ความสุขุมและ วิจารณญาณ (Caution, prudence, and discretion)	คุณเป็นคนรอบคอบ สิ่งที่คุณเลือกมาจากการไตร่ตรองอย่างสุขุมเสมอ คุณไม่พูดหรือทำสิ่งที่จะ ทำให้คุณเสียใจในเวลาต่อมา
5	ความเป็นส่วนหนึ่ง ความเป็นทีม และ ความจงรักภักดี (Citizenship, teamwork, and loyalty)	คุณเป็นสมาชิกที่ดีของกลุ่ม คุณเป็นลูกทีมที่จงรักภักดีและทุ่มเท คุณรับผิดชอบงานในส่วนของ คุณเสมอและทุ่มเทเพื่อความสำเร็จของกลุ่ม
6	ความคิดสร้างสรรค์ ความฉลาดและความ ริเริ่ม (Creativity, ingenuity, and originality)	การคิดวิธีการใหม่ๆ ในการทำงานเป็นลักษณะสำคัญของตัวคุณ คุณไม่เคยพอใจกับการทำสิ่ง ต่างๆ ในวิธีเดิมๆ หากน่าจะมีวิธีการที่ดีกว่านั้น
7	ความอยากรู้อยากเห็นและความสนใจใน โลก (Curiosity and interest in the world)	คุณอยากรู้อยากเห็นเกี่ยวกับทุกสิ่ง คุณมักถามคำถามเสมอและพบว่าทุกเรื่องทุกหัวข้อน่าสนใจ คุณชอบการสำรวจและการค้นพบ
8	ความยุติธรรม ความเสมอภาคและความ ถูกต้อง (Fairness, equity, and justice)	การปฏิบัติต่อทุกคนเท่าเทียมกันเป็นหลักการที่คุณยึดถือปฏิบัติ คุณไม่ปล่อยให้ความรู้สึก ส่วนตัวของคุณเป็นอคติต่อการตัดสินใจของคุณเกี่ยวกับผู้อื่น คุณให้โอกาสแก่ทุกคน

คำอธิบายรายละเอียด คุณลักษณะเด่น 24 ด้าน

ลำดับ	หัวข้อ	รายละเอียด
9	การให้อภัยและความกรุณา (Forgiveness and mercy)	คุณให้อภัยผู้ที่ทำไม่ดีต่อคุณ คุณให้โอกาสผู้อื่นเป็นครั้งที่สองเสมอ หลักการในการปฏิบัติของคุณคือ เมตตากรุณาและไม่แก้แค้น
10	ความกตัญญู (Gratitude)	คุณรับรู้ได้ว่ามีสิ่งดีๆเกิดขึ้นกับคุณ และคุณไม่เคยมองข้ามคุณค่าของสิ่งดีๆเหล่านั้น เพื่อนๆ และสมาชิกในครอบครัวของคุณรู้ว่าคุณเป็นคนกตัญญู เพราะคุณให้ความสำคัญกับการแสดงออกถึงความขอบคุณต่อพวกเขาเสมอ
11	ความซื่อสัตย์ ความตรงไปตรงมาและ ความจริงใจ (Honesty, optimism, and genuineness)	คุณเป็นคนซื่อสัตย์ คุณไม่เพียงแต่พูดความจริง แต่ยังดำเนินชีวิตอย่างจริงจังและตรงไปตรงมา คุณเป็นคนคิดค้น ไม่เสแสร้ง คุณเป็นคน “จริงใจ”
12	ความหวัง การมองโลกในแง่ดี และการ มองอนาคต (Hope, optimism, and future- mindedness)	คุณคาดหวังสิ่งที่ดีที่สุดในอนาคต และพากเพียรเพื่อให้ได้สิ่งนั้นมา คุณเชื่อว่าอนาคตเป็นสิ่งที่ คุณสามารถควบคุมได้
13	อารมณ์ขันและความขี้เล่น (Humor and playfulness)	คุณชอบหัวเราะและหยอกล้อ การนำรอยยิ้มมาสู่ผู้อื่นเป็นสิ่งสำคัญสำหรับคุณ คุณพยายามมอง ด้านที่สดใสของแต่ละสถานการณ์
14	ความอุตสาหะ ความขยันและความ พากเพียร (Industry, diligence, and perseverance)	คุณทำงานหนักเพื่อทำสิ่งที่คุณริเริ่มให้เสร็จสิ้น ไม่ว่าจะเป็งานอะไร คุณ “ทำเสร็จลุล่วง” ได้ ทันเวลา เวลาที่คุณทำงาน คุณจะไม่มีถูกเบี่ยงเบนความสนใจจากงาน และคุณมีความพึงพอใจ จากการทำงานได้ลุล่วง
15	การตัดสินใจที่ดี การคิดเชิงวิเคราะห์และ การเปิดใจกว้าง (Judgment, critical thinking, and open- mindedness)	การไตร่ตรองอย่างถี่ถ้วนและการพิจารณาสิ่งต่างๆจากทุกด้านเป็นคุณลักษณะสำคัญของคุณ คุณไม่ด่วนสรุป คุณตัดสินใจโดยอาศัยหลักฐานที่ชัดเจนเท่านั้น และคุณก็ยังเปิดใจกว้างที่จะ เปลี่ยนการตัดสินใจได้
16	ความใจดีและความมีน้ำใจ (Kindness and generosity)	คุณเป็นคนใจดีและมีน้ำใจต่อผู้อื่น คุณไม่เคยขุ่นงินไปจนไม่มีเวลาช่วยเหลือผู้อื่น คุณชอบทำ สิ่งดีๆให้แก่ผู้อื่น แม้จะเป็นคนที่คุณไม่รู้จักก็ตาม

คำอธิบายรายละเอียด คุณลักษณะเด่น 24 ด้าน

ลำดับ	หัวข้อ	รายละเอียด
17	ความเป็นผู้นำ (Leadership)	คุณเป็นเลิศในงานของผู้นำ ทั้งการกระตุ้นให้คนในกลุ่มทำงานให้ลุล่วงและการรักษาความสามัคคีภายในกลุ่ม โดยการทำให้ทุกคนรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม คุณมีความสามารถในการจัดกิจกรรมและมองเห็นกิจกรรมเหล่านั้นเกิดขึ้นจริง
18	ความรักในการเรียนรู้ (Love of learning)	คุณรักที่จะเรียนรู้สิ่งใหม่ ไม่ว่าจะในห้องเรียนหรือเรียนรู้ด้วยตัวเอง คุณรักที่จะไปโรงเรียน อ่านหนังสือ ไปพิพิธภัณฑ์และทุกที่มีโอกาสได้เรียนรู้
19	ความสุภาพอ่อนน้อมและความถ่อมตน (Modesty and humility)	คุณไม่ใช่คิดว่าตัวเองจะเป็นจุดสนใจ แต่ให้ความสำเร็จของคุณเป็นตัวบ่งบอกเอง คุณไม่ได้มองว่าตัวเองเป็นคนพิเศษ ผู้อื่นยกย่องและเห็นคุณค่าความอ่อนน้อมถ่อมตนของคุณ
20	ความฉลาดในการมองโลก/ฉลาดลุ่มลึกในมุมมองต่าง ๆ (Perspective wisdom)	แม้คุณอาจจะไม่คิดว่าตัวเองฉลาด แต่เพื่อนๆมองว่าคุณเป็นคนฉลาด พวกเขาชื่นชมมุมมองของคุณในเรื่องต่างๆ และมาขอคำแนะนำจากคุณ คุณมองโลกอย่างสมเหตุสมผลตามความคิดของผู้อื่นและของตัวเอง
21	การควบคุมและการมีวินัยในตนเอง (Self-control and self-regulation)	คุณใช้สติควบคุมความรู้สึกและการกระทำของตนเอง คุณเป็นคนมีวินัย สามารถควบคุมความปรารถนาและอารมณ์ที่มี และไม่ปล่อยยให้สิ่งเหล่านี้ควบคุมคุณ
22	ความฉลาดทางสังคม (Social intelligence)	คุณรับรู้ได้ถึงความต้องการและอารมณ์ความรู้สึกของผู้อื่น คุณรู้ว่าต้องทำอะไรเพื่อปรับตัวให้เหมาะสมกับสถานการณ์ต่างๆในสังคม และรู้ว่าต้องทำอะไร เพื่อให้ผู้อื่นสบายใจ
23	จิตวิญญาณ การมีจุดมุ่งหมายในชีวิต และความศรัทธา (Spirituality ,sense of purpose, and faith)	คุณมีความเชื่อที่หนักแน่นและแข็งแกร่งในเรื่องความหมายของชีวิต ว่าชีวิตและสรรพสิ่งในโลกได้ถูกลิขิตไว้แล้ว และชีวิตของคุณเป็นส่วนหนึ่งของลิขิตนี้ ความเชื่อนี้ ส่งผลต่อสิ่งที่คุณทำเป็นหลักยึดเหนี่ยวจิตใจของคุณ
24	ความสนุกสนาน ความกระตือรือร้นและพลังงาน (Zest, enthusiasm and energy)	ไม่ว่าคุณทำอะไร คุณจะทำด้วยพลังและความตื่นเต้น คุณไม่เคยทำอะไรครึ่งๆกลางๆหรือทำเพียงครึ่งใจ สำหรับคุณแล้ว ชีวิตคือการผจญภัย



ภาคผนวก ซ.

ตัวอย่างเอกสารรายงานเชิงบุคคล

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายงานผลการประเมินคุณลักษณะเด่น/จุดเด่นรายบุคคล
 XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
 กุม XXXXXXXXXXXX
 หน่วยงาน XXXXXX ตำแหน่งงาน XXXXXXXXXXXXXXXX
 วันที่ทำแบบประเมิน XXXXXXXXX



ส่วนที่ 1 ผลคะแนนคุณลักษณะเด่น / จุดเด่น (Character Strengths)

คุณลักษณะเด่นที่มีคะแนน มากกว่า 5 ประการแรก (เรียงจากมากไปน้อย)

ลำดับ	คุณลักษณะเด่น / จุดเด่น	ความหมาย
1	ความซื่อสัตย์ซื่อสัตย์และความสนใจในโลก	คุณอยากหรือคาดหวังที่จะซื่อสัตย์กับผู้อื่น คุณมักถามคำถามเสมอและพบว่าทุกเรื่องทุกหัวข้อที่น่าสนใจ คุณชอบการสำรวจและการค้นพบ
2	ความรักในการเรียนรู้	คุณรักที่จะเรียนรู้สิ่งใหม่ ไม่ว่าจะเป็นในห้องเรียนหรือเรียนรู้ด้วยตัวเอง คุณรักที่จะไปโรงเรียน อ่านหนังสือ ไปพิพิธภัณฑ์และทุกที่ที่มีโอกาสได้เรียนรู้
3	การตัดสินใจที่ดี การคิดเชิงวิเคราะห์ และการเปิดใจกว้าง	การใคร่ครวญอย่างถี่ถ้วนและการพิจารณาสิ่งต่างๆ จากทุกด้านเป็นคุณลักษณะสำคัญของคุณ คุณไม่ด่วนสรุป คุณตัดสินใจโดยอาศัยหลักฐานที่ชัดเจนเท่านั้น และคุณก็ยังเปิดกว้างที่จะเปลี่ยนการตัดสินใจได้
4	ความคิดสร้างสรรค์ ความฉลาดและความวิริย	การคิดวิธีการใหม่ๆ ในการทำงานเป็นลักษณะสำคัญของตัวคุณ คุณไม่ถอยห่างกับการทำสิ่งต่างๆ ในวิธีใหม่ๆ หากน่าจะมียุทธวิธีที่ดีกว่านั้น
5	ความฉลาดทางสังคม	คุณรับรู้ถึงความต้องการและความรู้สึกของผู้อื่น คุณรู้ว่าต้องทำอะไรเพื่อปรับตัวให้เหมาะสมกับสถานการณ์ต่างๆ ในสังคม และรู้ว่าต้องทำอะไร เพื่อให้ผู้อื่นสบายใจ

คุณลักษณะเด่นที่มีคะแนน น้อยที่สุด 3 ประการ (เรียงจากน้อยไปมาก)

ลำดับ	คุณลักษณะเด่น / จุดเด่น	ความหมาย
1	การให้อภัยและความกรุณา	คุณให้อภัยผู้ที่ทำไม่ผิดต่อคุณ คุณให้อภัยผู้อื่นเป็นครั้งๆ ที่สองเสมอ หลักการในการปฏิบัติของคุณคือ หมกตาคุณและไม่ยกย่อง
2	ความสนุกสนาน ความกระตือรือร้น และพลังงาน	ไม่ว่าคุณทำอะไร คุณจะทำด้วยพลังและความเต็มใจ คุณไม่เคยทำอะไรครึ่งๆ กลางๆ หรือทำเพียงครึ่งใจ สำหรับคุณแล้ว ชีวิตคือการผจญภัย
3	อารมณ์ขันและความใจดี	คุณชอบหัวเราะและหยอกล้อ การนำอารมณ์มาสู่ผู้อื่นเป็นสิ่งสำคัญสำหรับคุณ คุณพยายามมองด้านที่สดใสของเมื่อสถานการณ์

ข้อแนะนำ: คุณลักษณะเด่น/จุดเด่น 5 ประการแรก เป็นคุณลักษณะเด่น/จุดเด่น หรือเป็นลักษณะนิสัยเด่น ที่มีในตัวของท่านมากที่สุด ซึ่งจากความวิจัยต่างประเทศพบว่า หากบุคคลที่มีคุณลักษณะเด่น/จุดเด่นของตนเองและสามารถพัฒนาตามหลักการที่ถูกอ้างอิง จะส่งผลต่อ ความสุขในการใช้ชีวิต และส่งผลต่อการดำรงชีวิตที่มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น

คุณลักษณะเด่น/จุดเด่น ที่ท่านมีคะแนนน้อย เป็นคุณลักษณะเด่น/จุดเด่นที่มีอยู่ในตัวท่านเช่นกัน เพื่อลดเป็นความโดดเด่นที่เด่นชัดท่านนั้น เราจะไม่มองเป็นจุดเสีย หรือ จุดด้อย

ส่วนที่ 2 ผลคะแนนความคิดเห็นเกี่ยวกับชีวิต และการทำงาน โดยรวม

<p>Life & Job Satisfaction</p>	<p>ผลคะแนนระดับความพึงพอใจชีวิตและงานโดยรวมที่คิดเป็นร้อยละของความพึงพอใจในองค์กร</p> <p>คะแนนเฉลี่ย ระดับความพึงพอใจ ชีวิต 2.40</p>	<p>คะแนนเฉลี่ย ระดับความพึงพอใจ งาน 5.00</p>	<p>ความพึงพอใจเกี่ยวกับชีวิตและงาน - โดยวัดจากความพึงพอใจด้านเนื้อหาของบุคลากรในองค์กรของท่าน</p> <p>ที่เข้าร่วมทำแบบประเมิน (XXXท่าน)</p> <p>ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกพึงพอใจ โดยรวมเกี่ยวกับชีวิตของตัวท่านในปัจจุบัน เช่น ความพึงพอใจในด้าน การงาน การเงิน ครอบครัว สังคม และสุขภาพ เป็นต้น</p> <p>ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกพึงพอใจ โดยรวมเกี่ยวกับงานของตัวท่านที่พอในปัจจุบัน ซึ่งพอจะเกี่ยวข้องกับ ลักษณะงาน เพื่อนร่วมงาน หัวหน้างาน ผลตอบแทนและสวัสดิการ หรือสภาพแวดล้อมในการทำงานของท่าน</p>
	<p>ค่า < 2.40</p>	<p>ค่า < 2.75</p>	
	<p>ค่า > 3.90</p>	<p>ค่า > 4.30</p>	

หมายเหตุ: คุณลักษณะเด่น/จุดเด่นทั้ง 24 ด้าน ประกอบด้วย

- | | |
|---|--|
| <ol style="list-style-type: none"> 1. ความดีศรีสุจริต 2. ความซื่อสัตย์ซื่อสัตย์และความสนใจในโลก 3. การตัดสินใจที่ดี การคิดเชิงวิเคราะห์และการเปิดใจกว้าง 4. ความรักในการเรียนรู้ 5. ความฉลาดทางสังคมและการเอาใจใส่กับผู้อื่น 6. ความซื่อสัตย์ ความสนใจในตนเองและการเข้าใจ 7. ความฉลาดทางสังคม 8. ความสนุกสนาน ความกระตือรือร้นและความพลังงาน 9. ความสนุกสนาน ความกระตือรือร้นและความพลังงาน 10. ความเบิกบานใจ 11. ความสามารถในการยกย่องผู้อื่น 12. ความฉลาดทางสังคม 13. ความยุติธรรม ความเสมอภาคและความถูกต้อง 14. ความใจดี 15. ความใจดี 16. การให้อภัยและความกรุณา | <ol style="list-style-type: none"> 17. ความซื่อสัตย์ซื่อสัตย์และความสนใจในโลก 18. ความซื่อสัตย์ซื่อสัตย์และความสนใจในโลก 19. ความซื่อสัตย์ซื่อสัตย์และความสนใจในโลก 20. ความซื่อสัตย์ซื่อสัตย์และความสนใจในโลก 21. ความซื่อสัตย์ซื่อสัตย์และความสนใจในโลก 22. ความซื่อสัตย์ซื่อสัตย์และความสนใจในโลก 23. ความซื่อสัตย์ซื่อสัตย์และความสนใจในโลก 24. ความซื่อสัตย์ซื่อสัตย์และความสนใจในโลก |
|---|--|

หากท่านมีข้อสงสัย หรือต้องการคำแนะนำ เกี่ยวกับวิธีการส่งสรุบบรรณคุณลักษณะเด่น/จุดเด่น เพื่อนำไปปรับใช้ในการทำงาน หรือการดำเนินชีวิตได้อย่างมีความสุข สามารถติดต่อ นายท วิจิตรวงศ์เกียรติ เบอร์ 02 4554925, 08 6599 9832 หรือ E-mail : csn_chula@hotmail.com

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นายธนยศ ศิริดำรงศักดิ์ เกิดเมื่อวันที่ 14 เมษายน พ.ศ. 2518 สำเร็จการศึกษาปริญญาตรี บริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยรังสิต ปริญญาโท การจัดการมหาบัณฑิต การจัดการทั่วไป มหาวิทยาลัยมหิดล และเข้าศึกษาต่อในหลักสูตร ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาจิตวิทยาอุตสาหกรรมและองค์การ คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย ในปี พ.ศ. 2549



ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย